

**002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
1224**

Α. ΚΟΥΡΤΙΔΗ
Γ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ - Γ. ΚΑΛΑΡΑ

ΦΑΥΣΣΕΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ
ΕΚΔΟΤΗΣ Ι. Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

Α. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗ
Γ. Σ. ΚΟΝΙΔΑΡΗ Γ. Α. ΚΑΛΑΡΑ

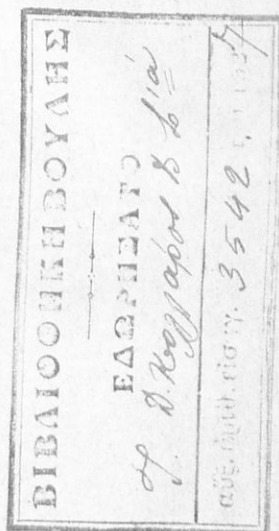
9 69 ΠΔΒ
Κουρτιδης (α Π)

ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΚΔΟΣΗ Σ

ΑΘΗΝΑ 1927

ΕΚΔΟΤΑΙ: ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & ΣΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", ΣΤΑΔΙΟΥ 44

Κάθε γνήσιο αντίτυπο έχει σ' αυτήν τη σελίδα μια
από τις υπογραφές των συγγραφέων και τη σφραγίδα του
εκδότη.

I. D. Kollari & Sons

Ι. Τέ ἀποφασίζουσι οἱ θεοὶ γὰρ τὸν Ὀδυσσεύα.

Μιά μέρα ὅλοι οἱ θεοὶ εἶχαν συμβούλιο. Μονάχα ὁ Ποσειδῶνας, ὁ θεὸς τῆς θάλασσας, ἔλειπε, γιατί εἶχε πάει ταξίδι σὲ χώρα μακρινή.

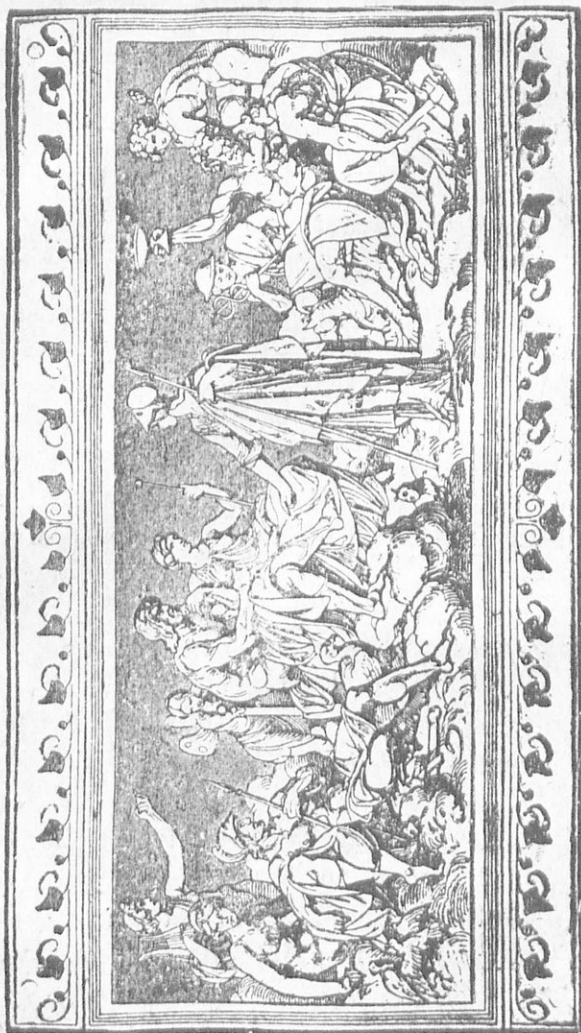
Ὁ Δίας θυμήθηκε τὸν Αἴγισθο καὶ εἶπε στοὺς ἄλλους θεοὺς:

«Τί παράξενοι ποὺ εἶναι αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι! Νομίζουν πὼς ὅ,τι κακὸ παθαίνουν, ἔμεῖς τοὺς τὸ στέλνομε, ἐνῶ αὐτὸ δὲν εἶναι ἀλήθεια.

» Τί φταῖμε ἔμεῖς τώρα γὰρ τὸν Αἴγισθο ποὺ σκοτώθηκε; Δὲν παραγγείλαμε σ' αὐτὸν μὲ τὸν ξακουστὸ ταχυδρόμο μας τὸν Ἑρμῆ, νὰ μὴν κάμῃ τὸ κακούργημα ποὺ εἶχε στὸ νοῦ του; Μὰ αὐτὸς δὲ μᾶς ἄκουσε καὶ τὸ ἔκαμε. Καὶ νὰ τώρα, τὸ ἀκριβοπλήρωσε.»

Στὸ Δία ἀποκρίθηκε ἡ γαλανομάτα Ἀθηνᾶ:

«Πατέρα μου, τοῦ ἔπρεπε τοῦ Αἰγίσθου αὐτὴ ἡ τιμωρία. Ἄμποτε τὰ ἴδια νὰ πάθῃ κάθε κακός. Μονάχα γὰρ τὸ δυστυχισμένο τὸν Ὀδυσσεύα, ποὺ βρίσκεται σ' ἓνα μακρινὸ νησί καὶ ὑποφέρει τόσες πίκρες, ματώνει ἡ καρδιά μου.

Μιά μέρα ὅλοι οἱ θεοὶ εἶχαν συμβούλιο (σελ. 3).

»Σ' αὐτὸ τὸ νησί κατοικεῖ ἡ θεὰ Καλυψώ, καὶ θέλει νὰ τὸν κρατήσῃ γιὰ πάντα καὶ προσπαθεῖ νὰ τὸν καμῆ νὰ ξεχάσῃ τὴν πατρίδα του.

»Ὁ Ὀδυσσεύς ὁμως δὲ βλέπει τὴν ὥρα νὰ φύγῃ, καὶ λαχταρᾷ νὰ δῆ καὶ καπνὸ μονάχα ν' ἀνεβαίνει ψηλὰ ἀπὸ τῆ γλυκιά του πατρίδα.

»Γιατί, πατέρα μου, δὲν τὸν λυπᾷσαι;»

—«Κόρη μου, τί λόγια εἶν' αὐτά;» ἀποκρίθηκε ὁ Δίας. «Πῶς μπορῶ νὰ ξεχάσω τὸν Ὀδυσσεύα, πὺ εἶναι πρῶτος στὴ γνώση καὶ στὴν ἐξυπνάδα, καὶ κάνει τόσες θυσίες σὲ μᾶς τοὺς θεούς; Μὰ ὁ Ποσειδῶνας εἶναι θυμωμένος μαζί του, γιὰ τοῦ τύφλωσε τὸ γιό του τὸν Πολύφημο. Ἀπὸ τότε τὸν κατατρέχει.

»Ἀλλὰ τώρα ἄς βροῦμε τρόπο νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Καὶ ὅσο γιὰ τὸ θυμὸ τοῦ Ποσειδῶνα νὰ μὴ σᾶς μέλῃ. Ὅταν ὅλοι οἱ ἄλλοι εἶμαστε σύμφωνοι, ἐκεῖνος τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ κάμῃ».

Τότε τοῦ λέει ἡ Ἀθηναῖα:

«Ναί, πατέρα μου, ἀφοῦ ὅλοι εἶμαστε σύμφωνοι, στείλε τὸν Ἑρμῆ νὰ προστάξῃ τὴν Καλυψώ, ν' ἀφήσῃ ἀμέσως τὸν Ὀδυσσεύα νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Ἐγὼ θὰ πάω στὴν Ἰθάκῃ νὰ βρῶ τὸ γιό του τὸν Τηλέμαχο, νὰ βάλω θάρρος μέσα στὴν ψυχὴ του καὶ νὰ τὸν στείλω νὰ πάῃ νὰ μάθῃ γιὰ τὸ γυρισμὸ τοῦ ἀγαπημένου πατέρα του.

2. Ἡ Ἀθηνᾶ πηγάζει στὸ παλάτι τοῦ Ὀδυσσεύ.

Ἡ Ἀθηνᾶ φόρεσε τὰ ὠραῖα χρυσὰ πέδιλά της, πὺν τὴ σήκωναν ἀπάνω ἀπὸ τὴ θάλασσα καὶ τὴ στεριά σὰν πουλί· πῆρε στὸ χέρι της τὸ βαρὺ

κοντάρι μὲ τὴν ἀκονισμένη λόγχη καὶ ξεκίνησε ἴσια γιὰ τὴν Ἰθάκη.

Κατέβηκε κοντὰ στὸ παλάτι τοῦ Ὀδυσσεύ καὶ στάθηκε στὸ κατώφλι τῆς αὐλόπορτας κρατώντας τὸ κοντάρι.

Δὲ φαινόταν ὅμως πιά σὰν Ἀθηνᾶ. Ὅποιος τὴν ἔβλεπε νόμιζε πὺς ἦταν ὁ Μέντης, ὁ βασιλιάς ἑνὸς μικροῦ νησιοῦ, πὺν δὲν εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν Ἰθάκη.

Ὁ Μέντης ἦταν παλιὸς καὶ ἀγαπημένος φίλος τοῦ Ὀδυσσεύ.

Ἀπὸ τὴν πόρτα πὺν στάθηκε, ἄκουε τὴ μεγάλη ταραχὴ πὺν ἔκανα στὸ παλάτι οἱ μνηστῆρες.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ.

Ἄλλοι ἔτρωγαν κι ἔπιναν, ἄλλοι γελοῦσαν δυνατὰ και φώναζαν, και ἄλλοι τραγουδοῦσαν και χόρευαν.

Οἱ δοῦλοι καθάριζαν τὰ τραπέζια με σφογγάρια. Ἄλλοι ἔκοβαν ψημένα κρέατα και τὰ μοίραζαν στοὺς μνησιτῆρες, και ἄλλοι κερνοῦσαν κρασί.

Ἐκεῖ ἀνάμμεσα στοὺς μνησιτῆρες, σὲ μιὰ γωνιά, καθόταν και ὁ Τηλέμαχος με λυπημένη καρδιά και συλλογιζόταν τὸν πατέρα του.

Β. Πῶς ὁ Τηλέμαχος δέχτηκε στὸ παλάτι τοῦ Μέντη.

Ὁ Τηλέμαχος εἶδε πρῶτος τὸν ξένο, ἔτρεξε στὴν πόρτα, ἔπιασε τὸ δεξί του χέρι, τοῦ πῆρε τὸ κοντάρι και τοῦ εἶπε: «Καλῶς ὤρισες, ξένε».

Κι ἔμπρὸς αὐτὸς κι ἀπὸ πίσω ὁ Μέντης μπῆκαν στὸ παλάτι.

Ἐκεῖ ὁ Τηλέμαχος ἔστησε τὸ κοντάρι τοῦ ξένου σ' ἓνα στυλο, πού ἦταν στημένα και πολλὰ κοντάρια τοῦ Ὀδυσσεά.

Τὸν ξένο τὸν κάθισε παράμερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους γιὰ νὰ μὴν τὸν πειράζῃ ὁ θόρυβος πού ἔκαναν οἱ μνησιτῆρες, και γιὰ νὰ τὸν ρωτήσῃ γιὰ τὸν πατέρα του, χωρὶς νὰ τὸν ἀκούσῃ κανένας.

Τὸν κάθισε σ' ἓνα πολὺ ὄμορφο θρονί και τοῦ ἔβαλε κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του ἓνα σκαμνάκι. Ὑστερα πῆρε κι αὐτὸς κάθισμα και κάθισε κοντὰ του.

Σὲ λίγο μιὰ δούλα ἔφερε χρυσὸ κανάτι καὶ ἀσημένια λεκάνη, κι ἔχυσε νερὸ στὸν ξένο γιὰ νὰ νιφτῆ.

Ἔστερα μιὰ γριὰ κελάρισσα ἔβαλε τραπέζι μὲ πολλὰ φαγητά. Κι ἄλλος δοῦλος κερνοῦσε κρασὶ σὲ χρυσὰ ποτήρια.

Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν, ὁ Τηλέμαχος ρώτησε τὸν ξένο:

«Ἐένε, πές μου ποιὸς εἶσαι, καὶ ποιὰ εἶναι ἡ πατρίδα σου; Μὲ ποιὸ πλοῖο ἔφτασες ἐδῶ; Γιατὶ βέβαια δὲν ἦρθες πεζὸς στὸ νησί μας. Πρώτη φορὰ ἔρχεσαι δῶ ἢ ξαναἦρθες κι ἄλλοτε;»

Ὁ ξένος ἀποκρίθηκε :

«Μὲ λένε Μέντη κι ἔρχομαι ἀπὸ τὸ Μεγανῆσι, τὴν πατρίδα μου. Πηγαίνω μὲ τὸ πλοῖο μου σ' ἓνα μακρινὸ νησί, γιὰ νὰ δώσω σίδηρο καὶ νὰ πάρω χάλκωμα. Μὲ τὸν πατέρα σου εἴμαστε παλιοὶ φίλοι. Σὰ θέλεις, πήγαινε νὰ ρωτήσης τὸ γέρο-Λαέρτη, τὸν παππού σου.

»Ἦρθα δῶ, γιατί ἄκουσα πὼς γύρισε ἀπὸ τὰ ξένα ὁ πατέρας σου. Μὰ οἱ θεοὶ δὲν τὸν ἀφήνουν, φαίνεται ἀκόμη νὰ γυρίσῃ. Δὲν πέθανε ὁ πατέρας σου, εἶναι ζωντανὸς καὶ βρίσκεται θαλασσοδαρμένος σὲ κάποιον μακρινὸ νησί. Κάτι μοῦ λέει πὼς γρήγορα θὰ γυρίσῃ ἐδῶ, γιατί εἶναι πολὺ ἔξυπνος καὶ μὲ σίδερα νὰ τὸν ἔχουν δεμένο, αὐτὸς θὰ βρῆ τρόπο νὰ ξεφύγῃ.

»Μὰ δὲ μοῦ λές, τί διασκέδαση εἶναι αὕτη

πού γίνεται στὸ παλάτι σου; Καὶ τί ἄνθρωποι εἶναι αὐτοί; Γιατί κάλεσες τόσον κόσμον; Ἔχεις καμιὰ γιορτὴ ἢ γίνεται γάμος; Αὐτοὶ δὲ μοῦ φαίνονται ἄνθρωποι καλοί, γιατί τὰ φερσίματά τους εἶναι πολὺ πρόστυχα ».

— «Ξένε μου, ἀποκρίθηκε ὁ Τηλέμαχος, ὅσο ἦταν ἐδῶ ὁ πατέρας μου, τὸ σπίτι μας ὅλοι τὸ τιμοῦσαν. Μὰ ἀπὸ τότε πού χάθηκε καὶ κανεὶς δὲν ξέρει ποῦ βρίσκεται, μαζεύτηκαν ἐδῶ πολλοὶ νέοι ἀπὸ τὴν Ἰθάκῃ καὶ ἀπὸ τὰ γύρω νησιά, καὶ ζητοῦν τὴ μητέρα μου γιὰ γυναῖκα τους. Αὐτὴ ὅμως δὲν τοὺς δίνει ἀπόκριση. Κι ἔτσι μ' αὐτὴ τὴν πρόφασιν δὲ φεύγουν ἀπὸ τὸ παλάτι, ἀλλὰ κάθονται καὶ ρημάζουν τὴν παρουσίαν μας».

4. Ἡ συμβουλὴ τοῦ Μέντη.

Ὁ Μέντης εἶπε τότε μὲ θυμό:

«Ἄ, καὶ νὰ φανερονόταν αὐτὴν τὴ στιγμὴ ὁ Ὀδυσσεὺς στὴν πόρταν μὲ τὴν περικεφαλαίαν, τὴν ἀσπίδαν καὶ τὰ δυὸ κοντάρια του!... Τότε θὰ ἔβλεπαν αὐτοὶ ἐδῶ τί πικροὺς γάμους θὰ ἔκαναν! Σὺ ὅμως σκέψου πῶς νὰ διώξης τοὺς μνηστῆρες ἀπὸ τὸ παλάτι σου.

» Ἄκουσέ με καλὰ καὶ πρόσεξε στὰ λόγια μου. Αὔριο τὸ πρωὶ κάλεσε ὅλο τὸ λαὸ στὴν πλατεῖαν, φανέρωσε τὴ γνώμην σου καὶ πρόσταξε τοὺς μνηστῆρες νὰ γυρίσουν στὰ σπίτια τους.

» Ὑστερα ν' ἀρματώσης ἓνα καλὸ καράβι καὶ νὰ διαλέξης καὶ εἴκοσι ναῦτες.

» Πρῶτα πρῶτα πήγαινε στὴν Πύλον. Ἐκεῖ βασιλιάς εἶναι ὁ γερο-Νέστορας, ἄνθρωπος πολύξερος καὶ φίλος τοῦ Ὀδυσσεῦ.

» Ἀπὸ κεῖ νὰ πᾶς στὴ Σπάρτη, νὰ ρωτήσης τὸ Μενέλαο ποὺ γύρισε τελευταῖος ἀπ' ὄλους ἀπὸ τὴν Τροία μὲ τὴν Ἑλένη.

» Κι ἂν μάθης πὼς ὁ πατέρας σου εἶναι ἀκόμη στὴ ζωὴ, τότε κάμε λίγη ὑπομονή. Ὅσο κι ἂν στενοχωρεθῆς, περίμενε ἀκόμη ἕνα χρόνο.

» Ἄν ὁμως μάθης πὼς πέθανε, τότε γύρισε πίσω, κάμε του ἕνα μνήμα καὶ προσπάθησε μὲ κάθε τρόπο νὰ διώξης τοὺς μνηστῆρες ἀπὸ τὸ παλάτι σου. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ κάνης σὰν παιδάκι. Δὲν εἶσαι πιὰ μικρός. Κοίταξε νὰ φερθῆς σὰν ἄντρας, καὶ οἱ ἄνθρωποι ὅλοι θὰ σ' ἐπαινοῦν.

» Τώρα εἶναι καιρὸς νὰ γυρίσω στὸ πλοῖο μου καὶ στοὺς συντρόφους μου, ποὺ μὲ περιμένουν».

Ὁ Τηλέμαχος ἀποκρίθηκε:

«Ἐένε, σ' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴ συμβουλή. Μοῦ μίλησες γνωστικά, σὰν πατέρας στὸ παιδί του. Ἄπ' ὅσα μοῦ εἶπες, τίποτε δὲ θὰ ξεχάσω. Μὴ φεύγης ὁμως. Ὅση βία κι ἂν ἔχης, μείνε μιὰ στιγμή ἀκόμη νὰ σοῦ δώσω ἕνα ὠραῖο δῶρο».

— «Τώρα βιάζομαι. Τὸ δῶρο μοῦ τὸ δίνεις ὅταν ξαναγυρίσω». Αὐτὰ εἶπε ὁ Μέντης κι ἔφυγε.

Ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ κείνη τὴ στιγμή ἔνωσε μέσα του μιὰ νέα δύναμη καὶ μεγάλο θάρρος. Τώρα κατάλαβε τίνος γιὸς ἦταν καὶ τί ἔπρεπε νὰ κάμη.

**δ. Ὁ Τηλέμαχος προσκαλεῖ τὸ λαὸ
σὲ συνέλευση.**

Οἱ μνηστῆρες ἔτρωγαν, ἔπιναν καὶ ξεφάντωναν

δλη τὴν ἡμέρα. Ὅταν νύχτωσε, νύσταξαν καὶ πῆγαν στὰ σπία τους νὰ κοιμηθοῦν.

Καὶ ὁ Γηλέμαχος ἀνέβηκε στὴν κάμαρά του νὰ κοιμηθῆ. Μιὰ καλὴ καὶ πιστὴ γριὰ πὺ τὸν εἶχε ἀναθρέψει βρέφος, ἡ Εὐρύκλεια, τὸν ἀκολούθησε μ' ἓνα ἀναμμένο δαδι στὸ χέρι.

Ὁ Τηλέμαχος κάθισε στὸ κρεβάτι του, γδύθηκε καὶ ἔριξε τὸ χιτῶνα του στὰ χέρια τῆς γερόντισσας.

Αὐτὴ τὸν δίπλωσε καὶ τὸν κρέμασε σ' ἓνα ξυλόκαρφο κοντὰ στὸ κρεβάτι. Ὑστερα βγῆκε σιγὰ ἔξω καὶ τράβηξε τὴν πόρτα ἀπὸ τὸν ἀσημένιο χαλκὰ.

Ὁ Τηλέμαχος ξαπλώθηκε καὶ σκεπάστηκε μὲ μαλακὸ σκέπασμα. Μὰ δὲν τὸν ἔπαιρνε ὁ ὕπνος. Ὅλη τὴ νύχτα συλλογιζόταν τὰ λόγια τοῦ Μέντη.

Σηκώθηκε πρῶι πρῶι ἀπὸ τὸ κρεβάτι του, ντύθηκε γρήγορα καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ παλάτι.

Ἄμεσως ἔδωσε διαταγὴ στοὺς κήρυκες νὰ προσκαλέσουν μὲ τὴ δυνάτῃ φωνή τους τὸ λαὸ στὴν πλατεία.

Ὅλοι ἔτρεξαν ἐκεῖ βιαστικά, γιατί ἦταν ἡ πρώτη φορὰ πὺ τοὺς καλοῦσαν σὲ συνέλευση ἀπὸ τότε πὺ ἔφυγε ὁ Ὀδυσσεὺς γιὰ τὴν Τροία.

«Γιατί μᾶς προσκαλοῦν;» ἔλεγε ὁ ἓνας στὸν ἄλλο. «Ποῖος μᾶς φωνάζει; Ἦρθε καμιὰ εἶδηση γιὰ τὰ παιδιὰ μας, πὺ λείπουν εἴκοσι χρόνια στὰ ξένα μὲ τὸν Ὀδυσσεὺς;»

Σὲ λίγο φάνηκε καὶ ὁ Τηλέμαχος. Κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸ μεγάλο κοντάρι καὶ εἶχε κρεμασμένο ἀπὸ τὸν ὄμο του τὸ λαμπερὸ σπαθί του. Τὸν ἀκολουθοῦσαν καὶ δυὸ μεγάλοι γοργόποδοι σκύλοι.

6. Τί γίνεται στὴ συνέλευση.

Ὁ Τηλέμαχος στάθηκε στὴ μέση τῆς πλατείας καὶ μὲ δυνατὴ φωνὴ εἶπε στὸ λαό:

«Ἐγὼ σᾶς προσκάλεσα ἐδῶ, φίλοι μου, γιὰ νὰ σᾶς φανερώσω τὸν πόνο μου.

»Γιὰ τὰ παιδιά σας, ποὺ πῆγαν μὲ τὸν πατέρα μου, δὲν ἔμαθα τίποτε. Γιὰ τὸν ἑαυτό μου θέλω νὰ σᾶς μιλήσω.

»Ἐξέρετε τὴ λύπη ποὺ ἔχω γιὰ τὸν πατέρα μου, τὸν καλὸ βασιλιά σας, ποὺ σᾶς ἀγαποῦσε σὰν παιδιά του καὶ φρόντιζε ὅσο μποροῦσε γιὰ τὸ καλό σας.

»Ἐκεῖνος πιά χάθηκε καὶ δὲν εἶναι καμιὰ ἐλπίδα νὰ ξαναγυρίσῃ!

»Σὰ νὰ μὴ μ' ἔφτανε ὁ καημὸς αὐτός, μαζεύτηκαν στὸ παλάτι πολλὰ ἀρχοντόπουλα ἀπὸ δῶ καὶ ἀπὸ τὰ νησιά γύρω, καὶ ζητοῦν νὰ πάρουν γυναῖκα τῆ μητέρα μου χωρὶς τὴ θέλησή της.

»Καὶ μ' αὐτὴ τὴν πρόφαση κάθονται ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ στὸ πατρικὸ μου σπίτι καὶ σφάζουν τὰ βόδια μας, τ' ἀρνιά μας, τὰ γίδια μας καὶ τοὺς χοίρους μας καὶ πίνουν τὰ κρασιὰ μας. Ἄχ! ἂν ἦταν ἐδῶ κανένας ἄντρας σὰν τὸν Ὀδυσσεά, θὰ μᾶς γλύτωνε ἀπ' αὐτὸ τὸ κακό.

»Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ κάμω τίποτε. Ἄν εἶχα τὴ δύναμη θὰ τοὺς ἐδιωχνα· γιὰ τὸ κακὸ παράγινε καὶ δὲν ὑποφέρεται πιά».

Ἔστερα λέει στοὺς μνηστῆρες:

«Μόνοι σας νὰ νιώσετε τὸ ἄδικο ποὺ κάνετε

στό σπίτι μου. Ντραπήτε και τούς ανθρώπους που κατοικοῦν γύρω στο νησί μας. Φοβηθῆτε και τὸ θυμὸ τῶν θεῶν, γιατί οἱ θεοὶ τιμωροῦν τούς κακοὺς και τούς ἀδίκους».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Τηλέμαχος και μὲ δάκρυα στά μάτια πῆγε και κάθισε στή θέση του.

Ὅλος ὁ λαὸς ἀκούγοντας τὰ λόγια αὐτὰ συμπόνεσε τὸν καλὸ Τηλέμαχο.

Ὅλοι τὸν κοίταξαν στά μάτια και κανεῖς δὲ μίλησε.

Μονάχα ὁ Ἀντίνοος, ὁ πῖδ ἀδιάντροπος και ὁ πῖδ κακομαθημένος ἀπ' ὅλους τούς μνηστῆρες, σηκώθηκε και εἶπε :

«Γιατί μᾶς βρίζεις, ἄμναλε Τηλέμαχε; Ἐμεῖς φταῖμε γι' αὐτὰ που γίνονται στό παλάτι σου ἢ ἡ μητέρα σου; Τρία χρόνια πέρασαν μὲ τὸ σήμερα και μὲ τὸ αὔριο, χωρὶς νὰ διαλέξη ἕνα ἀπὸ μᾶς γι' ἄντρα της.

» Ἄρχισε νὰ ὑφαίνει στὸν ἀργαλειὸ ἕνα πανὶ και μᾶς εἶπε :

« Ἀφῆστε με νὰ τελειώσω αὐτὸ τὸ σάβανο τοῦ γερο-Λαέρτη τοῦ πεθεροῦ μου ».

» Ἐμεῖς τὸ δεχτήκαμε, μὰ τὸ πανὶ αὐτὸ τελειωμὸ δὲν εἶχε, γιατί ὅ,τι ὑφαινε τὴν ἡμέρα, τὸ ξεῦφαινε τὴ νύχτα. Και μόλις τώρα μιὰ δούλα μᾶς φανέρωσε τὴν πονηριά της.

» Ἄν θέλῃς λοιπὸν νὰ φύγωμε ἀπὸ τὸ παλάτι σου, στεῖλε τὴ μητέρα σου στό πατρικὸ της σπίτι, και παρακίνησέ την νὰ πάρῃ ἄντρα ἐκεῖνον ἀπὸ μᾶς

πού θὰ τῆς διαλέξῃ ὁ πατέρας της. Μόνο ἔτσι θὰ ἠσυχάσῃς.

— « Τί λές, Ἀντίνοε; » ἀποκρίθηκε ὁ Τηλέμαχος. « Τῆ μητέρα μου νὰ διώξω ἀπὸ τὸ σπίτι μου; Τῆ μητέρα μου πού με γέννησε καὶ με ἔθρεψε με τὸ γάλα της! Καὶ πάλι γιὰ ὕστερη φορὰ σᾶς παρακαλῶ, φύγετε ἀπὸ τὸ παλάτι μας, γιὰτὶ οἱ θεοὶ θὰ σᾶς τιμωρήσουν ».

Οἱ μνηστῆρες ἄρχισαν τότε νὰ βρίζουν δυνατὰ καὶ ἔγινε μεγάλος θόρυβος.

Ὁ κόσμος σκορπίστηκε καὶ οἱ μνηστῆρες πῆγαν ἴσια στὸ παλάτι.

7. Ὁ Τηλέμαχος φανεώνει τὸ σκοπὸ τοῦ στῆ γριὰ Εὐρύκλεια.

Ὁ Τηλέμαχος ἔφυγε μονάχος ἀπὸ τὴν συνέλευση καὶ πῆγε μακριὰ κατὰ τὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκεῖ προσευχήθηκε στὴν Ἀθηνᾶ καὶ εἶπε:

« Θεά, σὺ πού θέλεις τὸ καλὸ μου καὶ με προστατεύεις, ἄκουσέ με καὶ βοήθη με· γιὰτὶ δὲν ἔχω στὸν κόσμον κανένα γιὰ νὰ με βοηθήσῃ ».

Δὲν εἶχε τελειώσει τὴν προσευχή του καὶ νά, φανερῶνεται ἔμπρός του ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ὅμοια μὲ τὸν Μέντορα στὸ πρόσωπο, στὴ φωνὴ καὶ στὴν κορμοστασιά. Χτύπησε τὸν Τηλέμαχον στὸν ὦμον καὶ τοῦ εἶπε:

« Καρδιά, Τηλέμαχε. Κοίταξε, νὰ μοιάσῃς τοῦ πατέρα σου, πού ποτὲ δὲ δείλιασε. Καὶ τώρα ἔτσι-

μάσου για τὸ ταξίδι. Ἐγὼ θὰ φροντίσω για πλοῖο καὶ για ναῦτες, καὶ θάρθω μαζί σου. Σὺ ἐτοίμασε τροφές. Γέμισε κρασί τις λαγῆνες καὶ μ' ἀλεύρι τ' ἀσκιά».

Ὁ Τηλέμαχος γύρισε ἀμέσως στὸ παλάτι. Βοῆκε τὴν Εὐρύκλεια καὶ τῆς εἶπε κρυφὰ τὸ σκοπὸ του, καὶ τῆς παράγγειλε νὰ τοῦ ἐτοιμάσῃ ὅ,τι χρειαζόταν. Τὴν πρόσταξε ὁμως νὰ μὴ φανερώσῃ σὲ κανένα πὼς πῆγε ταξίδι.

Ἡ Εὐρύκλεια ἄρχισε νὰ κλαίῃ κι εἶπε στὸν Τηλέμαχο :

«Ποιός, παιδί μου, σοῦ ἔβαλε στὸ νοῦ αὐτὸ τὸ ταξίδι; Πῶς θὰ πᾶς σὲ ξένους τόπους, ἐσὺ τὸ μονακριβὸ καὶ πολυαγαπημένο παιδί μας; Σὲ μέρη ἄγνωστα χάθηκε ὁ πατέρας σου, καὶ τώρα θέλεις νὰ φύγῃς καὶ σύ; Κάθισε στὸ σπίτι σου· ποῖος ξέρει τί μπορεῖς νὰ πάθῃς στὰ ξένα!»

«Μὴ φοβᾶσαι, καλὴ κυρούλα» ἀποκρίθηκε ὁ Τηλέμαχος. «Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ αὐτὸ τὸ ταξίδι. Θέλω νὰ μοῦ κάμῃς ὄρχο, πὼς δὲ θὰ μάθῃ τίποτε ἢ μητέρα μου πρὶν περάσουν δέκα δώδεκα ἡμέρες».

Ἡ Εὐρύκλεια ὠρκίστηκε. Ὑστερα ἐτοίμασε ὅσα τῆς εἶχε παραγγείλει ὁ Τηλέμαχος.

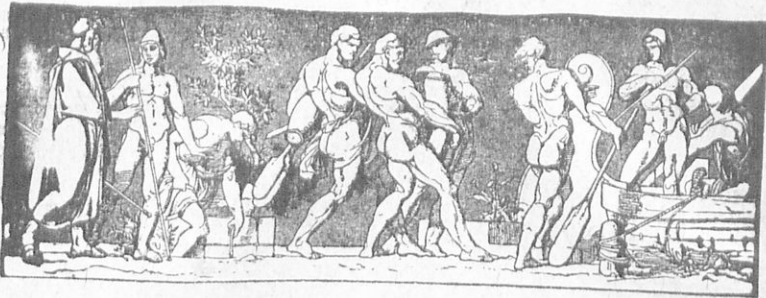
Μόλις νύχτωσε ὁ Μέντορας πῆγε στὸ παλάτι τοῦ Ὀδυσσεά μὲ δυὸ ναῦτες.

Τὸ παλάτι ἦταν κατάκλειστο. Ὅλοι κοιμόνταν καὶ μονάχα ὁ Τηλέμαχος ἔμενε ἄγρυπνος.

Ὁ Μέντορας τὸν ἐφώνησε ἔξω καὶ τοῦ εἶπε :
«Τηλέμαχε, τὸ πλοῖο εἶναι ἕτοιμο κι οἱ ναῦτες

σὲ περιμένουν. Δῶσε γρήγορα στοὺς συντρόφους μας τὰ πράματα πὺ ἐτοίμασες γιὰ τὸ ταξίδι καὶ πᾶμε».

Σὲ λίγο ὅλοι ἦταν μέσα στὸ πλοῖο. Οἱ ναῦτες ἔλυσαν τὰ παλαμάρια καὶ τὸ πλοῖο ξεκίνησε.

Ὁ Τηλέμαχος φεύγει μὲ τὸ Μέντορα γιὰ τὴν Πύλο.

Ἄρχισε νὰ φυσᾷ πρῖμος ἄνεμος. τὰ πανιὰ φούσκωσαν, καὶ μέσα στὸ σκοτόδι τὸ πλοῖο ἔσκιζε γοργὰ τὰ κύματα πὺ ἀφρίζαν.

8. Ὁ Τηλέμαχος φτάνει μὲ τὸ Μέντορα στὴν Πύλο.

Τὸ πλοῖο ἔφτασε στὴν Πύλο πολὺ πρῶι.

Ἐκείνη τὴν ὥρα οἱ κάτοικοι μαζὶ μὲ τὸ βασιλιά τους, τὸ γέρο-Νέστορα, ἦταν μαζεμένοι στὴν ἀκρογιαλιὰ κι ἔκαναν θυσιά στὸν Ποσειδῶνα.

Στοὺς βωμοὺς ἔκαιον πολλὰ μεριὰ ἀπὸ βόδια. Τ' ἄλλα κρέατα τὰ εἶχαν μοιραστῆ ἀναμεταξύ τους.

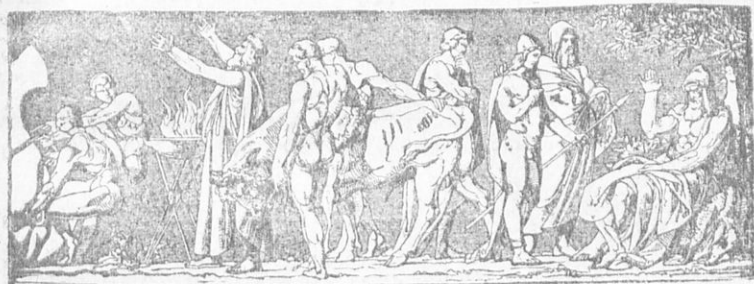
Τὸ πλοῖο μῆκε στὸ λιμάνι. Οἱ ναῦτες μάζεψαν τὰ πανιὰ κι ἔδεσαν τὸ πλοῖο.

Ὁ Μέντορας κι ὁ Τηλέμαχος πήδησαν ἔξω στὴ στεριά.

Στὸ δρόμο πού πήγαιναν ὁ Μέντορας ὀδηγοῦσε τὸν Τηλέμαχο πῶς νὰ μιλήσῃ καὶ πῶς νὰ φερθῆῃ.

Οἱ Πύλιοι, μόλις εἶδαν τοὺς ξένους, ἔτρεξαν πρὸς τὸ μέρος τους, καὶ ὁ πρῶτος πού τοὺς πλησίασε ἦταν ὁ Πεισίστρατος, ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα. Τοὺς ἔσφιξε τὸ χέρι μὲ τὸ «καλῶς ὠρίσατε» καὶ τοὺς ἔφερε στὸ τραπέζι. Τοὺς ἔβαλε νὰ καθίσουν κοντὰ στὸν πατέρα του τὸ βασιλέα, στὸν ἄμμο τῆς ἀκρογιαλιᾶς, ἀπάνω σὲ μαλακὲς προβιές, καὶ ἐκεῖ τοὺς πρόσφεραν κρέας καὶ κρασί μὲ χρυσὰ ποτήρια.

Ἔστερα, ὁ γερο-Νέστορας ρώτησε τοὺς ξένους:

Ὁ Νέστορας μιλεῖ μὲ τὸν Τηλέμαχο, καὶ τὸν Μέντορα.

«Ξένοι, ποιοὶ εἶστε; Ἀπὸ ποῦ ξεκινήσατε; Καὶ γιὰ ποιά δουλειὰ ταξιδεύετε στὴ θάλασσα;»

Ὁ Τηλέμαχος ἀποκρίθηκε μὲ θάρρος:

«Πολυφημισμένε βασιλιά, ἀπὸ τὴν Ἰθάκη ἐρχόμαστε, μήπως μάθωμε ἀπὸ σένα καμιά εἶδηση γιὰ τὸν πατέρα μου, τὸν Ὀδυσσεύα. Τοῦ κάκου ὡς τώρα περιμέναμε τὸ γυρισμό του. Πές μου, σὲ παρακαλῶ, ξέρεις ἂν ζῆ ἢ πέθανε;»

Ὁ Νέστορας ἀποκρίθηκε :

«Παιδί μου, πολλὰ βάσανα ἔφερες στὸ νοῦ μου μὲ τὰ λόγια σου. Ἐννιὰ χρόνια βασανιστήκαμε μαζὶ μὲ τὸν πολυφημισμένο πατέρα σου, ὥσπου νὰ πάρωμε τὴν Τροία. Κανείς δὲν ξεπερνοῦσε τὸν Ὀδυσσεά στὴ γνώση καὶ στὴν ἐξυπνάδα. Εἴχαμε φύγει μαζὶ ἀπὸ τὴν Τροία· ἅμα ὅμως φτάσαμε στὴν Τένεδο, χωριστήκαμε.

» Ἀπὸ τότε οὔτε τὸν ξαναεῖδα, οὔτε ἔμαθα τίποτε γι' αὐτόν· ἴσως ὅμως νὰ ξέρη ὁ Μενέλαος. Αὐτὸς πλανήθηκε σὲ πολλὰ μέρη καὶ λίγον καιρὸ ἔχει πὺν γύρισε στὴ Σπάρτη.

» Πήγαινε ὡς ἐκεῖ μὲ τὸ πλοῖο σου καὶ μὲ τὴ συντροφιά σου. Μὰ ἂν προτιμᾷς νὰ πᾶς ἀπὸ τὴ στεριά, πάρε τὸ ἀμάξι μου καὶ τ' ἄλογά μου. Μαζὶ σου ἔρχεται κι ὁ γιός μου ὁ Πεισίστρατος».

— «Βασιλιά, λέει ὁ Μέντορας, πολὺ γνωστικὰ μίλησες καὶ θὰ κάμωμε ὅσα μᾶς συμβουλεύεις. Μὰ ἄρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ κι εἶναι ὥρα νὰ γυρίσωμε στὸ πλοῖο».

— «Μὴν τὸ ξαναπῆς αὐτὸ» ἀποκρίθηκε ὁ Νέστορας. «Ποτὲ δὲ θ' ἀφήσω τὸ παιδί τοῦ καλοῦ μου φίλου νὰ πλαγιάσῃ στὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου. Καὶ κρεβάτια καὶ σκεπάσματα κι ἀπ' ὅλα ἔχομε πλούσια στὸ παλάτι μου».

Ὁ Μέντορας ἀποκρίθηκε :

«Καλὰ λές. Ὁ Τηλέμαχος ἄς μείνῃ στὸ παλάτι σου. Ἐγὼ ὅμως πρέπει νὰ πάω στὸ πλοῖο, γιατί οἱ σύντροφοί μὲ περιμένουν καὶ θ' ἀνησυχήσουν ἂν δὲν ξαναγυρίσω».

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Μέντορας γύρισε στὸ πλοῖο καὶ ὁ Νέστορας μὲ τὸν Τηλέμαχο καὶ τὰ παιδιὰ του πῆγαν ἴσια στὸ παλάτι.

**9. Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος ξεκινοῦν
γιὰ τὴ Σπάρτη.**

Τὸ πρωῒ, μόλις ξημέρωσε, σηκώθηκαν ὅλοι καὶ κάθισαν στὰ πέτρινα πελεκητὰ καὶ κάτασπρα πεζούλια, ποὺ ἦταν μπροστὰ στὴ μεγάλη πόρτα τοῦ παλατιοῦ.

Ἐκεῖ ὁ γερο-Νέστορας πρόσταξε νὰ φέρουν ἀπὸ τὸ λιβάδι ἓνα χρονιαρικο δαμάλι καὶ νὰ τὸ θυσιάσουν στὴν Ἀθηνᾶ.

Τὰ μεριά τὰ ἔβαλαν ἀπάνω στὸ βωμό. Τ' ἄλλα κομμάτια τὰ λιάνισαν, τὰ πέρασαν στὴ σούβλα καὶ τὰ ἔψησαν.

Τότε κάλεσαν καὶ τὸν Τηλέμαχο στὸ πλούσιο τραπέζι.

Ἔστερα ὁ Νέστορας εἶπε στοὺς γιούς του :

«Ἐμπρός, φέρτε νὰ ζέψετε τὰ πιὸ γρήγορα ἄλογα, γιὰ νὰ πᾶνε σύντομα τὸν Τηλέμαχο στὴ Σπάρτη».

Ἡ κελάρισσα ἔβαλε μέσα στὸ ἀμάξι ὅλα ὅσα χρειάζονταν γιὰ τὸ ταξίδι.

Ὁ Τηλέμαχος ἀνέβηκε στὸ ἀμάξι. Στὸ πλάγι του κάθισε καὶ ὁ Πεισίστρατος, πῆρε στὰ χέρια του τὰ χαλινάρια καὶ χτύπησε τὸ καμτσίκι στὸν ἀέρα.

Τ' ἄλογα ἀμέσως ὤρμησαν ἔμπρός στὸν κάμπο. Ὅπου κι ἂν περνοῦσαν, ἔβλεπαν χωράφια σπαρμένα σιτάρι καὶ κριθάρι.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔφτασαν στὴ Σπάρτη. Πῆγαν ἴσια στὸ βασιλικὸ παλάτι καὶ σταμάτησαν κοντὰ στὴ μεγάλη ἐξώπορτα.

ΙΟ Πῶς δέχτηκε ὁ Μενέλαος τοὺς δυὸ ξένους.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα ἦταν μεγάλη χαρὰ στὸ παλάτι. Γινόταν διπλὸς γάμος, τῆς κόρης τοῦ Μενελάου καὶ τοῦ γιοῦ του. Τὴν κόρη του, τὴν Ἑρμιόνη, τὴν ἔστειλε πεντάμορφη νύφη μὲ ἄλογα καὶ μὲ ἀμάξια στὴ χώρα τῶν Μυρμιδόνων, στὸ Νεοπτόλεμο, τὸ γιό τοῦ Ἀχιλλέα.

Στὸ γιό του, τὸ Μεγαπένθη, ἔδινε γυναῖκα μὲ εὐγενική Σπαρτιατοπούλα.

Πολλοὶ ἦταν οἱ καλεσμένοι συγγενεῖς καὶ φίλοι καὶ ξεφάντωναν στὸ μεγάλο δῶμα. Ἐνας τραγουδιστὴς ἔπαιζε τὴ λύρα καὶ τραγουδοῦσε, καὶ δυὸ νέοι χόρευαν στὴ μέση.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ παλατιοῦ εἶδε τὸ ἀμάξι καὶ τοὺς ξένους, καὶ ἀμέσως ἔτρεξε καὶ ρώτησε τὸ Μενέλαο :

«Δυὸ ξένοι ἀπὸ μεγάλο γένος, καθὼς φαίνεται, ἦρθαν μὲ ἀμάξι καὶ στέκονται στὴν ἐξώπορτα τοῦ παλατιοῦ. Νὰ ξεξέψω τ' ἄλογά τους ἢ νὰ τοὺς στείλω σ' ἄλλον νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ ;»

Ὁ Μενέλαος ἀποκρίθηκε δυσαρεστημένος :

«Σὲ ἤξερα ἄνθρωπο γνωστικό, τώρα ὅμως μίλησες σὰν ἄμυαλο παιδί. Ξέχασες πῶς φιλοξένησαν ἡμᾶς οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ἡμαστέ μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα μας; Πῆγαινε γρήγορα νὰ ξεξέψης τ' ἄλογα, καὶ ὁδήγησε τοὺς ξένους ἐδῶ στὸ τραπέζι.»

Ὁ ὑπηρέτης ἔτρεξε ἀμέσως μὲ ἄλλους ὑπηρέτες, ἔλυσαν τὰ ἰδρωμένα ἄλογα, τὰ ἔδεσαν στοὺς στάβλους καὶ τοὺς ἔδωκαν νὰ φᾶνε σίκαλη ἀνακατεμένη μὲ κριθάρι.

II Πῶς ὁ Μενέλαος καὶ ἡ Ἑλένη γνῶρισαν τὸν Τηλέμαχο.

Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος μπῆκαν στὸ πλούσιο παλάτι· οἱ ὑπηρέτες τοὺς ᾠδήγησαν ἴσια στὸ λουτρό.

Ἐκεῖ λούστηκαν καὶ φόρεσαν ὠραῖα καὶ καθαρὰ φορέματα. Ὑστερα πῆγαν στὸ μεγάλο δῶμα, πού τοὺς περιέμενε ὁ Μενέλαος.

Ὁ καλὸς βασιλιάς, μόλις τοὺς εἶδε σηκώθηκε, τοὺς ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τοὺς εἶπε:

«Καλῶς ὠρίσατε, ξένοι μου. Καθίστε στὸ τραπέζι.»

Καὶ τοὺς πρόσφερε ὁ ἴδιος διαλεχτὰ κομμάτια κρέας ψημένο.

Ἐνῶ ἔτρωγαν, ὁ Τηλέμαχος σκύβει καὶ λέει κρυφὰ στὸ σύντροφό του:

«Γιὰ δές, Πεισίστρατε, τί πλούτη εἶναι ἐδῶ μέσα! Τί ἀσήμι καὶ τί μάλαμα!»

Ὁ Μενέλαος ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια καὶ ἀποκρίθηκε:

«Αὐτὰ τὰ πλούτη πού θαυμάζετε, παλικάρια, τὰ ἔχω συναγμένα μὲ μεγάλα βάσανα καὶ φοβεροὺς κινδύνους. Ὅχτῶ χρόνια πλανήθηκα στὰ ξένα μέρη. Ἄλλὰ τὰ πλούτη δὲ δίνουν πάντα τὴ χαρὰ. Καλύτερα νὰ εἶχα τρεῖς φορὲς λιγώτερα καὶ νὰ ζοῦσαν ἐκεῖνοι πού πέθαναν στὴν Τροία.»

»Πολλές φορές κάθομαι μονάχος και συλλογίζομαι ὄλους. Για ἓναν ὅμως ἀπ' αὐτοὺς νιώθω ξεχωριστὴ λύπη, γιὰ τὸν Ὅδυσσεύ, τὸν καλύτερο φίλο μου.

» Χρόνια και χρόνια λείπει, και κανέννας δὲν ξέρει, ἂν εἶναι στὴ ζωὴ ἢ ἂν πέθανε.

» Πόσα δάκρυα θὰ χύνουν ὁ γερο-Λαέρτης κι ἡ φρόνιμη Πηνελόπη και τὸ παιδί του, ὁ Τηλέμαχος, πού τὸν ἄφησε μωρὸ στὴν κούνια !»

Ὁ Τηλέμαχος ἀκούοντας τὰ λόγια αὐτὰ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα. Μὰ γιὰ νὰ μὴν τὸν ἰδοῦν, σήκωσε μπρὸς στὰ μάτια του τὴν κόκκινη χλαμύδα του.

Ὁ Μενέλαος ὅμως τὸν εἶδε και κατάλαβε πὼς ἦταν ὁ Τηλέμαχος. Συλλογιζόταν μάλιστα, ἂν ἔπρεπε νὰ τὸν ρωτήσῃ πρῶτα αὐτὸς γιὰ τὸν πατέρα του ἢ νὰ ἀφήσῃ τὸν Τηλέμαχο νὰ τοῦ πρωτομιλήσῃ.

Ἐκεῖ πού ἔκανε τὴ σκέψη αὐτή, νὰ κι ἔρχεται ἡ Ἑλένη μέσα. Ἦταν πεντάμορφη ὅπως πάντοτε, ἴδια ἢ Ἀρτέμιδα.

Χαιρέτησε τοὺς ξένους μὲ πολλὴ εὐγένεια και κάθισε κοντὰ στὸν ἄντρα της.

Τὰ μάτια της καρφώθηκαν ἀπάνω στὸν Τηλέμαχο, και τὸν ἐξέταζε μὲ μεγάλη προσοχή.

« Τὰ μάτια μου νὰ μὲ γελοῦν, Μενέλαε, ἢ εἶναι ἀλήθεια ὅ,τι θὰ πῶ;» εἶπε ἡ Ἑλένη. «Ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς ξένους μοιάζει πολὺ τοῦ Ὅδυσσεά. Τοὺς ρώτησες ἀπὸ ποῦ ἔρχονται και πῶς τοὺς λένε;»

— «Και ἐγὼ τὸ παρατήρησα αὐτό, Ἑλένη».

ἀποκρίθηκε ὁ Μενέλαος. «Ἡ λάμψη τῶν ματιῶν του, τὸ κεφάλι, τὰ μαλλιά, ἡ κορμοστασιά του, εἶναι ἀπαράλλαχτα σὰν τοῦ Ὀδυσσεά. Καὶ τώρα πὺν μιλοῦσα γιὰ τὸ φίλο μας, ἔκλαψε χωρὶς νὰ τὸν ἰδοῦν οἱ ἄλλοι. Μὰ ἀκόμη δὲν τὸν ἐρώτησα ποιὸς εἶναι».

—«Καλὰ τὸ καταλάβετε κι οἱ δύο», εἶπε ὁ Πεισίστρατος στὸ βασιλιά καὶ στὴν Ἑλένη. «Παιδὶ ἀληθινὰ τοῦ Ὀδυσσεά εἶναι. Τὸν ἔστειλε ὁ πατέρας μου, ὁ βασιλιάς τῆς Πύλου, νὰ ἔρθη ὡς ἐδῶ γιὰ νὰ τοῦ πῆς ὅ,τι γνωρίζεις γιὰ τὸν πατέρα του».

—«ὦ θεοί! εἶπε ὁ Μενέλαος, εἶναι λοιπὸν ἀλήθεια πὸς ἦρθε στὸ παλάτι μου τοῦ Ὀδυσσεά τὸ παιδί; Τοῦ φίλου μου τοῦ ἀγαπημένου!...»

Δὲν μπόρεσε νὰ πῆ ἄλλη λέξη ἀπὸ τὴν πολλὴ συγκίνηση. Τὰ μάτια του ἔτρεχαν βρῦση.

Ἐκλαιγε καὶ ἡ Ἑλένη καὶ ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος.

Τότε εἶπε ὁ γιὸς τοῦ Νέστορα:

«Βασιλιά Μενέλαε, δὲν εἶναι ὦρα γιὰ δάκρυα».

—«Ἔχεις δίκιο» ἀποκρίθηκε ὁ Μενέλαος. «Μιλεῖς γνωστικά, σὰν παιδὶ τοῦ Νέστορα. Ἄς φᾶμε λοιπὸν τώρα, ἄς πιοῦμε κι ἄς διασκεδάσουμε».

12 Τί ἔμαθε ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ τὸ Μενέλαο γιὰ τὸν πατέρα του.

Τὸ ἄλλο πρωτὶ ὁ Μενέλαος πῆρε ξεχωριστὰ τὸν

Τηλέμαχο, κάθισε κοντά του και τὸν ἐρώτησε, γιατί ἔκαμε αὐτὸ τὸ μεγάλο ταξίδι.

Ὁ Τηλέμαχος τοῦ διηγήθηκε τί βάσανα τραβοῦσε στὴν Ἰθάκη ἀπὸ τοὺς μνηστήρες και πῶς ἦρθε νὰ μάθῃ τίποτε γιὰ τὸν πατέρα του.

Ὁ Μενέλαος θύμωσε πολὺ γιὰ τὸ ἄπρεπο φέρο-
σιμο τῶν μνηστήρων. Ὑστερα τοῦ διηγήθηκε και αὐ-
τὸς τί εἶδε και τί εἶχε ὑποφέρει τόσα χρόνια σὲ μακρο-
νὰ ταξίδια, στοὺς ξένους τόπους.

«Γιὰ τὸν πατέρα σου ἔμαθα πῶς μόνος και ἔρη-
μος χωρὶς πλοῖο και χωρὶς συντρόφους, βρίσκεται
σ' ἓνα νησι μακρινό.

» Καὶ τώρα, παιδί μου, τοῦ λέει στὸ τέλος, μείνε
ἀκόμη λίγες μέρες στὸ παλάτι μου».

Ὁ Τηλέμαχος ἀποκρίθηκε:

«Μὲ μεγάλη μου χαρά, βασιλιά μου, θὰ ἔμεινα
κι ἓνα χρόνο κοντά σου. Τόσο πολὺ μοῦ ἀρέσουν τὰ
φρόνιμα λόγια σου και οἱ ἱστορίες ποὺ μοῦ λές. Μὰ
ἔχω ἀφήσει συντρόφους στὴν Πύλο μὲ τὸ πλοῖο και
μὲ περιμένουν».

13 Τί ἀποφασίζουν οἱ μνηστήρες γιὰ τὸν Τηλέμαχο

Ἐνῶ ὁ Τηλέμαχος ἦταν στὴ Σπάρτη, οἱ μνηστή-
ρες στὴν Ἰθάκη διασκέδαζαν στὴν πλακόστρωτη αὐλὴ
τοῦ παλατιοῦ. Ἄλλοι ἔρχοιγαν τὸ λιθάρι, ἄλλοι τὸ
κοντάρι, κι ἄλλοι παράβγαιναν στὸ πήδημα.

Μονάχα δυὸ ἀπ' αὐτούς, ὁ Ἀντίνοος και ὁ Εὐ-
ρύμαχος, κάθονταν σ' ἓνα πεζούλι και μιλοῦσαν.
Ἐξαφνα ἔρχεται κοντά τους ἐκεῖνος ποὺ εἶχε δώσει

τὸ πλοῖο του στὸν Τηλέμαχο γιὰ νὰ πάη στὴν Πύλο καὶ τοὺς ρωτᾷ :

«Μήπως ξέρετε πότε θὰ γυρίσῃ ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ τὴν Πύλο; Ἐφυγε μὲ τὸ πλοῖο μου γιὰ λίγες μέρες. Κι ὅμως ἀκόμη δὲν ἐφάνηκε· καὶ τώρα χρειάζομαι τὸ πλοῖο νὰ πάω ταξίδι».

Οἱ μνηστῆρες δὲν ἤξεραν πὼς ὁ Τηλέμαχος εἶχε πάει στὴν Πύλο. Νόμιζαν πὼς ἦταν στὴν ἐξοχή, στὰ κτήματά του.

Ὅταν ὁ Ἀντίνοος καὶ ὁ Εὐρύμαχος ἔμαθαν πὼς ὁ Τηλέμαχος δὲν ἦταν στὴν Ἰθάκη, φώναξαν καὶ τοὺς ἄλλους. Καὶ ὅλοι μαζὶ συλλογίζονταν τί νὰ κάμουν.

Ὁ Ἀντίνοος στάθηκε στὴ μέση καὶ εἶπε :

«Ὡς τώρα δὲ λογαριάζαμε τὸν Τηλέμαχο. Τὸν παίρναμε γιὰ παιδί. Μὰ δέτε! Αὐτὸς ἀρμάτωσε πλοῖο καὶ πῆγε ταξίδι μὲ διαλεχτὰ παλικάρια. Κακὴ ἀρχή. Θὰ ἔχωμε συμφορὰς ἀπ' αὐτόν, ἂν μείνῃ ζωντανός. Δώστε μου γρήγορα πλοῖο κι εἴκοσι παλικάρια νὰ τοῦ στήσω καρτέρι στὸ στενὸ τῆς Ἰθάκης καὶ τῆς Κεφαλληνίας».

14 Πῶς μαθίνει ἡ Πηνελόπη τὸ ταξίδι καὶ τὸν κίνδυνο τοῦ Τηλεμάχου.

Αὐτὰ τὰ εἶπαν μυστικὰ μεταξύ τους. Τὰ πῆρε ὅμως τὸ αὐτί τοῦ Μέδοντα, τοῦ πιστοῦ ὑπηρέτη ποὺ βρέθηκε κοντὰ ἐκεῖ· καὶ τρέχει κρυφὰ στὴ βασίλισσα καὶ τῆς λέει :

«Οἱ μνηστῆρες μελετοῦν νὰ σκοτώσουν τὸν Τηλέμαχο, ὅταν θὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὸ ταξίδι».

Τῆς Πηνελόπης τῆς κόπηκαν τὰ γόνατα, ὅταν

ἄκουσε τὴν ξαφνικὴ εἶδηση, γιατί δὲν ἤξερε πὼς ὁ Τηλέμαχος εἶχε ταξιδέψει μὲ πλοῖο. Δὲν μπορούσε νὰ μιλήσῃ· κάθισε στὸ κατώφλι τῆς θύρας καὶ ἔκλαιγε ἀπαρηγόρητα. Ἀργά, ἀφοῦ μπόρεσε νὰ μιλήσῃ, εἶπε :

« Ἄχ δυστυχία μου, τί ἔπαθα ! Δὲ μούφταναν τὰ ἄλλα βάσανά μου, μὰ νὰ χάσω καὶ τὸ μονάκριβό μου παιδί ; Γιατί δὲ μοῦ τὸ λέγατε πὼς θὰ φύγῃ, γιὰ νὰ τὸν ἐμποδίσω ; Τί νὰ κάμω τώρα ἢ δυστυχισμένη ; Ἄς τρέξῃ ἓνας πιστὸς ἄνθρωπος νὰ τὸ πῆ τοῦ γέρο-Λαέρτη. Ἴσως αὐτὸς βρῆ τρόπῳ νὰ μοῦ γλιτώσῃ τὸ παιδί μου ».

— « Ἀγαπημένη κυρά, τῆς εἶπε τότε ἡ γριὰ Εὐρύκλεια, ἄφησέ με νὰ σοῦ πῶ ὅλη τὴν ἀλήθεια καὶ σὺ κάνε με ὅ,τι θέλεις.

» Ἐγὼ τὸ ἤξερα πὼς θὰ φύγῃ ὁ Τηλέμαχος, καὶ ἐγὼ τοῦ ἐτοίμασα ὅλα ὅσα χρειάζονται γιὰ τὸ ταξίδι.

» Ἐκαμα ὅ,τι μπορούσα νὰ τὸν ἐμποδίσω, μὰ δὲ μὲ ἄκουσε. Μὲ ὤρκισε μάλιστα νὰ μὴ σοῦ τὸ φανερώσω πρὶν περάσουν δώδεκα μέρες. Γι' αὐτὸ δὲ σοῦ εἶπα τίποτε. Καὶ τώρα ἄκουσέ με :

» Νὰ πᾶς στὴν κάμαρά σου νὰ ντυθῆς καθαρὰ φορέματα, κι ὕστερα νὰ παρακαλέσης μ' ὅλη τὴν καρδιά σου τὴ θεὰ Ἀθηνᾶ νὰ προστατέψῃ τὸν Τηλέμαχό μας. Ἡ θεὰ ἀγαπᾷ τὸ σπίτι σας, καὶ δὲ θ' ἀφήσῃ τὴ γενιά τοῦ Λαέρτη νὰ ξεκληρίσῃ ».

Ἡ Πηνελόπη ἄκουσε τὰ φρόνιμα λόγια τῆς Εὐρύκλειας. Κλείστηκε στὴν κάμαρά της, ντύθηκε

όλοζάθαρα και με τὰ δάκρυα στὰ μάτια προσευχήθηκε και εἶπε:

«Κόρη τοῦ Δία, πού κανεῖς δὲν σὲ νικᾷ, γλίτωσε τὸ παιδί μου».

Ἡ θεὰ ἄκουσε τὴν προσευχή της και σὲ λίγο τῆς ἔστειλε ὕπνο γλυκὸ και ἓνα ζωντανὸ και περίεργο ὄνειρο.

Παρουσιάστηκε στὸν ὕπνο της ἡ ἀδερφή της και τῆς εἶπε :

«Πηνελόπη, μὴ λυπᾶσαι πιά. Ἐχε θάρρος και μὴ φοβᾶσαι γιὰ τὸ παιδί σου. Ἡ Ἀθηνᾶ μ' ἔστειλε νὰ σοῦ πῶ αὐτὰ τὰ λόγια, γιὰ νὰ μὴ λυπᾶσαι».

Ἡ Πηνελόπη ξύπνησε σὲ λίγο χαρούμενη γιὰ τὸ καλὸ ὄνειρο πού εἶχε δεῖ.

Στὸ μεταξὺ ὁ Ἀντίνοος με εἴκοσι διαλεχτοὺς ναῦτες μπῆκε σ' ἓνα πλοῖο και ξεκίνησαν.

Ἀνάμεσα στὴν Ἰθάκη και στὴν Κεφαλληνία εἶναι ἓνα μικρὸ ξερονήσι με πολλοὺς βράχους και με δυὸ λιμανάκια. Ἐκεῖ ἔστησαν οἱ μνηστήρες τὸ καρτέρι τους.

ΜΕΡΟΣ Β΄.

15 Πῶς ὁ Δίας φροντίζει γὰρ νὰ γυρίσῃ ὁ Ὀδυσσεύς.

Οἱ θεοὶ εἶχαν πάλι συμβούλιον. Στὴ μέση καθόταν ὁ Δίας, ποὺ ἔχει τὴ δύναμη ν' ἀστράφτῃ καὶ νὰ βροντᾷ. Κοντὰ του ἦ Ἀθηνᾶ τοῦ μιλοῦσε πάλι γὰρ τὸν Ὀδυσσεύα.

«Κανένας ἀπὸ σᾶς δὲ θυμᾶται τὸν κακόμοιρον τὸν Ὀδυσσεύα, ποὺ ἦταν ἀληθινὸς πατέρας στὸ λαὸ του. Μόνος κι ἔρημος στενάξει σ' ἓνα μακρινὸ νησί. Οὔτε συντρόφους ἔχει πιά, οὔτε πλοῖον νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Καὶ τώρα νά, ἄνθρωποι κακοὶ ζητοῦν νὰ σκοτώσουν τὸ παιδί του, ποὺ πῆγε στὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη νὰ μάθῃ γὰρ τὸν πατέρα του».

—«Τί λόγια εἶναι αὐτὰ ποὺ λές, κόρη μου;» εἶπε ὁ Δίας. «Δὲν εἶπαμε νὰ γυρίσῃ στὸν τόπον του ὁ Ὀδυσσεύς καὶ νὰ τιμωρήσῃ τοὺς μνηστῆρες; Ἐσὺ τώρα ὀδήγησε μὲ γνώσῃ τὸν Τηλέμαχον νὰ γυρίσῃ στὴν Ἰθάκην, χωρὶς νὰ πάθῃ τίποτε, κι ἐγὼ θὰ φροντίσω γὰρ τ' ἄλλα».

Γυρίζει τότε καὶ λέει στὸν Ἑρμῆν:

«Ἑρμῆ, ποὺ σ' ἔχω μηνυτὴ σὲ ὅλα, πέτα

γρήγορα στὸ νησί τῆς Καλυψῶς, καὶ πές της πὼς εἶναι θέλημα τῶν θεῶν ν' ἀφήσῃ τὸν Ὀδυσσεά νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του».

Ὁ Ἑρμῆς ἀμέσως φόρεσε τὰ ὀλόχρυσα πέδιλα, πῆρε στὰ χέρια του καὶ τὸ ραβδί του, καὶ πετοῦσε ἄπάνω ἀπὸ τὴ στεριά καὶ τὴ θάλασσα, σὰ θαλασσινὸ πουλί. Σὲ λίγο εἶχε φτάσει στὸ μακρινὸ νησί τῆς Καλυψῶς, στὴν Ὀρουγία.

Ὅταν ἀπὸ τὴ γαλάζια θάλασσα πάτησε στὴν ἀκρογιαλιά, ἡ θεὰ ἦταν μέσα στὴ σπηλιά της. Καθόταν στὸν ἀργαλειό της καὶ ὕφαινε πανί μὲ ὀλόχρυση σαῖτα. Ἐκείνη τὴ στιγμή τραγουδοῦσε μὲ φωνὴ γλυκιά.

Τριγύρω στὴ σπηλιά ἦταν πολλὰ δέντρα ἔφουντωμένα μὲ πράσινα φύλλα, λεῦκες ψηλές καὶ μοσκοβολημένα κυπαρίσσια. Ἀπάνω στὰ δέντρα εἶχαν τὶς φωλιές τους χίλια δυὸ πουλιὰ τῆς στεριάς καὶ θαλασσοπούλια, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ πετοῦν ἄπάνω ἀπὸ τὰ κύματα.

Ὁ Ἑρμῆς στάθηκε •κι ἄκουε τὸ γλυκὸ τραγούδι τῆς θεᾶς. Ὑστερα μπῆκε στὴ μεγάλη καὶ πλουσιοστολισμένη σπηλιά.

16. Ἑρμῆς καὶ Καλυψώ.

Ἡ Καλυψὼ ἀμέσως γνώρισε τὸν Ἑρμῆ. Τὸν ἐδέχτηκε μὲ πολλὴν εὐγένεια καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ σὲ πολὺ ὄμορφο καὶ λαμπερὸ θρόνο.

»Πῶς ἦταν καὶ ἦρθες στὸ νησί μου; ρώτησε ἡ Καλυψώ.

— «Ἦρθα, γιατί μὲ πρόσταξε ὁ Δίας» ἀποκρίθηκε ὁ Ἑρμῆς. «Ἐδῶ στὸ νησί σου βρίσκεται ἓνας

ἄνθρωπος πολυβασανισμένος, ὁ πῶς δυστυχησένος ἀπὸ κείνους ποῦ πολέμησαν στὴν Τροία. Τώρα ὁ Δίας προστάζει νὰ τὸν ἀφήσης ἀμέσως νὰ φύγη καὶ νὰ γυρίση στὴν πατρίδα του».

Ἡ Καλυψὼ λυπήθηκε κατάκαρδα ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια τοῦ Ἑρμῆ καὶ εἶπε:

«Ἦρθα γιατί με πρόσταξε ὁ Δίας (σελ. 29).

«Ἐγὼ τὸν ἐγλίτωσα, ὅταν ἔσφιγγε με τὰ πόδια του τὴν καρίνα, ὀλομόναχος μέσα στὸ πέλαγος· γιατί τὸ καράβι του τὸ εἶχε σκίσει ἓνα ἀστροπελέκι καὶ ὅλοι οἱ σύντροφοί του χάθηκαν. Ἐγὼ τὸν καλοδέχτηκα καὶ εἶχα σκοπὸ νὰ τὸν κάμω ἀθάνατο. Ἀφοῦ ὅμως ἐκεῖνος τὸ προστάζει, ἄς πάη πάλι ὁ ἄμοιρος μέσα στ' ἄγρια κύματα. Ἐγὼ θὰ τοῦ πῶ πῶς νὰ φτάση γερός στὴν πατρίδα του».

—«Ναί, ἀφῆσέ τον νὰ γυρίση στὸν τόπο του».
Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἑρμῆς καὶ ἔφυγε.

Ἡ Καλυψὼ ἔτρεξε ἀμέσως στ' ἀκρογιάλι καὶ κεῖ βρῆκε τὸν Ὀδυσσεῦα καθισμένο ἀπάνω σ' ἓνα

βράχο. Κοίταξε μὲ βουρκομένα μάτια τὴ θάλασσα καὶ ἀναστέναξε.

« Ἄμοιρε, μὴν κλαῖς πιά. Ἦρθε ἡ ὥρα τέλος πάντων νὰ γυρίσης στὴν πατρίδα σου. Σήκω πήγαινε, κόψε μεγάλα δέντρα καὶ συνάρμοσέ τα νὰ γίνουν πλατιά σχεδία, γιὰ νὰ σὲ φέρη στὴν τρικυμισμένη θάλασσα. Ψωμί, νερὸ καὶ κρασί θὰ βάλω ἐγὼ στὴ σχεδία μὴν πάθῃς ἀπὸ πείνα. Θὰ σοῦ δώσω φορέματα καὶ θὰ σοῦ στείλω πρῶτο ἄνεμο».

Ὁ Ὀδυσσεύς δὲν πίστεψε τὰ λόγια τῆς Καλυψῶς καὶ τῆς ἀποκρίθηκε.

« Κάτι ἄλλο ἔχεις στὸ νοῦ σου, θεά, καὶ ὄχι νὰ μὲ στείλῃς στὴν πατρίδα μου, ἀφοῦ μοῦ λὲς μὲ μιὰ σχεδία νὰ τολμήσω τόσο μακρινὸ ταξίδι. Μόνο ἂν μοῦ ὀρκιστῆς πὼς δὲν ἔχεις στὸ νοῦ σου νὰ μοῦ κάμῃς κακό, τότε θὰ πιστέψω τὰ λόγια σου».

Ἡ Καλυψὼ εἶπε:

« Ὀρκίζομαι στοὺς θεοὺς, πὼς δὲν ἔχω στὸ νοῦ μου νὰ σοῦ κάμω κακό. Κάμε ὅ,τι σοῦ λέω».

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ Καλυψὼ καὶ σὲ λίγο γύρισαν μαζί στὴ σπηλιά.

17. Πῶς ὁ Ὀδυσσεύς κατασκευάζει

τὴ σχεδία του.

Τὴν ἄλλη μέρα, μόλις ξημέρωσε, ὁ Ὀδυσσεύς πῆρε ἓνα μεγάλο τσεκούρι δίκωπο, ἓνα λαμπερὸ σκεπάρνι κοφτερὸ κι ἓνα χοντρὸ τρυπάνι. Ὑστερα πῆγε σ' ἓνα μέρος τοῦ νησιοῦ, πολὺ κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά, ὅπου ἦταν πολλὰ μεγάλα ξερὰ δένδρα, λεῦκες κι ἔλατα.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀμέσως ἔπιασε τὴ δουλειὰ κι ἔκοψε τὰ
δέντρα γρήγορα.

Εἴκοσι δέντρα ἔκοψε, ὕστερα τὰ πελέκησε, τὰ

« Ἄμοιρε, μὴν κλαῖς πιά » (σελ. 31).

ἔξυσε μὲ τέχνη, τὰ ἴσιασε μὲ τὴν στάφνη, τὰ τρύ-
πησε μὲ τὸ τρυπάνι καὶ τὰ ἔνωσε μὲ μεγάλα ξυλό-
καρφα.

Ἔστερα ἔκαμε τὶς πλευρὲς τῆς σχεδίας καὶ τὶς ἔδεσε μὲ στραβόξυλα καὶ κάρφωσε μακριὰ δοκάρια.

Ἐπειτα ἔκαμε τὸ κατάρτι, τὸ ἔστησε, ἔβαλε τὴν ἀντένα καὶ στὴν πρύμνῃ τὸ τιμόνι, γιὰ νὰ κυβερνᾷ τὴ σχεδιά.

Καὶ γιὰ νὰ μὴ μπαίνουν τὰ κύματα μέσα στὴ σχεδιά, τὴν ἔφραξε ὀλόγυρα μὲ κλαδιὰ ἀπὸ λυγαριές.

Ἡ Καλυψὼ τοῦ ἔφερε χοντρόπανο, καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ πολλὴ τέχνη ἔφτιασε πανιά. Ἔστερα πέρασε τὰ σκοινιά κι ἔρριξε μέσα στὴ σχεδιά καὶ λίγη σαβούρα, γιὰ νὰ μὴν τὴν ἀναποδογυρίζη εὐκόλα ὁ ἀέρας.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔβαλε ἀπὸ κάτω φαλάγγια, καὶ μὲ ἓνα μεγάλο λοστὸ ἔσπρωξε τὴ σχεδιά καὶ τὴν ἔρριξε στὴ θάλασσα.

18. Πῶς ὁ Ὀδυσσεὺς φεύγει ἀπὸ τὸ νησί.

Πέρασαν τέσσερις ἡμέρες· τὴν πέμπτη ἦταν ὅλα ἔτοιμα. Ἡ θεὰ εἶχε βάλει μέσα στὴ σχεδιά διάφορα φαγητά, ἓνα ἀσκὶ γεμάτο μαῦρο κρασί κι ἓνα ἄλλο μεγαλύτερο μὲ νερό.

Ὁ Ὀδυσσεὺς λούστηκε, φόρεσε τὰ ὁμορφα φορέματα ποὺ τοῦ ἔδωσε ἡ Καλυψὼ, τὴν ἀποχαιρέτησε καὶ γεμάτος χαρὰ πήδησε στὴ σχεδιά του. Ἀπλωσε τὰ πανιά καὶ κάθισε στὸ τιμόνι.

Τὰ πανιά φούσκωσαν καὶ ἡ σχεδιά ἔτρεχε γρήγορα κι ἔσκιζε τὰ κύματα.

Ὁ Ὀδυσσεὺς μὲ πολλὴ τέχνη κυβερνοῦσε τὴ σχεδιά. Σὲ λίγο βασίλεψε ὁ ἥλιος.

Σιγὰ σιγὰ σκοτείνιασε. Ψηλὰ τ' ἀστέρια μὲ τὸ γλυκὸ τους φῶς πρόβαλαν στὸν οὐρανό.

Ὁ Ὀδυσσεύς ὅμως δὲν ἔκλεινε μάτι. Κάθε στιγμή κοίταζε ψηλὰ τ' ἀστέρια· τὰ εἶχε ὀδηγὸ στὸ ταξίδι του.

Δεκαεφτὰ μέρες ταξίδευε ἔτσι, καὶ ἀπάνω στὶς δεκαοχτὼ φάνηκαν ἀπὸ μακριὰ μέσα στὴν καταχνιὰ τὰ βουνὰ ἐνὸς μεγάλου νησιοῦ.

.....

19. Πῶς ὁ Ποσειδῶνας τιμωρεῖ τὸν Ὀδυσσεά.

Ὁ Ὀδυσσεύς χάριξε πολὺ, μὲν ἤ βιάσθη ἀπὸ μακριὰ τὴ στεριά· μὰ ἡ χαρὰ του δὲ βάσταξε πολὺ.

Τὴ στιγμή ἐκείνη τὸν εἶδε ἀπὸ μακριὰ ὁ Ποσειδῶνας, ὁ θεὸς τῆς θάλασσας, γυρίζοντας ἀπὸ τὸ ταξίδι του.

Κοῦνησε τὸ κεφάλι του καὶ εἶπε μὲ θυμό:

«Τί εἶναι αὐτό; Οἱ θεοὶ ἄλλαξαν, βλέπω, γνώμη γὰ τὸν Ὀδυσσεά, ἐνῶ ἐγὼ ἔλειπα ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο. Καὶ νά, σὲ λίγο φτάνει στὸ νησί τῶν Φαιάκων· αὐτοῦ εἶναι γραφτό του νὰ τελειώσουν τὰ βιάσανά του. Μὰ εἶναι στὸ χέρι μου νὰ τὸν παιδέψω ἀκόμη».

Αὐτὰ εἶπε καὶ χτύπησε μὲ τὴν τρίαινά του τὴ θάλασσα. Τρομερὰ κύματα σηκώθηκαν· μαῦρα σύννεφα σκέπασαν τὸν οὐρανό· βαθὺ σκοτάδι σκέπασε στεριά καὶ θάλασσα.

Ὅλοι οἱ ἄνεμοι ὤρμησαν στὴ θάλασσα.

Κόπηκαν τὰ γόνατα τοῦ Ὀδυσσεά καὶ βαριὰ στενάζοντας εἶπε μέσα του:

«Ἄλιμονο σὲ μένα τὸν κακώτυχο! Πόσα βιά-

σανα ἔχω ἀκόμη νὰ ὑποφέρω! Τί μαῦρα σύννεφα εἶναι αὐτά, τί ἄγρια κύματα! Τρῖσευτυχισμένοι οἱ Ἕλληνες πού σκοτώθηκαν στήν Τροία. Μακάρι νὰ πέθαινα κι ἐγὼ τότε πολεμῶντας. Οἱ Ἄχαιοὶ θὰ μ' ἔθαβαν μὲ τιμὲς μεγάλες καὶ θὰ ἤμουν δοξασιμένος. Μὰ ἡ μοῖρα θέλησε νὰ βρῶ κακὸ θάνατο!»

20. Ἡ τρικυρία.

Ἐνῶ ἔλεγε αὐτὰ μέσα του, ἓνα πολὺ μεγάλο κῦμα τὸν ἄρπαξε καὶ τὸν τίναξε μακριὰ μέσα στήν ἀγριεμένη θάλασσα. Τὸ τιμόνι εἶχε ξεφύγει πιὰ ἀπὸ τὰ χέρια. Ἡ σχεδία ἔμεινε μονάχη κι ἀκυβέρνητη. Τὰ κύματα τὴ δέρνουν ἀλύπητα καὶ τὴ φέρνουν πότε ἐδῶ καὶ πάτε κεῖ σὰν τσόφλι ἀπὸ καρύδι.

Ὁ ἄερας ὅσο πάει κι ἀγριεύει. Σὲ μιὰ στιγμή θαρρεῖς πὼς ἐνώθηκαν ὅλοι οἱ ἄνεμοι, καὶ μανιωμένοι τῆς ἀρπάζουν τὰ πανιά, τῆς σπάζουν τὸ κατάρτι καὶ τὴν ἀντένα καὶ τὴν ἀναποδογυρίζουν.

Ἀρκετὴ ὥρα ἔμεινε ὁ Ὀδυσσεὺς κάτω ἀπὸ τὸ νερό. Δὲν μποροῦσε νὰ βγῆ ἀπάνω νὰ πάρῃ τὴν ἀναπνοή του. Τὸν ἐβάραιναν τὰ φορέματα πού τοῦ εἶχε δώσει ἡ Καλυψώ.

Τέλος βάζει τὰ δυνατά του κι ἀνεβαίνει. Φτύνει ἀδιάκοπα ἀπὸ τὸ στόμα του ἀριμυρὸ νερὸ τῆς θάλασσας, κι ὁ ἀφρὸς τρέχει ποτάμι ἀπὸ τὸ κεφάλι του.

Ἀλλὰ μέσα στήν παραζάλη του δὲν ξέχασε τὴ σχεδία του. Ὁρμησε στὰ κύματα, πιάνεται, ἀνεβαίνει καὶ κάθεται στὴ μέση.

Τ' ἀγριεμένα κύματα τὸν πετοῦσαν ἐδῶ καὶ κει
ὅπως ὁ δυνατὸς βοριάς τὸ φθινόπωρο σκορπίζει τὰ
ξερὰ φύλλα στὸν κάμπο.

Ἐνῶ ἔτσι βασανιζόταν ὁ Ὀδυσσεύς ἔλεγε μὲ
τὸ νοῦ του:

«Ἀλίμονο! Τί νὰ κάμω; Νὰ μείνω στὴ σχεδιά
ἢ νὰ πέσω στὴ θάλασσα; Νὰ τί μοῦ φαίνεται
καλύτερο νὰ κάμω. Ὅσο εἶναι ἐνωμένα τὰ ξύλα
τῆς σχεδιάς, θὰ μείνω ἀπάνω καὶ θὰ ὑποφέρω σὰν
ἄντρας ὅ,τι μοῦ μέλλεται νὰ πάθω. Ὅταν ὅμως τὴ
σκορπίσουν τὰ κύματα, τότε θὰ κολυμπήσω θέλοντας
καὶ μὴ θέλοντας».

Ἐνῶ ἔλεγε αὐτά, ἓνα κῆμα μεγάλο καὶ φοβερὸ
ἔρχεται μὲ ὄρμῃ καταπάνω του.

Ἡ σχεδιά γίνεται κομμάτια καὶ τὰ μακριὰ ξύλα
τῆς σκορπίζονται στὴ θάλασσα.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀρπάζει ἓνα ξύλο, τὸ καρβαλικεύει
ὅπως ὁ καρβαλάρης τὸ ἄλογο, πετᾷ τὰ ροῦχα του
στὴ θάλασσά, πέφτει μπρούμυτα στὴ θάλασσα καὶ
τεντώνει τὰ χέρια του καὶ κολυμπᾷ.

21. Ὁ Ὀδυσσεύς ὥσπου νὰ θῆγῃ στὴ στεριά.

Σὲ λίγο ὅλοι οἱ ἄλλοι ἄνεμοι ἠσύχασαν· καὶ μόνο
ὁ βοριάς φυσοῦσε κι ἔσπρωχνε τὸν Ὀδυσσεύα στὸ
νησὶ τῶν Φαιάκων.

Δυὸ μέρες καὶ δυὸ νύχτες θαλασσοδερόνταν στὸ
πέλαγος ὁ Ὀδυσσεύς καὶ πάλευε μὲ τὸ χάρο. Τὴν
τρίτη μέρα ὅμως ἔπεσε ὁ ἀέρας, καὶ σὲ λίγο ὁ Ὀ-
δυσσεύς σηκώνοντας τὸ κεφάλι του εἶδε πὼς ἦταν
κοντὰ στὴ στεριά. Τώρα κολυμποῦσε μὲ ὅλη τὴ δύ-

ναμή του, γὰ νὰ πατήση τὸ πόδι του σὲ γῆ.

Ὅταν ὅμως πλησίασε τόσο ὅσο φτάνει ἀνθρώπου φωνή, ἄκουσε τὴ θάλασσα νὰ χτυπᾷ στοὺς βράχους καὶ τὰ κύματα νὰ μουγκρίζουν φοβερά. Ἡ ἀκρογιαλιὰ ἦταν ὅλο βράχοι, καὶ τὰ κύματα ἔσπαζαν ἀπάνω τους μὲ φοιχτὸ κρότο καὶ τοὺς σκέπαζαν μὲ ἀφρούς. Τίποτ' ἄλλο δὲ φαινόταν, οὔτε λιμάνι, οὔτε μέρος γι' ἄραγμα, παρὰ μόνο πέτρες σκιστὲς καὶ βράχοι μυτεροὶ καὶ κοφτεροί.

«Ἀλίμονο σὲ μένα!» εἶπε τότε ὁ Ὀδυσσεύς μὲ παράπονο. «Τοῦ κάκου πέρασα τόση θάλασσα γιὰ νὰ γλιτώσω. Τώρα πιά πάει κάθε ἐλπίδα! Εἶμαι χαμένος, ὅ,τι καὶ ἂν κάμω!

»Ἄν πάω κοντὰ στὴ στεριά, θὰ μ' ἀρπάξουν τὰ τρομερὰ κύματα καὶ θὰ μὲ τινάξουν ἀπάνω στοὺς κοφτεροὺς βράχους. Ἄν πάλι κολυμπῶ στ' ἀνοιχτά, ὅσπου νὰ βρῶ χαμηλὸ ἀκρογιάλι, γιὰ νὰ βγῶ στὴ στεριά, φοβοῦμαι μήπως μὲ ξαναρπάξῃ ἡ τρικυμισμένη θάλασσα καὶ μὲ σύρῃ στὸ πέλαγος ἢ μὴ μὲ φάῃ κανένα ἀγριόψαρο».

Ἐκεῖ πού συλλογιζόταν αὐτά, νὰ κι ἓνα δυνατὸ κῆμα τὸν παίρνει καὶ τὸν ρίχνει ἀπάνω σ' ἓνα βράχο. Θὰ γδερνόταν ὅλο του τὸ κορμὶ καὶ θὰ ἔσπαζαν τὰ κόκαλά του. Μὰ ἄρπαξε μὲ τὰ δύο του χέρια τὸ βράχο καὶ βογκώντας βασιτιόταν κολλημένος, ὅσπου τὸ κῆμα πέρασε. Στὴν ἐπιστροφή του ὅμως τὸ κῆμα τὸν ξαναρπάζει καὶ τὸν τινάζει μακριὰ στὴν ἀφρισμένη θάλασσα.

Τὸν ἐσκέπασε τὸ φοβερὸ κῆμα, μὰ ὁ Ὀδυσσεύς δὲ χάνει τὸ θάρρος του· βγαίνει ἀπάνω καὶ ἀπὸ κεῖ βλέπει ἓνα ἀκρογιάλι χωρὶς βράχους.

Σ' αὐτὸ τὸ μέρος προχωρεῖ κολυμπώντας.

Ἐκεῖ εἶναι τὸ στόμα ἑνὸς ποταμοῦ.

Σέρνεται ἔξω στὴν ἀμμουδιά· οὔτε χέρια οὔτε πόδια μπορεῖ πιά νὰ κουνήσει. Τὸ κορμί του, πού τόσες μέρες θαλασσοδερονόταν, ἦταν πρισμένο. Ἀπὸ τὴν κούραση τὴ μεγάλη ξαπλώθηκε βαριά χωρὶς μιλιὰ καὶ λιποθύμησε.

22. Ποῦ κοιμήθηκε ὁ Ὀδυσσεύς

ἄμ. ἔγχε στὴ στεριά.

Ἄλλὰ σὲ λίγο ἀνάσανε, ἤρθε στὸν ἑαυτό του σηκώθηκε, ἔφυγε ἀπὸ τὸ ποτάμι, πῆγε κι ἔπεσε κάτω ἀπὸ ἓνα σκίνο καὶ φίλησε τὴ γῆ. Ἔπειτα εἶπε μὲ τὸ νοῦ του :

«Ποῦ νὰ πάω τώρα; Ἄν περάσω ἐδῶ στὸ ποτάμι τὴν ἄγρια νυχτιά, χωρὶς ἄλλο θὰ παγώσω ἀπὸ τὸ κρύο, ἔτσι ἀδυνατισμένος πού εἶμαι. Ἄν πάλι ἀνεβῶ ψηλότερα καὶ πάω στὸν πυκνόδεντρο λόγγο μπορεῖ νὰ μὲ κατασπαράξουν τὰ θηρία ἐκεῖ πού θὰ κοιμοῦμαι βαθιά, μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ μὴν πάθω τίποτε».

Αὐτὸ τὸ δεύτερο τὸ βρῆκε λιγότερο ἐπικίνδυνο. Κίνησε πρὸς τὸ δάσος. Ἐκεῖ μιὰ ἐλιά καὶ μιὰ ἀγριελιά εἶχαν περιπλεγμένα τὰ κλάδιά τους· οὔτε τὸ φύσημα τῶν ἀνέμων ἔφτανε ὡς ἐκεῖ οὔτε οἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου.

Ἐκεῖ μέσα σύρθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. Στὸ χῶμα ἦταν ἀπὸ καιρὸ στρωμένα πολλὰ ξερὰ φύλλα. Στὴ μέση τοῦ σωροῦ πλάγιασε, σκεπάστηκε μὲ πολλὰ

φύλλα, ἔκλεισε τὰ βλέφαρά του καὶ ἀποκοιμήθηκε βαθιά.

23. Ἡ Ναυσικᾶ πηγαίνει στὸ ποτάμι.

Στὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ τῶν Φαιάκων ἡ Ναυσικᾶ, ἡ ὁμορφη βασιλοπούλα, ἡ κόρη τοῦ Ἄλκινόου, ξύπνησε πρωὶ πρωί, καὶ πῆγε νὰ εὔρη τὸν πατέρα της καὶ τὴ μητέρα της.

Ἡ μητέρα της ἔμενε στὴν κάμαρά της μὲ τὶς ὑπηρετίτριες καὶ ἔκλωθε μαλλὶ κόκκινο.

Τὸν πατέρα της τὸν ἀπάντησε στὴν πόρτα ἕτοιμο νὰ βγῆ ἔξω. Εἶχε συμβούλιο μὲ τοὺς ἄρχοντες τῶν Φαιάκων.

«Πατέρα μου, εἶπε, πρόσταξε τοὺς δούλους νὰ μοῦ ἐτοιμάσουν ἕνα ἀμάξι. Θέλω νὰ πάω στὸ ποτάμι νὰ πλύνω τὰ φορέματά μας. Εἶναι ὅλα ἄπλυτα καὶ σὺ πρέπει νὰ φορῆς παστρικά, ὅταν κάθῃσαι σὲ συμβούλια μὲ τοὺς πρὸ ἐπίσημους ἄρχοντες.

»Καὶ γιὰ τῶν ἀδερφῶν μου τὰ ροῦχα πρέπει νὰ φροντίσω. Ποιὰ ἄλλη ἀπὸ μένα πρέπει νὰ ἔχη αὐτὴν τὴν ἔννοια ;»

Ὁ Ἄλκίνοος χάρηκε πολὺ σὰν ἄκουσε τὸ φρόνιμα λόγια τοῦ κοριτσιοῦ του. Ἀμέσως προστάζει τοὺς δούλους νὰ ζέψουν ἕνα ὠραῖο ἀμάξι καὶ ἡ ὁμορφη βασιλοπούλα εἶπε καὶ ἔφεραν ὅλα τ' ἄπλυτα φορέματα.

Ἡ βασίλισσα, ἡ μητέρα τῆς Ναυσικᾶς, ἔβαλε στὸ ἀμάξι ἕνα καλάθι μὲ φαγητὰ καὶ ἕνα μικρὸ ἀσκὶ μὲ γλυκὸ κόκκινο κρασί.

Ἡ Ναυσικᾶ ἀνεβαίνει στὸ ἀμάξι, παίρνει στὰ

χέρια της τὰ χαλινάρια καὶ χτυπᾷ τὰ μουλάρια μὲ τὸ καμισίκι.

Τὰ μουλάρια ἄρχισαν ἀμέσως νὰ τρέχουν, καὶ τὸ ἀμάξι σὲ λίγο βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὴ χώρα. Ἀπὸ πίσω μὲ τὰ πόδια ἀκολουθοῦσαν οἱ ὑπηρέτριες.

24. Ἡ Ναυσικᾶ στὸ ποτάμι. Πῶς ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς.

Ὅταν τὸ ἀμάξι ἔφτασε στὸ ποτάμι, τὰ κορίτσια ξέξεψαν τὰ μουλάρια καὶ τ' ἄφησαν ἐλεύθερα γιὰ νὰ βοσκήσουν. Ὑστερα κουβάλησαν τὰ φορέματα στὸ μέρος ποῦ ἦταν οἱ γοῦρνες γεμάτες νερό. Κι ἀφοῦ τὰ ἔπλυναν, τ' ἄπλωσαν ἀπάνω στὰ καθαρὰ χαλίγια νὰ στεγνώσουν.

Στὸ μεταξὺ τὰ κορίτσια λούστηκαν στ' ὀλοκάθαρο νερὸ καὶ κάθισαν στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ νὰ φᾶνε.

Ὑστερα ἄρχισαν νὰ παίζουν τὸ τόπι.

Πρώτη ποῦ ἔκαμε τὴν ἀρχὴ τοῦ παιγνιδιοῦ ἦταν ἡ Ναυσικᾶ.

Αὐτὴ ξεχώριζε ἀνάμεσα στίς ἄλλες ὅπως ἡ Ἀρτέμιδα, ἡ κόρη τοῦ Δία, ἀνάμεσα στίς νύφες ποῦ τὴ συντρόφευαν.

Τὰ κορίτσια ὕστερα ἀπὸ τὸ παιγνίδι μάζεψαν τὰ φορέματα, τὰ δίπλωσαν καὶ ἔξεψαν τὰ μουλάρια γιὰ τὴν ἦταν καιρὸς πιά νὰ γυρίσουν στὸ παλάτι.

Ἡ Ναυσικᾶ ὅμως εἶχε ὄρεξη νὰ παίξῃ ἀκόμη λίγο. Πῆρε τὸ τόπι καὶ τὸ ἔριξε μὲ δύναμη σ' ἓνα ἀπὸ τὰ κορίτσια. Μὰ τὸ τόπι ἀστόχησε κι ἔπεσε στὸ ποτάμι.

Τὰ κορίτσια τότε φώναξαν δυνατὰ καὶ ὁ Ὀδυσ-

σέας ξύπνησε. Ἔτριψε τὰ μάτια του μὲ τὰ χέρια του
καὶ εἶπε.

«Στὰ πόδια σου πέφτω, βασίλισσα» (σελ. 42).

«Ἄχ! σὲ ποιὸν τόπο βρίσκομαι πάλι; Τί ἄνθρωποι
νὰ κατοικοῦν ἐδῶ; Ἀγαποῦν τάχα τοὺς ξένους καὶ
εἶναι θεοφοβούμενοι ἢ εἶναι ἄγριοι καὶ ἄδικοι;

»Μοῦ φάνηκε σὰ ν' ἄκουσα φωνές κοριτσιῶν.
"Ἴσως φώναξε καμιὰ νεράιδα, ἀπ' αὐτὲς ποὺ κατοικοῦν
στὶς ψηλὲς κορφὲς τῶν βουνῶν, στὶς πηγὲς τῶν ποτα-
μῶν καὶ στὰ πράσινα λιβάδια." Μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ
εἶναι καὶ φωνὴ ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ κατοικοῦν ἐδῶ
κοντά. "Ἄς σηκωθῶ νὰ δῶ».

Κι ἀμέσως σηκώθηκε καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν κρυψῶνα
του. Ἔσπασε μὲ τὰ δυνατὰ του χέρια ἓνα πυκνόφυλλο
κλαδί γιὰ νὰ σκεπαστῆ, γιὰτὶ ἦταν ὀλόγυμνος, καὶ προ-
χώρησε ἴσια στὸ μέρος ποὺ ἄκουσε τὶς φωνές.

23. Ὁ Ὀδυσσεὺς παρακαλεῖ τὴ Νηυσικῆ
νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Τὰ κορίτσια μόλις τὸν ἀντίκρισαν ἔξαφνα ἔτσι
γυμνό, σκεπασμένο μὲ τὰ φύλλα, τρόμαξαν καὶ σκόρ-
πισαν ἐδῶ κι ἐκεῖ, στοὺς βράχους τῆς ἀκρογιαλιᾶς.
Μονάχα ἡ Νηυσικῆ δὲ φοβήθηκε κι ἔμεινε στὴ θέση
τῆς.

Ὁ Ὀδυσσεὺς μόλις τὴν εἶδε, στάθηκε καὶ τῆς
εἶπε :

«Στὰ πόδια σου πέφτω, βασίλισσα, εἴτε θεὰ εἶσαι
εἴτε ἄνθρωπος. "Ἄν εἶσαι θεά, θὰ εἶσαι βέβαια ἡ Ἀρτέ-
μιδα, γιὰτὶ τῆς μοιάζεις στὸ πρόσωπο, στὴν κορμο-
στασιά, στὴν ὁμορφιά καὶ στὶς ἄλλες χάρες.

»"Ἄν εἶσαι ὅμως ἄνθρωπος, τρισευτυχισμένος ὁ
πατέρας σου καὶ ἡ μάνα ποὺ σὲ γέννησε, τρισευχι-
σμένα καὶ τ' ἀδέρφια σου.

»Φαντάζομαι τὴ χαρὰ τους, ὅταν βλέπουν τέ-
τοια κοπέλα νὰ σέρνῃ τὸ χορὸ. Ἄπὸ τότε ποὺ γεν-

νήθηκα ὡς τώρα· ἀκόμη δὲν εἶδα τέτοια ὁμορφιά καὶ θαμπώνουν τὰ μάτια μου ἅμα σὲ κοιτάζω. Σὲ θαυμάζω καὶ φοβοῦμαι νὰ ἔρθω κοντὰ σου καὶ νὰ πέσω στὰ πόδια σου, ἂν καὶ βροῖσκομαι σὲ μεγάλη δυστυχία.

» Εἴκοσι μέρες εἶναι πὺν ἔφυγα ἀπὸ ἓνα πολὺ μακρινὸ νησί, καὶ ἀδιάκοπα βασανιζόμενον στὴν τρικυμία.

» Καὶ τώρα ἡ μοῖρα μ' ἔρριξε ἐδῶ, γιὰ νὰ ὑποφέρω ἀκόμη, γιὰτὶ δὲν ἔχουν τελειώσει τὰ βάσανά μου. Ἐλλὰ, βασίλισσά μου, λυπήσου με, γιὰτὶ πρώτη ἐσένα ἀπάντησα ἐμπρὸς μου ὕστερα ἀπὸ τόσες δυστυχίες.

» Ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πὺν κατοικοῦν σ' αὐτὸν τὸν τόπο, κανένα δὲ γνωρίζω.

» Δῶσε μου, παρακαλῶ, ἂν ἔχῃς κανένα φόρεμα νὰ σκεπαστῶ καὶ δεῖξε μου τὴν πόλη.

» Ἄμποτε οἱ θεοὶ νὰ σοῦ δώσουν ὅσα ἐπιθυμεῖ ἡ καρδιά σου.»

26. Ἡ Ναυσικᾶ βοηθεῖ τὸν Ὀδυσσεά.

Σ' αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ Ὀδυσσεά ἀποκρίθηκε ἡ Ναυσικᾶ :

» Ἐένε, δὲ μοῦ φαίνεσαι ἀνθρώπος ἄμυαλος καὶ ἀπὸ ταπεινὴ γενιά. Ἄν σήμερα ὑποφέρῃς πολὺ, παρεγγόρησον. Ὁ Δίας μοιράζει τὶς εὐτυχίες καὶ τὶς συμφορὲς στοὺς ἀνθρώπους, καὶ στοὺς καλοὺς καὶ στοὺς κακοὺς, ὅπως αὐτὸς θέλει.

» Καὶ σὲ σένα ἔδωσε αὐτὰ τὰ βάσανα καὶ πρόπει νὰ τὰ ὑποφέρῃς. Καὶ τώρα πὺν ἤρθες στὸ νησί μας, μὴ στενοχωριέσαι. Τίποτε δὲ θὰ σοῦ λεί-

ψη. Θὰ σοῦ δώσω φορέματα, θὰ σοῦ δείξω τὴν πόλη καὶ θὰ σοῦ πῶ ποιοὶ κατοικοῦν σ' αὐτὸν τὸν τόπο.

» Οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς χώρας λέγονται Φαίαιες, κι ἐγὼ εἶμαι θυγατέρα τοῦ Ἀλκινόου, τοῦ βασιλιᾶ τους καὶ τῆς Ἀρήτης τῆς βασίλισσας ».

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ναυσικᾶ καὶ φώναξε στ' ἄλλα κορίτσια :

« Ἐλάτε ἐδῶ, τοὺς εἶπε, τί φοβηθήκατε; Ἕνας δυστυχισμένος ἦρθε στὸ νησί μας καὶ πρέπει νὰ τὸν πέριποιοηθοῦμε. Τοὺς ξένους καὶ τοὺς φτωχοὺς τοὺς στέλνει ὁ Δίας. Δείξτε τοῦ ξένου μιὰ γωνιὰ τοῦ ποταμιοῦ νὰ πάη νὰ λουστῇ καὶ δώστε του ὅ,τι ἔμεινε νὰ φάη καὶ νὰ πιῇ ».

Οἱ ὑπέρτριες τοῦ ἔδειξαν ἓνα ἀπάνεμο μέρος καὶ ἐκεῖ κοντὰ ἔβαλαν φορέματα.

Σὲ λίγο ὁ Ὀδυσσεὺς λούστηκε καλά, ἔβγαλε ἀπὸ πάνω του ὅλη τὴν ἄρμη τῆς θάλασσας καὶ φόρεσε τὰ φορέματα ποὺ τοῦ ἔστειλε ἡ Ναυσικᾶ. Τότε φάνηκε πιὸ ψηλὸς καὶ πιὸ ὁμορφος ἀπὸ πρῶτα.

Ὕστερα τὰ κορίτσια τοῦ ἔδωσαν ὅσα φαγητὰ εἶχαν μείνει ἀπὸ τὸ μεσημέρι. Ἀχόρταγα καὶ ἀρπαχτὰ ἔτρωγε ὁ Ὀδυσσεὺς.

Εἶχε τόσες ἡμέρες νὰ φάη ὁ καημένος.

27. Τί λέει ἡ Ναυσικᾶ στὸν Ὀδυσσεὺς.

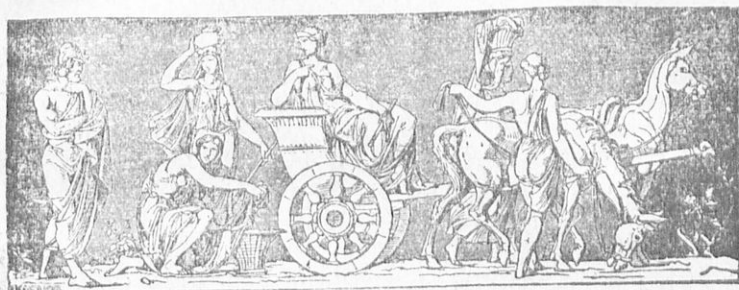
Ἡ Ναυσικᾶ εἶπε νὰ διπλώσουν τὰ ροῦχα, νὰ τὰ βάλουν στὸ ἀμάξι καὶ νὰ ζέψουν τὰ μουλάρια. Τότε ἀνέβηκε στὸ ἀμάξι, κι εἶπε στὸν Ὀδυσσεὺς:

« Πάρε ἀπὸ πίσω καὶ σὺ τὸ ἀμάξι. Θὰ πᾶμε στὴν πόλη, στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου. Ἐκεῖ

θὰ γνωρίσης ὅλους τοὺς πρώτους τοῦ τόπου. Εἶσαι ἄνθρωπος γνωστικός καὶ πρόσεξε καλὰ σ' αὐτὰ πού θὰ σοῦ πῶ.

» Ὅσο εἴμαστε μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλη καὶ περνοῦμε χωράφια, δὲν πειράζει· ἀκολουθῆτε γρήγορα μαζί μὲ τὰ κορίτσια τὸ ἀμάξι.

» Στὸ δρόμο θ' ἀπαντήσωμε τὸ δάσος τῆς Ἀθηνῶν, πού εἶνε ὅλο λεῦκες· ἐκεῖ θὰ βροῦμε μιὰ πηγὴ ν' ἀναβρῦξῃ καὶ γύρω ἓνα λιβάδι. Αὐτοῦ πρόσμενε, ὥσπου νὰ φτάσω στὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου.

«Πάρε ἀπὸ πίσω καὶ σὺ τὸ ἀμάξι» (σελ. 44).

» Ὅταν κ ταλάβῃς πὸς ἔφτασα, τότε ἔμπα στὴν πόλη καὶ ζήτησε τὸ παλάτι τοῦ πατέρα μου. Καὶ μωρὸ παιδί μπορεῖ νὰ σοῦ τὸ δείξῃ, γιατί σ' ὅλη τὴ χώρα δὲν εἶναι ἄλλο σπίτι μεγαλύτερο ἀπὸ τὸ δικό μας.

» Καὶ ἅμα μπῆς μέσα, τρέξε ἴσια στὴ μητέρα μου καὶ παρακάλεσέ την νὰ σὲ βοηθήσῃ νὰ πᾶς στὴ γλυκιὰ πατρίδα σου».

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ναυσικᾶ καὶ χτύπησε μὲ τ' ὄμορφο καμτσίκι τὰ μουλάρια. Ἀμέσως αὐτὰ ἄρχισαν νὰ τρέχουν ἴσια κατὰ τὴ χώρα.

**28 Ποιὸς δείχνει στὸν Ὀδυσσεύ
τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ**

Ἐγερνε ὁ ἥλιος, ὅταν τὸ ἀμάξι ἐμπρός, κι οἱ ὑπηρέτριες καὶ ὁ Ὀδυσσεύς ἀπὸ πίσω, ἔφτασαν στὸ δάσος τῆς Ἀθηνᾶς. Ἐκεῖ στάθηκε ὁ Ὀδυσσεύς, ὅπως τοῦ παράγγειλε ἡ βασιλοπούλα.

Ἡ Ναυσικᾶ προχώρησε μὲ τις ὑπηρέτριες καὶ ἔφτασε στὸ πλούσιο παλάτι τοῦ πατέρα της. Τότε κίνησε καὶ ὁ Ὀδυσσεύς νὰ μπῆ στὴ χώρα.

Ἡ Ἀθηνᾶ τὸν εἶχε σκεπάσει μὲ καταχνιὰ γιὰ νὰ μὴν τὸν ἰδῆ κανεὶς ἀπὸ τοὺς Φαίακες πρὶν φτάσῃ στὸ παλάτι. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαινε, βλέπει μπροστά του ἕνα ὄμορφο κορίτσι μ' ἕνα σταμνὶ στὸ κεφάλι.

«Καλὸ μου κορίτσι, λέει ὁ Ὀδυσσεύς, δὲ μοῦ δείχνεις, σὲ παρακαλῶ, τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ; Εἶμαι ξένος καὶ πρώτη φορὰ ἔρχομαι ἀπὸ μακρινὰ μέρη σὲ τοῦτον τὸν τόπο».

Τὸ κορίτσι ἀποκρίθηκε:

«Μετὰ χαρᾶς, ξέने μου. Ἔλα μαζί μου νὰ σοῦ δείξω τὸ παλάτι του».

Ὁ Ὀδυσσεύς πήγαινε κατόπι της. Πηγαίνοντας κοίταξε ὀλόγυρά του καὶ θαύμαζε. Ἐβλεπε τ' ὠραῖο λιμάνι, τὰ μεγάλα πλοῖα, τὴν πλατιὰ ἀγορὰ καὶ τὸ ψηλὸ κάστρο τῆς χώρας.

Ὅταν πλησίασαν στὸ παλάτι, τὸ κορίτσι στάθηκε καὶ τοῦ λέει :

«Νά, ξέने, τὸ παλάτι τοῦ βασιλιᾶ. Ἔμπα μέσα. Εἶναι ὥρα τοῦ δείπνου καὶ θὰ τοὺς βρῆς ὅλους στὸ τραπέζι ».

29. Τὸ παλάτι τοῦ Ἀλκινόου.

Αὐτὰ εἶπε τὸ κορίτσι στὸν Ὀδυσσεά κι ἔφυγε.

Ὁ Ὀδυσσεάς σίμωσε στὸ παλάτι καὶ τὸ κοίταξε μὲ θαυμασμό. Ποτὲ δὲν εἶχαν ἰδεῖ τὰ μάτια του τόσο ὁμορφο παλάτι. Ἐλαμπε ὅπως λάμπει ὁ ἥλιος.

Οἱ πόρτες του ἦταν μαλαματένιες, τὸ ἀνώφλι ἀσημένιο· ὁ χαλκὰς τῆς πόρτας ἦτο μαλαματένιος καὶ τὰ κατώφλια χάλκινα.

Στὸ ἓνα καὶ στὸ ἄλλο πλάγι ἦταν στημένοι μαλαματένιοι καὶ ἀσημένιοι σκύλοι.

Μέσα στὸ μεγάλο δῶμα ἀραδιασμένοι στὸν τοῖχο ἦταν θρόνοι, καὶ ὅλοι ἦταν σκεπασμένοι μὲ χρυσοῦφασμένα σκεπάσματα. Ἐκεῖ κάθονταν οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου κι ἔτρωγαν κι ἔπιναν.

Ἀπάνω σὲ στυλοβάτες στέκονταν ἀγαλματάκια καμωμένα μὲ τέχνη, νέοι μαλαματένιοι, ποὺ κρατοῦσαν στὸ δεξι χέρι τους λαμπάδα, γιὰ νὰ φέγγουν τὴν νύχτα.

Πενήντα ὑπηρετρίες δούλευαν στὸ παλάτι. Ἀπ' αὐτὲς ἄλλες ἄλεθαν τὸ σιτάρι στὸ χερόμυλο, ἄλλες ὕφαιναν στὸν ἀργαλειό, ἄλλες ἔκλωθαν μαλλὶ καὶ ἄλλες ἔκαναν τὶς δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ.

Τὸ παλάτι εἶχε καὶ ἓνα μεγάλο περιβόλι πολὺ ὁμορφο, ποὺ τὸ περὶζωνε πέτρινος φράχτης.

Μέσα στὸ περιβόλι ἦταν φυτωμένα δέντρα ψηλὰ καὶ φουντωμένα, ἀπιδιὲς καὶ ροδιὲς, γλυκόκαρπες συκιὲς κι ἐλιές, καὶ πολλὰ ἄλλα δέντρα. Ὅλα ἦταν φορτωμένα καρπὸ, χειμῶνα καλοκαίρι.

Σὲ ἄλλο μέρος τοῦ περιβολιοῦ, ἦταν φυτεμένο ἀμπέλι. Στὰ καταπράσινα κλήματα ἔβλεπες λογιῆς

λογῆς σταφύλια. Ἄλλα γινωμένα γιὰ τρύγημα καὶ σταφιδιασμένα ἀπὸ τὸν ἥλιο, ἄλλα ἀγουρίδες ἀκόμη καὶ ἄλλα στὸ ἄνθισμα.

Στὸ τρίτο μέρος τοῦ περιβολιοῦ ἦταν ὠραῖες πρασιὲς φυτεμένες μὲ λαχανικά δροσερὰ καὶ καταπράσινα. Ἐκεῖ κοντὰ ἦταν καὶ δυὸ βρύσες. Τῆς μιᾶς τὸ δροσερὸ καὶ καθαρὸ νερὸ πότιζε τὸ περιβόλι, ἢ ἄλλη ἦταν γιὰ τοὺς κατοίκους.

30. Ὁ Ὀδυσσεύς στὸ παλάτι τοῦ Ἀλκινόου.

Ὁ Ὀδυσσεύς τὰ κοίταξε ὅλα μὲ προσοχὴ καὶ τὰ θαύμαζε. Ὑστερα πέρασε τὸ κατώφλι καὶ μπῆκε στὸ δῶμα τοῦ παλατιοῦ.

Ὁ βασιλιάς καὶ ἡ βασίλισσα κάθονταν στὴ μέση τοῦ τραπεζιοῦ καὶ γύρω τους οἱ ἄρχοντες, ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά του:

Κανένας ἀπ' αὐτοὺς δὲν εἶδε τὸν Ὀδυσσεά πὺ μπηκε καὶ πήγαινε ἴσια στὴ βασίλισσα, γιὰτὶ ἡ Ἀθηνᾶ τὸν εἶχε κρυμμένο ἀκόμη μέσα στὴν καταχνιά. Ἄμα ὅμως ἔφτασε κοντὰ στὴ βασίλισσα κι ἔπιασε τὰ γόνατά της μὲ τὰ χέρια του, ἢ καταχνιά σκορπίστηκε.

Ἄφωνοι, ἔμειναν ὅλοι σὰν εἶδαν ἔξαφνα ἐμπρὸς τους ἓναν ξένο κι ἄγνωστο!

Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε τότε στὴ βασίλισσα:

«Ἀρήτη, καλὴ βασίλισσα, ἦρθα ἐδῶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βάσανα γιὰ νὰ παρακαλέσω καὶ σένα καὶ τὸν ἀγαπημένο σου ἄντρα κι ὅλους τοὺς ἄρχοντες, νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ γυρίσω στὸν τόπο μου».

Αὐτὰ εἶπε καὶ πῆγε καὶ κάθισε κοντὰ στὴ στά-
χτη τῆς ἐστίας.

Ὅλοι τὸν κοίταζαν μὲ θαυμασμὸ ἀμίλητοι. Μο-
νάχα ἓνας σοφὸς γέρονς γύρισε καὶ εἶπε στὸν Ἀλκίνοο:

Ὁ Ὀδυσσεὺς πῆγε καὶ κάθισε κοντὰ στὴ στάχτη τῆς ἐστίας

«Βασιλιά μου, δὲν εἶναι σωστὸ ν' ἀφήνης τὸν
ξένο νὰ κάθεται στὴν ἐστία. Πρόσταξε νὰ τοῦ δώ-
σουν κάθισμα. Καὶ ἡ κελάρισσα ἄς δώσῃ στὸν ξένο
κάτι νὰ φάῃ ἀπ' ὅ,τι βρίσκεται».

Ὁ Ἀλκίνοος ἀμέσως ἔπιασε τὸν Ὀδυσσεὺ ἀπὸ
τὸ χέρι καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ σ' ἓνα ὠραῖο θρόνο.

Μιὰ ὑπηρέτρια ἔφερε μαλαματένιο κουμάρι κι ἀση-
μένια λεκάνη, κι ἔχυσε νερὸ στὸν ξένο γιὰ νὰ νιφτῇ.

Ὅστερα ἡ κελάρισσα τοῦ ἔστησε ἐμπρὸς του
ἓνα τραπέζι μὲ πολλὰ φαγητά.

31. Ὁ Ὀδυσσεὺς λέει πῶς βρέθηκε στὸ νησὶ τῶν Φηϊάκων.

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἔτρωγε καὶ ἔπινε, ἄλλη δούλα

γέμισε τὰ ποτήρια κρασί. Καὶ ὁ Ἀλκίνοος εἶπε
στοὺς ἄρχοντες.

«Ἀκοῦστε, φίλοι μου, τί θὰ σᾶς πῶ. Ἄφοῦ δει-
πνήσετε, νὰ πᾶτε νὰ κοιμηθῆτε. Καὶ αὔριο ἀπὸ τὴν
αὐγή, θὰ καλέσω ὅλους τοὺς πρώτους νὰ φιλέψωμε
ἐδῶ τὸν ξένο μας. Ὑστερα θὰ φροντίσωμε πῶς κα-
λύτερα νὰ τὸν στείλωμε στὴν πατρίδα^ε του».

Ὅλοι ἔμειναν σύμφωνοι. Καὶ ἀφοῦ δείπνησαν,
πῆγαν στὰ σπίτια τους νὰ πλαγιάσουν.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔμεινε στὸ παλάτι. Κοντὰ του κά-
θονταν ὁ Ἀλκίνοος καὶ ἡ βασίλισσα.

Αὐτὴ πρωτομίλησε στὸν Ὀδυσσεῖα, γιατί γνώρισε
τὰ φορέματα ποὺ φοροῦσε ὁ ξένος, καὶ τὸν ἐρώ-
τησε:

«Ποιὸς εἶσαι ξέने, κι ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; Ποιὸς
σοῦ ἔδωσε αὐτὰ τὰ φορέματα; Δὲν μᾶς εἶπες πῶς
βγήκες στὸ νησί μας, ἀφοῦ πολὺν καιρὸ περιπλανή-
θηκες στὴ θάλασσα;»

Ὁ Ὀδυσσεὺς διηγῆθηκε τότε πῶς εἶχε μείνει ἑφτά
χρόνια στὸ νησί τῆς Καλυψῶς, πῶς ἔφυγε ἀπὸ κεῖ
καὶ τί βάσανα εἶχε ὑποφέρει στὴ θάλασσα. Ἐπειτα
εἶπε πῶς γλίτωσε στὸ στόμα τοῦ ποταμοῦ καὶ πῶς
ἀπάντησε τὴ Ναυσικᾶ, ποὺ τὸν περιποιήθηκε καὶ τοῦ
ἔδωσε τὰ φορέματα ποὺ φοροῦσε.

Ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς τελείωσε τὴ διήγησι, ὁ Ἀλ-
κίνοος τοῦ ὑποσχέθηκε πῶς θὰ δώσῃ διαταγὴ νὰ
ἐτοιμάσουν πλοῖο, γιὰ νὰ τὸν πάῃ στὴν πατρίδα
του.

Ὁ Ὀδυσσεὺς χάρηκε πολὺ.

Ἐπειτα ἡ βασίλισσα πρόσταξε τίς ὑπηρετρίες νὰ
στρώσουν ὦραϊο κρεβάτι γιὰ τὸν ξένο. Καὶ ὁ πολυβα-

σανισμένος Ὀδυσσεάς ξαπλώθηκε στὸ ἀναπαυτικὸ κρεβάτι καὶ κοιμήθηκε γλυκά.

**32. Τί εἶπε ὁ Ἀλκίνοος στοὺς Φαίακες
γιὰ τὸν Ὀδυσσεά.**

Τὸ πρωὶ ὁ Ἀλκίνοος καὶ ὁ Ὀδυσσεάς πῆγαν στὴν πλατεῖα, ὅπου ἔκαμαν συμβούλιο ὁ βασιλέας, οἱ ἄρχοντες καὶ ὁ λαός.

Ἡ πλατεῖα ἦταν κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά. Ἐκεῖ ἦρθαν ὅλοι σχεδὸν οἱ κάτοικοι καὶ κοίταζαν τὸν Ὀδυσσεά μὲ περιέργεια.

Ὅταν μαζεύτηκαν ὅλοι, τοὺς λέει ὁ Ἀλκίνοος: «Φαίακες, ὁ ξένος αὐτὸς ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βήσανα πὺ ἐπαθε, ἦρθε καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τὸν στείλω στὴν πατρίδα του. Ἄς ρίξωμε λοιπὸν στὴ θάλασσα γρήγορο πλοῖο καὶ ἄς διαλέξωμε πενηνταδύο καλοὺς ναῦτες. Αὐτοί, ἀφοῦ φροντίσουν γιὰ ὅλα ὅσα χτειάζονται στὸ ταξίδι, ἄς ἔρθουν στὸ παλάτι νὰ φᾶνε καὶ νὰ πιοῦνε.

»Καὶ σεῖς, ἄρχοντες, ἐλάτε μαζί μου στὸ παλάτι μου νὰ φιλέψωμε τὸν ξένο μας· καλέσατε καὶ τὸ Δημόδοκο, τὸν ξακουστὸ τραγουδιστὴ μας, γιὰ νὰ διασκεδάσῃ τὸν ξένο μας μὲ τὴ λύρα καὶ τὰ γλυκὰ τραγούδια του».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἀλκίνοος καὶ γύρισε μὲ τὸν Ὀδυσσεά καὶ τοὺς ἄρχοντες στὸ παλάτι.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ οἱ πενηνταδύο ναῦτες ἦταν ἔτοιμοι. Ἐρριξαν τὸ πλοῖο στὸ γιάλο καὶ φρόν-

τισαν για ὅσα χρειάζονταν στὸ ταξίδι. Ὑστερα πήγαν στὸ παλάτι, πού τοὺς εἶχε καλέσει ὁ βασιλιάς.

33. Τὸ τραγούδι τοῦ Δημόδοκου.

Πλούσιο τραπέζι ἦταν ἔτοιμο γιὰ τιμὴ τοῦ ξένου. Καὶ σὲ λίγο γέμισε τὸ παλάτι ἀπὸ καλεσμένωνους γέροντες καὶ νέους.

Τότε ἦρθε καὶ ὁ Δημόδοκος. Ἦταν τυφλός, μὰ εἶχε τὸ χάρισμα νὰ τραγουδῇ ὥραϊα.

Κάποιος τὸν πῆρε ἀπὸ τὸ χέρι καὶ τὸν κάθισε σ' ἓνα θρόνο, καὶ τὴ λύρα του τὴν κρέμασε στὸν τοῖχο ἀπὸ ἓνα καρφί, πού ἦταν λίγο πιὸ ψηλὰ ἀπὸ τὸ κεφάλι τοῦ τυφλοῦ τραγουδιστῆ.

Ἄφοῦ ὅλοι ἔφαγαν καλὰ καὶ ἤπιαν, ὁ Δημόδοκος πῆρε τὴ λύρα του καὶ ἄρχισε ἓνα ὥραϊο τραγούδι γιὰ δυὸ ἥρωες ξακουστούς, πὺν ἡ φήμη τους εἶχε φτάσει σ' ὅλον τὸν κόσμον, γιὰ τὸν Ἀχιλλεὺς καὶ γιὰ τὸν Ὀδυσσεύς.

Ὅλοι ἄκουαν μ' εὐχαρίστηση τὸ γλυκὸ αὐτὸ τραγούδι. Μονάχα ὁ Ὀδυσσεύς φαινόταν λυπημένος [κι ἔκρυβε τὰ μάτια του, γιὰ νὰ μὴ φανοῦν δακρυσμένα.

Ὁ Ἀλκίνοος πὺν καθόταν κοντὰ του, τὸν ἄκουσε ν' ἀναστενάξει, καὶ πρόσταξε νὰ σταματήση τὸ τραγούδι καὶ ν' ἀρχίσουν οἱ ἀγῶνες, γιὰ νὰ ἰδῆ ὁ ξένος τὴν τέχνη καὶ τὴ λεβεντιὰ τῶν Φαιάκων.

34. Ἀγῶνες τῶν Φαιάκων.

Ὅλοι σηκώθηκαν τότε καὶ κίνησαν νὰ πᾶνε στὴ μεγάλη πλατεία.

Ἐμπρὸς πῆγαιναγ ὁ Ἀλκίνοος καὶ ὁ Ὀδυσσεύς,

ἀκολουθοῦσαν οἱ ἄρχοντες καὶ πίσω ἐρχόταν πολὺς λαός.

Σὲ λίγο ἔφτασαν στὴ μεγάλη πλατεῖα καὶ κάθισαν στὰ καθίσματα ποὺ ἦταν ἐκεῖ.

Τότε πολλοὶ νέοι ἄρχισαν νὰ παραβγαίνουν, ἄλλοι στὸ τρέξιμο, ἄλλοι στὸ πῆδημα, ἄλλοι στὸ πάλημα καὶ ἄλλοι στὸ δίσκο καὶ στὸ λιθάρι.

Στὸ μεταξὺ ὁ Λαοδάμας, ὁ γιὸς τοῦ Ἀλκιόου, λέει στοὺς φίλους του :

« Ἄς παρακαλέσωμε καὶ τὸν ξένο ν' ἀγωνιστῇ καὶ αὐτός. Τὰ πόδια του, τὰ χέρια του, ὁ χοντρός σβέροκος του καὶ τὸ ἀνάστημά του δείχνουν ἄντρα πολὺ γερό ».

Σὲ τοῦτον ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεύς :

« Λαοδάμα, πῶς νὰ ἔχω ὄρεξη γιὰ ἀγῶνες ὕστερα ἀπὸ τόσα βάσανα ποὺ δοκίμασα; »

Τότε ὁ Εὐρύαλος τοῦ λέει γελώντας καὶ κοροϊδευτικά.

« Δίκιο ἔχεις, ξένε. Ἀπὸ τὸ πρόσωπο φαίνεσαι πῶς δὲν εἶσαι γι' ἀγῶνες. Ἐσὺ μοιάζεις μὲ κανένα ἔμπορο, ποὺ ὁ νοῦς του εἶναι πάντα στὸ φορτίο καὶ ἄγρυπνο ἔχει τὸ μάτι στὶςπραμάτειες καὶ συλλογίζεται πῶς νὰ κερδίξῃ ὅσο μπορεῖ περισσότερα χρήματα ».

Ὁ Ὀδυσσεύς πειράχτηκε μ' αὐτὰ τὰ πικρὰ λόγια. Ἀγριοκοίταξε τὸν ἀδιάντροπο νέο καὶ τοῦ λέει μὲ θυμό :

« Φίλε, ἀπὸ τὰ λόγια σου δὲ φαίνεσαι ἄνθρωπος γνωστικός. Οἱ θεοί, βλέπεις, δὲ μοιράζονται τὸν κάθε ἄνθρωπο ὅλα τὰ χαρίσματα. Σὲ σένα ἔδωσαν μεγάλη ὁμορφιά, ἀλλὰ δὲ σοῦ χάρισαν καὶ πολὺ μυα-

λό. Γι' αὐτὸ τὰ λόγια σου δὲν ἔχουν καμιά χάρη.

»Μάθε πὼς δὲν εἶμαι ἀνήξερὸς ἀπὸ ἀγῶνες, ὅπως θαρρεῖς. Στὰ νιάτα μου ἤμουν ἓνα ἀπὸ τὰ πρῶτα παλικάρια στοὺς ἀγῶνες. Καὶ τώρα ὅμως, ἂν καὶ βασανίστηκα τόσο πολὺ στὴ θάλασσα, πάλι θὰ παραβγῶ, γιατί πολὺ μὲ πείραξαν τὰ πικρά σου λόγια».

Αὐτὰ εἶπε, κι ὅπως ἦταν, πῆρε στὸ χέρι του ἓνα λιθάρι πολὺ βαρύτερο καὶ μεγαλύτερο ἀπὸ κεῖνο πὺ ἔρριχναν οἱ Φαίακες.

Τὸ στριφογύρισε καὶ τὸ ἔρριξε μὲ ὄλη του τὴν τέχνη καὶ τὴ δύναμη.

Τὸ λιθάρι βούιξε ψηλὰ στὸν ἀέρα κι ἔπεσε μὲ δυνατὸ βρόντο πῶλὺ μακρύτερα ἀπὸ τ' ἄλλα σημάδια.

Τότε ἡ Ἀθηναῖα μεταμορφωμένη σὲ Φαίακα προχώρησε ἐκεῖ ὅπου ἔπεσε τὸ λιθάρι, ἔβαλε σημάδι καὶ εἶπε στὸν Ὀδυσσεά :

«Καὶ τυφλὸς νὰ εἶναι κανεῖς, ψάχνοντας μὲ τὰ χέρι μπορεῖ εὐκόλα νὰ βρῆ τὸ σημάδι σου, ξένε. Τόσο ξεπερνᾷς τοὺς ἄλλους πὺ ἔρριξαν τὸ λιθάρι. Μένε ἡσυχὸς καὶ κανεῖς δὲ θὰ μπορέση νὰ σὲ φτάση».

Ὁ Ὀδυσσεάς πῆρε θάρρος ἀπὸ τὰ λόγια αὐτὰ καὶ λέει στοὺς Φαίακες :

«Ἐμπρός, Φαίακες, βάλετε τὰ δυνατά σας νὰ μὲ φτάσετε στὸ λιθάρι. Κι ἂν θέλη κανένας ἀπὸ σᾶς νὰ ἀγωνιστῆ μαζί μου στὸ τρέξιμο, στὸ πάλεμα καὶ στὸ πῆδημα, ἄς ἔρθη».

Κανεῖς δὲ μίλησε.

Τότε ὁ Ἀλκίνοος λέει στὸν Ὀδυσσεά :

«Ξένε μου, ὄλοι μας βλέπομε πὼς εἶσαι παλικάρι. Ἐμεῖς δὲ λέμε πὼς εἶμαστε πρῶτοι στὸ πάλημα καὶ στὸ λιθάρι. Εἶμαστε ὅμως γρήγοροι στὸ τρέξιμο καὶ ξακουσμένοι χορευτὲς καὶ ναῦτες.

»Καὶ τώρα ἐμπρός, Φαίακες, χορέψετε, γιὰ νὰ σᾶς δῆ ὁ ξένος καὶ νὰ λήη στήν πατρίδα του πόσο ξεπερνᾶτε τοὺς ἄλλους στὸ χορὸ καὶ στὸ τραγούδι. Ἄς τρέξῃ κι ἓνας ἀπὸ σᾶς στὸ παλάτι, νὰ φέρῃ τὴ λύρα τοῦ Δημοδόκου».

35. Χορὸς τῶν Φιείκων.

Οἱ νέοι ἄρχισαν ἀμέσως τὸ χορὸ. Καὶ ὁ Δημοδόκος στεκόταν στὴ μέση κι ἔπαιζε τὴ λύρα καὶ τραγουδοῦσε μὲ τὴ γλυκιὰ φωνή του.

Ὅλοι χόρευαν μὲ πολλὴ χάρη. Ὁ Λαοδάμας ὅμως καὶ ὁ Ἄλιος, τὰ βασιλόπουλα, χόρευαν ἀπ' ὄλους πιὸ καλύτερα.

Ὁ πρῶτος κρατοῦσε στὸ δεξιὸ χέρι του ἓνα ὄραϊο κόκκινο τόπι, καὶ χορεύοντας τὸ ἔριχνε πολὺ ψηλὰ στὸν ἀέρα γέροντας πίσω τὸ κορμὶ του.

Ὁ ἄλλος πηδοῦσε χωρὶς νὰ χάσῃ τὰ βήματα τοῦ χοροῦ καὶ τ' ἄρπαζε στὸν ἀέρα μὲ μεγάλη εὐκολία.

Οἱ ἄλλοι νέοι στέκονταν γύρω καὶ τοὺς καμάρωναν.

Ὅταν τελείωσε ὁ χορὸς, ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε στὸν Ἄλκίνοο:

«Πολὺ δίκιο εἶχες ποὺ καυχῆθηκες γιὰ τοὺς Φαίακες. Ἀληθινὰ στὸ χορὸ κανεῖς δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς παραβγῇ».

Ὁ Ἀλκίνοος χάρηκε πολὺ καὶ εἶπε στοὺς Φαίακες·
« Ἀκοῦστε, ἄρχοντες καὶ προεστοὶ τῶν Φαί-
ακων. Ὁ ξένος μοῦ φαίνεται ἄνθρωπος πολὺ γνω-
στικός. Ἄς τοῦ δώσωμε λοιπὸν δῶρα ὅπως πρέπει.
Σεῖς εἶστε δώδεκα καὶ ἐγὼ δεκατρεῖς.

» Ὁ καθέννας μας ἄς τοῦ χαρίσῃ ἀπὸ ἓνα ὄμορφο
ἐπανωφόρι καὶ ἓνα χιτῶνα, ἄς τοῦ δώσωμε καὶ ἀρ-
κετὸ χρυσάφι.

» Καὶ ὁ Εὐρύαλος ἄς προσπαθήσῃ μὲ δῶρα καὶ
μὲ λόγια γλυκὰ νὰ ξεθυμώσῃ τὸν ξένο μας, γιατί
ἄδικα τὸν πρόσβαλε.

Ὅλοι μὲ μεγάλη εὐχαρίστηση δέχτηκαν τὰ λόγια
τοῦ βασιλιᾶ καὶ ὁ καθέννας ἔστειλε στὸ σπῖτι του ὑπη-
ρέτη νὰ πάρῃ τὰ δῶρα, καὶ νὰ πάῃ στὸ παλάτι καὶ
νὰ τὰ παραδώσῃ στὴν ἴδια τῇ βασίλισσα.

36. Ὀδυσσεὺς καὶ Εὐρύαλος.

Ὁ Εὐρύαλος κατάλαβε τὸ λάθος πὺν εἶχε κά-
μει, καὶ εἶπε στὸν Ἀλκίνοο:

« Βασιλιά μου, θὰ καλοπιάσω τὸν ξένο ὅπως
εἶναι δίκιο καὶ ὅπως προστάζεις. Θὰ τοῦ χαρίσω
τ' ὄμορφο αὐτὸ σπαθί μου, πὺν ἔχει λαβὴ ἀσημένια
καὶ θηγάρι ἀπὸ ἔλεφαντοκόκκαλο.

Καὶ πῆγε κοντὰ στὸν Ὀδυσσεᾶ, τοῦ ἔδωσε μὲ
πολλὴ εὐγένεια τὸ λαμπερὸ σπαθί καὶ τοῦ εἶπε:

« Ἐένε, ἂν μοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὸ στόμα κανεὶς ἄπρε-
πος λόγος, ἄς τὸν πάρῃ ὁ ἄνεμος. Καὶ τώρα σοῦ
εὔχομαι νὰ σὲ βοηθήσουν οἱ θεοὶ νὰ γυρίσῃς στὸ σπῖτι
σου καὶ νὰ βρῆς καλὰ τὴ γυναῖκα σου καὶ τὰ παιδιὰ
σου, γιατί πολὺν καιρὸ ὑποφέρεις πίκρες καὶ βάσανα».

Σ' αὐτὸν ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεύς:

«Σ' εὐχαριστῶ, Εὐρύαλε, γιὰ τὶς εὐχές σου καὶ τὸ δῶρο σου. Μακάρι νὰ σοῦ δώσουν οἱ θεοὶ ὅλα τὰ καλὰ καὶ ποτὲ νὰ μὴ χρειαστῆς αὐτὸ τὸ σπαθί».

Αὐτὰ εἶπε καὶ κρέμασε τὸ σπαθί στὸν ὦμο του.

Ὁ ἥλιος εἶχε βασιλέψει, καὶ οἱ δοῦλοι εἶχαν φέρει τὰ δῶρα στὸ παλάτι.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀκούοντας τὸ τραγούδι δὲ μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα (σελ. 58).

Σὲ λίγο γύρισαν στὸ παλάτι ὁ Ἄλκίνοος, ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ ἄρχοντες καὶ κάθισαν στοὺς ὁμορφους θρόνους. Ὁ Ἄλκίνοος εἶπε τότε στὴ βασίλισσα νὰ βάλῃ τὰ δῶρα μέσα σ' ἓνα ὠραῖο κιβώτιο· νὰ βάλῃ μαζί μ' αὐτὰ κι ἓνα ἐπανωφόρι κι ἓνα χιτῶνα ἀπὸ μέρους τους.

Ἡ βασίλισσα ἔκαμε ὅπως πρόσταξε ὁ ἄντρας της.

37. Ὁ Ἄλκίνοος προκλιεῖ τὸν Ὀδυσσεύ νὰ τοῦ διηγηθῇ τὴν ἱστορία του.

Ἄμα ἐτοιμάστηκε τὸ τραπέζι, ὅλοι κάθισαν τριγύρω. Ὁ Ὀδυσσεύς κάθισε κοντὰ στὸ βασιλιά.

Ἄρχισαν νὰ μοιράζουσι τὸ φαγί. Ἐνας ὑπηρέτης ὠδήγησε ἀπὸ τὸ χέρι τὸν τραγουδιστὴ Δημόδοκο καὶ τὸν ἔβαλε νὰ καθίσῃ στὴ μέση τῶν καλεσμένων.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔκοψε ἕνα διαλεχτὸ κομμάτι ἀπὸ τὴ ράχη ἑνὸς καλοψημένου χοίρου, τὸ ἔδωσε στὸν ὑπηρέτη καὶ εἶπε :

«Τὸ κρέας αὐτὸ δῶσε το στὸ Δημόδοκο νὰ τὸ φάῃ· θέλω νὰ τὸν περιποιηθῶ, κι ἄς εἶμαι τώρα δυστυχημένος καὶ λυπημένος. Τοὺς τραγουδιστὰς πρέπει νὰ τοὺς τιμοῦν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, γιατί ἔχουν τὸ θεῖκὸ χάρισμα νὰ συγκινοῦν τίς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων μὲ τὰ ὠραῖα τοὺς τραγούδια».

Ὁ ὑπηρέτης ἔβαλε τὸ κρέας στὰ χέρια τοῦ τραγουδιστῆ καὶ κείνος χάρηκε πολὺ

Ὅταν ἔφαγαν, ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε στὸν τραγουδιστή:

«Δημόδοκε, πόσο ὠραῖα τραγούδησες σήμερα τὸν Τρωικὸ πόλεμο! Τὰ εἶπες ὅλα σὰν νὰ ἦσουν ἐκεῖ. Ἔλα τώρα, τραγούδησέ μας γιὰ τὸ ξύλινο ἄλογο, πού μ' αὐτὸ γέλασε τοὺς Τρωαδίτες ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ πῆρε τὴν «Τροία».

Ὁ Δημόδοκος ἄρχισε νὰ τραγουδῇ μὲ τὴ γλυκιὰ φωνή του πῶς ἔγινε τὸ ξύλινο ἄλογο, ποιοὶ μπῆκαν μέσα, πῶς οἱ Ἕλληνες ἔλυσαν τίς σκηνές κι ἔφυγαν τὰ πλοῖα· καὶ τὰ εἶπε ὅλα ὡς στὴ στιγμὴ πού ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ οἱ σύντροφοὶ του βγήκαν ἀπὸ τ' ἄλογο, ἀνοιξαν τίς πόρτες κι ἄρχισε ἡ καταστροφή.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀκούοντας τὸ τραγούδι, δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα.

Ὁ Ἀλκίνοος πὸν καθόταν κοντά του, εἶδε τὰ δάκρυα τοῦ ξένου καὶ λέει:

« Ἄρχοντες, ἄς πάψη τὸ τραγούδι, γιατί ἀπὸ τὴν ὥρα πὸν ἄρχισε ὁ Δημόδοκος νὰ τραγουδῇ, ὁ ξένος μας κλαίει. Πρέπει ὅλοι νὰ εἴμαστε χαρούμενοι καὶ μάλιστα ὁ ξένος μας.

» Καὶ σὺ, ἀγαπητέ μας ξένε, ἔλα πές μας τ' ὄνομά σου καὶ τὴν πατρίδα σου. Πές μας σὲ τί μέρη πλανήθηκες καὶ ποιὸς τόπους εἶδες. Πές μας καὶ γιατί κλαῖς, ὅταν ὁ Δημόδοκος τραγουδῇ τὰ βάσανα, πὸν ὑπόφεραν οἱ Ἕλληνες στὴν Τροία».

ΜΕΡΟΣ Γ'

Ο ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΛΕΕΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ

38. Τί ἔπνευε ὁ Ὀδυσσεύς στὴ χώρα τῶν Κικόνων.

Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε στὸν Ἀλκίνοο :

« Ἀλκίνοε, πολὺ γλυκὰ τραγουδεῖ ὁ τραγουδιστής σου. Καὶ γιὰ μένα τίποτε δὲν εἶναι πιδ ὄμορφο στὸν κόσμο παρὰ νὰ βρῶσκωμαι μὲ καλὴ συντροφιά, νὰ ἔχω μπροστά μου πλούσιο τραπέζι καὶ ν' ἀκούω γλυκὸ τραγούδι σὰν τώρα.

» Ἀλλ' ἀφοῦ θέλεις νὰ μάθης ποιὸς εἶμαι, ἀπὸ ποῦ ἔρχομαι καὶ τί ἔπαθα, θὰ σοῦ τὰ διηγηθῶ ὅλα μὲ τὴ σειρά.

» Καὶ πρῶτα πρῶτα θὰ σοῦ πῶ τὸ ὄνομά μου. Εἶμαι ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ γιὸς τοῦ Λαέρτη, ἀπὸ τὴν Ἰθάκη ».

Ὅλοι ξαφνίστηκαν ὅταν ἄκουσαν αὐτὸ τὸ ὄνομα. Καὶ ὅλοι κοίταζαν μὲ θαυμασμὸ τὸ δοξασμένο ἦρωα.

« Ἡ πατρίδα μου, ἐξακολούθησε ὁ Ὀδυσσεύς, εἶναι νησί μικρὸ καὶ ὄλο πέτρες, βγάζει ὅμως διαλεχτὰ παλικάρια. Ὅταν τελείωσε ὁ Τρωικὸς πόλεμος, ἔφυγα μὲ τὰ δώδεκα πλοῖα μου καὶ μὲ τοὺς συντρόφους μου γιὰ τὴν πατρίδα μου. Ἀλλ' ἀπὸ τίς πρῶτες ἡμέρες ὁ καιρὸς ἦταν ἀνάποδος κι ἔσπρωξε τὰ πλοῖα μου στὴ χώρα τῶν Κικόνων.

“Όταν ἐτελείωσε ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος ἔφυγα μὲ τοὺς
συντρόφους μου . . .

Οἱ Κίκονες κατοικοῦσαν κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά. Ἦταν ὁμως κι ἄλλοι, πιὸ πολλοὶ καὶ πιὸ ἀντριωμένοι, ποὺ κατοικοῦσαν πάρα μέσα στὰ μεσόγεια.

Ὅταν φτάσαμε στὴν ἀκρογιαλιά καὶ δέσαμε τὰ πλοῖα μας, οἱ σύντροφοί μας βγῆκαν ἔξω, πῆγαν στὴν πόλη, κι ἄρπαξαν, χωρὶς τὴν ἄδειά μου, ὅτι καλὸ βρῆκαν ἐμπρὸς τοὺς, βόδια, πρόβατα, γίδια καὶ πολλὰ ἄλλα πολύτιμα πράματα.

Οἱ Κίκονες τῆς ἀκρογιαλιάς θέλησαν στὴν ἀρχὴ ν' ἀντισταθοῦν, μὰ οἱ σύντροφοί μου εὐκολα τοὺς νικήσανε.

Ἐγὼ εἶχα τὴ γνώμη νὰ φύγωμε ἀμέσως, μὰ οἱ σύντροφοί μου δὲν ἄκουσαν τὰ λόγια μου. Κάθισαν στὴν ἀκρογιαλιά, ἔσφαξαν πολλὰ βόδια καὶ πρόβατα κι ἔτρωγαν κι ἔπιναν.

Τὴ νύχτα ὅσοι Κίκονες γλίτωσαν ἀπὸ τὴν καταστροφὴ, ἔτρεξαν καὶ ζήτησαν βοήθεια ἀπὸ τοὺς ἄλλους Κίκονες.

Τὸ πρωί, μόλις ξημέρωσε, ὄρμησαν ἀπάνω μας οἱ Κίκονες ποὺ κατοικοῦσαν στὰ μεσόγεια. Ἦταν τόσοι πολλοὶ ὅσα εἶναι τὰ φύλλα τῶν δέντρων τὴν ἀνοιξη.

Πολεμοῦσαν ἄγρια. Μὰ κι ἐμεῖς πολεμούσαμε γενναῖα, κι ἄς ἦταν αὐτοὶ πολλοὶ κι ἐμεῖς λίγοι.

Ὅσο ἦταν μέρα δὲν τοὺς ἀφήναμε νὰ ἔρθουν κοντὰ στὰ πλοῖα. Ὅταν ὁμως ὁ ἥλιος ἔγειρε, οἱ Κίκονες μᾶς νίκησαν, σκότωσαν ἀρκετοὺς καὶ μᾶς ἔσπρωξαν ὡς τὰ πλοῖα μας.

Φύγαμε καταλυπημένοι. Καὶ πρὶν ξεκινήσωμε, φωνάξαμε τρεῖς φορὲς τὰ ὀνόματα τῶν σκοτωμένων συντρόφων μας.

Ὅταν ἀνοιχτήκαμε στὸ πέλαγος, μᾶς βρῆκε φο-

βερή τρικυμία. Τὰ πανιὰ ξεσκίστηκαν κι οἱ ἀντέ-
νες ἔσπασαν. Οἱ ναῦτες ἄρπαξαν τὰ κουπιὰ μὲ δύ-
ναμη καὶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βιάσανα κατωρθώσαμε
νὰ φτάσωμε σὲ μιὰ ἄγνωστη καὶ ἀκατοίκητη παρα-
λία. Ἐκεῖ τραβήξαμε τὰ πλοῖα στὴ στεριά καὶ ξα-
πλωθήκαμε κατακουρασμένοι.

Δυὸ μέρες περιμέναμε ἐκεῖ νὰ περάσῃ ἡ τρικυμία.
Τὴν τρίτη ἔλαμψε ὁ ἥλιος, γαλήνεψε ἡ θάλασσα,
σπρώξαμε τὰ πλοῖα στὴ θάλασσα, καὶ ξεκινήσαμε.

Ταξιδεύαμε πρῶτα καὶ λίγο λίγο πλησιάζαμε τὶς
ἑλληνικὲς ἀκροθαλασσιές.

39. Στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων.

Νόμισα τότε πὼς θὰ ἔφτανα χωρὶς ἄλλο στὴ
γλυκιὰ πατρίδα. Ὅταν ὅμως πέρασα ἓνα φουρτου-
νιασμένο κάβο, βοριάς φοβερὸς μὲ κύματα ἄγρια
μ' ἔσπρωξε μακρὰ στὸ πέλαγος. Ἐννιὰ μερόνυχτα
μὲ βασάνιζαν κακοὶ ἄνεμοι μέσα στὴ θάλασσα.

Στὶς δέκα μέρες ἔφτασα στὴ γῆ τῶν Λωτοφά-
γων. Αὐτοῦ τοῦ τόπου οἱ ἄνθρωποι τρῶνε τὸν
καρπὸ ἑνὸς λουλουδιοῦ, ποὺ τὸ λένε λωτό, καὶ ἀπὸ
κεῖ πήραν τ' ὄνομά τους.

Βγήκαμε στὴ στεριά, πήραμε νερὸ ἀπὸ κάποια
βρύση καὶ φάγαμε στὴν ἀκρογιαλιὰ κοντὰ στὰ πλοῖα
μας. Ὑστερα ἔστειλα τρεῖς διαλεχτοὺς συντρόφους
νὰ μάθουν τί λογῆς ἄνθρωποι ἦταν οἱ κάτοικοι αὐ-
τῆς τῆς χώρας.

Οἱ Λωτοφάγοι τοὺς δέχτηκαν καὶ τοὺς ἔδωσαν
νὰ φᾶνε λωτό, χωρὶς κακὸ σκοπὸ.

Μὰ ὅποιος ἔτρωγε τὸ λωτό, ποὺ ἦταν γλυκὸς
σὰ μέλι ξεγνοῦσε καὶ πατρίδα καὶ γονεῖς καὶ συν-
τρόφους, κι ἤθελε νὰ μένη πάντα μὲ τοὺς Λωτο-
φάγους, γιὰ νὰ τρώη λωτό.

Αὐτὸ ἔπαθαν κι οἰδικοὶ μας σύντροφοι καὶ δὲ
γύρισαν στὰ πλοῖα!

Τοῦ κάκου τοὺς περιμένα.

Τότε πῆγα μόνος μου νὰ
τοὺς φέρω πίσω. Αὐτοὶ δὲ
μὲ ἔγνωσαν, δὲν ἤθελαν νὰ
ἔρθουν κι ἔκλαιαν. Μὰ ἐγὼ
τοὺς πῆρα μὲ τὴ βία, καὶ
τοὺς ἔφερα δεμένους στὰ πλοῖα,
καὶ πρόσταξα τοὺς ναῦτες νὰ
φύγωμε ἀμέσως.

40. Ἡ χώρα τῶν Κυκλώπων.

Ἀπὸ τὸν τόπο τοῦτο μέρα νύχτα ταξιδεύοντας
φτάσαμε στὴν χώρα τῶν Κυκλώπων.

Κύκλωπας θὰ πῆ στρογγυλομμάτης. Καὶ ἀλήθεια
οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ εἶχαν μόνο ἓνα μάτι στὸ μέτωπο.

Εἶναι ἄνθρωποι ἄγριοι καὶ χωρὶς νόμους.

Ὁ καθένας τοὺς κάνει ὅ,τι θέλει.

Βόσκουν πρόβατα καὶ δὲν καλλιεργοῦν τὴ γῆ.

Οὔτε σπέρνουν, οὔτε φυτεύουν. Ὅλος ὁ τόπος μέ-
νει χέρσος. Καὶ ὅμως φυτρώνουν μονάχα τοὺς καὶ
τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι καὶ τ' ἀμπέλια!

Οἱ Κύκλωπες κατοικοῦν στὶς ψηλὲς κορυφὲς τῶν
βουνῶν μέσα σὲ σπηλιές.

Ὁ καθένας κατοικεῖ χωριστὰ καὶ φροντίζει μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του χωρὶς νὰ τὸν νοιάζη γιὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐξω ἀπὸ τὸ λιμάνι τοῦ μεγάλου νησιοῦ εἶναι ἓνα μικρὸ ἐρημόνησο κατάφυτο.

Ἀνθρώπου πόδι ποτὲ δὲν πάτησε σ' αὐτὸ τὸ νησί.

Στὰ βουνά του καὶ στὰ δάση του ποτὲ δὲν κυνήγησε κυνηγός.

Ποτὲ δὲ βόσκησαν ἐκεῖ τὰ πρόβατά τους βοσκοί.

Τὰ λιβάδια του καὶ τοὺς κάμπους του ποτὲ δὲν τοὺς καλλιέργησε γεωργός.

Μόνο ἀγριογίδια ἔτρεχαν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ χωρὶς κανένα φόβο.

41. Τὸ ἐρημο νησί.

Τὸ ἐρημόνησο αὐτὸ ἔχει λιμάνι πολὺ καλό. Ἐκεῖ μέσα μένουν τὰ πλοῖα χωρὶς νὰ ρίχνουν ἄγκυρα καὶ νὰ δένουν σκοινιά στὴ στεριά.

Πολὺ κοντὰ στὸ λιμάνι, μέσα σὲ μιὰ μεγάλη σπηλιά, εἶναι μιὰ βρύση μὲ νερὸ κρύο καὶ κρυσταλλένιο. Ὀλόγυρα στὴ σπηλιά εἶναι λεῦκες πολὺ ψηλές.

Σ' αὐτὸ τὸ νησί ἀράξαμε.

Ἦταν νύχτα σκοτεινὴ ἅμα φτάσαμε ἐκεῖ.

Μαζέψαμε τὰ πανιά, τραβήξαμε τὰ πλοῖα ἔξω στὴ στεριά καὶ κοιμηθήκαμε στὴν ἀμμουδιὰ ὡς τὸ πρωί.

Πρὶν καλοξημερώσῃ ξυπνήσαμε.

Σὲ λίγο σηκωθήκαμε, πήραμε ἀπὸ τὰ πλοῖα μας

τὰ τόξα καὶ τὰ κοντάρια μας καὶ πήγαμε νὰ κυνηγήσωμε.

Δὲν πέρασαν πολλές ὥρες καὶ εἶχαμε πλούσιο κυνήγι. Τὸ κάθε πλοῖο μας πήρε μερικὸ ἀπὸ ἐννιά ἀγριόγινδα καὶ μόνο τὸ δικό μας πήρε δέκα.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ἀπὸ τὸ πρωὶ ὥσπου νὰ βασιλέψη ὁ ἥλιος, καθόμαστε στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ τρώγαμε καὶ πίναμε.

Ἀντίκρου, πολὺ κοντά, φαινόταν ἡ χώρα τῶν Κυκλώπων. Ἀκούονταν οἱ φωνές τους καὶ τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια πὺ βέλαζαν.

Ὅταν βασίλειψε ὁ ἥλιος κι ἀπλώθηκε παντοῦ τὸ σκοτάδι, πέσαμε κι ἐμεῖς στὴν ἀκρογιαλιὰ καὶ κοιμηθήκαμε.

42. Ὁ Ὀδυσσεὺς στὸ νησί τῶν Κυκλώπων.

Τὸ πρωὶ φωνάζω ὅλους τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς λέω:

«Πιστοὶ μου σύντροφοι, ἐγὼ θὰ πάω μὲ τὸ πλοῖο μου στὴν ἀντικρινὴ στεριά, γιὰ νὰ μάθω τί ἀνθρωποὶ κατοικοῦν ἐκεῖ· εἶναι ἄγριοι καὶ ἄδικοι ἢ φιλόξενοι καὶ θεοφοβούμενοι; Ἐσεῖς νὰ μείνετε ἐδῶ, ὥσπου νὰ γυρίσω. Δὲ θ' ἀργήσω».

Αὐτὰ τοὺς εἶπα καὶ μπῆκα στὸ πλοῖο καὶ τοὺς πρόσταξα νὰ λύσουν τὰ παλαμάρια καὶ νὰ φύγωμε. Σὲ λίγο φτάσαμε στὴν ἀντικρινὴ στεριά.

Μόλις βγήκαμε στ' ἀκρογιαλί, βλέπομε λίγο παραπέρα μιὰ πολὺ μεγάλῃ σπηλιά, ἀνάμεσα σὲ δάφνες ψηλές καὶ φουντωτές.

Μέσα ἐκεῖ περνοῦσαν τὴ νύχτα πολλὰ πρόβατα καὶ γίδια.

Γύρω στὴ σπηλιὰ ἦταν μιὰ ἀπλόχωρη αὐλή.

Μεγάλες πέτρες καὶ ψηλὰ δέντρα μὲ πυκνὴ φυλλωσιὰ ἔκαναν γύρω γύρω ἓνα φράχτη.

Σ' αὐτὴ τὴ σπηλιὰ κατοικοῦσε ἓνας φοβερὸς γίγας, ὁ Πολύφημος. Αὐτὸς ἦταν ψηλότερος καὶ ἀγριώτερος ἀπ' ὅλους τοὺς Κύκλωπες.

Δὲν ἔμοιαζε μὲ ἄνθρωπο παρὰ ἦταν σωστὸς βράχος καὶ βράχος δασωμένος.

Ζοῦσε μονάχος. Καὶ μονάχος ἔβασκε τὰ πρόβατά του. Μὲ κανένα δὲν εἶχε συντροφιά.

43. Ὁ Ὀδυσσεὺς στὴ σπηλιὰ τοῦ Πολυφήμου.

Ἀπὸ ὅλους τοὺς συντρόφους τοῦ πλοίου μου διάλεξα δώδεκα παλικάρια, τὰ καλύτερα. Πῆρα μαζί μου ἓνα ἀσκι ὀλόγλυκο κρασὶ μοσχάτο καὶ ξεκίνησα γιὰ τὴ σπηλιὰ.

Στὴ σπηλιὰ δὲ βρήκαμε κανένα. Ὁ Κύκλωπας ἔλειπε στὸ βουνὸ μαζί μὲ τὰ πρόβατά του καὶ τὶς γίδες του.

Μπήκαμε μέσα κι ἀρχίσαμε νὰ κοιτάζουμε μὲ περιέργεια τὸ καθετί.

Πολλὰ καλάθια ἦταν γεμάτα μὲ τυρί, καὶ πολλές καρδάρες γεμάτες μὲ τυρογάλα καὶ γάλα. Στὴ δεξιὰ καὶ στὴν ἀριστερὴ μεριὰ τῆς σπηλιᾶς ἦταν πολλὰ γαλάρια καμωμένα ἀπὸ ξερὰ ξύλα. Μέσα σ' αὐτά, καὶ χωριστά, ἦταν κλεισμένα τὰ πρῶιμα ἀρνιά καὶ κατσίκια, χωριστὰ τὰ λίγο μικρότερα, καὶ χωριστὰ τὰ πολὺ μικρά.

Οἱ σύντροφοί μου τότε μὲ παρακινοῦσαν νὰ πάρωμε τὰ καλάθια μὲ τὸ τυρὶ καὶ τ' ἀρνάκια, νὰ πᾶμε στὸ πλοῖο μας καὶ νὰ φύγωμε.

Μὰ ἐγὼ ἤθελα νὰ δῶ τί ἄνθρωπος ἦταν αὐτός
ὁ Κύκλωπας καὶ δὲ λογάριασα τὸν κίνδυνο.

Ἀνάψαμε λοιπὸν φωτιά καὶ κάμαμε θυσία στοὺς
θεοὺς γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν. Ὑστερα περιμένοντας τὸν
Κύκλωπα ἀρχίσαμε νὰ τρώμε ἀπὸ τὸ τυρὶ πού βρήκαμε.

44. Πῶς δέχεται ὁ Πολύφημος τὸν Ὀδυσσεύα.

Κόντευε νὰ νυχτώσῃ, ὅταν ὁ Κύκλωπας γύρισε
μὲ ἓνα πολὺ μεγάλο καὶ βαρὺ φόρτωμα ξερὰ ξύλα
στὸν ὄμο του γιὰ τὴ φωτιά.

Στὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς ἔριξε τὰ ξύλα μὲ
φοβερὸ κρότο. Ὁλη ἡ σπηλιὰ σείστηκε. καὶ ἐμεῖς
ἀπὸ τὸ φόβο μας κρυφτήκαμε σὲ μιὰ γωνιά.

Ὑστερα ἔβαλε μέσα στὴ σπηλιὰ τὶς προβατίνες
καὶ τὶς γίδες. Τὰ κριάρια καὶ τὰ τραγιά τ' ἄφησε
ἔξω στὴν αὐλή.

Ἐπειτα σφάλισε τὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς μ' ἓνα
θεόρατο βράχο, πού δὲν μποροῦσαν εικοσιδυὸ δυνα-
τοὶ ἄντρες νὰ τὸν κουνήσουν ἀπὸ τὴ θέση του.

Ὁ Κύκλωπας μόλις μπῆκε, κάθισε καὶ ἄρχισε νὰ
ἀρμέγῃ μὲ τὴ σειρὰ πρῶτα τὶς προβατίνες καὶ ὕστερα τὶς
γίδες. Στὴν καθεμιὰ πού ἄρμεγε ἄφηνε καὶ τὸ μικρὸ της.

Ἀπὸ τὸ γάλα πού ἄρμεξε, τὸ μισὸ τὸ ἔπηξε
τυρὶ καὶ σὲ λίγη ὥρα τὸ ἔβαλε στὰ μικρὰ καλάθια.
Τὸ ἄλλο τὸ μισὸ τὸ φύλαξε στὶς καρδιάρες γιὰ νὰ
πίνη στὸ δεῖπνο του.

Ὑστερα ἄναψε μιὰ μεγάλη φωτιά, πού ἔλαμψε ὅλη
ἡ σπηλιὰ. Τότε μᾶς πῆρε τὸ μάτι του.

« Ποιοὶ εἶστε σεῖς καὶ ἀπὸ ποῦ ἔρχεστε ; » μᾶς

εἶπε μὲ τρομερὴ φωνή. «Τί θέλετε ἐδῶ : Ἔχετε καμιά δουλειά, ἢ εἴστε κλέφτες καὶ γυρίζετε ἐδῶ καὶ κεῖ γιὰ νὰ κάνετε κακό ;»

Ἔοιλον τρομάξαμε γιὰ τὴ φωνὴ τοῦ ἦταν σὰ μούγκρισμά θηρίου· ἐγὼ ὅμως πῆρα θάρρος καὶ ἀποκρίθηκα :

«Εἶμαστε Ἕλληνες καὶ ἐρχόμαστε ἀπὸ τὴν Τροία. Πηγαίναμε στὴν πατρίδα μας, ἀλλὰ μεγάλη τρικυμία μᾶς ἔρριξε ἐδῶ πέρα.

«Σὲ παρακαλοῦμε νὰ μᾶς φιλοξενήσης καὶ νὰ μᾶς προστατέψης. Οἱ θεοὶ τιμωροῦν ἐκείνους ποὺ δὲ βοηθοῦν καὶ δὲ φιλοξενοῦν τοὺς ξένους».

Καὶ κείνος ἀποκρίθηκα ἄσπλαχνα :

«Ἡ ἄμυαλος εἶσαι, ξένε, ἢ ἀπὸ πολὺ μακρινὸ τόπο ἔρχεσαι γιὰ νὰ λὲς στὸν Πολύφημο νὰ φοβᾶται τοὺς θεοὺς. Οἱ Κύκλωπες οὔτε τὸ Δία οὔτε τοὺς ἄλλους θεοὺς λογαριάζουν, γιὰ εἶμαστε πιὸ δυνατοὶ ἀπὸ κείνους.

»Βγάλε ἀπὸ τὸ νοῦ σου πὼς θὰ προστατέψω ἐσένα καὶ τοὺς συντρόφους σου, γιὰ τὴ θὰ φοβηθῶ τάχα τοὺς θεοὺς. Μὰ ἔλα πὲς μου τώρα, ποῦ ἔχεις ἀφήσει τὸ πλοῖο σου ; μακριὰ ἢ ἐδῶ κοντά ;»

Αὐτὰ μοῦ εἶπε γιὰ νὰ μὲ ξεγελάσῃ. Ἐγὼ ὅμως ἔνιωσα τὸ σκοπὸ τοῦ καὶ ἀποκρίθηκα :

«Τὸ πλοῖο μου τὸ ἔρριξε ἡ τρικυμία ἀπάνω σὶὰ βράχια τοῦ νησιοῦ σου καὶ τὸ ἔκαμε κομμάτια. Καὶ ἐμεῖς θὰ οἴμαστε πνιγμένοι τώρα, ἂν δὲν ξέραμε κολύμπι».

Ὁ ἄγριος Κύκλωπας δὲν ἔδωσε ἀπόκριση, ἀλλὰ τινάχτηκε ἀπάνω, ἀπλώσε τὰ δύο τοῦ χέρια στοὺς συντρόφους μου, ἄρπαξε δύο, τοὺς χτύπησε κατα-

γῆς σὰ νὰ ἦταν σκυλάκια, καὶ τοὺς ἔφαγε λαίμαργα.

Πρώτη φορὰ τὰ μάτια μου ἔβλεπαν τέτοιο θέαμα φριχτό! Ὅλους μᾶς πῆρε ὁ φόβος. Σηκώσαμε τὰ χέρια μας ψηλά, παρακαλώντας τοὺς θεοὺς νὰ μᾶς γλιτώσουν ἀπὸ τὸ φοβερὸ αὐτὸ θηρίο.

48. Ὁ Ὀδυσσεὺς συλλογίζεται πῶς νὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τὸν Κύκλωπα.

Ὁ Κύκλωπας ὕστερα ἀπὸ τὸ δεῖπνο του, ἀφοῦ ἦπτε κάμποσες καρδάρες γάλα, ξαπλώθηκε στὴ μέση τῆς σπηλιᾶς, κοιμήθηκε καὶ ἄρχισε νὰ ρουχαλίζει.

Μοῦ ἤρθε τότε στὸ νοῦ νὰ τὸν σκοτώσω μὲ τὸ σπαθί μου. Ὅταν ὅμως τὸ καλοσκέφτηκα, δὲν τὸ βρῆκα φρόνιμο. Γιατὶ ποῖος θὰ μπορούσε νὰ σπρώξῃ τὸ μεγάλο βράχο ἀπὸ τὴν εἴσοδο τῆς σπηλιᾶς;

Ἔτσι λοιπὸν μὲ μεγάλη ἀνησυχία περίμενα νὰ ξημερώσῃ.

Τὸ φοβερὸ θηρίο ξύπνησε πολὺ πρωὶ καὶ ἀμέσως ἄναψε φωτιά· ἄρμεξε τὶς προβατίνες καὶ τὶς γίδες του, καὶ ὕστερα ἄρπαξε πάλι δύο ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς ἔφαγε καὶ αὐτούς.

Ὑστερα ἔσπρωξε τὸ βράχο ἀπὸ τὸ στόμα τῆς σπηλιᾶς, ἔβγαλε ἔξω σιὴν αὐλὴ τὶς προβατίνες καὶ τὶς γίδες του, καὶ τὴν ἔκλεισε πάλι μὲ μεγάλη εὐκολία.

Στὸ μεταξὺ, ἐνῶ ὁ Κύκλωπας ὠδηγοῦσε μὲ φωνὲς καὶ σφυρίγματα τὰ πρόβατα στὸ βουνό, ἐγὼ συλλογιζόμουν πῶς νὰ γλιτώσω ἀπὸ τὸ φοβερὸ θάνατο τοὺς συντρόφους μου.

Πολλὲς ὥρες βασάνισα τὸ μυαλό μου. Ἐπιτέλους βρῆκα ἓνα μέσο, καὶ ἐμεῖς νὰ σωθοῦμε κι αὐτὸν νὰ τιμωρήσωμε.

Μέσα στὴ σπηλιά ἦταν ἓνα χλωρὸ ξύλο ἀπὸ ἀγριελιά, μακρὸν καὶ γοντρὸ ἴσαμε κατάρτι πλοίου. Ἔκοψα ἓνα κομμάτι ὡς μιὰ ὀργιά καὶ τὸ ἔδωσα στοὺς συντρόφους μου νὰ τὸ ξύσουν. Ὑστερα ἐγὼ μόναχος πελέκησα μιὰν ἄκρη καὶ τὴν ἔκαμα πολὺ μυτερή· τὴν ἔβαλα στὴ φωτιά γιὰ νὰ γίνῃ σκληρὴ κι ἔκρουσα τὸ ξύλο μέσα στὴν κοπριά, πού ἦταν σωριασμένη μέσα στὴ σπηλιά.

46. Ὁ Ὀδυσσεὺς μεθ' τὸν Κύκλωπα.

Ὁ Πολύφημος γύμισε ἀπὸ τὴ βοσκή, ὅταν ἄρχιζε νὰ νεχιώνῃ. Ἔβαλε πάλι ὅλα τὰ πρόβατά του στὴ σπηλιά. Αὐτὴ τὴ φορὰ δὲν ἄφησε οὔτε τὰ κριάρια οὔτε τὰ τραγιά στὴν αὐλή. Ποιὸς ξέρει γιατί!

Φαίνεται πὼς κάτι θὰ ὑποπτεύτηκε.

Ἄρμεξε σὲ λίγο τὶς προβατίνες καὶ τὶς γίδες, σήκωσε κι ἔβαλε πάλι τὸ βράχο στὸ ἄνοιγμα τῆς σπηλιάς, καὶ ὕστερα ἄρπαξε πάλι δύο ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου καὶ τοὺς ἔφαγε.

Τότε ἐγὼ γέμισα ἓνα ξύλινο ποτήρι ἀπὸ κεῖνο τὸ γλυκὸ κρασί πού εἶχα φέρει ἀπὸ τὸ πλοιο, πῆγα κοντά του προφυλακτικὰ καὶ τοῦ εἶπα :

«Πολύφημε, δοκίμασε αὐτὸ τὸ κρασί. Σοῦ τὸ ἔφερα δῶρο, ἴσως καὶ μὲ σπλαχνιστῆς καὶ μὲ βοηθήσης νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου. Πιστεύω πολὺ νὰ εὐχαριστηθῆς ἀπὸ τὸ γλυκὸ αὐτὸ πιτό».

Ὁ Κύκλωπας πῆρε τὸ ποτήρι καὶ ἤπιε τὸ κρα-

σί. Τὸ ἄσχημο πρόσωπό του ἔδειξε μεγάλη εὐχαρί-
στηση. Ὑστερα μοῦ εἶπε :

«Πολύφωμε, δοκίμασε αὐτὸ τὸ κρασί» (σελ. 71).

«Δῶσε μου κι ἄλλο καὶ πῆς μου πῶς σὲ λέγε, γιὰ

νά σοῦ δώσω κι ἐγὼ ἓνα δῶρο πὸν πολὺ θὰ σοῦ ἄρεση. Καὶ ἐδῶ ἔχομε κρασί, μὰ τὸ δικό σου εἶναι σωσιὸ νέκταρ».

Ἐγὼ τοῦ ἔδινα ὀλοένα καὶ αὐτὸς ὁ ἀνόητος ἀμέσως τὸ ροφοῦσε· σὲ λίγο ἄρχισε νὰ ζαλίζεται.

«Πολύφημε, τοῦ εἶπα τότε ἐγὼ, θὰ σοῦ πῶ τὸ ὄνομά του, μὰ καὶ σὺ πρέπει νὰ μοῦ δώσης τὸ δῶρο πὸν μοῦ ὑποσχέθηκες.

«Τ' ὄνομά μου εἶναι Κανέννας. Ὁ πατέρας μου, ἡ μάνα μου καὶ οἱ φίλοι μου ὅλοι Κανένα μὲ φωνάζουν».

— «Λοιπόν, ἀποκρίθηκε ἐκεῖνος, τὸν Κανένα θὰ τὸν φάω τελευταῖο ἀπὸ ὅλους τοὺς συντρόφους του. Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ δῶρο σου».

Αὐτὰ εἶπε τραυλίζοντας κι ἔπεσε ἀνάσκελα ἀπὸ τὸ πολὺ μεθύσι.

Ἀμέσως τὸν πῆρε ὁ ὕπνος καὶ ἄρχισε νὰ ρουχαλίζει.

47. Ο Ὀδυσσεὺς τυφλώνει τὸν Κύκλωπα.

Τότε ἐγὼ πῆρα τὸ μυτερὸ ξύλο πὸν εἶχα ἐτοιμάσει, τὸ πύρωσα στὴ φωτιά καὶ τὸ ἔμπηξα στὸ μεγάλο μονάκριβο μάτι τοῦ Κύκλωπα!

Μὲ φωνὲς ἄγριες τινάχτηκε ἀπάνω τότε ὁ φοβερὸς ὁ γίγας. Ἐβγαλε φριχτὸ μουγκριτὸ, πὸν βούιξαν γύρω οἱ βράχοι.

Σὰν τρελὸς τράβηξε ἀπὸ τὸ μάτι του τὸ ξύλο καὶ τὸ πέταξε μὲ δύναμη μακριά. Κι ὕστερα ἄρχισε νὰ φωνάζη καὶ νὰ ζητᾶ βοήθεια.

Ἐμᾶς μᾶς πῆρε ὁ φόβος καὶ κρυφτήκαμε σὲ μιὰ παράμερη γωνιά τῆς σπηλιᾶς.

Οἱ ἄλλοι Κύκλωπες ποὺ κατοικοῦσαν ὀλόγυρα στὶς κορυφές τῶν βουνῶν ἄκουσαν τὶς φωνές του κι ἔτρεξαν νὰ δοῦν τί τρέχει. Ἦρθαν ἀπέξω ἀπὸ τὴ σπηλιὰ καὶ τὸν ἐρώτησαν :

— «Τί ἔπαθες, Πολύφημε, καὶ σήκωσες τὸν κόσμο στὸ ποδάρι μὲ τὶς φωνές σου; Μήπως κλέφτες σοῦ ἀρπάζουν τὰ πρόβατα; Ἡ μήπως σὲ πείραξε κανένας;»

— «Ἄχ! φώναξε ὁ Πολύφημος, ὁ Κανένας, ὁ Κανένας μὲ σκοτώνει».

— « Τότε λοιπόν, εἶπαν ἐκεῖνοι, τί φωνάζεις ἀφοῦ κανένας δὲ σὲ πειράζει: Ἄν τρελάθηκες, παρακάλεσε τὸν πατέρα σου τὸν Ποσειδῶνα νὰ σὲ γιαιτρέψῃ. Ἐμεῖς δὲν μποροῦμε νὰ σοῦ κάμωμε τίποτε».

Αὐτὰ εἶπαν κι ἔφυγαν.

Ἐγὼ χάρηκα πολὺ, ποὺ τοὺς γέλασα μὲ τὴ γνώση μου.

48. Ὁ Ὀδυσσεύς καὶ οἱ σύντροφοί του βγαίνουν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ.

Ὁ Κύκλωπας παράδερνε μέσα στὴ σπηλιὰ μὲ πόνους καὶ μὲ βογκητὰ καὶ μὲ τεντωμένα χέρια ἔψαχνε γιὰ νὰ μᾶς πιάσῃ.

Ἄμα ὅμως εἶδε πὸς τοῦ κάκου κοπίαζε, πῆγε σιγὰ σιγὰ ψάχνοντας καὶ βρῆκε τὸ ἀνοιγμα τῆς σπηλιᾶς. Ἐσπρωξε τὸ βράχο, κάθισε στὴν τρυπα καὶ ἄπλωσε τὰ χέρια του γιὰ νὰ μᾶς πιάσῃ, ἂν περνούσαμε μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα καὶ τὰ κριάρια.

Στὸ μεταξὺ ἐγὼ βασάνιζα τὸ μυαλό μου νὰ βρῶ τρόπο νὰ βγοῦμε ἔξω. Ἐπιτέλους νὰ τί ἔκαμα.

Στὴ σπηλιὰ μαζὶ μὲ τὰ πρόβατα ἦταν καὶ πολλὰ μεγάλα κριάρια. Ἄπ' αὐτὰ ἔβαζα πλάι-πλάι τρία

στή σειρά καὶ τὰ ἔδενά μαζὶ μὲ βοῦρλα ποὺ τὰ εἶχε γιὰ στρώμα καὶ γιὰ σκοινιά ὁ Κύκλωπας. Ὑστερὰ ἀποκάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τοῦ μεσιανοῦ κριαριοῦ ἔδενά κι ἀπὸ ἓνα σύντροφό μου.

Ἄμα ἔδεσα ὄλους τοὺς συντρόφους μου, ἀγκάλιασα κι ἐγὼ τὸ μεγαλύτερο καὶ δυνατώτερο κριάρι, καὶ χώθηκα ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὴν κοιλιὰ του.

Ἐκεῖ κρατιόμουν σφιχτὰ πιασμένος μὲ τὰ χέρια μου ἀπὸ τὰ μακριὰ μαλλιὰ του.

Μείναμε ἔτσι ἐκεῖ, χωρὶς νὰ βγάζουμε λέξη ἀπὸ τὸ στόμα μας ὥσπου ξημέρωσε.

Τότε τὰ κριάρια ἄρχισαν νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὴ σπηλιὰ γιὰ νὰ πᾶνε νὰ βοσκήσουν.

Οἱ προβατίνες βέλαζαν ὀλοένα, γιὰτὶ δὲν μπόρεσε ὁ Κύκλωπας νὰ τις ἀρμέξει καὶ τὰ μαστάρια τους ἦταν γεμάτα γάλα.

Ὁ Πολύφημος ἔψαχνε μὲ τὰ χέρια του τὴ ράχη τῶν κριαριῶν, μήπως κανέννας ἀπὸ μᾶς κάθεται ἀπάνω γιὰ νὰ βγῆ ἔξω!

Τὸ τελευταῖο κριάρι ποὺ προχώρησε στὸ ἀνοιγμα τῆς σπηλιᾶς ἦταν τὸ δικό μου. Τὸ βάραιναν τὰ πολλὰ μαλλιὰ του κι ἐγώ. Τὸ κριάρι αὐτὸ ἦταν τὸ πιὸ ἀγαπημένο κριάρι τοῦ Κύκλωπα.

Ὁ Πολύφημος τὸ γνώρισε, τὸ χάιδεψε καὶ τοῦ εἶπε :

« Ἀγαπημένο μου κριάρι, γιὰτὶ σήμερα βγαίνεις ἔξω τελευταῖο; Ἐσὺ πο. ἐ δὲ συνήθιζες νὰ μένης πίσω ἀπὸ τ' ἄλλα. Πάντα πρῶτο πήγαινες στὴ βοσκή καὶ στὸ νερό, καὶ πρῶτο τὸ βράδῦ ἔμπαινες στὸ μαντρί.

» Σήμερα ὅμως ἔρχεσαι τελευταῖο; Θὰ εἶσαι καὶ σὺ λυπημένο, γιὰ τὸ κακὸ ποὺ ἔπαθε ὁ ἀφεντικός

σου ἀπὸ τὸν κακοῦργο τὸν Κανένα. Ἄλλὰ μὴ στενοχωριέσαι καὶ δὲ θὰ γλιτώσῃ ἀπὸ τὰ χέρια μου. Ἄχ! ἂν μπορούσες νὰ μιλήσης, ἀγαπημένο μου κριάρι, ἀμέσως θὰ μοῦ ἔλεγες ποῦ κρύβεται αὐτὸς ὁ τιποτένιος. Καὶ τότε θὰ ἔβλεπες πῶς θὰ σκορπίζονταν τὰ μυαλά του!»

Αὐτὰ εἶπε ὁ Κύκλωπας καὶ ἄφησε τὸ κριάρι νὰ βγῆ ἔξω.

49. Ὁ Ὀδυσσεὺς πειράζει τὸν Κύκλωπα.

Μάλις προχώρησαν τὰ κριάρια λίγο παραπέρα ἀπὸ τὴ σπηλιά, ἄφησα πρῶτος ἐγὼ τὰ μαλλιά τοῦ κριαριοῦ μου καὶ σηκώθηκα ἀπάνω. Ὑστερα ἔλυσα καὶ τοὺς συντρόφους μου. Καὶ χωρὶς νὰ χάνωμε καιρό, πήραμε γιὰ ἐνθύμηση τὰ παχιά κριάρια, ποὺ μᾶς ἔβγαλαν ἀπὸ τὴ σπηλιά, καὶ τραβήξαμε γρήγορα γιὰ τὸ πλοῖο μας.

Οἱ ἀγαπημένοι σύντροφοί μας ποὺ μᾶς περίμεναν, ὅταν μᾶς εἶδαν χάρηκαν πολύ. Ἄμα ὅμως ἔμαθαν τὸ φοβερὸ θάνατο τῶν ἑξι συντρόφων μας, ἄρχισαν νὰ κλαῖνε.

Ἐγὼ τότε, ἀφοῦ τοὺς παρηγόρησα, τοὺς πρόσταξα νὰ βάλουν τὰ κριάρια μέσα στὸ πλοῖο καὶ νὰ φύγωμε.

Οἱ σύντροφοί μου μὲ μεγάλη προθυμία ἔκαμαν ὅ,τι τοὺς εἶπα.

Σὲ λίγο ξεκινήσαμε ἀπὸ τὸ ἀκρογιάλι.

Εἶχαμε προχωρήσει κάμποσο στὴ θάλασσα, ὅταν ἔξαφνα μοῦ ἤρθε στὸ νοῦ νὰ πειράξω τὸν Κύκλωπα.

«Πολύφημε ; Ἔ Πολύφημε! τοῦ φωνάζω. «Βλέ-

πεις, κακοῦργε, τί ἔπαθες; Τέτοια τιμωρία σοῦ ἔπρεπε, γιὰ τὰ κακουργήματα ποὺ κάνεις».

Ὁ Κύκλωπας ξαφνίστηκε, ἅμα ἄκουσε τὶς φωνές. Ἐτριξε τὰ δόντια του ἀπὸ τὸ θυμὸ του. Πετάρχηκε ἀπάνω ἀγριεμένος, ἄρπαξε ἓνα μεγάλο βράχο καὶ τὸν ἔριξε μὲ ὅλη του τὴ δύναμη κατὰ κεῖ ποὺ ἔρχόταν ἡ φωνή μου.

Πήραμε γιὰ ἐνθύμηση τὰ παχιά κριάρια... (σελ. 76).

Ὁ βράχος ἔπεσε στὴ θάλασσα, λίγο πιὸ μέσα ἀπὸ τὴν πλώρη τοῦ πλοίου μας· καὶ τὰ κύματα ποὺ σήκωσε τὸ ἔσπρωξαν πίσω στὴ στεριά. Ἐγὼ ἀμέσως τότε ἄρπάζω ἓνα μακρὸ ροντιάρι, σπρώχνω μὲ ὅλη μου τὴ δύναμη τὸ πλοῖο στὴ θάλασσα καὶ προστάζω τοὺς συντρόφους μου νὰ τραβοῦν κουπὶ ὅσο μποροῦν πιὸ δυνατὰ, γιὰ νὰ γλιτώσωμε ἀπὸ τὸ χαμό.

Σὲ λίγο τὸ πλοῖο μας ἀπομακρύνεται· κι ὅταν ἔφτασε σὲ διάστημα διπλὸ ἀπὸ τὸ πρῶτο, φώναξα πάλι:

«Κύκλωπα, ἂν σὲ ρωτήσουν καμιὰ φορὰ ποιὸς σὲ

τύφλωσε, νά τοὺς πῆς ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ γιὸς τοῦ Λαέρτη, πὺ κυρίεψε τὴν Τροία».

Ὁ Κύκλωπας ἀναστέναξε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά του καὶ εἶπε :

«Ἄχ! καλὴ μοῦ τὸ εἶχε πεῖ ἕνας μάντις ἀπὸ πολὺν καιρὸ, πὺς θὰ τυφλωθῶ ἀπὸ τὸν Ὀδυσσεά. Μὰ ἐγὼ περιμένα νά ἰδῶ κανένα φοβερὸ γίγα καὶ ὄχι ἕναν ἀνθρωπάκο, πὺς μὲ νίκησε μὲ τὸ κρασί κι ὕστερα μὲ τύφλωσε.

»Μὰ ἔλα, γύρισε πίσω, Ὀδυσσεά, νά σοῦ δώσω κανένα καλὸ δῶρο καὶ νά παρακαλέσω καὶ τὸν πατέρα μου τὸν Ποσειδῶνα, νά σὲ στείλῃ γερὸ στὴν πατρίδα σου. Αὐτὸς ἂν θέλῃ, θὰ μοῦ δώσῃ πάλι τὸ φῶς μου».

Τότε ἐγὼ ἀποκρίθηκα :

«Κακοῦργε, θαρρεῖς πὺς μ' αὐτὰ τὰ λόγια μπορεῖς νά μὲ καταφέρῃς νά γυρίσω πίσω στὴ σπηλιὰ σου! Τί κριμα πὺς δὲν μποροῦσα μαζὶ μὲ τὸ μάτι νά σοῦ πάρω καὶ τὴ ζωή, καὶ νά σὲ στείλω στὸν Ἄδη. Τότε οὔτε ὁ πατέρας σου ὁ Ποσειδῶνας θὰ μποροῦσε νά σὲ γιατρέψῃ».

Ὅταν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Κύκλωπας, σήκωσε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ εἶπε στὸν Ποσειδῶνα :

«Ἄκουσέ με, πατέρα μου. Ἄν εἶμαι ἀληθινὰ παιδί σου, μὴν ἀφήσῃς τὸν Ὀδυσσεά νά ξαναγυρίσῃ στὴν πατρίδα του. Ἄν ὅμως εἶναι γραφτό του νά γυρίσῃ, τότε ἄς φτάσῃ ἐκεῖ μὲ ξένο πλοῖο κι ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρὸ καὶ μὲ πολλὰ βάσανα. Καὶ στὸ σπίτι του νά βρῇ μεγάλες δυστυχίες καὶ συμφορές».

Ἔστερα ἄρπαξε ἓνα βράχο πῶς μεγάλο ἀπὸ τὸν πρῶτο καὶ τὸν ἔρριξε μὲ μεγάλη δύναμη ἀπάνω μας.

Αὐτὴ τὴ φορὰ ὅμως ὁ βράχος ἔπεσε λίγο πῶς πίσω ἀπὸ τὸ πλοῖο μας καὶ λίγο ἔλειψε νὰ χτυπήσῃ τὸ τιμόνι του. Τὰ κύματα πὺς σήκωσε μᾶς ἔσπρωξαν τῶρα πρὸς τὰ ἔμπρὸς καὶ μᾶς ἔφεραν γρηγορώτερα στὸ μικρὸ νησάκι, ὅπου μᾶς περιμέναν καταλυτημένοι οἱ σύντροφοί μας.

Καθὼς μᾶς εἶδαν ἔτρεξαν καὶ μᾶς ἀγκάλιασαν, μᾶς φιλοῦσαν κι ἔκλαιαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Πολὺ ὅμως λυπήθησαν ὅταν ἔμαθαν τὸ φριχτὸ θάνατο τῶν ἔξι συντρόφων μας.

Ἐγὼ γιὰ νὰ εὐχριστήσω τὸ Δία πὺς μᾶς ἔσωσε τοῦ θυσιάσω τὸ μεγαλύτερο κριάρι πὺς μὲ εἶχε βγάλει ἀπὸ τὴ σπηλιά. Τοῦ κάκου ὅμως! Ὁ Δίας εἶχε ἀποφασίσει νὰ καταστρέψῃ καὶ τὰ πλοῖα καὶ τοὺς συντρόφους μου.

Ὅλη ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα καθίσαμε στὴν ἀκρογιαλιά νὰ ξεκουραστοῦμε. Στὸ μεταξὺ διηγήθηκα στοὺς συντρόφους μου, ὅτι πάθαμε ἀπὸ τὸν Κύκλωπα.

ΒΟ. Τὸ ἀσκή τοῦ Αἴολου.

Τὴν ἄλλη μέρα μπήκαμε στὰ πλοῖα μας πολὺ πρῶι καὶ ξεκινήσαμε.

Σὲ λίγο φτάσαμε στὸ νησὶ πὺς κατοικοῦσε ὁ Αἴολος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων. Πήγαμε στὸ παλάτι του καὶ μᾶς καλοδέχτηκε.

Ἐνα μῆνα περάσαμε ἐκεῖ. Ὅταν ἦρθε ἡ ὥρα νὰ φύγωμε, ὁ Αἴολος μᾶς ἔδωσε ἓνα μεγάλο ἀσκή. Μέσα σ' αὐτὸ ἔκλεισε ὅλους τοὺς ἀνέμους. Μονά-

χα τὸ Ζέφυρο ἄφησε ἔξω ἐλεύθερο, νὰ σπρώχνη μὲ τὸ φύσημά του ἤσυχα τὰ πλοῖα μας γιὰ τὴν πατρίδα.

Ἐννιά μέρες κι ἔννιά νύχτες ταξιδεύαμε πρῶμα ἀπάνω στὶς δέκα ἄρχιζαν νὰ ξεχωρίζουν τὰ βουνὰ

Ἄρπαξε ἓνα βράχο καὶ τὸν ἔροξε μὲ μεγάλη δύναμη . . . (σ. 79).

τῆς Ἰθάκης. Βλέπαμε πιά τὶς φωτιὲς ποὺ ἄναβαν τῇ νύχτα οἱ βοσκοί.

Τότε μὲ πῆρε ὕπνος γλυκός, γιὰτὶ ἤμουν κουρασμένος ἀπὸ τοὺς κόπους καὶ τὶς ἀγρύπνιες.

Τὴν ὥρα ποὺ κοιμόμουν, οἱ σύντροφοί μου, μὲ τὴν ἰδέα πὼς τὸ ἄσκι εἶναι γεμάτο ἀσήμι καὶ χρυσάφι, τὸ ἄνοιξαν. Μονομιᾶς τότε πετάχτηκαν ἔξω μὲ ὄρμη οἱ κλεισμένοι ἄνεμοι, ἄρχισαν νὰ φυσοῦν μὲ δύναμη καὶ ἔσπρωξαν τὰ πλοῖα μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρίδα μας.

Οἱ σύντροφοί μου ἔκλαιαν πικρά.

Τότε ἐγὼ τινάχτηκα ἀπὸ τὸν ὕπνο, καὶ τόσο στενοχωρέθηκα, πὺν λίγο ἔλειψε νὰ πῆσω στὴ θάλασσα καὶ νὰ πνιγῶ. Μὰ πάλι τὸ καλοσκέφτηκα καὶ δὲν τὸ βροῖκα φρόνιμο. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισα νὰ ὑποφέρω καὶ αὐτὴ τὴ μεγάλη συμφορά.

Ἡ τρικυμία μᾶς ἔφερε πίσω στὸ νησί τοῦ Αἰόλου. Αὐτὸς ξαφνίστηκε ἅμα μὲ εἶδε μὲ ρώτησε γιατί γύρισα πίσω, κι ἐγὼ τοῦ διηγήθηκα, ὅ,τι μὲ βροῖκε.

Τότε θύμωσε πολὺ καὶ μοῦ εἶπε :

«Φύγε ἀπὸ δῶ. Δὲ θέλω νὰ σὲ ἰδῶ πιά, ἀφοῦ σὲ μισοῦν καὶ σὲ κατατρέχουν οἱ θεοί».

Καὶ μ' ἔδιωξε σκληρά. Ἐγὼ ἔφυγα, βαριά βογκώντας ἀπὸ τὴ λύπη μου.

Καταλυπημένοι ξεκινήσαμε καὶ ταξιδεύαμε ἕξι μέρες. Στὶς ἑπτὰ φτάσαμε στὴ χώρα τῶν Λαιστρυγόνων.

51. Οἱ Λαιστρυγόνες

Οἱ Λαιστρυγόνες ἦταν ἄγριοι γίγαντες κι ἀνθρωποφάγοι.

Μπήκαμε σ' ἓνα μικρὸ καὶ ἥσυχο λιμανάκι, πὺν εἶχε στενὸ τὸ σιόμα καὶ γύρω γύρω βράχους πολὺ ψηλοῦς. Οἱ σύντροφοί μου ἔδεσαν τὰ πλοῖα τους μέσα στὸ βαθὸς τοῦ λιμανιοῦ τὸ ἓνα κοντὰ στὸ ἄλλο. Τὸ δικό μου τὸ κράτησα ἔξω ἀπὸ τὸ λιμάνι κοντὰ στὴν εἴσοδο, καὶ τὸ ἔδεσα ἀπὸ τοὺς βράχους μὲ σκοινιά.

Ὑστερα μὲ πολὺν κόπο ἀνέβηκα στὸν πιὸ ψηλὸ βράχο καὶ κοίταξα ἀπὸ ὅλες τὶς μεριές, νὰ δῶ τί τόπος εἶναι καὶ πὺν βρίσκομαι. Τοῦ κάκου ὅμως! Τίποτε δὲν ἔβλεπα, οὔτε ἀνθρώπο πῆρε τὸ μάτι μου,

Κουρτίδη· Κωνιδάκη· Καλαρᾶ; Οδύσσεια, ἔκδ. 8. 7|9|27

6

οὔτε κανένα ζῶο σπιτικό. Μονάχα πολὺ μακριὰ φαινόταν σ' ἓνα μέρος καπνὸς ποὺ ἀνέβαινε ψηλά.

Ἔστειλα τότε πρὸς τὰ ἐκεῖ τρεῖς συντρόφους μου, τοὺς πιὸ γενναίους, γιὰ νὰ μοῦ φέρουν καμιὰ εἴσηση.

Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν ἀπάντησαν μιὰ κόρη ποὺ εἶχε πάει γιὰ νερὸ καὶ γύριζε στὴν πόλη. Ἦταν ἡ θυγατέρα τοῦ Ἀντιφάτη, τοῦ βασιλιᾶ τῶν Λαιστρυγόνων.

Ἡ βασιλοπούλα μὲ μεγάλη προθυμία τοὺς ὠδήγησε στὴ χώρα καὶ τοὺς ἔδειξε τὸ παλάτι τοῦ πατέρα της.

Οἱ σύντροφοί μου μπῆκαν μέσα καὶ τοὺς καλοδέχτηκε ἡ βασίλισσα. Μὰ ἦταν τόσο πολὺ ψηλὴ, ποὺ οἱ σύντροφοί μου φοβήθηκαν σὰν τὴν εἶδαν. Σηκώθηκαν νὰ φύγουν, μὰ δὲν πρόλαβαν. Νὰ καὶ μπαίνει ὁ Ἀντιφάτης, ὁ ἄντρας της. Καὶ στὴ στιγμή, χωρὶς κανένα λόγο, ἀρπάζει τὸν ἓνα ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου καὶ ἀρχίζει νὰ τὸν τρώῃ. Τότε οἱ δυὸ ἄλλοι τρομαγμένοι πετάχτηκαν ἀπὸ τὰ παράθυρα καὶ τρέχοντας ἔφτασαν στὰ πλοῖα μας. Δὲν πρόλαβαν νὰ μᾶς ποῦν τί τρέχει καὶ νὰ, ἀπὸ πίσω τους ἔρχονται τρέχοντας οἱ Λαιστρυγόνες ὀπλισμένοι.

Ὅλοι τους ἦταν γίγαντες. Ἐμπρὸς σ' αὐτοὺς ἐμεῖς φαινόμεστε μερμήγκια. Ὁρμησαν ἐπὶ πάνω ἀπὸ τοὺς βράχους καὶ μὲ μεγάλες πέτρες σκότωσαν τοὺς συντρόφους μου καὶ ἔσπασαν τὰ πλοῖα.

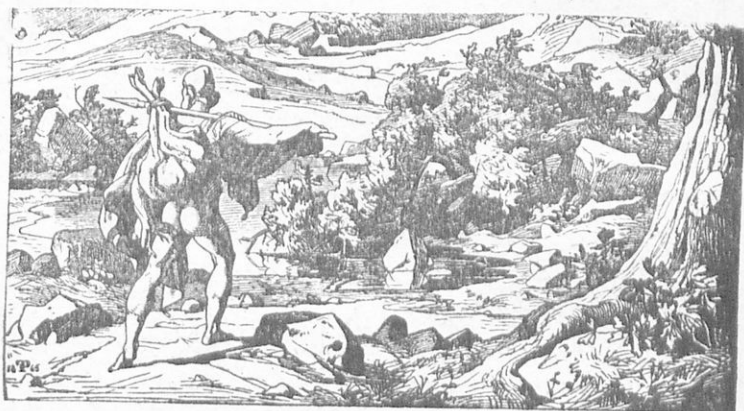
Σὲ λίγο κανένα ἀπὸ τὰ πλοῖα ποὺ ἦταν μέσα στὸ λιμάνι, δὲν ἔμεινε γερό. Ὅλα εἶχαν γίνει κομμάτια. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου δὲ γλίτωσε. Ὅλους τοὺς σκότωσαν. Μὲ ἄγριες καὶ φοβερὲς

φωνές μάζευαν τὰ σώματα τῶν σκοτωμένων καὶ τὰ μοίραζαν μεταξύ τους. Ἐγὼ πρόφτασα νὰ κόψω μὲ τὸ σπαθί μου τὰ σκοινιά πὺ εἶχα δεμένο τὸ πλοῖο μου καὶ νὰ φύγω στ' ἀνοιχτά

Μὲ μεγάλη λύπη κι ἀπελπισία ἔφυγα ἀπὸ τὸν καταραμένο ἐκεῖνον τόπο. Τώρα εἶχα μόνο τοὺς ναῦτες τοῦ δικοῦ μου πλοίου.

82. Τὸ πλάτι τῆς Κέρκης.

Ἔστερα ἀπ' ἀρκετὲς ἡμέρες φτάσαμε σ' ἓνα ὄ-

«Προχώρεσα στὸ δάσος καὶ σκότωσα ἓνα μεγάλο λάφι...»

μορφο δασωμένο νησί. Βγήκαμε σ' ἓνα λιμανάκι καὶ ξαπλωθήκαμε στὰ μαλακὰ χόρτα νὰ ξεκουραστοῦμε.

Ἐγὼ προχώρεσα στὸ δάσος καὶ σκότωσα ἓνα μεγάλο λάφι· τὸ πῆγα στὸς συντρόφους μου καὶ τοὺς εἶπα : «Νά, φίλοι μου, τροφή νὰ φᾶμε καὶ νὰ χορτάσωμε».

Βγάλαμε καὶ κ_ασὶ ἀπὸ τὸ πλοῖο, φάγαμε κι ἦπιαμε καὶ κοιμηθήκαμε στὴν ἀκρογιαλιά.

Τὴν ἄλλη μέρα ἔστειλα λόγους συντρόφους νὰ ἐξετάσουν τὸ νησί καὶ νὰ ἰδοῦν ποιοὶ τὸ κατοικοῦσαν.

Αὐτοί, ἐκεῖ ποὺ πήγαιναν προσεκτικά, εἶδαν στὸ βάθος ἐνὸς κάμπου ἓνα παλάτι ὁμορφο. Ἦταν καλοχτισμένο, κι ἀπέξω τὸ τριγύριζαν ἡμεροὶ λύκοι καὶ λιοντάρια.

Ὅταν εἶδαν τοὺς συντρόφους μου, δὲν ὄρηξαν νὰ τοὺς φᾶνε. Τοὺς σίμωσαν κουνώντας τὴν οὐρά τους, κι ἔγλειψαν τὰ χέρια τους, καθὼς κάνουν οἱ σκύλοι στὸν ἀφέντη τους. Τοὺς κοίταζαν μὲ μάτια λυπημένα, σὰ νὰ τοὺς ἔλεγαν: «Μὴν μπῆτε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι».

Φ βίβησαν οἱ σύντροφοί μου, γιατί ἀπὸ τὸ νοῦ τους πέρασε κάποια ὑποψία.

Τὴν ὥρα ἐκεῖνη ἀκρόστηξε μέσα ἀπὸ τὸ παλάτι μιὰ γλυκιὰ, πολὺ γλυκιὰ φωνὴ καὶ ὁμορφο τραγούδι.

«Χωρὶς ἄλλο θεὰ εἶαι» εἶπε ἕνας τους. «Τόσο μελωδικὴ μόνο θεὰ μπορεῖ νὰ τραγουδήσῃ».

§§. Οἱ χοῦροι τῆς Κίρκης.

Σὲ λίγη ὥρα τὸ τραγούδι ἔπαψε καὶ οἱ σύντροφοί μου χτύπησαν τοῦ παλατιοῦ τὴν πόρτα.

Ἡ θεὰ—ἦταν ἡ θεὰ Κίρκη—ἄκουσε τὸ χτύπο καὶ ἄνοιξε ἀμέσως. Τοὺς δέχτηκε μὲ χαμόγελο καὶ μὲ φιλικὰ λόγια τοὺς ἔβαλε νὰ καθίσουν σὲ ὁμορφα καὶ ἀναλαυτικὰ καθίσματα.

Μονάχα ἕνας ἀπ' αὐτούς, ὁ Εὐθύλογος, ἔμεινε ἀπέξω. Κάτι τοῦ ἔλεγε μέσα του, πὼς ὅλα ἐκεῖνα τὰ γλυκόλογα δὲν ἦταν γιὰ καλὸ.

Ἡ Κίρκη πρόσταξε τὶς δοῦλες τῆς, κι ἔφεραν πολ-

λά φαγητὰ καὶ κραοὶ μοσχάτο μέσα σὲ μιὰ στάμνα. Μέ-
σα στὸ κραοὶ εἶχε ρίξει κρυφὰ κάποιο μαγικὸ βοτάνι.

Ἡ μάγισσα σήκωσε τὸ μαγεμένο ραβδί της καὶ τοὺς χτύπησε (σελ. 86).

Οἱ σύντροφοί μου, ἅμα ἄδειασαν τὰ ποτήρια, τὰ
ξέχασαν ὅλα. Ξέχασαν καὶ πατρίδα καὶ συντρόφους.
Τότε ἡ θεὰ ἡ μάγισσα, σήκωσε τὸ μαγεμένο ρα-

βδί της καί τούς χτύπησε. Κι άμέσως οί κακόμοιροι έγιναν χοίροι κι έτρεχαν έδω και κει γρυλίζοντας.

Ύστερα τούς πήγε στο στάβλο και τούς έρριξε να φάνε βελανίδια, τὸ συνηθισμένο φαγι τῶν χοίρων.

Ὁ Εὐρύλοχος καθόταν απέξω και περίμενε ανήσυχος. Ὅταν εἶδε τούς χοίρους να βγαίνουν κατάλαβε τὸ δυστύχημα. Ἀπελπισμένος έτρεξε κι η̄ρθε στο πλοιο. Πολλή ὥρα πέρασε, πὸν δέν μπορούσε να μιλήση ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ὅταν τέλος μου διηγήθηκε τί έγινε, ἄρπαξα τὸ σπαθί μου κι έτρεξα στο παλάτι τῆς Κίρκης να γλιτώσω τούς συντρόφους μου.

Β.4. Ὁ Ὀδυσσεύς νικά τὴν Κίρκη.

Ἐφτασα ἄφοβα στο παλάτι, και φώναξα τὴ μάγισσα με δυνατὴ φωνή. Ἐκείνη με δέχτηκε ευγενικά

και μ' έβαλε να καθίσω σε αναπαυτικό θρόνο. Ὑστερα μου έδωσε να πιῶ ἀπὸ τὸ μαγεμένο ποτό. Μὰ ἐγὼ ἀντὶ να πάρω τὸ ποτό, τράβηξα τὸ σπαθί μου, χύθηκα ἀπάνω της και έκαμα πὸς θὰ τὴ σκοτώσω. Ἡ Κίρκη κατατρο-

μαγμένη έβαλε τὶς φωνές και ἄρχισε να με παρακαλῆ και να μου λέη:

«Ποιὸς εἶσαι κι ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι ; Εἶσαι ὁ πρῶτος πὸν δέν μπόρεσα να σοῦ κάμω κακό. Μὴν εἶσαι ὁ ξακουσμένος Ὀδυσσεύς ; Μου τὸ εἶπε μὰ φορᾶ

ὁ Ἑρμῆς, πὼς θὰ ἔρθῃς ἐδῶ ὕστερα ἀπὸ πολλὰ βιάσανα· καὶ τώρα βάλε τὸ σπαθί σου στὴ θήκη του, γιατί δὲν ἔχω πιά στὸ νοῦ μου κακὸ γιὰ σένα».

Ἐγὼ τότε τῆς λέω:

«Πῶς θέλεις νὰ πιστέψω τὰ λόγια σου; Τότε μόνο θὰ σὲ πιστέψω, ἅμα μοῦ κάμῃς μεγάλον ὄρκο, πὼς δὲ συλλογίζεσαι κακὸ γιὰ μένα».

Ἡ Κίρκη ὠρκίστηκε. Ὑστερα πρόσταξε τὶς δοῦλες τῆς, κι ἐτοίμασαν δροσιστικὸ λουτρὸ καὶ λαμπρὸ τραπέζι. Ἐγὼ ὅμως δὲν εἶχα ὄρεξη καὶ καθόμουν λυπημένος καὶ συλλογισμένος.

Ἡ Κίρκη τότε ἤρθε κοντά μου καὶ μὲ ρωτοῦσε τί ἔχω καὶ γιατί δὲν τρώγω.

«Ποιὸς γνωστικὸς ἄνθρωπος, θεά, τῆς εἶπα, μπορεῖ νὰ φάῃ καὶ νὰ πιῇ, ὅταν οἱ φίλοι του εἶναι τόσο δυστυχισμένοι!»

Ἡ Κίρκη ἀμέσως τρέχει στὸ μαντρί κι ἀλείφει τοὺς χοίρους μὲ ἓνα ἄλλο μαγεμένο γιατρικό. Καὶ στὴ στιγμή πέφτουν οἱ τρίχες κι αὐτοὶ γίνονται πάλι ἄνθρωποι πιδὲ νέοι καὶ πιδὲ ὄμορφοι ἀπὸ πρίν.

Δὲν κρατήθηκα· ἔτρεξα νὰ τοὺς ἰδῶ κι αὐτοὶ μὲ γνώρισαν κι ἔκλαιαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Μ' ἔσφιγγαν στὴν ἀγκαλιά τους, μοῦ φιλοῦσαν τὰ χέρια καὶ δὲν ἤξεραν πὼς νὰ μ' εὐχαριστήσουν πού τοὺς ἔσωσα.

Σὲ λίγο ἔστειλα καὶ φώναξα καὶ τοὺς ἄλλους συντρόφους μου, πού ἦταν στὸ πλοῖο. Ὅταν καὶ κείνοι ἤρθαν, ἡ θεά μᾶς ἔβαλε τραπέζι καὶ φάγαμε καὶ ἤπιαμε.

Ἡ Κίρκη συχνὰ μᾶς ἔλεγε:

«Νὰ τρώτε καὶ νὰ πίνετε καλὰ γιὰ νὰ δυναμώσετε· γιατί ἀδυνατίσατε πολὺ ἀπὸ τὶς κακοπάθειες».

Τὰ εὐγενικά λόγια τῆς Κίρκης μὲ παρηγόρησαν. Ἐνα χρόνον ὀλόκληρον μᾶς κράτησε ἐκεῖ στὸ νησί της· μὰ ἡμεῖς ποτὲ δὲ βγάξαμε ἀπὸ τοῦ νοῦ μας τὴ γλυκιὰ πατρίδα μας.

**ΒΒ. Ἡ Κίρκη συμβουλεύει τὸν Ὀδυσσεύα
νὰ κατεβῆ στὸν Ἄδη.**

Ἡ Κίρκη ἤθελε νὰ μᾶς κρατήσῃ γιὰ πάντα στὸ νησί της. Μὲ λύπη της μᾶς ἔβλεπε πὺρ συλλογιζόμεσθε ὀλοένα τὴν πατρίδα μας. Κι ὅταν ἀπελπίστηκε πὺρ δὲν μπορούσε νὰ μᾶς κρατήσῃ μ' εὐχαρίστησή μας, μοῦ εἶπε μιὰ μέρα :

«Γιὰ τοῦ Λαέρτη, ξακουσμένη Ὀδυσσεά, δὲ θέλω πιά νὰ σᾶς κρατῶ ἐδῶ μὲ τὴ βία. Πηγαίνετε στὸ καλό.

»Μὰ πρὶν ξεκινήσῃς γιὰ τὴν πατρίδα σου, πρέπει νὰ κάμῃς ἕνα ἄλλο ταξίδι. Εἶναι ἀνάγκη νὰ κατεβῆς στὸν Ἄδη, στὸ σκοτεινὸ βασίλειο τοῦ Πλούτωνα καὶ τῆς Περσεφόνης. Ἐκεῖ εἶναι ὁ μάντις Τειρεσίας. Εἶναι τυφλός, μὰ βλέπει μὲ τὸ νοῦ του καὶ ξέρει τί θὰ γίνῃ. Αὐτὸν πρέλει νὰ ρωτήσῃς γιὰ τὸ ταξίδι σου καὶ νὰ ζητήσῃς τὴ συμβουλή του γιὰ τοὺς κινδύνους πὺρ θ' ἀπαντήσῃς».

Τὰ λόγια τῆς θεᾶς πολὺ μὲ τάρaxαν, καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ πῶ καὶ τί ν' ἀποφασίσω.

«Καὶ ποιός, θεά, τῆς εἶπα τότε, θὰ μοῦ δείξῃ τὸ δρόμο; Ὡς τώρα κανεὶς δὲν πῆγε ζωντανὸς στὸν Ἄδη».

Ἡ Κίρκη ἀποκρίθηκε :

«Δὲ χρειάζεσαι, ὀδηγός, Ὀδυσσεά. Ἄμα μῆς
Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

στό πλοῖο σου κι ἀνοίξης τὰ πανιά, κάθισε ἥσυχος
κι ὁ βοριάς θὰ τὸ πάη ἴσια στήν ἄκρη τοῦ Ὠκεανοῦ.

» Ἄμα φτάσης στό στενὸ ἀκρογιάλι, πού εἶναι τὸ
ιερό δάσος τῆς Περσεφόνης μὲ τις ψηλές λεῦκες καὶ τις
φουντωτές ἱπιές, θὰ δῆς ἓνα βράχο. Ἐκεῖ νὰ βγῆς. Νὰ
σκάψης ἓνα λάκκο καὶ νὰ χύσης μέσα γιὰ τις ψυχές πρῶτα
πρῶτα μέλι καὶ γάλα μαζί ἀνακατωμένα. Ἔπειτα γλυκὸ
κρασί κι ὕστερα νερὸ καθαρὸ. Νὰ μὴν ξεχάσης νὰ σκορ-
πίσης ἀπάνω σ' αὐτὰ καὶ κάμποσο κάτασπρο ἀλεύρι.

» Τάξε ἔπειτα σ' ὅλες τις ψυχές τῶν πεθαμένων, πὼς
ἄμα φτάσης στήν πατρίδα σου, θὰ τοὺς θυσιάσης
τὴν καλύτερή σου στέργα ἀγλάδα. Κοὶ στὸν Τειρε-
σία χωριστὰ νὰ τάξης ἓνα μαῦρο κριάρι. Ὑστερα
πρόσταξε τοὺς συντρόφους σου νὰ σφάξουν ἓνα μαῦρο
κριάρι καὶ μιὰ μαύρη προβατίνα. Νὰ τὰ γδάρουν
καὶ νὰ τὰ βάλουν στὴ φωτιά νὰ καοῦν.

» Ἀμέσως τότε θὰ τρέξουν οἱ ψυχές τῶν πεθα-
μένων νὰ πιοῦν αἷμα. Ἐσὺ ὅμως νὰ τις ἐμποδίξης
μὲ τὸ σπαθί σου, ὥσπου νὰ ἔρθῃ ἡ ψυχὴ τοῦ Τει-
ρεσία, γιὰ νὰ τὴ ρωτήσης».

Ἐγὼ τότε πῆρα τοὺς συντρόφους μου καὶ τρα-
βήξαμε γιὰ τὸ πλοῖο μας. Στὸ δρόμο τοὺς διηγή-
θηκα ὅσα μοῦ εἶπε ἡ Κίρκη.

Οἱ σύντροφοί μου πολὺ στενοχωρέθηκαν καὶ τὰ
μάτια τους γέμισαν δάκρυα. Ἐγὼ ὅμως τοὺς παρη-
γόρησα καὶ τοὺς ἔδωσα θάρρος.

ΣΣ. Ὁ Ὀδυσσεὺς ταξιδεύει στὸν Ἄδη.

Σὲ λίγο φτάσαμε στό ἀκρογιάλι κι ἐτοιμαστήκαμε

νὰ φύγωμε. Ἐκεῖ βρήκαμε δεμένα ἓνα μαῦρο κριάρι καὶ μιὰ μαύρη προβατίνα καὶ ὅσα θὰ μᾶς χρειάζονταν γιὰ τοὺς νεκρούς. Τὰ εἶχε φέρει ἡ Κίρκη χωρὶς νὰ τὴ δοῦμε.

Μὲ καρδιά λυπημένη κάμαμε πανιὰ γιὰ τὸ θλιβερὸ ταξίδι. Ὄταν φτάσαμε στὸ μέρος ποὺ μοῦ εἶχε πεῖ ἡ θεά, τραβήξαμε τὸ πλοῖο ἔξω στὴ στεριά καὶ κάμαμε ὅ τι εἶπε.

Μόλις χύθηκε στὸ λάκκο τὸ μαῦρο αἷμα, ἀμέσως χιλιάδες ψυχὲς πετάχτηκαν ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὸν Ἄδη τὸν κατάμαυρο, γιὰ νὰ πιοῦν. Ἐγὼ ὅμως στεκόμουν κοντὰ στὸ λάκκο μὲ τὸ σπαθί μου καὶ τίς ἐμπόδιζα, ὥσπου νὰ ἔρθῃ ἡ ψυχὴ τοῦ Τειρεσία.

Β7. Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Τειρεσίας.

Πρώτη πρώτη ἦρθε ἡ ψυχὴ τῆς ἀγαπημένης μου μητέρας, τῆς Ἀντίκλειας, ποὺ ζοῦσε ὅταν εἶχα φύγει γιὰ τὴν Τροία. Δάκρυσσα μόλις τὴν εἶδα καὶ ἡ καρδιά μου σπάρραξε. Κρατήθηκα ὅμως καὶ δὲν τὴν ἄφησα νὰ πιῇ αἷμα, πρὶν ρωτήσω τὸν Τειρεσία.

Δὲν πέρασε πολλὴ ὥρα καὶ νά, ἔρχεται ὁ μάντις. Πλησίασε σιγὰ σιγὰ μὲ τὰ χιονισμένα γένια του, ποὺ ἔφταναν ὡς κάτω ἀπὸ τὸ στήθος του, μὲ τὸ χρυσὸ σκῆπτρο στὸ χέρι του. Μὲ προστάζει νὰ τραβήξω τὸ σπαθί μου καὶ νὰ τὸν ἀφήσω νὰ πιῇ αἷμα.

Μόλις ἤπιε, μὲ ρώτησε:

«Γιατί, δυστυχισμένε, ἄφησες τὸ χαρούμενο φῶς τοῦ ἡλίου καὶ ἦρθες ἐδῶ κάτω στὸ σκοτάδι. Ξέρω πῶς λαχταρᾷς νὰ γυρίσης στὸν τόπο σου. Ξέρω καὶ

γιατί ἦρθες. Ἄκουσε λοιπὸν μὲ προσοχὴ τί θὰ σοῦ πῶ.

»Πολλά, πάρα πολλά βάσανα, κακόμοιρε, ἔχεις νὰ ὑποφέρῃς ἀκόμη. Ὁ Ποσειδῶνας εἶναι πολὺ θυμωμένος μαζί σου, γιατί τύφλωσες τὸ παιδί του, τὸν Πολύφημο. Ἐπιτέλους ὅμως θὰ νικήσης κάθε ἐμπόδιο καὶ θὰ φτάσης στὴν Ἰθάκη, ἂν δὲν πειράξης τίς ἀγελάδες καὶ τὰ παχιά πρόβατα τοῦ Ἥλιου, ποὺ βόσκουν σ' ἓνα νησί ποὺ τὸ λένε Τρινάκρια. Ἄν τύχη ὅμως καὶ κάμης κακὸ σ' αὐτὰ τὰ ζῶα, τότε ἔχεις νὰ πάθῃς ἀκόμη πολλά. Τὸ πλοῖο σου θὰ χαθῆ κι οἱ σύντροφοί σου θὰ πνιγοῦν. Καὶ σύ, ἂν γλυτώσης, θὰ γυρίσης στὴν πατρίδα σου ὕστερα ἀπὸ πολὺν καιρὸ, καὶ μὲ ξένο πλοῖο. Καὶ στὸ σπίτι σου θὰ βρῆς ἄλλες μεγάλες συμφορές. Ἄνθρωποι κακοὶ καὶ ἄδικοι θὰ τρῶνε τὴν περιουσία σου καὶ θὰ ζητοῦν νὰ πάρουν γυναῖκα τὴν ἀγαπημένη σου Πηνελόπη.

»Αὐτοὺς ὅμως θὰ τοὺς τιμωρήσης στὸ τέλος ὅπως τοὺς πρέπει, καὶ θὰ βασιλέψῃς πάλι ἵσχυα κι εὐτυχισμένα πολλὰ χρόνια ἀκόμη. Αὐτὰ ποὺ σοῦ λέω θὰ γίνουν ὅλα».

Τότε ἐγὼ τὸν ἐρώτησα :

«Τειρεσία, ὅλα αὐτὰ ποὺ μοῦ εἶπες χωρὶς ἄλλο θὰ γίνουν, γιατί εἶναι θέλημα τῶν θεῶν. Μὰ δὲ μοῦ λὲς τοῦτο; Βλέπω τὴν ψυχὴ τῆς μάνας μου νὰ στέκεται τόση ὄρι κοντὰ στὸ λάκκο, χωρὶς καθόλου νὰ μοῦ μιλήσῃ οὔτε νὰ γυρίξῃ νὰ μὲ δῆ. Δὲ μὲ συμβουλευεῖς τί νὰ κάμω γιὰ νὰ μὲ γνωρίσῃ;»

—«Αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐκόλο» ἀποκρίθηκε ὁ μάντις. «Ἄφησέ τὴν νὰ πιῇ αἷμα κι ἀμέσως θὰ σὲ γνωρίσῃ καὶ θὰ σοῦ μιλήσῃ. Τὸ ἴδιο νὰ κάμῃς καὶ

γιὰ κάθε ἄλλη ψυχὴ ποὺ θέλεις νὰ τῆς μιλήσης».

«Πάρα πολλὰ βίασана ἔχεις νὰ ὑποφέρης ἀκόμη» (σελ. 91).

Αὐτὸ μού εἶπε ἡ ψυχὴ τοῦ Τειρεσία καὶ γύ-
ρισε πάλι στὸν Ἄδη.

58. Ὁ Ὀδυσσεὺς μιλεῖ μετὰ τῆς μητέρας του.

Ὅταν ἔφυγε ἡ ψυχὴ τοῦ Τειρεσία, ἦρθε πρὸ κοντὰ
στὸ λάκκο ἡ ψυχὴ τῆς μητέρας μου καὶ ἤπια αἶμα.

Μὲ γνώρισε ἀμέσως τότε καὶ μὲ ρώτησε κλαίοντας:

« Παιδί μου, πῶς ἦρθες ζωντανὸς σὲ τοῦτον τὸ
σκοτεινὸ τόπο; Μήπως γυρίζοντας ἀπὸ τὴν Τροία
ἔχασες τὸ δρόμο καὶ ἦρθες ὡς ἐδῶ; »

— « Ἀγαπημένη μου μητέρα, τῆς ἀποκρίθηκα,
κατέβηκα στὸν Ἄδη, γιὰτὶ ἦταν ἀνάγκη νὰ ρωτήσω
τὸν Τειρεσία γιὰ τὸ γυρισμὸ μου στὴν Ἰθάκη. Ἄ-
κόμη δὲν πάτησε τὸ πόδι μου γῶμα ἑλληνικὸ ὀ-
λοένα παραδέροντο στὴ μαύρη ξενιτιὰ καὶ βασανίζο-
μαι. Ἐσὺ ὅμως, μάνα μου, πῶς πέθανες! Ὑπόφερες
ἀπὸ ἀρρώστια ἢ πέθανες ξαφνικά; »

« Τί γίνεται ὁ πατέρας μου καὶ ὁ γιὸς μου; Ἡ
Πηνελόπη μὲ θυμᾶται ἀκόμη, ἢ νόμισε πῶς χά-
θηκα στὰ ξένα καὶ ξαναπαντρεύτηκε; »

Ἡ μητέρα μου ἀποκρίθηκε:

« Παιδί μου, ἡ γυναῖκα σου μένει κλεισμένη στὸ
σπίτι της καταλυπημένη καὶ κλαίει μέρᾶ καὶ νύχτα
γιὰ σένα. Τὸ βασίλειό σου εἶναι ὅπως τὸ ἄφησες.
Ὁ Τηλέμαχος, ποὺ ἦταν μικρὸ παιδάκι ὅταν ἔφυ-
γες, ἔγινε παλικᾶρι. Ὁ πατέρας σου ὅμως μένει στὴν
ἔξοχὴ καὶ ποτὲ δὲν κατεβαίνει στὴ γῶρα. Ἡ λύπη
ποὺ δὲ σὲ βλέπει νὰ γυρίσης γρήγορα θὰ τὸν
στείλῃ στὸν τάφο, καθὼς ἔστειλε καὶ μένα τὴ δυ-
στυχησμένη. »

89. Ὁ Ὀδυσσεύς μιλεῖ μετὰ τὸν Ἀγαμέμνονα.

Ἡ καημένη ἢ μητέρα μου ἔφυγε σιγὰ σιγὰ μετὰ δακρυσμένα μάτια καὶ γύρισε στὸ σκοτάδι.

Τότε ἦρθε κοντὰ στὸ λάκκο ἢ ψυχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονα, μετὰ γνώρισε καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Ἐπλώσε τὰ χέρια της γιὰ νὰ μ' ἀγκαλιάσῃ, μὰ δὲν μπόρεσε.

«Δοξασμένε βασιλιά, τοῦ λέω, πές μοι πῶς πέθανες; Μήπως ὁ Ποσειδῶνας σήκωσε φοβερὴ τρικυμία καὶ σ' ἔπνιξε, ἢ μήπως πέθανες πολεμώντας στὴ στεριά;»

Ὁ Ἀγαμέμνονας μοῦ ἀποκρίθηκε :

«Ἀγαπημένε μου Ὀδυσσεά, μὴ μετὰ ρωτᾷς γιὰ τὸ θάνατό μου. Καλύτερα νὰ πνιγόμεναι στὴ θάλασσα. Δὲν πρόφτασα ὁ ἄμοιρος νὰ καλοπατήσω τὸ χῶμα τῆς πατρίδος μας καὶ νά! ἄγριος δολοφόνος, ὁ Αἴγισθος, ὤρμησε ἔξαφνα ἐπάνω μου καὶ μετὰ σκότωσε, ὅπως σφάζουν τὸ βόδι μέσα στὸ στάβλο. Καὶ τὸν ἐβοηθοῦσε καὶ ἡ κακιὰ Κλυταιμνήστρα».

Αὐτὰ μοῦ εἶπε ὁ Ἀγαμέμνονας κλαίοντας. Καὶ ἐγὼ δὲν μπόρεσα νὰ κρατήσω τὰ δάκρυά μου.

Τότε μοῦ λέει ἐκεῖνος :

» Ἐσύ, Ὀδυσσεά, εἶσαι πολὺ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος. Ἐχεις γυναῖκα νοικοκυρά, γνωστικὴ, πιστὴ. Θυμοῦμαι, ὅταν ἐτοιμαζόμεστε νὰ φύγωμε γιὰ τὴν Τροία, ἢ Πηνελόπη ἦταν ἀκόμη νεόνυμφη καὶ βύζαινε τὸ μονάκριβό σου παιδί, τὸν Τηλέμαχο. Αὐτὸς τώρα πιά θὰ εἶναι σωστὸ παλικάρι.

90. Ὁ Ὀδυσσεύς μιλεῖ μετὰ τὸν Ἀχιλλέα.

Ἐξαφνα ἐκεῖ πού μιλούσαμε μετὰ τὸν Ἀγαμέμνο-

να ἔρχεται κοντὰ ἢ ψυχὴ τοῦ Ἀχιλλέου καὶ μοῦ λέει :

«Εὐγενικὲ καὶ γνωστικὲ Ὀδυσσεά, ποῖο ἄλλο μεγαλύτερο κατόρθωμα θὰ συλλογιστῆς ἀκόμη νὰ κάμης : Πῶς τόλμησες καὶ κατέβηκες στὸ σκοτεινὸ καὶ φοβερὸ βασιλεῖο τοῦ Πλούτωνα καὶ τῆς Περσεφόνης, ποὺ κατοικοῦν μονάχα οἱ ἴσκιοι τῶν πεθαμένων ;»

Αὐτὰ μοῦ εἶπε ὁ Ἀχιλλέας. Κι ἐγὼ τοῦ ἀποκρίθηκα :

«Ἀτρόμητε Ἀχιλλέου, τὸ καύχημα τῆς Ἑλλάδας, ἡ μεγάλη ἀνάγκη μ' ἔφερε ἐδῶ κάτω. Κατέβηκα νὰ ρωτήσω τὸ μάντι Τειρεσία γιὰ τὸ γυρισμὸ μου, γιατί ἀκόμη παραδέρνω καὶ βασανίζομαι στὰ ξένα.

»Ἐσὺ ὅμως, Ἀχιλλέου, εἶσαι ὁ πιὸ εὐτυχεμένος ἀπ' ὅλους τοὺς ἥρωες, γιατί καὶ ζωντανὸς ὅταν ἦσουν σὲ τιμούσαμε ὅλοι σὰ θεό, καὶ τώρα πάλι στὸν Ἄδην εἶσαι βασιλιάς τῶν πεθαμένων. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ λυπᾶσαι ποὺ πέθανες».

Ὁ Ἀχιλλέας μοῦ ἀποκρίθηκε :

«Μὴ μὲ παρηγορεῖς γιὰ τὸ θάνατό μου, Ὀδυσσεά. Προτιμοῦσα νὰ δουλεύω σὲ φτωχὸ ἄνθρωπο καὶ νὰ βλέπω τὸ φῶς τοῦ ἡλίου παρὰ νὰ εἶμαι ἐδῶ στὸν Ἄδην βασιλιάς τῶν πεθαμένων. Ἄς ἀφήσωμε ὅμως αὐτὰ κι ἔλα πὲς μου, ζῆ ὁ πατέρας μου ἢ πέθανε ; Καὶ γιὰ τὸ παιδί μου τί ξέρεις : ἦρθε στὸν πόλεμο ; Πολέμησε σὰν ἀληθινὸ παιδί μου ;»

Ἐγὼ τότε τοῦ ἀποκρίθηκα :

—«Γιὰ τὸ γεροπατέρα σου τὸν Πηλέα, δοξασμένε Ἀχιλλέου, τίποτε δὲν ξέρω. Γιὰ τὸ γιό σου ὅμως τὸ Νεοπτόλεμο ἔχω πολλὰ νὰ σοῦ πῶ. Ἐγὼ ὁ ἴδιος τὸν πῆρα ἀπὸ τῆ Σκύρο μὲ τὸ πλοῖο καὶ τὸν πῆγα

στήν Τροία. Ἐκεῖ, ὅταν εἶχαμε συμβούλια, ἔδινε γνώμες πολὺ γνωστικές. Ὅταν πάλι πολεμούσαμε, ἦταν πάντα ἐμπρὸς ἀπ' ὅλους. Πάντα γενναῖος, πάντα παλικάρι, πάντα φόβος στοὺς ἐχθρούς.

»Μὰ ξεχωριστὰ ἡ παλικαριά τοῦ γιοῦ σου φάνηκε ὅταν μλήξαμε στὸ ξύλινο ἄλογο. Ὅλοι οἱ ἄρχηγοὶ τῶν Ἑλλήνων ἔτρεμαν ἀπὸ φόβο· μονάχα ὁ γιός σου οὔτε κινδύνισε, οὔτε φοβήθηκε, μόνο ἤθελε

Ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀγαμέμνονα μὲ γνώρισε καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ (σ.94).

καὶ καλὰ νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ ἄλογο καὶ νὰ ὀρμίσῃ στοὺς ἐχθρούς.

»Ὅταν μέλος πήραμε τὴν Τροία, ὁ γιός σου πῆρε πλούσιο μερδικὸ ἀπὸ τὰ λάφυρα καὶ γύρισε μὲ τὸ καλὸ στὴν πατρίδα του».

Ὅταν ὁ Ἀχιλλεὺς ἄκουσε τὰ καλὰ λόγια γὰ τὸ παιδί του, πήγαινε κι ἐρχόταν μὲ χαρὰ καὶ περηφάνεια στὸ καταπράσινο λιβάδι, ποῦ ἦταν γεμάτο ἀσφοδέλους.

Ὑστερα εἶδα τὸν Ἡρακλῆ καὶ τὸ Θησέα, μὰ δὲν πρόφτασα νὰ τοὺς μιλήσω, γιατί ἐκεῖνη τῆ στιγμῆ χιλιάδες ψυχὲς ἔρχονταν μὲ μεγάλο θόρυβο καὶ ταραχὴ νὰ πιοῦν αἷμα.

Τότε ἐγὼ φοβήθηκα καὶ γύρισα στὸ πλοῖο μου.

Μπῆρα μέσα και πρόσταξα τούς συντρόφους μου νὰ

«Τὰ παλιὰ βάσανα πέρισαν. Σὲ περιμένουν ἄλλα χειρότερα» (σελ. 98).

φύγωμε ὁμέσως. Ἀπλώσαμε τὰ πανιά, λύσαμε τὰ πρυ-
μνόσκοινα καὶ τραβήξαμε πίσω γιὰ τὸ νησι τῆς Κίρκης.

Κουρετίδη Κονιδάρη-Καλαρᾶ, Ὀδύσσεια, ἔκδ. 8. 7)1)27

7

61. Πίσω στὸ νησι τῆς Κίρκης.

Ἄμα φτάσαμε στὸ νησι τῆς Κίρκης, σύραμε ἔξω στὸν ἄμμο τὸ πλοῖο καὶ κοιμηθήκαμε στ' ἄκρογιάλι.

Τὴν αὐγὴ ἔμαθε ἡ θεὰ πὼς εἶχαμε φτάσει κι ἤρθε νὰ μᾶς ἰδῆ. Στάθηκε στὴ μέση καὶ μᾶς εἶπε :

«Οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πεθαίνουν μιά φορὰ· σὲ σᾶς ὅμως ἦταν γραφτὸ νὰ κατεβῆτε δυὸ φορὲς στὸν Ἄδη.

»Ἐμπρός, καρδιά τώρα! Εἶπα νὰ σᾶς φέρουν φαγητὸ καὶ κρασί. Φᾶτε καὶ πιῆτε ὡς τὴ νύχτα. Καὶ αὐριο πρωὶ θὰ ξεκινήσετε γιὰ τὴν πατρίδα σας».

Ὅταν νύχτωσε, οἱ σύντροφοί μου κοιμήθηκαν κοντὰ στὸ πλοῖο. Ἐμένα μὲ φώναξε ἡ θεὰ στὸ παλάτι τῆς, γιὰ νὰ μάθῃ τί εἶδα στὸν Ἄδη. Κι ἐγὼ τῆς τὰ διηγῆθηκα ὅλα ὅπως ἔγιναν.

62. Ἡ Κίρκη συμβουλεύει τὸν Ὀδυσσεύ.

Ἡ θεὰ ἄκουσε προσεχτικὰ τὰ λόγια μου καὶ μοῦ εἶπε :

«Ὀδυσσεά, ὡς τώρα καλὰ τὰ κατάφερες. Πρέπει ὅμως πολὺ νὰ προσέξῃς σ' αὐτὰ πού τώρα θὰ σοῦ πῶ, γιατί, ἂν ξεχάσῃς τίποτε, χάθηκες.

»Τὰ παλιὰ βάσανα πέρασαν. Σὲ περιμένουν ἄλλα ἀκόμη χειρότερα. Καὶ πρῶτα πρῶτα στὸ δρόμο σου θ' ἀπαντήσῃς τίς Σειρήνες. Αὐτὲς εἶναι γυναῖκες πού μαγεύουν τοὺς ταξιδιωτὲς μὲ τὸ γλυκό τους τραγούδι. Ἀλίμονο σὲ κεῖνον πού θὰ γελαστῆ νὰ πάῃ ἐκεῖ μὲ τὸ καράβι του· Αὐτὸς δὲν ξαναγυρίζει πιά στὴν πατρίδα του, οὔτε ξαναβλέπει τὴ γυναῖκα

του και τὰ παιδιά του. Οἱ Σειρήνες ὄρμοῦν ἀπάνω του και τὸν σκοτώνουν· γι' αὐτὸ και τὸ νησί εἶναι γεμάτο ἀπὸ ἀνθρωπινὰ κόκαλα.

»Ἐσὺ ὁμως, ἂν θέλῃς ν' ἀκούσης τὸ μαγικὸ τραγούδι και νὰ μὴν πάθῃς τίποτε, κάμε αὐτὸ πὺ θὰ σοῦ πῶ.

»Βούλωσε μὲ κερὶ τ' αὐτιά τῶν συντρόφων σου και πρόσταξέ τους νὰ σὲ δέσουν ὄρθιο σφιχτὰ στὸ κατάρτι τοῦ πλοίου. Και νὰ προσέξουν καλά νὰ μὴ σὲ λύσουν ὅταν τοὺς παρακαλῆς, ἀλλὰ νὰ σὲ δένουν πιὸ σφιχτὰ, ὥσπου νὰ περάσῃ τὸ πλοῖο ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο.

»Ἵστερα θὰ φτάσης στὸ στενὸ πὺ κατοικοῦν ἡ Σκύλλα και ἡ Χάρυβδη. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος κι ἀπὸ τὸ ἄλλο τοῦ στενοῦ εἶναι δυὸ βράχοι. Ὁ ἓνας φτάνει ὡς τὸν οὐρανὸ μὲ τὴ μυτερή του κορφή, κι εἶναι σκεπασμένος μὲ καταχνιά. Στὴ μέση τοῦ βράχου εἶναι μιὰ μεγάλη και σκοτεινὴ σπηλιά. Ἐκεῖ μέσα εἶνε κρυμμένη ἡ Σκύλλα, ἓνα τρομερὸ θηρίο.

»Ἐχει ἕξι μακρινοὺς λαιμούς, ἕξι κεφάλια και δώδεκα πόδια, μὲ μυτερὰ νύχια σὰ γάντζους. Σὲ κάθε κεφάλι ἔχει τρεῖς σειρὲς σουβλερὰ και δυνατὰ δόντια. Μ' αὐτὰ τρώει δελφίνια και φῶκες. Ποτὲ δὲν πέρασε ἀπὸ κεῖ πλοῖο χωρὶς νὰ πάθῃ κακό.

»Ἡ μισὴ εἶναι κρυμμένη στὴ σπηλιά. Ἄμα περάσῃ ἀπὸ κεῖ κανένα πλοῖο, τὸ τρομερὸ θηρίο προβάλλει τὸ κεφάλι του σὰ λυσσασμένο και μὲ κάθε κεφάλι ἀρπάζει ἀπὸ ἓνα ναύτη.

»Ὁ ἄλλος βράχος εἶναι πιὸ χαμηλός, ἀλλὰ και πιὸ φοβερός. Ἐκεῖ κάτω ἀπὸ μιὰ πολύφυλλη ἀγριοσυκιά, παραμονεύει ἡ Χάρυβδη. Τρεῖς φορὲς τὴν ἡ

μέρα ρουφᾶ τὸ μαῦρο καὶ ἀρμυρὸ νερὸ τῆς θάλασσης, καὶ ἄλλες τρεῖς τὸ βγάξει πάλι μὲ μεγάλη θαρρασοτοραχὴ. Πρόσεξε καλά, κακόμοιρε, μὴ ζυγώσης ἐκεῖ τὴ στιγμὴ πού ρουφᾶ τὸ νερὸ, γιατί τίποτε στὸν κόσμον δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ σὲ γλιτώσῃ. Καλύτερα νὰ περάσῃς κοντὰ ἀπὸ τὸ βράχο τῆς Σκύλλας καὶ νὰ κλάψῃς ἔξι συντρόφους, παρὰ νὰ καθῆτε ὅλοι μαζί».

Αὐτὰ μοῦ εἶπε ἡ Κίρκη καὶ ἐγὼ τῆς ἀποκρίθηκα: «Θεά, δὲ μὲ συμβουλεύεις πῶς θὰ μπορέσω νὰ ξεφύγω τὸν κίνδυνον ἀπὸ τὴ Χάρυβδη καὶ νὰ χτυπήσω καὶ τὴ Σκύλλα, τὴ στιγμὴ πού θὰ θελήσῃ νὰ ἀρπάξῃ τοὺς συντρόφους μου;»

«Ἄτρομητε Ὀδυσσεά, ἀκόμη συλλογίζεσαι πολέμους καὶ παλικαριές;» εἶπε ἡ θεά. «Καὶ μὲ τοὺς θεοὺς ἀκόμη θέλεις νὰ τὰ βάλῃς; Ἡ Σκύλλα δὲν εἶναι ἄνθρωπος, εἶναι θεά, καὶ θεὰ ἄγρια καὶ τρομερή. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ τῆς κάμῃ κακό. Τὸ καλύτερο πού θὰ κάμῃς, εἶναι νὰ περάσῃς ἀπὸ τὸ φοβερὸ ἐκεῖνο μέρος ὅσο μπορεῖς πιὸ γρήγορα, γιὰ νὰ μὴν πάθῃς μεγαλύτερο κακό».

Ἐνῶ ἡ Κίρκη μοῦ μιλοῦσε, ἄρχισε σιγὰ σιγὰ νὰ γλυκοχαράζῃ. Τότε τὴν ἀποχαιρέτησα καὶ γύρισα στὸ πλοῖο μου.

62. Οἱ Σειρῆνες, ἡ Σκύλλα καὶ Χάρυβδη.

Ἄμα ξημέρωσε, ἀπλώσαμε τὰ πανιά καὶ φύγαμε. Ὄταν σιμώσαμε στὶς Σειρῆνες, διηγήθηκα τοὺς

συντρόφους μου ὅσα μοῦ εἶπε ἡ Κίρκη κι ἔφραξα τ'
αὐτιά τους. Ἐκεῖνοι μ' ἔδεσαν στὸ κατάρτι ὀρθό.

«Ἐλα κοιτά, δὲξασμένε Ὀδυσσεά» (σελ. 102).

Ὅταν πλησιάσαμε στὶς Σειρήνες, αὐτὲς ἄρχισαν
νὰ τραγουδοῦν. Τί γλυκιὰ φωνὴ ἦταν ἐκείνη! Τί
μαγευτικὴ μελωδία. Τὸ τραγούδι τους μάγευε.

«Έλα κοντά, δοξασμένε Όδυσσέα» τραγουδοῦσαν. Σταμάτησε τὸ πλοῖο σου γιὰ ν' ἀκούσης τὸ γλυκὸ μας τραγούδι. Κανείς ὡς τώρα δὲν πέρασε ἀπὸ δῶ μὲ τὸ πλοῖο του χωρὶς νὰ σταθῆ καὶ ν' ἀκούσῃ τὴ γλυκιά μας φωνή. Ἔλα νὰ σοῦ τραγουδήσωμε γιὰ τὴν Τροία καὶ γιὰ ὅλους τοὺς φίλους σου, γιατί ἔμεῖς ξέρομε ὅλα ὅσα γίνονται στὸν κόσμο».

Τὸ γλυκὸ αὐτὸ τραγούδι μοῦ μάγεψε τὴν καρδιά καὶ ἤθελα νὰ βγῶ ἔξω. Μὲ κάθε τρόπο ἔκανα νοήματα στοὺς σύντροφους μου γιὰ νὰ μὲ λύσουν, αὐτοὶ ὅμως, ὅπως τοὺς εἶχα προστάξει, μ' ἔδεναν σφιχτότερα.

Ἄμα προσπεράσαμε τὸ νησὶ τῶν Σειρήνων, οἱ σύντροφοί μου ἔλυσαν τὰ δεσμά μου καὶ ἐγὼ ἔβγαλα ἀπὸ τ' αὐτιά τους τὸ κερὶ. Τότε διακρίναμε μέσα στὴν καταχνιά τοὺς τρομεροὺς βράχους, πού μοῦ εἶχε πεῖ ἡ Κίρκη.

Σὲ λίγο εἶδαμε πυκνὸ καπνὸ καὶ μεγάλα κύματα, καὶ ἀκούσαμε φοβεροὺς χτύπους. Οἱ σύντροφοί μου ἐτρόμαξαν. Τὰ κουπιὰ ἔπесαν ἀπὸ τὰ χέρια τους καὶ τὸ πλοῖο στάθηκε. Τότε ἐγὼ τοὺς ἔδινα θάρρος.

«Ἀγαπημένοι μου σύντροφοι, τοὺς ἔλεγα, γιατί φοβᾶστε; Ἐμεῖς, πού μὲ τὴν παλικάριά μας καὶ μὲ τὴν ἐξυπνάδα μας γλιτώσαμε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Κύκλωπα, δὲ θὰ χαθοῦμε τώρα. Ἀκοῦστε μονάχα τί θὰ σᾶς πῶ. Σεῖς καθισμένοι στὴ θέση σας τραβᾶτε κουπὶ ὅσο μπορεῖτε δυνατὰ καὶ γρήγορα. Καὶ σύ, τιμονιέρη, κράτα τὸ πλοῖο μακριὰ ἀπὸ τὸν καπνὸ. Ἔτσι δὲ θὰ πάθωμε τίποτε».

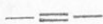
Αὐτὰ τοὺς εἶπα καὶ κείνοι μ' ἄκουσαν. Γιὰ τὴ Σκύλλα ὅμως λέξη δὲν τοὺς ἀνάφερα, γιατί ἀπὸ

τὸν τρόμο τους θὰ κρύβονταν κάτω στὸ ἀμπάρι τοῦ πλοίου καὶ τότε θὰ χανόμαστε ὅλοι.

Ἐγὼ ὅμως δὲν ἄκουσα τὴ συμβουλὴ τῆς Κίρκης, νὰ μὴν τολμήσω ν' ἀντισταθῶ στὴ Σκύλλα. Φόρεσα τὰ δοξασμένα ὄπλα μου, πῆρα στὰ χέρια μου δυὸ μακρὰ κοντάρια καὶ στάθηκα στὸ κατάστρωμα τοῦ πλοίου κοντὰ στὴν πλώρη· γιατί ἀπὸ κεῖνο τὸ μέρος νόμιζα πὼς θὰ πρωτοφανῆ στὸ βράχο ἢ Σκύλλα. Κοίταξα καλὰ καλὰ, μὰ τὰ μάτια μου κουράστηκαν νὰ κοιτάζουν παντοῦ τὸ φοβερὸ βράχο τὸ σκεπαμένο καταχνιά. Τίποτε δὲν μπορούσα νὰ ξεχωρίσω.

Ἔτσι λοιπὸν περνούσαμε ἀνάμεσα στοὺς δύο βράχους· ὁ ἓνας ἦταν τῆς Σκύλλας καὶ ὁ ἄλλος τῆς Χάρυβδης, ποὺ κατάπινε μὲ φοβερὸ κρότο τὸ ἀρμυρὸ νερὸ τῆς θάλασσας.

Σὲ μιὰ στιγμή ποὺ γύρισα τὰ μάτια μου κατὰ τὴ Χάρυβδη, βρῆκε καιρὸ ἢ Σκύλλα καὶ ἄρπαξε ἔξαφνα ἀπὸ τὸ πλοῖο ἕξι συντρόφους μου.

64. Στὸ νησί τοῦ Ἥλιου.

Ἄμα ξεφύγαμε ἀπὸ τὸ τρομερὸ αὐτὸ στενὸ, βάλουμε πλώρη γιὰ τὸ νησί τοῦ Ἥλιου. Ἐκεῖ ἔβοσκαν οἱ ὄμορφες ἀγελάδες καὶ τὰ παχιά πρόβατά του. Ἀπὸ μακριὰ ἀκούονταν οἱ ἀγελάδες ποὺ μούγκριζαν καὶ τὰ πρόβατα ποὺ βέλαζαν. Θυμήθηκα τὰ λόγια τοῦ Τειρεσία καὶ εἶπα στοὺς συντρόφους μου νὰ στρέψουν τὸ πλοῖο μακριὰ ἀπὸ τὸ νησί.

Τότε μοῦ λέει ὁ Εὐρύλοχος:

«Εἶσαι σκληρός, Ὀδυσσεά. Τόσα μερόνυχτα μᾶς δέρνει ἢ θάλασσα. Γιατὶ δὲ μᾶς ἀφήνεις νὰ βγοῦμε

στη στεριά; "Ας βγοῦμε νὰ ἐτοιμάσωμε τὸ φαγὶ μᾶς καὶ ἅμα ξημερώσῃ φεύγομε πάλι».

—Μόνο ἂν μοῦ ὀρκιστῆτε πὼς δὲ θὰ πειράξετε οὔτε ἀγελάδα οὔτε πρόβατο, θὰ βγοῦμε στὴ στεριά»· καὶ αὐτοὶ μοῦ ὠρκίστηκαν.

Βγήκαμε ὅλοι ἔξω στὸ νησί. Ἄνεμοι δυνατοὶ ὅμως μᾶς κράτησαν ἐκεῖ ἕνα μῆνα. Οἱ τροφές μας σώθηκαν. Γιὰ νὰ μὴν πεθάνομε ἀπὸ τὴν πείνα, πηγαίναμε κυνήγι, πότε ἐγὼ καὶ πότε οἱ σύντροφοί μου.

Ἡ γλυκιά μυρουδιά τοῦ ψητοῦ μοῦ χτύπησε στὴ μύτη (σ. 106).

Μιά μέρα προχώρησα μονάχος μου μακριὰ ἀπὸ τὸ πλοῖο, γιὰ νὰ προσευχηθῶ στοὺς θεοὺς καὶ νὰ τοὺς παρακαλέσω νὰ μὲ βοηθήσουν, νὰ γυρίσω γρήγορα στὴν πατρίδα.

Στάθηνκα στὸ δροσερὸ ἴσκιο ἐνὸς δέντρου καὶ προσευχήθηκα. Ὑστερα ξαπλώθηκα κάτω γιὰ νὰ ξεκουρασθῶ καὶ σὲ λίγο μὲ πῆρε ὁ ὕπνος.

63. Οἱ ἀγελάδες τοῦ "Ἡλίου.

Ἐνῶ ἐγὼ κοιμόμουν ὁ Εὐρύλοχος λέει στοὺς ἄλλους συντρόφους μου:

«Φίλοι μοι, κάθε θάνατος είναι κακός, μὰ ὁ θάνατος ἀπὸ τὴν πείνα εἶναι ὁ χειρότερος.

Ἡ κόρη τοῦ Ἥλιου, ἡ Λαμπετία, ἔτρεξε στὸν πατέρα της (σελ. 106).

«Μὴν ἀκοῦτε τὰ λόγια τοῦ Ὀδυσσεύα. Ἐλάτε νὰ σφάξωμε τίς παχύτερες ἀγελάδες τοῦ Ἥλιου καὶ νὰ τίς φῶμε. Κι ὅταν γυρίσωμε στὴν πατρίδα μας, τοῦ

χτίζομε ἕναν πλούσιο ναὸ καὶ τοῦ χαρίζομε ἐκεῖ ὅσα ἀφιερῶματα θέλει. Ἄν ὁμως θυμῶση καὶ θελήσῃ νὰ μᾶς καταστρέψῃ, καλύτερα νὰ πνιγῶ στὰ κύματα παρὰ νὰ βασανίζομαι ἀπὸ τὴν πείνα σ' αὐτὸ τὸ ἐρημόνησο».

Ὅλοι μὲ μεγάλη προθυμία παραδέχτηκαν τὰ λόγια πού εἶπε ὁ Εὐρύλοχος. Καὶ στὴ στιγμὴ ἔτρεξαν στὸν κάμπο, ἔπιασαν τὶς παχιᾶς ἀγελάδες, τὶς ἔσφαξαν καὶ τὶς ἔγδαραν. Τὰ ὀλόπαχα μεριὰ τὰ ἔβαλαν στὴ φωτιά γιὰ θυσία. Ἀπάνω σ' αὐτὰ ἔβαλαν καὶ τὰ ἐντόσθια. Τὸ ἄλλο κρέας τὸ ἔκοψαν κομμάτια καὶ τὸ πέρασαν σὲ σοῦβλες καὶ τὸ ἔψηναν.

Στὸ μεταξὺ ξύπνησα καὶ κίνησα νὰ γυρίσω στὸ πλοῖο. Ἡ γλυκιὰ μυρουδιά τοῦ ψητοῦ μου χτύπησε στὴ μύτη ἀπὸ μακριά. Ἀμέσως κατάλαβα τί ἔγινε, καὶ μ' ἔπιασε μεγάλη ἀπελπισία. Ἐτρεξα γρήγορα στὴν ἀκρογιαλιά καὶ μάλωσα τοὺς συντρόφους μου μὲ λόγια πικρά, ἀλλὰ τί ὠφελοῦσε!

Ἡ κόρη τοῦ Ἥλιου, ἡ Λαμπετία, ἔτρεξε στὸν πατέρα της καὶ εἶπε τὸ τί ἔγινε. Ὁ Ἥλιος μὲ πολὺ θυμὸ εἶπε στοὺς ἄλλους θεοὺς:

«Ἀθάνατοι θεοί, οἱ σύντροφοι τοῦ Ὀδυσσεᾶ ἔσφαξαν τὶς ἀγελάδες μου, πού τὶς καμάρωνα κι ὅταν ἀνέβαινα στὸν οὐρανὸ κι ὅταν κατέβαινα στὴ γῆ. Ἄν δὲν τοὺς τιμωρήσετε, ἐγὼ δὲν ἀνεβαίνω πιά στὸν οὐρανὸ νὰ φωτίζω ὅλον τὸν κόσμον· θὰ κατεβῶ στὸν Ἄδη νὰ φέγγω μονάχα στοὺς νεκρούς».

Ὁ Δίας τότε ἀποκρίθηκε:

«Ἥλιε, φώτιζε σὺ καθὼς πρῶτα τοὺς ἀνθρώπους· κι ἐγὼ δὲ θ' ἀργήσω νὰ χτυπήσω μὲ ἀστρο-

πελέκι τὸ πλοῖο τοῦ Ὀδυσσεά καὶ νὰ τὸ κάμω κομμάτια».

Αὐτὰ ὅλα μοῦ τὰ εἶπε ἀργότερα ἡ Καλυψώ, πού τὰ εἶχε μάθει ἀπὸ τὸν Ἑρμῆ.

66. Πῶς ὁ Δίας τιμώρησε τοὺς συντρόφους τοῦ Ὀδυσσεά.

Πέρασαν ἕξι μέρες ἀκόμη, καὶ ὕστερα οἱ ναῦτες ἔσυραν τὸ πλοῖο στὴ θάλασσα, πηδήσαμε μέσα καὶ φύγαμε.

Εἶχαμε χάσει τὸ νησι ἀπὸ τὰ μάτια μας καὶ τίποτε ἄλλο δὲ φαινόταν παρὰ οὐρανὸς καὶ θάλασσα. Σὲ μιὰ στιγμή τὸ καθαρὸ γαλάζιο χρῶμα χάθηκε. Ὁ οὐρανὸς σκοτεινίασε, ἡ θάλασσα ἔγινε μαύρη.

Φοβερὴ τρικυμία ξέσπασε· ἄγρια κύματα χτυποῦσαν τὸ πλοῖο. Ὁ ἀέρας στὸ τέλος ἔσπασε τὸ κατάρτι.

Τὸ κατάρτι πέφτοντας χτύπησε τὸν τιμονιέρη στὸ κεφάλι καὶ τὸν τίναξε στὴ θάλασσα νεκρό.

Ἄστραπες ἔσκιζαν τὸν ἀέρα καὶ βροντὲς ἀκούονταν στὸν οὐρανό. Ἐνα ἀστροπελέκι ἔπεσε στὴ μέση τοῦ πλοίου πού παράδερνε.

Τοὺς συντρόφους μου τοὺς ἄρπαξαν τὰ κύματα καὶ τοὺς ἔπνιξαν. Μονάχα ἐγὼ ἔμεινα στὸ πλοῖο, ὥσπου ἡ τρικυμία χώρισε τὶς πλευρὲς ἀπὸ τὴν κάρινα καὶ τὶς σκόρπισε. Μ' ἓνα πέτσινο λουρί, πού ἔμεινε ἀπάνω στὸ σπασμένο κατάρτι, ἔδεσα τὴν κάρινα μὲ τὸ κατάρτι, ἔκαμα κάτι σὰ σχεδία καὶ κάθισα ἀπάνω· τ' ἄγρια κύματα μ' ἔσπρωχναν στὸ ἀφρισμένο πέλαγος.

Σὲ λίγο ἄλλαξε ὁ καιρός. Φύσησε νοτιάς. Αὐτὸς ὅμως μ' ἔσπρωχνε τώρα πρὸς τὴ Σκύλλα καὶ τὴ Χάρυβδη.

Τὴ στιγμή ποὺ τὰ κύματα μ' ἔφεραν κοντὰ στὴ Χάρυβδη, ἐγὼ ἄρπαξα μὲ τὰ χέρια μου τὰ κλαδιά τῆς συκιᾶς καὶ κρεμάστηκα ἐκεῖ σὰ νυχτερίδα.

Ἡ Χάρυβδη ρούφηξε τὸ κατάρτι μὲ τὴν καρίνα κι ἀμέσως τὰ ξανάβγαλε. Ὅταν πέρασαν κοντὰ μου, πήδησα, καβαλίκεψα πάλι τὴν καρίνα κι ἄρχισα νὰ κουνῶ τὰ χέρια σὰ νὰ ἦταν κουτιά.

Ἐννιά μέρες καὶ ἔννιά νύχτες πάλευα μὲ τὰ κύματα. Κι ἀπάνω στὶς δέκα ἔφτασα στὸ νησί τῆς Καλυψῶς. Ἐκεῖ ἡ θεὰ μὲ φιλοξένησε ἑφτά χρόνια, καθὼς διηγήθηκα στὴ βασίλισσα καὶ σὲ σένα, βασιλιά Ἀλκίνοε, χτὲς τὸ βράδυ στὸ παλάτι σου.

67. Δῶρα τῶν Φρυγιάκων εἰς τὸν Ὀδυσσεύα.

Ὅλοι μὲ μεγάλη προσοχὴ ἄκουαν τὴν ἱστορία τοῦ Ὀδυσσεύα. Κανεὶς δὲν ἔβγαζε λέξη ἀπὸ τὸ στόμα του κι ὅλοι τὸν κοίταζαν μὲ θαυμασμό.

Πρῶτος ὁ Ἀλκίνοος μίλησε κι εἶπε :

«Δοξασμένε Ὀδυσσεύα, τώρα ποὺ ἦρθες στὴ χώρα μας ἐλπίζω νὰ τελειώσουν τὰ βάσανά σου. Γρήγορα θὰ δῆς τὰ βουνὰ τῆς πατρίδας σου.

»Καὶ σεῖς, ἄρχοντες, ἐλάτε νὰ δώσωμε στὸν ξένο μας ἀπὸ ἓνα δῶρο ὁ καθένας».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Ἀλκίνοος κι ὅλοι ἔμειναν σύμφωνοι. Ὑστερα πῆγε ὁ καθένας στὸ σπίτι του γιὰ νὰ κοιμηθῆ.

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ ἄρχοντες ἔστειλαν στὸ πλοῖο τὰ δῶρα. Ἦταν ὁμορφα φορέματα κι ἄγγεῖα χρυσὰ κι ἀσημένια δουλεμένα μὲ μεγάλη τέχνη.

Ἐπειτα οἱ ἄρχοντες πῆγαν στὸ παλάτι, ὅπου ἐτοίμαζαν πλούσιο τραπέζι.

68. Ὁ Ἀλκίνοος κάνει τραπέζι στὸν Ὀδυσσεά.

Ἄμα ἐτοιμάστηκαν τὰ φαγητὰ κι μαζεύτηκαν ὅλοι, τὸ βασιλικὸ ἀντρόγυνο κι ὁ Ὀδυσσεάς κάθισαν στὸ ἄνω μέρος τοῦ τραπεζιοῦ· καὶ δεξιὰ κι ἀριστερά τους οἱ ἄρχοντες τοῦ τόπου, ὁ καθένας μὲ τὴ σειρά του.

Ὅλοι ἔτρωγαν κι ἔπιναν μὲ μεγάλη ὄρεξη. Καὶ ὁ Δημόδοκος ἔπαιζε τὴ λύρα καὶ τραγουδοῦσε. Μονάχα ὁ Ὀδυσσεάς δὲν πρόσεχε πολὺ στὴ διασκέδαση. Δὲν ἔβλεπε τὴν ὥρα νὰ μῆ στὸ πλοῖο καὶ νὰ φύγει. Συχνὰ γύριζε τὸ κεφάλι του κι ἔβλεπε πότε θὰ βασιλέψῃ ὁ ἥλιος. Καὶ τότε εἶπε στὸν Ἀλκίνοο :

«Βασιλιά, ὁ ἥλιος βασιλέψῃ κι ἔφτασε ἡ ὥρα ποὺ πρέπει νὰ σᾶς ἀποχαιρετήσω καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω

για τὴν περιποίησιν ποῦ μοῦ κάματε καὶ γιὰ τὰ δῶρα ποῦ μοῦ δώσατε. Ποτὲ ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω τὴν τόσῃ καλοσύνη σας, οὔτε θὰ μπορέσω νὰ ξεπληρώσω ὅσα κάματε γιὰ μένα. Εὐχομαι ὁμως στοὺς θεοὺς νὰ σᾶς δώσουν ὅλα τὰ καλὰ καὶ ποτὲ νὰ μὴ σᾶς βρῆ συμφορά».

Πολὺ εὐχαριστήθηκαν ὅλοι γι' αὐτὰ τὰ καλὰ λόγια τοῦ Ὀδυσσεῆ. Πῆραν στὰ χέρια τοὺς τὰ ποτήρια, ἔκαμαν εὐχὰς στὸ Δία καὶ εὐχίθηκαν στὸν ξένο καλὸ ταξίδι. Τότε σηκώθηκε καὶ ὁ Ὀδυσσεύς μετὰ τὸ ποτήρι τοῦ γεμάτου κρασί, τὸ ἔβαλε μετὰ πολλὴ εὐγένεια στὸ χέρι τῆς βασίλισσας καὶ εἶπε:

«Ποτὲ ποτὲ δὲ θὰ ξεχάσω τὴν τόσῃ καλοσύνη σας...» (σ. 110).

«Σοῦ εὐχομαι, καλὴ βασίλισσα, εὐτυχισμένα νὰ ζήσης σ' ὅλη σου τῇ ζωῇ. Ἡ χαρὰ ποτὲ νὰ μὴ λείψῃ ἀπὸ τὸ παλάτι σου ὡς τὴν τελευταία στιγμή τῆς ζωῆς σου, καὶ νὰ χαιρεσαι τὸν καλὸ σου ἄντρα καὶ τὰ χαριτωμένα σου παιδιά καὶ τὸ λαὸ σου».

Αὐτὰ εἶπε καὶ ἔσφιξε τὸ χέρι ὄλων καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ παλάτι. Στὴν πόρτα τὸν περιέμενε ἕνας πιστὸς ἄνθρωπος τοῦ Ἀλκινόου καὶ τὸν ἐσυνόδεψε ὡς τὸ πλοῖο. Ἀκολούθησαν καὶ τρεῖς ὑπηρέτριες, ποῦ τις ἔστειλε ἡ Ἀρήτη. Ἡ μὲν κρατοῦσε τὸ ὄραϊο πα-

νωφόρι και τὸ χιτῶνα, ἢ ἄλλη τὸ καλοδουλεμένο κιβώτιο μὲ τὰ ὠραῖα δῶρα κι ἢ ἄλλη τὶς τροφὲς και τὸ κόκκινο κρασί.

69. Ὁ Ὀδυσσεύς φεύγει ἀπὸ τὸ νησί τῶν Φαιάκων.

Ἄμα ἔφτασε ὁ Ὀδυσσεύς στὸ πλοῖο, οἱ ναῦτες ἔστρωσαν στὸ κατάστρωμα ἓνα ὄμορφο χαλί, γιὰ νὰ ξαπλωθῇ ὁ Ὀδυσσεύς. Τοῦ ἔβαλαν λινὰ σκεπάσματα γιὰ νὰ μὴ κρυώση, ἅμα κοιμηθῇ.

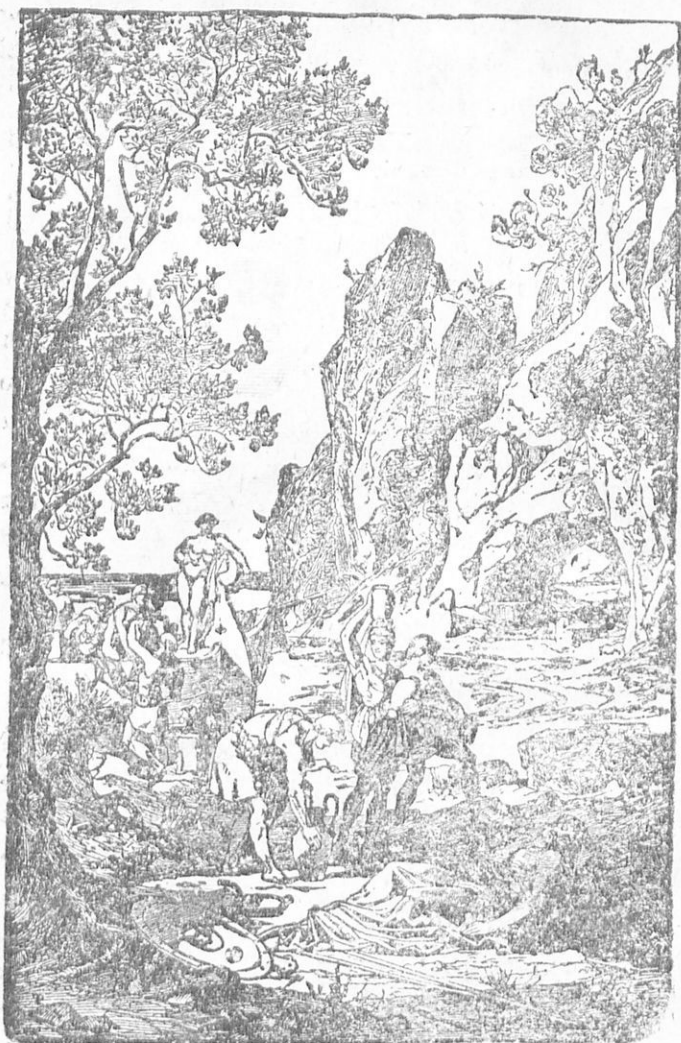
Ὁ Ὀδυσσεύς πήδησε στὸ πλοῖο και πλάγιασε ἤσυχα. Οἱ ναῦτες ἔλυσαν τὰ παλαμάρια. Ὑστερα κάθισαν στὰ καθίσματα τους και ἄρχισαν νὰ τραβοῦν κουπί.

Ὑπνος γλυκός, ὕπνος βαθύς ἔκλεισε σιγὰ σιγὰ τὰ μάτια τοῦ Ὀδυσσεύα. Τὸ πλοῖο ταξιδεύοντας πρῖμα ἔσκιζε γρήγορα γρήγορα τὴ θάλασσα. Και πουλὶ πετάμενο δὲν μπορούσε νὰ τὸ προσπεράση.

70. Ὁ Ὀδυσσεύς στὴν Ἰθάκη.

Εἶχε φανῆ στὴν ἀνατολὴ ὁ Αὐγερινός, τὸ λαμπρὸ ἄστρο τῆς αὐγῆς, ὅταν τὸ πλοῖο ἔφτασε στὴν Ἰθάκη. Ἄραξε σ' ἓνα μικρὸ λιμανάκι, ποὺ ἦταν πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ χώρα. Ἐκεῖ κοντὰ στὸ ἀκρογιάλι ἦταν μιὰ ψηλὴ ἐλιὰ και δίπλα τῆς μιὰ μεγάλῃ σπηλιά.

Οἱ ναῦτες τράβηξαν τὸ πλοῖο τους στὴν ἀμμουδιά. Ὑστερα σήκωσαν τὸν Ὀδυσσεύα ἀπαλὰ μαζὶ μὲ τὸ χαλί και τὰ σκεπάσματα του και τὸν ἔβαλαν κάτω στὸν ἄμμο, κοντὰ στὸ στόμα τῆς σπηλιάς, χωρὶς νὰ ξυπνήση. Ἐπειτα ἔβγαλαν και τὰ δῶρα και τὰ ἔβαλαν κοντὰ στὴ ρίζα τῆς ἐλιάς, μακριὰ ἀπὸ τὸ δρόμο γιὰ νὰ μὴν τὰ δῆ κανεὶς διαβάτης.

Εβγαλαν τὰ δῶρα καὶ τὰ ἔβαλαν κοντὰ στὴ ρίζα τῆς ἐλιάς (σ.1 11)
“Υστερα ξαναμπήκαν στὸ πλοῖο τους κι ἔφυγαν
γιὰ τὴν πατρίδα τους.

Ὁ ἥλιος ἦταν πολὺ ψηλὰ στὸν οὐρανό, ὅταν ξύπνησε ὁ Ὀδυσσεύς. Ξαφνίστηκε ὅταν εἶδε πὼς βρισκόταν στὴ στεριά. Ἔτριψε τὰ μάτια του μὲ τὰ χέρια του καὶ κοίταξε δεξιὰ καὶ ἀριστερά, γιὰ νὰ καταλάβῃ ποῦ βρίσκεται. Τοῦ κάκου ὅμως! Δὲ γνώρισε τὴν πατρίδα του, γιατί καὶ πολλὰ χρόνια ἔλειπε στὰ ξένα, καὶ ἡ Ἀθηναῖα εἶχε σκεπάσει μὲ καταχνιὰ ὄλο ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Ἀμέσως τοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ πὼς τὸν ἐγέλασαν οἱ Φαίακες καὶ τὸν ἔφεραν σ' ἄλλον τόπο. Πετᾶχτηκε ὀρθός, ἔβγαλε μεγάλο στεναγμὸ καὶ φώναξε μὲ δάκρυα :

« Ἀλίμονο σὲ μένα! Μὲ γέλασαν οἱ Φαίακες καὶ στὸν ὕπνο μου μὲ παράτησαν σὲ ξένον τόπο. Καὶ ὅμως μοῦ εἶχαν ὑποσχεθῆ πὼς θὰ μὲ φέρουν στὴν Ἰθάκη! »

Αὐτὰ εἶπε καὶ τριγύριζε στὴν ἀκρογιαλιὰ στεναζόντας. Ἐξαφνα βλέπει ἐμπρός του ἓνα νέο βοσκὸ μὲ φορέματα πολὺ ὁμορφα. Ἐμοιαζε βασιλόπουλο.

Ὁ Ὀδυσσεύς χάρηκε πολὺ πού τὸν εἶδε, γιατί ἀπ' αὐτὸν θὰ μάθαινε ποῦ βρισκόταν. Πῆγε κοντά του καὶ τοῦ εἶπε :

« ὦρα καλή, καλό μου παλικάρι. Εἶμαι ξένος καὶ γιὰ πρώτη φορὰ ἔρχομαι σ' αὐτὸν τὸν τόπο. Πές μου τὴν ἀλήθεια τί τόπος εἶναι αὐτὸς καὶ τί ἀνθρώποι κατοικοῦν ἐδῶ ; »

Ὁ βοσκὸς ἀποκρίθηκε :

« Ξένε, βέβαια ἀπὸ πολὺ μακρινὸ μέρος ἔρχεσαι, ἀφοῦ δὲν ξέρεις τὴν Ἰθάκη, πού ἔγινε ξακουστὴ σὲ

δλον τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ μεγάλο καὶ τρανὸ βασιλέα
της, τὸν Ὀδυσσεά».

ΖΙ. Ἡ Ἀθηνᾶ συμβουλεύει τὸν Ὀδυσσεά.

Χάρηκε ὁ Ὀδυσσεάς, ἅμα ἄκουσε πὸς βρῖσκεται
στὴν πατρίδα του. Κρατήθηκε ὁμως καὶ δὲ φανε-
ρώθηκε στὸ νέο. Ἦθελε νὰ μάθῃ πρωύτερα τί γί-
νεται στὸ σπίτι του κι ὕστερα νὰ φανερωθῆ. Εἶπε
λοιπὸν πὸς ἦταν Κρητικὸς κι ἔφυγε ἀπὸ τὴν πα-
τρίδα του, γιὰτὶ μάλωσε μὲ τοὺς πατριῶτες του, καὶ
ἄλλα πολλὰ.

Ὁ βοσκὸς χαμογέλασε, τὸν ἐχάιδεψε μὲ τὸ χέρι
του καὶ σιτὴ στιγμή πῆρε τὴν ἀληθινή του μορφή,
ἔγινε Ἀθηνᾶ.

Ὁ Ὀδυσσεάς τὰ ἔχασε, ἅμα εἶδε τὴ θεὰ μὲ τὴν
περικεφαλαία της, μὲ τὸ κοντάρι στὸ δεξί της χέρι
καὶ τὴ μεγάλη ἀσπίδα στὸ ἀριστερό.

«Πονηρέ, τοῦ λέει γελώντας ἡ Ἀθηνᾶ, σὲ ποιὸν
τὰ λὲς αὐτά; Ἀκόμη δὲ γνώρισες τὴν Ἀθηνᾶ, ποὺ
πάντα σὲ προστατεύει; Καὶ τώρα πάλι ἦρθα ἐδῶ,
νὰ σὲ βοηθήσω νὰ κρύψῃς τὰ πολύτιμα δῶρα καὶ νὰ
σοῦ πῶ τί γίνεται στὸ σπίτι σου. Κοίταξε ὁμως νὰ
ἔχῃς ὑπομονή καὶ νὰ μὴ φανερωθῆς σὲ κανένα, οὔτε
σὲ ἄντρα, οὔτε σὲ γυναῖκα, γιὰτὶ χάθηκες. Καὶ
ὅ,τι κι ἂν πάθῃς, νὰ τὸ ὑποφέρῃς χωρὶς νὰ βγάλῃς
λέξη».

Ὁ Ὀδυσσεάς τῆς εἶπε :

«Σ' εὐχαριστῶ, θεά. Ἐσὺ πάντα μὲ προστατεύεις,
ὅταν πολεμοῦσα στὴν Τροία. Ἐσὺ μοῦ ἔδωσες θάρ-
ρος, ὅταν ἔφτασα στὸ νησι τῶν Φαιάκων, κι ἐσὺ

μ' ὠδήγησες στὴ χώρα τους. Ἀλήθεια λοιπόν, θεά, ἦρθα στὴν πατρίδα μου ;»

— «Ναί, εἶσαι στὴν Ἰθάκη» ἀποκρίθηκε ἡ Ἀθηνᾶ.
«Αὐτὸ εἶναι τὸ λιμανάκι μὲ τὴ μεγάλη ἐλιά. Νὰ κι ἡ σπηλιά, πού συνήθιζες νὰ κάνης τόσες θυσίες. Νὰ καὶ τὸ δασωμένο βουνό».

Ἡ θεὰ σκόρπισε μονομιᾶς τὴν καταχνιὰ καὶ φάνηκαν ὅλα τὰ μέρη· κι ὁ Ὀδυσσεύς τὰ γνώρισε.

Βουβὸς καὶ μὲ τὰ μάτια βουρκωμένα ἀπ' τὴ μεγάλη του χαρὰ, γονάτισε καὶ φίλησε τὸ ἀγαπημένο χῶμα τῆς πατρίδας του.

Ὑστερα ἡ θεὰ τοῦ ἔδειξε σὲ ποιὸ μέρος τῆς σπηλιάς νὰ κρύψῃ τὰ δῶρα καὶ τοῦ ἰστόρησε τὴν κατάσταση τοῦ σπιτιοῦ του.

«Εἶναι τρία ὀλόκληρα χρόνια τώρα, τοῦ λέει ἡ θεά, πού ἔχουν μαζευτῆ στὸ παλάτι σου οἱ πιὸ πλούσιοι νέοι τῆς Ἰθάκης καὶ τῶν ἄλλων νησιῶν. Προσπαθοῦσαν μὲ πλούσια δῶρα νὰ κάμουν τὴ γυναῖκα σου νὰ σὲ λησμονήσῃ καὶ νὰ πάρῃ ἕναν ἀπ' αὐτοὺς ἄντρα. Μὰ ἡ φρόνιμη καὶ γνωστικὴ Πηνελόπη κλαίει μέρα νύχτα γιὰ σένα καὶ δὲ βλέπει τὴν ὥρα πότε νὰ γυρίσῃς».

Ὁ Ὀδυσσεύς πολὺ ταράχτηκε ὅταν ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ καὶ εἶπε :

«Μεγάλῃ θεά! Μὲ τί τρόπο νὰ σ' εὐχαριστήσω ὅπως σοῦ ἀξίζει; Ἄν δὲν μοῦ τὰ ἔλεγες ὅλα, ἕνα πρὸς ἕνα, ποῖς ξέρει τί μπορούσα νὰ πάθω μέσα στὸ σπίτι μου!

»Καὶ τώρα ὠδήγησέ με τί νὰ κάμω. Ἄν μὲ βοη-

θήσης ἐσύ, θεά, μπόρῳ μονάχος μου και με τριακο-
σίους νὰ τὰ βάλω».

Ἡ Ἀθηνᾶ ἀποκρίθηκε :

«Ἐχε θάρρος, Ὀδυσσέα. Ἐγὼ πάντα θὰ εἶμαι
κοντὰ σου και θὰ σὲ βοηθῶ. Μὰ γιὰ νὰ πετύχης
αὐτὸ ποὺ θέλεις, πρέπει νὰ γίνης ἀγνώριστος.

»Θὰ γίνης γέρος και καμπούρης, με λίγα κάτα-
σπρα μαλλιά, με πρόσωπο ζωμένο και με ροῦχα
κουρελιασμένα και βρώμικα. Ἔτσι κανεῖς δὲ θὰ σὲ
γνωρίση.

»Και πρῶτα πρῶτα, νὰ πᾶς στὸν πιστό σου τὸ
χοιροβοσκό, τὸν Εὐμαιο, ποὺ ἀγαπᾶ πολὺ τὸ παιδί
σου κι ὄλο σου τὸ σπιτικό. Θὰ τὸν βρῆς νὰ βόσκη
τοῦς χοίρους σου κοντὰ στὴν πηγὴ τὴν Ἀρέθουσα.

Ἀπ' αὐτὸν θὰ μάθης ὅλα ὅσα γίνονται στὸ σπίτι σου.

»Ἐγὼ στὸ μεταξὺ θὰ πάω στὴ Σπάρτη ν' ἀντα-
μῶσω τὸ παιδί σου, νὰ τὸ φέρω πίσω ἐδῶ. Ταξίδεψε
ὡς ἐκεῖ γιὰ νὰ ρωτήση τὸ Μενέλαο γιὰ σένα, ἂν
βρίσκεσαι ἀκόμη στὴ ζωὴ».

Αὐτὰ εἶπε ἡ θεὰ και ἄγγιξε τὸν Ὀδυσσέα με
τὸ χρυσὸ ραβδί της. Ἀμέσως ζάρωσε τὸ ὦραϊο του
κορμί ἔπεσαν τὰ μαλλιά του κι ἔγινε ἓνας γέρος
καμπούρης, ντυμένος με παλιόρουχα. Στὰ χέρια του
κρατοῦσε ἓνα χοντρὸ ραβδί ζητιάνου και στὸν ὤμο
του βρέθηκε κρεμασμένο ἓνα παλιὸ ταγάρι με πολλὰ
μπαλώματα.

Αὐτὰ εἶπε κι ἔκαμε ἡ Ἀθηνᾶ, κι ἔφυγε γιὰ τὴ
Σπάρτη νὰ φέρη τὸν Τηλέμαχο.

72. Πῶς δέχτηκε ὁ χοιροβοσκὸς τὸν Ὀδυσσεά.

Σιγὰ σιγὰ ὁ Ὀδυσσεάς ἀπὸ ἓνα στενὸ μονοπάτι, ποὺ ἦταν ὄλο πέτρες, ἀνέβηκε στὸ δασωμένο βουνὸ κι ἔφτασε στὴν καλύβα τοῦ πιστοῦ χοιροβοσκοῦ.

Τὸν εἶδε ἀπὸ μακριὰ νὰ κάθεται ἔξω στὴν αὐλή, ποὺ ἦταν πολὺ μεγάλη.

Ὁ Εὐμαιοσ εἶχε χτίσει μὲ μεγάλες πέτρες μιὰ μάντρα γιὰ τοὺς χοίρους, καὶ τὴν εἶχε φράξει μὲ ἀγκαθωτὰ κλαδιὰ ἀγριαπιδιᾶς. Γύρω ἀπὸ τὴ μάντρα εἶχε μπήξει στὴ σειρὰ πολλὰ χοντρά καὶ μεγάλα παλούκια ἀπὸ ξύλο βελανιδιᾶς.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ὁ Εὐμαιοσ ἔκοβε πετοὶ ἀπὸ τομάρι βοδιοῦ, γιὰ νὰ κάμη πέδιλα.

Τέσσερα μαντρόσκυλα μεγάλα κι ἄγρια, μόλις εἶδαν τὸν Ὀδυσσεά γάβγισαν δυνατὰ καὶ χύθηκαν ἐπάνω του. Ὁ Ὀδυσσεάς γιὰ νὰ μὴν τ' ἀγριέψη κάθισε κατὰ γῆς, καὶ ἄφησε τὸ ραβδί του νὰ πέση ἀπὸ τὸ χέρι του.

Χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν καταξέσχιζαν οἱ σκύλοι, ἂν δὲν ἔτρεχε ὁ Εὐμαιοσ ἀμέσως νὰ τοὺς διώξη, μὲ φωνὲς καὶ πέτρες. Ὑστερα εἶπε στὸν Ὀδυσσεά.

«Κακόμοιρε γέρο, λίγο ἔλειψε νὰ σὲ κομματιάσουν τὰ σκυλιά μου. Μὰ ἔλα, δῶσε μου τὸ χέρι σου καὶ σήκω νὰ πᾶμε στὴν καλύβα μου, νὰ σοῦ δώσω κάτι νὰ φᾶς καὶ νὰ πιῆς».

Ἐμπρὸς ὁ χοιροβοσκὸς καὶ πίσω ὁ γέρος κίνησαν γιὰ τὴν καλύβα.

73. Τί μαθαίνει ὁ Ὀδυσσεύς γιὰ τὸ σπῖτι του.

Στὸ δρόμο πὸν πήγαιναν λέει ὁ χοιροβοσκὸς στὸν Ὀδυσσεύα :

«Ἐένε, μοῦ φαίνεσαι πολὺ βασανισμένος. Μὰ καὶ ποιὸς εἶναι χωρὶς βάσανα σ' αὐτὸν τὸν κόσμο! Μήπως θαρρεῖς πὸς κι ἐγὼ ἔχω λιγώτερες πίκρες καὶ βάσανα; Ἄχ! νὰ ἤξερες τί ὑποφέρω κάθε μέρα γιὰ τὸν καλὸ μου τὸν ἀφέντη! Ποιὸς ξέρει, ἂν βρῖσκεται στὴ ζωὴ! Καὶ ἂν εἶναι ἀκόμη ζωντανός, ποιὸς ξέρει ποῦ νὰ βρῖσκεται καὶ τί βάσανα τραβᾷ, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ἐδῶ τοῦ καταστρέφουν τὴν περιουσία του!»

Μὲ τὴν ὁμιλία ἔφτασαν κι οἱ δυὸ στὴν καλύβα καὶ μπῆκαν μέσα. Ἀμέσως ὁ Εὐμαιοὺς ἔστρωσε καταγῆς πυκνὰ κλαδιὰ κι ἀποπάνω ἔρριξε μιὰ μαλλιαρὴ καὶ μαλακιὰ προβιά. Ἐκεῖ ἔβαλε τὸν ξένο νὰ καθίση.

Ὁ Ὀδυσσεύς χάρηκε γιὰ τὴ μεγάλη περιποίησι πὸν τοῦ ἔκαμε ὁ Εὐμαιοὺς καὶ τοῦ εἶπε :

«Μακάρι νὰ σοῦ δώσουν οἱ θεοί, καλέ μου ἄνθρωπε, ὅ,τι θέλει ἡ καρδιά σου».

Ὁ Εὐμαιοὺς ἀποκρίθηκε :

«Ἐένε μου, τὸ ἔχω μεγάλη ἁμαρτία νὰ ἔρθῃ ξένος στὴν καλύβα μου καὶ νὰ μὴν τὸν καλοδεχτῶ. Οἱ ξένοι κι οἱ ζητιάνοι εἶναι ἄνθρωποι τῶν θεῶν. Λυποῦμαι μονάχα, πὸν δὲν μπορῶ νὰ σ' εὐχαριστήσω ὅπως θέλει ἡ ψυχὴ μου. Οἱ δοῦλοι, καθὼς ξέρεις, δὲν ἔχουν πολλὰ πράματα νὰ δίνουν καὶ μάλιστα ὅταν ἔχουν καινούρια ἀφεντικά.

» Ἄχ, ὁ κακόμοιρος δὲν εἶχα τύχη νὰ ζήσῃ ὁ

ἀφέντης μου! Αὐτὸς μ' ἀγαποῦσε καὶ θὰ μοῦ ἔδινε ὅ,τι δίνουν οἱ καλοὶ ἀφεντικοὶ στοὺς πιστοὺς δούλους των. Μὰ τί κάθομαι καὶ λέω; Ἐκεῖνος χάθηκε πιά, πὺ νὰ χαθῆ ὅλη ἡ γενιά τῆς Ἑλένης, πὺ ἔστειλε στὸν Ἄδη τόσα παλικάρια».

Αὐτὰ εἶπε ὁ καλὸς χοιροβοσκὸς καὶ πῆγε στὸ μαντρὶ κι ἔφερε δυὸ γουρουνάκια. Τὰ ἔσφαξε, τὰ τσουρούφλησε στὴ φωτιά, τὰ ἔκοψε κομμάτια, τὰ πέρασε στὴ σούβλα καὶ τὰ ἔψησε.

«Ἐλα, ξένε μου» λέει τότε στὸν Ὀδυσσεά. «Τρῶγε ἀπ' αὐτὰ πὺ ἔχομε. Οἱ μεγάλοι χοῖροι, δὲν εἶναι γιὰ μᾶς. Τοὺς τρῶνε οἱ κακοὶ μνηστῆρες πὺ μαζεύτηκαν στὸ σπίτι τῆς κυρᾶς μου καὶ τοὺς ρημάζουν, χωρὶς νὰ φοβῶνται οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους.

»Αὐτοί, ξένε μου, εἶναι χειρότεροι κι ἀπὸ τοὺς κλέφτες. Οἱ κλέφτες, ἅμα ἀρπάξουν ὅ,τι βροῦν, φεύγουν βιαστικὸ, γιὰτὶ ἔχουν κάποιο φόβο μέσα τους. Οἱ μνηστῆρες ὁμως ἀπὸ τὸ πρωὶ ὡς τὸ βράδυ καταστρέφουν τὴν περιουσία τοῦ ἀφέντη μου χωρὶς κἀνένα φόβο.

»Δὲν τρῶνε οἱ ἀθεόφοβοι ἕνα ἢ δυὸ σφαχτὰ τὴν ἡμέρα· τρῶνε πολὺ περισσότερα. Ἄν ρωτᾶς καὶ γιὰ ψωμί καὶ κρασί, δὲν βρίσκεις λογαριασμό. Οἱ δοῦλοι κι οἱ δοῦλες δὲν προφταίνουν νὰ κουβαλοῦν. Καὶ πάλι, μ' ὄλο αὐτὸ τὸ σκόρπισμα πὺ γίνεται, ὁ ἀφέντης μου ἔχει ἀκόμη ἀρκετά, γιὰτὶ ἦταν πολὺ πλούσιος. Ἐχει ἀκόμη πολλὰ κοπάδια χοίρους, πρόβατα καὶ γίδια. Τὰ φυλάγουν καλοὶ βοσκοί, καὶ κάθε μέρα ἔχουν διαταγὴ νὰ φέρνῃ ὁ καθένας στοὺς μνηστῆρες τὸ καλύτερο σφαχτό. Κι ἐγὼ ὁ κακόμοι-

ρος κάθε πρωί διαλέγω τὸν παχύτερο χοῖρο καὶ τὸν στέλνω στὴ χώρα. Δὲν τὸν πηγαίνω μόνος μου, γιατί ἡ καρδιά μου δὲ βασιτᾶ νὰ βλέπω μὲ τὰ μάτια μου αὐτὰ ποὺ γίνονται».

Ἐνῶ ὁ Εὐμαιὸς μιλοῦσε, ὁ Ὀδυσσεὺς ἔτρωγε καὶ ἔκανε μὲ τὸ νοῦ του σχέδια, πῶς νὰ σκοτώσῃ τοὺς μνηστήρες.

74. Ὁ Ὀδυσσεὺς μιλεῖ μὲ τὸν Εὐμαιο.

Ἀφοῦ χόρτασε ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Εὐμαιὸς τοῦ ἔδωσε ἓνα ξύλινο ποτήρι γεμάτο κρασί. Ὁ Ὀδυσσεὺς τὸ ἤπιε μ' εὐχαρίστηση καὶ ὕστερα τὸν ἐρώτησε.

«Καλέ μου ἄνθρωπε, δὲ μοῦ λές τ' ὄνομα τοῦ ἀφέντη σου; Μπορεῖ νὰ τὸν ἐγνώρῃσα πουθενὰ ἢ νὰ ἔμαθα τίποτε γι' αὐτόν, καὶ νὰ σοῦ δώσω καμιὰ πληροφορία».

— «Σώπα, γέρο μου, νι ἀπὸ τέτοια εἶμαστε χορτάτοι. Οὔτε ἡ κυρά μου οὔτε τὸ παιδί της πιστεύουν πιά σὲ τέτοιες πληροφορίες. Ὅποιος ζητιάνος ἔρθῃ στὸ νησί μας, πάει στὴν κυρά μου καὶ τῆς λέει, πῶς εἶδε τάχα τὸν ἀφέντη μου, τὸν Ὀδυσσεῦ, καὶ κουβέντιασε μαζί του, καὶ πῶς σὲ λίγες ἡμέρες θὰ γυρίσῃ. Κι αὐτὴ ἡ καημένη τὸν φιλοξενεῖ καὶ τοῦ δίνει πολλὰ δῶρα.

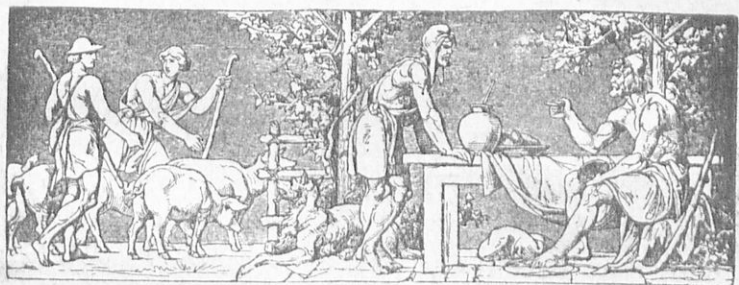
»Καὶ ἡ ἀφεντιά σου τώρα, γέρο μου, δὲν εἶνε παράξενο νὰ φτιάσῃς καμιὰ τέτοια ἱστορία γιὰ νὰ πάρῃς κανένα πουκάμισο καὶ κανένα πανωφόρι. Μὰ μὴ χάνεις τὸν κόπο σου ἄδικα. Ἐμεῖς δὲν ἔχομε πιά καμιὰ ἐλπίδα. Ὁ ἀφέντης μου χάθηκε. Δὲ θὰ τὸν ξαναἰδοῦμε πιά. Ποιὸς ξέρει σὲ πιά ἀμμουδιά

σαπίζουν τὰ κόκαλά του, ἢ ποιοὶ σκύλοι ἢ ὄρνια τὸν ἔφαγαν! Ἐγώ, ὅσα χρόνια καὶ ἂν περάσουν, ποτὲ δὲ θὰ τὸν ξεχάσω, γιὰτὶ μ' ἀγαποῦσε σὰν παιδί του. Τέτοιο καλὸ ἀφέντη δὲ θὰ τὸν ξαναβρῶ».

— «Καὶ πῶς σὲ λένε;» εῴτησε ὁ Ὀδυσσεύς τὸ χοιροβοσκό.

— «Εὐμαιο» ἀποκρίθηκε ἑ-εῖνος.

— «Ἄκουσε λοιπόν, Εὐμαιε. Ἄφου δὲν πιστεύεις στὰ λόγια μου, ἔλα νὰ σοῦ κάμω ὄρκο, πῶς γνωρίζω τὸν Ὀδυσσεύα καὶ πῶς γρήγορα θὰ γυρίσῃ. Μὲ δλη τὴ φτώχεια πού μὲ δέρνει, δὲ ζητῶ πληρωμὴ γιὰ τὴν

Σὲ λίγο γύρισαν οἱ βοσκοὶ μὲ τὰ κοπάδια τῶν χοίρων (σελ. 122).

καλὴ εἶδηση, προτοῦ νὰ ἔρθῃ ἐδῶ ὁ Ὀδυσσεύς. Μισῶ σὰν τὸν χάρο τὸν ψεύτη, πού λέει ψέματα γιὰ νὰ πάρῃ χρήματα. Σοῦ ὀρκίζομαι λοιπὸν στὸ Δία καὶ στὸ ψωμί πού τρῶμε τὴ στιγμή αὐτή, πῶς ὁ ἀφέντης σου αὐτὸν τὸ μῆνα ἢ στὴν ἀρχὴ τοῦ ἄλλου θὰ εἶνε ἐδῶ».

Ὁ καλὸς χοιροβοσκὸς χαμογέλασε καὶ εἶπε :

«Ἐλα, γέρο, πίνε ἤσυχά τὸ κρασί σου κι ἄφησε τὰ παραμῦθια σου. Ἄς ἀλλάξωμε ὀμιλία, γιὰτὶ ραγίζεται ἡ καρδιά μου, ὅταν κανεῖς μοῦ θυμίζῃ τὸν ἀφέντη μου. Ἄμποτε νὰ γυρίσῃ, ὅπως λαχταροῦν

ὁ γερο Λαέρτης ὁ πατέρας του, ἡ Πηνελόπη καὶ ὁ Τηλέμαχος.

»Καὶ τώρα σὰ νὰ μὴ μᾶς ἔφταναν ὅσα τραβοῦμε, μᾶς ἤρθε καὶ ἄλλη συμφορὰ. Δὲν ξέρω ποιὸς κακὸς δαίμονας ἔβαλε στὸ νοῦ τοῦ Τηλεμάχου νὰ πάη στὴν Πύλο καὶ στὴ Σπάρτη, μήπως μάθη τίποτε γιὰ τὸν πατέρα του. Οἱ μνηστῆρες τὸ ἔμαθαν πὼς ἔφυγε, καὶ παραφυλάγουν μὲ τὸ πλοῖο νὰ τὸν σκοτώσουν στὸ γυρισμό. Οἱ θεοὶ ἄς βάλουν πιά τὸ χέρι τους.

»Τώρα, γέρο μου, εἶναι ἡ δική σου σειρὰ, νὰ μοῦ πῆς ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι, πιά εἶναι ἡ πατρίδα σου καὶ τί βάσανα εἶχες».

75. Πῶς ὁ Εὐμειος περιποιήθηκε τὸν Ὀδυσσεά.

Ὁ Ὀδυσσεάς θυμήθηκε τὴ συμβουλὴ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ δὲ φανέρωσε στὸν Εὐμαιο ποιὸς εἶναι. Ἐφτιασε μὲ τὸ νοῦ του μιὰ πλαστὴ ἱστορία καὶ εἶπε πὼς ὅταν ἦταν νέος, πολέμησε στὴν Τροία, καὶ κεῖ εἶχε γνωρίσει τὸν Ὀδυσσεά. Πλανήθηκε σὲ πολλοὺς τόπους. Σ' ἓνα ταξίδι κακοὶ ἄνθρωποι τοῦ ἄρπαξαν ὅ,τι εἶχε, τοῦ φόρεσαν αὐτὰ τὰ κουρέλια καὶ τὸν πέταξαν σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ νησιοῦ.

Στὸ μεταξὺ βασίλευσε ὁ ἥλιος καὶ σὲ λίγο γύρισαν οἱ βοσκοὶ μὲ τὰ κοπάδια τῶν χοίρων καὶ τοὺς ἔκλεισαν στὰ μαντριά τους. Τότε ὁ χοιροβοσκὸς γιὰ νὰ τιμήσῃ τὸν ξένον ἔσφαξε ἓνα παχὺ χοῖρο πέντε χρονῶν, τὸν ἔκοψε κομμάτια, τὰ πέρασε στὶς σοῦβλες καὶ τὰ ἔψησε.

Τὸ πρῶτο κομμάτι τὸ ἀφιέρωσε στοὺς θεοὺς.

Τὰ ἄλλα τὰ μοίρασε στοὺς συντρόφους του Στὸν Ὀδυσσεά ἔδωσε τὸ καλύτερο κομμάτι, τὴ ράχη ὀλόκληρη.

Ὁ Ὀδυσσεάς χάρηκε γιὰ τὴ μεγάλη τιμὴ ποὺ τοῦ ἔκαμε ὁ Εὐμαιοσ καὶ τοῦ εἶπε :

«Μακάρι νὰ σὲ ἀγαπήσουν ὅλοι οἱ θεοὶ ὅπως ἐγὼ σὲ ἀγάπησα, γιὰτὶ ἂν καὶ μὲ βλέπεις σὲ τέτοια κατάσταση, μὲ δέχεσαι τόσο φιλόξενα».

Ὑστερα ὁ Εὐμαιοσ τοῦ ἔστρωσε προβιὲς γιὰ νὰ κοιμηθῆ κοντὰ στὴ φωτιά. Ἐκεῖ ξαπλώθηκε ὁ Ὀδυσσεάς καὶ σκεπάστηκε μὲ μιὰ χοντρή καὶ μεγάλη κάπα ποὺ τοῦ ἔδωσε γιὰ σκέπασμα ὁ χοιροβοσκός.

Ὁ Εὐμαιοσ κρέμασε ἀπὸ τὸν ὄμο του τὸ σπαθὶ του καὶ τυλίχτηκε καλὰ μὲ τὸ μεγάλο πανωφόρι του. Ἐπειτα καληνύχτισε τὸν ξένο του καὶ πῆγε, ὅπως συνήθιζε, νὰ κοιμηθῆ κοντὰ στοὺς χοίρους, μέσα σὲ μιὰ βαθειὰ σπηλιὰ ποὺ δὲν τὴν ἔπιανε ὁ βοριάς.

ΜΕΡΟΣ Δ'.

76. Ἡ Ἀθηνᾶ συμβουλεύει τὸν Τηλέμαχο.

Ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ πῆγε στὴ Σπάρτη.

Ἦταν νύχτα κι ὄλοι κοιμόνταν στὸ παλάτι τοῦ Μενελάου.

Ἡ Ἀθηνᾶ μπῆκε μέσα καὶ βρῆκε τὸν Τηλέμαχο ἄγρυπνο, γιατί ἡ ἔνοια τοῦ πατέρα του δὲν τὸν ἄφηνε νὰ κλείσει μάτι.

«Τηλέμαχε, τοῦ λέει ἡ θεά, δὲν εἶναι πιὰ καλὸ νὰ μένης μακριὰ ἀπὸ τὸ σπίτι σου. Ἡ μητέρα σου ἔμαθε πὼς ἔφυγες μὲ πλοῖο κι ἔχει μεγάλη λύπη. Ἄκουσε καὶ ἓνα ἄλλο. Στὸ στενὸ ποῦ εἶναι ἀνάμεσα στὴν Κεφαλληνία καὶ στὴν Ἰθάκη, σοῦ ἔχουν στήσει καρτέρι οἱ μνηστῆρες γιὰ νὰ σὲ σκοτώσουν. Γι' αὐτὸ ἅμα φτάσης κοντὰ σ' αὐτὰ τὰ νησιά, νὰ προσέξεις νὰ περάσης ἀπὸ κεῖ νύχτα καὶ πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴ στεριά. Κι ὅταν φτάσης στὸ πιδὸ κοντινὸ ἀκρογιάλι τῆς Ἰθάκης, στείλε τὸ πλοῖο καὶ τοὺς συντρόφους σου στὴ χώρα, καὶ σὺ πῆγαινε στὴν καλύβα τοῦ πι-στοῦ σου χοιροβοσκοῦ, στὸν Εὐμαιο, νὰ περάσης ἐκεῖ τὴ νύχτα. Μὴ λησμονήσης νὰ εἰδοποιήσης τὴ μητέρα σου πὼς γύρισες ἀπὸ τὸ ταξίδι σου γερός».

77. Ὁ Τηλέμαχος γυρίζει στὴν Ἰθάκη.

Ὅταν ἄρχισε νὰ γλυκοχαράξει, ὁ Τηλέμαχος ξύπνησε τὸν Πεισίστρατο καὶ τοῦ εἶπε:

«Σήκω, Πεισίστρατε, πρέπει νὰ φύγωμε ἀμέσως».

—«Ἄς περιμένωμε λίγο, τοῦ λέει ὁ Πεισίστρατος, ὥσπου νὰ σηκωθοῦν ὁ Μενέλαος κι ἡ Ἑλένη».

Ὅταν φώτισε καλὰ ἡ μέρα, σηκώθηκε καὶ ὁ Μενέλαος κι εἶδε τοὺς νέους, πὺ ἦταν ἕτοιμοι γιὰ ταξίδι.

«Μενέλαε» τοῦ λέει τότε ὁ Τηλέμαχος, «ἀρχετὲς ἡμέρες μείναμε στὴ παλάτι σου. Εἶναι καιρὸς πιά νὰ γυρίσω στὴν πατρίδα μου.

Ὁ Μενέλαος ἀποκρίθηκε :

«Δὲν ἤθελα νὰ φύγῃς τόσο γρήγορα, παιδί μου, μὰ ἀφοῦ ἐσὺ τὸ θέλεις πῆγαινε στὸ καλὸ. Μεῖνε μονάχα μιὰ στιγμή ἀκόμη, γιὰ νὰ ἐτοιμάσω τὰ δῶρα πὺ θὰ σοῦ δώσω».

Κι ἀμέσως πηγαίνει μὲ τὴν Ἑλένη στὴ μοσκομυρισμένη κάμαρα πὺ φύλαγαν τὰ πλούτη τους. Ὁ Μενέλαος πῆρε ἕνα χρυσὸ ποτήρι κι ἕνα μικρὸ ἀσημένιο πιθαράκι, πὺ ἦταν τὰ χεῖλη του χρυσά. Ἡ Ἑλένη διάλεξε ἕναν πέπλο ὀλοκέντητο, πολὺ πολὺ ὄρατο, πὺ τὸν εἶχε κεντήσει μὲ τὰ χεῖρια της.

Ὁ Τηλέμαχος εὐχαρίστησε τὸ βασιλικὸ ζευγάρι γιὰ τὰ πολύτιμα δῶρα καὶ γιὰ τὴν εὐγενικὴ φιλοξενία.

Πλούσιο τραπέζι τοὺς περῆμενε. Ἐφαγαν καλὰ καὶ ἤπιαν ὥστερα ἀποχαιρέτησαν τὸν Μενέλαο καὶ τὴν Ἑλένη, ἀνέβηκαν στὸ ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν.

Τ' ἄλογα πετοῦσαν σὰν πουλιά· καὶ τὸ ἀπόγεμα τῆς ἄλλης ἡμέρας ἔφτασαν στὴν Πύλο. Ἐκεῖ ὁ Τηλέμαχος λέει στὸν Πεισίστρατο :

«Γλυκέ μου φίλε, θὰ κάμης αὐτὸ πού θὰ σοῦ ζητήσω; Ἐμεῖς εἶμαστε φίλοι ἀπὸ τὰ γονικά μας, ἔχομε τὴν ἴδια ἡλικία κι αὐτὸ τὸ ταξίδι μᾶς ἔκαμε ν' ἀγαπήσωμε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο σὰν ἀδερφοί. Σὲ παρακαλῶ λοιπόν, μὴ μὲ πᾶς στὸ σπίτι σας. Ὁ πατέρας σου θὰ θελήσῃ νὰ μὲ κρατήσῃ γιὰ νὰ μὲ φιλοξενήσῃ, κι ἐγὼ βιάζομαι πολὺ νὰ φτάσω στὴν πατρίδα μου».

Ὁ Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος ἀνέβηκαν στ' ἀμάξι καὶ ξεκίνησαν (σελ. 125).

— «Γι' ἀγάπη σου θὰ κάμω αὐτὸ πού μου ζητᾶς» εἶπε ὁ Πεισίστρατος, κι ἀμέσως ἔστρεψε τ' ἄλογα γιὰ τὸ ἀκρογιάλι, ὅπου περιέμενε τὸ πλοῖο. Πῆρε τὰ δῶρα ἀπὸ τὸ ἀμάξι καὶ τὰ ἔβαλε στὴν πρύμη. Ἀποχαιρέτησε τὸν Τηλέμαχο, τοῦ εὐχήθηκε καλὸ ταξίδι καὶ γύρισε τ' ἄλογα γιὰ τὴν Πύλο.

Οἱ ναῦτες ἔλυσαν τὰ παλαμάρια, ἀπλῶσαν τὰ πανιά κι ἔβαλαν πλώρη γιὰ τὴν Ἰθάκη. Ἡ Ἀθηναῖα τοὺς ἔστειλε πρῶμο ἀεράκι καὶ τὸ πλοῖο πετοῦσε σὰ σαῖτα πάνω στὰ κύματα.

Μὲ τὴ βοήθεια τῆς θεᾶς γλίτωσε ὁ Τηλέμαχος ἀπὸ τὸ καρτέρι πού τοῦ εἶχε στήσει ὁ Ἀντίνοος στὸ στενό. Ἐφτάσε σὲ μιὰ ἔρημη ἀκρογιαλιά τῆς

Ἰθάκης καὶ μόλις πήδησε ἔξω εἶπε στοὺς συντρόφους του.

«Ἐσεῖς πηγαίνετε μὲ τὸ πλοῖο στὴ χώρα. Ἐγὼ θὰ πάω στὴν ἐξοχή, νὰ ἰδῶ τί γίνεται στὰ κτήματά μου».

Καὶ κίνησε ἴσια γιὰ τὴν καλύβα τοῦ χοιροβοσκοῦ του.

ἄ. Ὁ Τηλέμαχος στὸν Εὐμαιο.

Ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Εὐμαιοὺς ξύπνησαν πολὺ πρῶτα. Μόλις σηκώθηκαν, ὁ Εὐμαιοὺς ἔστειλε τοὺς ἄλλους βοσκοὺς στὰ λιβάδια μὲ τοὺς χοίρους. Αὐτὸς ἔμεινε στὴν καλύβα μὲ τὸν Ὀδυσσεύα.

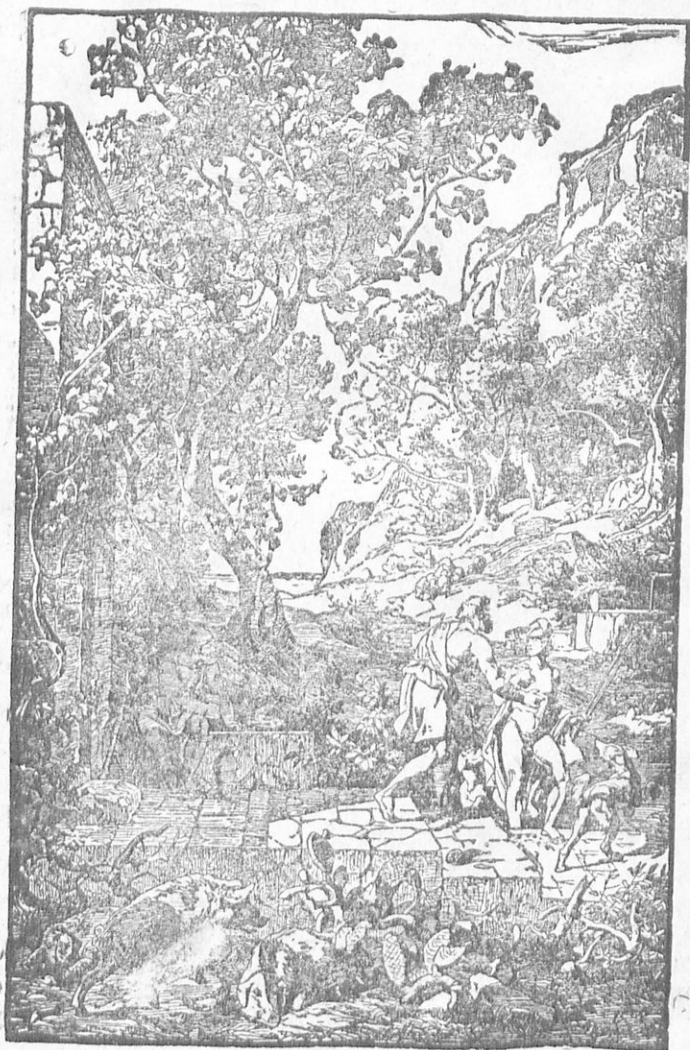
Ἐξαφνα ἀκούστηκαν πατήματα. Οἱ σκύλοι ὁμῶς δὲ γάβγισαν, μόνο κουνούσαν τὴν οὐρά τους. Ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε τότε στὸν Εὐμαιο :

«Χωρὶς ἄλλο κάποιος φίλος σου ἔρχεται, γιὰ τὰ σκυλιὰ δὲν γαβγίζουν».

Πρὶν τελειώσῃ τὴν ὁμιλία του ὁ Τηλέμαχος μπῆκε στὴν αὐλή. Ὁ Εὐμαιοὺς ξαφνίστηκε, τινάχτηκε ἀπάνω κι ἔτρεξε νὰ καλοδεχτῆ τὸν κύριό του. Τὸν ἀγκάλιασε, ὅπως ἀγκαλιάζει ὁ πατέρας τὸ μονάκριβό του παιδί, πὺ γυρίζει ἀπὸ τὰ ξένα, τοῦ φίλησε τὰ χέρια καὶ τοῦ εἶπε μὲ μάτια δακρυσμένα :

«Ἦρθες, Τηλέμαχέ μου, καλέ μου ἀφέντη! Μεγάλη ἀνησυχία εἶχα μήπως δὲ σὲ ξαναἰδῶ. Ἐλα, παιδί μου, ἔλα μέσα νὰ χαρῆ ἡ κορδιά μου, πὺ ἦρθες στὴν καλύβα μου μόλις γύριε. Ἀπὸ τὸ ταξίδι σου. Τώρα δὲν ἔρχεσαι συχνὰ ἐδῶ ἔξω. Σοῦ ἀρέσει νὰ μένης στὴ χώρα καὶ νὰ βλέπης τοὺς καταραμένους μνηστῆρες».

Ὁ Τηλέμαχος ἀποκριθῆκε :

Ἡρως, Τηλέμοχέ μου, καλέ μου ἀφέντη !» (σελ. 127).

«Καλέ μου Εϋμαιε, ἐγὼ πάντα σὲ θυμοῦμαι. Καὶ τώρα ἐπίτηδες ἤρθα, ἐδῶ, γιὰ νὰ σὲ ἰδῶ καὶ γιὰ νὰ μάθω τί κάνει ἡ μητέρα μου».

— «Ἡ μητέρα σου, παιδί μου, εἶπε ὁ Εϋμαιος, κλαίει κι ἀναστενάζει νύχτα μέρα».

Ὁ Τηλέμαχος ἔδωσε τὸ κοντάρι του στὸν Εϋμαιο κι ὕστερα μπῆκε στὴν καλύβα.

Ὁ Ὀδυσσεύς ἀμέσως σηκώθηκε καὶ πρόσφερε τὴ θέση του στὸ νέο. Ὁ Τηλέμαχος δὲ δέχτηκε καὶ τοῦ εἶπε:

«Κάθισε ξένε, στὴ θέση σου· θὰ βρεθῆ καὶ γιὰ μένα τόπος. Ὁ Εϋμαιος θὰ φροντίσῃ γι' αὐτό».

Ὁ Ὀδυσσεύς ξανακάθισε στὴ θέση του. Σ' αὐτὸ τὸ μεταξὺ ὁ Εϋμαιος ἔκοψε τρυφερὰ κλαδιά, τὰ ἔστρωσε καταγῆς κι ἄπλωσε ἐπάνω μαλακὲς προβιές. Ἐκεῖ κάθισε τὸ μονάκριβο παιδί τοῦ Ὀδυσσεύα.

Κοιτάζοντας τὸν ξένο, ὁ Τηλέμαχος ρώτησε τὸ χοιροβοσκό.

«Ἀπὸ ποῦ σοῦ ἤρθε αὐτὸς ὁ ξένος καὶ τί θέλει;»

— «Μοῦ εἶπε, ἀποκρίθηκε ὁ Εϋμαιος, πὼς εἶναι ἀπὸ τὴν Κρήτη, πὼς πλανήθηκε χρόνια πολλὰ στὰ ξένα, καὶ πὼς βασανίστηκε πολύ. Μοῦ ἤρθε στὴν καλύβα μὲ τὴν ψυχὴ στὸ στόμα καὶ τὸν ἐλυπήθηκα πολύ. Εἶχα σκαπὸ ὕστερα ἀπὸ δυὸ μέρες νὰ τὸν στείλω στὸ παλάτι, γιὰτὶ ἐδῶ ὅσο κι ἂν θέλω, δὲν μπορῶ νὰ τὸν περιποιηθῶ».

— «Εϋμαιε, εἶπε ὁ Τηλέμαχος, πὼς νὰ δεχτῶ τὸν ξένο στὸ παλάτι μου, πὺ οἱ κακοὶ μνηστῆρες οὔτε στιγμὴ δὲ θὰ τὸν ἀφήσουν ἤσυχο; Καὶ ἐγὼ τότε θὰ λυποῦμαι, πὺ δὲ θὰ μπορῶ νὰ τὸν βοη-

θήσω. Μιά φορά πού ἦρθε στὴν καλύβα σου, κράτησέ τον ἐδῶ. Ἐγὼ θὰ σοῦ στείλω καὶ φαγητὰ καὶ ροῦχα. Κι ἀργότερα θὰ φροντίσω νὰ τὸν στείλω ὅπου θέλει ἡ καρδιά του».

Δειλὰ δειλὰ μίλησε κι ὁ Ὀδυσσεύς τότε καὶ εἶπε:
«Καλό μου βασιλόπουλο, σ' εὐχαριστῶ πολὺ πολὺ γιὰ τὰ καλά σου λόγια. Μὰ ὁ νοῦς μου δὲν τὸ χωρεῖ, πῶς ἓνα παλικάρι σὰν καὶ σένα ἀφήνει στὸ παλάτι του νὰ κάνουν ὅ,τι θέλουν οἱ μνηστῆρες. Ἄν ἦμουν νέος ὅπως σύ, καὶ παιδι τέτοιου ξακουσμένου πατέρα, ἄς μοῦ ἔκοβαν ἀμέσως τὸ κεφάλι μου, ἂν δὲν τοὺς σκότωνα ὅλους. Καὶ ἂν δὲν τὸ κατώρθωνα, γιὰτὶ θὰ ἦταν πολλοί, θὰ προτιμοῦσα νὰ πέσω νεκρὸς μέσα στὸ παλάτι μου παρὰ νὰ βλέπω κάθε μέρα τ' ἄπρεπά των καμώματα».

— «Ἔνε, ἀποκρίθηκε ὁ Τηλέμαχος, μὲ τὸ δίκιο σου τὰ λὲς αὐτά, γιὰτὶ δὲν ξέρεις καλὰ τί τρέχει. Οἱ μνηστῆρες δὲν εἶναι πέντε δέκα. Εἶναι ὅλα τὰ καλύτερα παλικάρια ἀπὸ τὰ νησιὰ γύρω κι οἱ καλύτεροι νέοι τῆς Ἰθάκης. Χωρὶς ἄλλο θὰ μὲ θανάτωναν, ἂν ἔκανα αὐτὸ πού εἶπες τώρα. Μὰ ὅλα αὐτὰ εἶναι στὸ χέρι τῶν θεῶν. Καὶ τώρα, Εὐμαιε, πήγαινε στὴ χώρα καὶ πὲς κρυφὰ στὴν μητέρα μου πὼς γύρισα καλὰ ἀπὸ τὴν Πύλο καὶ εἶμαι ἐδῶ».

Ὁ Εὐμαιὸς ἀμέσως φόρεσε τὰ πέδιλά του πῆρε τὸ ραβδί του καὶ ξεκίνησε βιαστικά.

79. Ὁ Τηλέμαχος γνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύα.

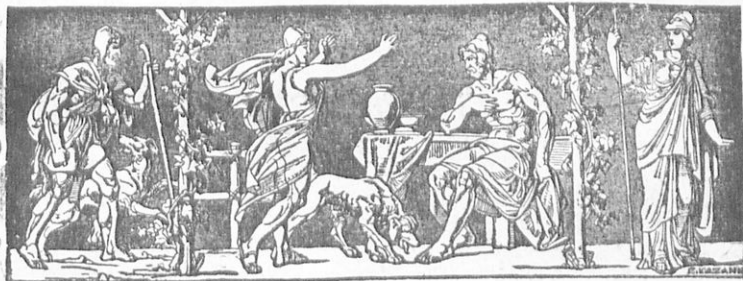
Μόλις ἔφυγε ὁ Εὐμαιὸς καὶ νά, προβάλλει μὲ τὴ θεϊκὴ τῆς ὄψη ἡ Ἀθηνᾶ ἔξω ἀπὸ τὴν καλύβα καὶ κάνει νόημα στὸν Ὀδυσσεύα νὰ βγῆ ἔξω.

Ὁ Τηλέμαχος δὲν τὴν εἶδε οὔτε κατίλαβε τίποτε. Μοναχὰ ὁ Ὀδυσσεύς τὴν εἶχε δεῖ καὶ βγήκε.

Τότε ἡ Ἀθηναῖα τοῦ εἶπε :

«Ὀδυσσεά, καιρὸς εἶναι πιά νὰ φανερωθῆς στὸ παιδί σου. Συλλογιστῆτε τώρα μαζί, μὲ τί τρόπο θὰ τιμωρήσετε τοὺς μνηστῆρες. Νὰ ἔχετε θάρρος. Ἐγὼ πάντα θὰ εἶμαι κοντά σας καὶ θὰ σᾶς βοηθήσω».

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ Ἀθηναῖα καὶ τὸν ἄγγιξε μὲ τὸ χρυσὸ της ραβδί. Κι' ἀμέσως ὁ ἄσχημος καὶ καταζαρωμένος γέρος μεταμορφώθηκε σὲ ἄντρα ὁμορφο, δυνατὸ καὶ καλοφορεμένο.

Ἡ θεὰ τότε ἔγινε ἄφαντη καὶ ὁ Ὀδυσσεύς μπῆκε στὴν καλύβα.

Ὁ Τηλέμαχος μόλις εἶδε τὸν ξένο τόσο ἀλλιώτικο, τινάχτηκε ἀπάνω τρομαγμένος καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ τὸν κοιτάξῃ στὸ πρόσωπο. Πέρασε ἀρκετὴ ὥρα ὥσπου νὰ συνέλθῃ. Καὶ τότε λέει μὲ φωνὴ τρεμουλιαστὴ ἀπὸ τὴ συγκίνηση :

«Ἐένε, τώρα μοῦ φαίνεσαι πολὺ διαφορετικὸς ἀπὸ ὅ,τι ἦσουν πρωτύτερα. Μὴν εἶσαι θεός; Γιατί μονάχα οἱ θεοὶ ἀλλάζουν μορφή».

— «Δὲν εἶμαι θεός, παιδί μου, ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. Εἶμαι ὁ πατέρας σου».

Κι ἔτρεξε στὸν Τηλέμαχο, τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του, τὸν ἐφιλοῦσε κι ἄφηνε νὰ τρέχουν τὰ δάκρυά του, ποὺ τὰ κρατοῦσε ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή.

Ὁ Τηλέμαχος ὁμως δὲν πίστευε ἀκόμη. Ἦθελε νὰ τὸν καλοεξετάσῃ πρῶτα. Τὸν ἐρώτησε λοιπὸν γιὰ πράγματα τοῦ σπιτιοῦ τους, ποὺ δὲν τὰ ἤξερε ἄλλος κανεὶς. Κι ὅταν πιά βεβαιώθηκε πὼς εἶχε ἐμπρὸς του τὸν πατέρα του, ἔχυσε δάκρυα χαρᾶς καὶ τὸν ἐφιλοῦσε.

— «Πατέρα μου, γλυκέ μου πατέρα!» ἔλεγε ὁ Τηλέμαχος.

— «Παιδί μου ἀγαπημένο!» ἀπαντοῦσε ἐκεῖνος.

Κι οἱ δύο τους ἀπὸ τὴ χαρὰ τους ἔκλαιαν πολλὴ ὥρα.

Ὁ Τηλέμαχος τέλος ρώτησε τὸν πατέρα του, πῶς ἔφτασε στὸ νησί ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια καὶ ποιοὶ τὸν ἔφεραν.

Ὁ Ὀδυσσεύς τοῦ διηγήθηκε μὲ λίγα λόγια πῶς ἦρθε ἀπὸ τὸ νησί τῶν Φαιάκων.

«Καὶ τώρα, παιδί μου, εἶπε, πρέπει νὰ συλλογιστοῦμε πῶς νὰ τιμωρήσωμεν τοὺς μνηστῆρες. Πές μου λοιπὸν πόσοι καὶ ποιοὶ εἶναι, γιὰ νὰ δοῦμε ἂν εἴμαστε ἀρκετοὶ οἱ δύο μας, ἢ ἂν θὰ χρειαστοῦμε κι ἄλλους νὰ μᾶς βοηθήσουν».

— «Πατέρα μου, συχνὰ ἄκουα νὰ λένε γιὰ τὴν ἐξυπνάδα σου καὶ τὴν παλικάριά σου. Αὐτὸ ὁμως ποὺ μοῦ λὲς τώρα, μοῦ φαίνεται σὰν ἀπίστευτο. Πῶς θὰ μπορέσωμε, δύο ἄνθρωποι ἐμεῖς, νὰ πολεμήσωμε μὲ τόσο πλῆθος; Οἱ μνηστῆρες οὔτε δέκα εἶναι οὔτε εἴκοσι· εἶναι περισσότεροι ἀπὸ ἑκατό. Γι' αὐτὸ σκέψου καλύτερα ποιοὺς ἄλλους νὰ καλέσωμε γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσουν».

80. Ὁ Ὀδυσσεύς συμβουλεύει τὸν Τηλέμαχο.

Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε τότε τὸν Τηλέμαχο:

«Ἐχε θάρρος, παιδί μου. Ἐχομε τοὺς θεοὺς βοηθούς. Καὶ τώρα ἄκουσε τί νὰ κάμης. Ἄμα χαράξη, νὰ πᾶς στὴ χώρα καὶ νὰ φερθῆς στοὺς μνηστῆρες ὅπως καὶ πρῶτα. Ἀργότερα θὰ μὲ φέρῃ καὶ μένα ὁ χειροβοσκὸς μεταμορφωμένο σὲ ζητιάνο. Ἄν οἱ μνηστῆρες μὲ περιγελάσουν ἢ μὲ βρῖσουν ἢ μὲ χτυπήσουν μὲ τὰ ὄπλα τους, κάνε τὸν ἀδιάφορο καὶ μὴ θυμώνῃς. Μόνο συμβούλευέ τους μὲ τρόπο μαλακό, νὰ μὴ μὲ μεταχειρίζονται ἄπρεπα. Αὐτοὶ ὅμως βέβαια δὲ θὰ σ' ἀκούσουν.

»Ἄκουσε καὶ τοῦτο ἀκόμη. Κανεὶς νὰ μὴ μάθῃ πὼς γύρισα κι εἶμαι ἐδῶ· μήτε ἡ μητέρα σου, μήτε ὁ γερο-Δαέρτης, μήτε ὁ χειροβοσκός, μήτε κανεὶς ἀπὸ τοὺς σπιτικούς».

81. Ὁ Τηλέμαχος γυρίζει στὴ χώρα.

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεύς μιλοῦσε ἀκόμη μὲ τὸ παιδί του, ὁ Εὐμαιὸς γύρισε ἀπὸ τὴ χώρα. Μὰ προτοῦ φτάσῃ στὴν καλύβα ἡ Ἀθηναῖα ξανάκαμε τὸν Ὀδυσσεῖα καθὼς ἦταν πρῖν.

Καὶ οἱ δύο ὑποδέχτηκαν μὲ χαρὰ τὸν πιστὸ ὑπηρέτη. Ὑστερα κάθισαν καὶ οἱ τρεῖς στὸ τραπέζι κι ἔφαγαν, κι ἔπειτα πῆγαν νὰ κοιμηθοῦν.

Τὸ πρῶτ, μόλις ἐξύπνησαν, ὁ Τηλέμαχος λέει τοῦ χειροβοσκοῦ:

«Καλέ μου Εὐμαιε, ἐγὼ τώρα θὰ πάω στὴ χώρα. Σὺ ἀργότερα ὀδήγησε τὸν ξένο ὡς ἐκεῖ. Στὴ χώρα ἄς ζητιανεύῃ. Ἐκεῖ θὰ βρῇ πολλοὺς γιὰ νὰ τοῦ δώσουν ἓνα ξεροκόμματο καὶ μιὰ σταλιά κρασί».

Ὁ Τηλέμαχος φόρεσε τὰ πέδιλά του, πῆρε τὸ κοντάρι του καὶ ἔφυγε βιαστικὸς γιὰ τὴ χώρα.

Πρώτη πού εἶδε τὸν Τηλέμαχο, ὅταν μπῆκε στὸ παλάτι, ἦταν ἡ Εὐρύκλεια. Ἡ γριὰ ἔτρεξε καὶ τὸν καλοδέχτηκε κλαίοντας ἀπὸ τὴ χαρὰ της. Μιὰ ἄλλη δούλα, ἀπὸ τίς πιὸ πιστές, ἔτρεξε ἀμέσως στὴν κάμαρα τῆς βασίλισσας, νὰ τῆς φέρῃ τὴν καλὴ εἶδηση.

Ἡ Πηνελόπη κατέβηκε τρεχάτη τίς σκάλες, ἀγκάλιασε τὸ παιδί της, τὸ γλυκοφίλησε στὰ μάτια καὶ τοῦ εἶπε μὲ παρὰπονο:

«Ἦρθες, Τηλέμαχέ μου, γλυκό μου φῶς. Ἦρθες, χαρὰ τῆς ζωῆς μου! Ἄ! τί φόβο εἶχα μήπως δὲ σὲ ξανάβλεπα! Πές μου τώρα, παιδί μου, τί ἔμαθες καὶ τί ἄκουσες γιὰ τὸν πατέρα σου;»

Μὲ τί χαρὰ θὰ τῆς ἔλεγε ὁ Τηλέμαχος πὼς ἦρθε ὁ πατέρας του! Μὰ δὲν ἦταν ὥρα ἀκόμη νὰ τῆς τὸ φανερώσῃ, γι' αὐτὸ τῆς εἶπε:

«Μητέρα, μὴ μοῦ κάνεις πιὸ μεγάλη τὴ λύπη μου. Φτάνει πὺ μόλις γλίτωτα ἀπὸ τὸ μεγάλο κίνδυνο, Ἄνῆρα στὸ θάλαμό σου, λούσου, φόρεσε ὀλοκάκαθαρα ροῦχα καὶ τάξε σὲ ὅλους τοὺς θεοὺς πλούσια δῶρα, νὰ μᾶς δώσουν αὐτὸ πὺ θέλομε».

82. Ὁ Μελάνθιος βρίζει τὸν Ὀδυσσεὺς καὶ τὸν Εὐύμαιο.

Στὸ μεταξὺ οἱ μνηστῆρες εἶχαν μαζευτῆ στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ καὶ διασκέδαζαν μὲ φωνές, ρίχνοντας τὸ λιθάρι ἢ τὸ κοντάρι. Μαζί τους ἦταν καὶ ὁ Ἄντινοος, πὺ μόλις εἶχε γυρίσει ἀπὸ τὸ καρτέρι μὲ ὅλους τοὺς συντρόφους του.

Ἔτσι περνοῦσαν πάντα κάθε πρωί, ὥσπου νὰ ἔρθῃ ἡ ὥρα νὰ καθίσουν στὸ τραπέζι.

Ὁ Εὐμαιὸς μὲ τὸ ζητιάνο εἶχαν ξεκινήσει κι ἔφτασαν κοντὰ στὴ χώρα. Ἐκεῖ ἦταν μιὰ ὡραία βρύση. Τὸ κρῦο καὶ κρυσταλλένιο τῆς νερὸ κατέβαινε ψηλὰ ἀπὸ τὸ βουνό.

Ἐκεῖ τοὺς βρῆκε ὁ Μελάνθιος ὁ γιδοβοσκὸς τοῦ Ὀδυσσεά. Εἶχε μαζί του καὶ δύο ἄλλους βοσκούς, ποὺ ἔφερναν, ὅπως πάντα, στοὺς μνηστῆρες δυὸ γίδια ἀπὸ τὰ καλύτερα.

Ὁ Μελάνθιος, μόλις τοὺς εἶδε, ἄρχισε νὰ γελάει καὶ νὰ λέη:

«Τί ταιριασμένο ζευγάρι! Ὁ ἓνας κουρελιάρης ὁδηγεῖ τὸν ἄλλο. Ὅμοιος τὸν ὅμοιο!

»Καὶ δὲ μᾶς λές, καταραμένε χοιροβοσκέ, ποῦ τὸν πᾶς αὐτὸν τὸν βρωμερὸ ψωμοζήτη, τὸ γεροκαμπούρη, ποὺ γυρίζει ἀπὸ πόρτα σὲ πόρτα καὶ ξύνει τίς πλάτες του καὶ ψωμοζητᾷ ὀλοένα; Δὲ μοῦ τὸν δίνεις νὰ μοῦ φυλάγῃ τὴ στάνη, νὰ μοῦ σαρώνῃ τὸ μαντρί καὶ νὰ κόβῃ τρυφερὰ κλαδιὰ γιὰ τίς γίδες μου; Κι ἐγὼ πάλι θὰ τοῦ δίνω νὰ πίνῃ τυρόγαλα γιὰ νὰ παχύνη.

»Μὰ τί κάθομαι καὶ λέω! Εἶναι αὐτὸς γιὰ δουλειά; Ἐχει πὰ συνηθίσει νὰ γεμίζει τὴν ἀχόρταγη κοιλιὰ του μὲ τὴ ζητιανιά. Κακομοίρη, τί ἔχεις νὰ τραβήξῃς ἀνπατήσης στὸ παλάτι! Μὲ τὰ σκαμνιά θὰ σοῦ σπάσουν τὰ πλευρά σου οἱ μνηστῆρες!»

Αὐτὰ εἶπε ὁ Μελάνθιος καὶ περνώοντας ἔδωσε μιὰ κλοτσιὰ στὸν Ὀδυσσεά.

Ἐκεῖνος τὸν ἀγριοκοίταξε καὶ σήκωσε τὸ χοντρὸ ραβδί του νὰ χτυπήσῃ τὸ Μελάνθιο κατακέφαλα,

μὰ κρατήθηκε. Ὁ Εὐμαιος ὄμως θύμωσε πάρα πολὺ καὶ ἄρχισε νὰ τὸν φοβερίζει καὶ νὰ τοῦ λέη!

«Ἄ! ἔλεινέ! Ἄμα ἔρθη ὁ Ὀδυσσεάς, τότε θὰ δῆς τί ἔχεις νὰ πάθης! Γυρίζεις καμαρώνοντος ἀπὸ τὸ πρῶν ὡς τὸ βράδυ στοὺς δρόμους καὶ ἀφήνεις νὰ ρημάζουν τὰ κοπάδια τοῦ ἀφεντικοῦ μας».

— «Τί λές, ἄθλιε; ἀποκρίθηκε ὁ γιδοβοσκός. «Ἐμένα φοβερίζεις; Ἐγὼ δὲν ἔχω κανένα ἀνάγκη ἄς εἶναι καλὰ οἱ μνηστῆρες. Μόνο νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ χαθῆ γρήγορα καὶ ὁ Τηλέμαχος ὅπως χάθηκε καὶ ὁ πατέρας του· καὶ ἔτσι νὰ ξεκληρίσῃ ἡ γενιὰ τοῦ Λαέρτη».

Αὐτὰ εἶπε ὁ Μελάνθιος καὶ τράβηξε τὸ δρόμο του γιὰ τὸ παλάτι. Σὲ λίγο ἔφτασαν ἐκεῖ καὶ ὁ Ὀδυσσεάς μὲ τὸ χοιροβοσκό.

83. Ὁ σκύλος Ἄργος γνωρίζει τὸν ἀφέντη του.

Ὅταν ἔφτασαν κοντὰ στὸ παλάτι, ὁ Ὀδυσσεάς εἶπε στὸν Εὐμαιο :

«Χωρὶς ἄλλο αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ παλάτι τοῦ ἀφεντικοῦ σου. Εὐκόλα μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ καταλάβῃ, γιατί ξεχωρίζει ἀπὸ τὰ ἄλλα σπίτια. Τί μεγάλο καὶ τί ὠραῖο πού εἶναι! Καὶ τί μεγάλη αὐλὴ πού ἔχει! Φαίνεται πὼς μέσα γλεντοκοποῦν, γιατί ἔρχεται μουρουδιὰ ἀπὸ κρέατα πού ψήγουν, καὶ ἀκούω τραγούδια καὶ μουσική».

— «Καλὰ τὸ κατάλαβες, ξένη, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐμαιος. Αὐτὸ εἶναι τὸ παλάτι. Μὰ δὲ μοῦ λές τί πρέπει νὰ κάμω τώρα; Θέλεις νὰ μπῆς πρῶτος ἐσὺ μέσα καὶ ὕστερα νὰ ἔρθω ἐγώ; ἢ νὰ πάω ἐγὼ ἐμπρὸς

καὶ νάρθης ἐσὺ ὕστερα ; Δὲν κάνει νὰ μποῦμε κι οἱ δυὸ μαζί».

— « Ἐμπα σὺ πρῶτος, ἀποκριθῆκε ὁ Ὀδυσσεύς, καὶ σὲ λίγο ἔρχομαι κι ἐγώ ».

Ἐνῶ μιλοῦσαν, ἓνα γέρικο σκυλί, ποὺ ἦταν ξαπλωμένο ἀπάνω εἰς ἓνα σωρὸ κοπριά, σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ τ' αὐτιά του. Ἦταν ὁ κακόμοιρος ὁ Ἄργος, τὸ ἀγαπημένο σκυλί τοῦ Ὀδυσσεύα. Τὸ εἶχε μεγαλώσει ὁ ἴδιος, μὰ δὲν τὸ χάρηκε, γιὰτὶ εἶχε φύγει σιὰ ξένα.

Τὸ σκυλί αὐτὸ μιὰ φορὰ ἦταν πολὺ ὁμορφο καὶ καλὸ λαγωνικό. Κυνηγοῦσε λάφια, ἀγριόγιδες, λαγούς, καὶ ἄλλα ἀγρίμια. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ὅμως ποὺ ἔφυγε ὁ ἀφέντης του, κανεὶς δὲ γύρισε νὰ τὸ ἰδῆ. Γι' αὐτὸ μέρη νύχτα ἦταν ξαπλωμένο ἀπάνω στὴν κοπριά γεμάτο τσιμπούρια. Ἄμα ἔνωσε ὅμως κοντὰ τὸν Ὀδυσσεύα, προσπάθησε νὰ σηκωθῆ γιὰ νὰ τὸν καλοδεχτῆ, μὰ τοῦ κάκου ! Δὲν εἶχε πιά δύναμη. Μονάχα τὴν οὐρά του κούνησε καὶ κατέβασε τ' αὐτιά.

Ὁ Ὀδυσσεύς τὸ εἶδε καὶ δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα. Μὰ γιὰ νὰ μὴν καταλάβῃ τίποτε ὁ Εὐμαιος, γύρισε τὸ πρόσωπό του ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος καὶ σφούγγισε τὰ μάτια του.

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεύς εἶχε τὸ νοῦ του στὸ πιστὸ σκυλί του, ὁ Εὐμαιος μπῆκε στὸ παλάτι.

84. Ὁ Ὀδυσσεύς στοὺς μνηστῆρες.

Πρῶτος ὁ Τηλέμαχος εἶδε τὸ χοιροβοσκὸ του καὶ τοῦ ἔκανε νόημα νὰ πάῃ νὰ καθίσῃ κοντά του.

Σὲ λίγο μπῆκε κι ὁ Ὀδυσσεύς καὶ κάθισε στὸ κατώφλι, ἀκουμπώντας τὴ ράχη του σ' ἓνα στῦλο ἀπὸ κυπαρίσσι.

Ὁ Τηλέμαχος ἔδωσε τότε στὸν Εὐμαιο ἓνα ὀλόκληρο καρβέλι καὶ ἓνα κομμάτι κρέας, καὶ τοῦ εἶπε νὰ τὰ δώσῃ στὸ ζητιάνο. Ὁ Ὀδυσσεύς τὰ πῆρε, σήκωσε τὸ βλέμμα του ψηλὰ καὶ εἶπε :

«Δία, σὲ παρακαλῶ, κάμε πολὺ εὐτυχισμένο τὸν Τηλέμαχο καὶ μακάρι νὰ γίνουν ὅλα ὅσα ἡ ψυχὴ του θέλει».

Καὶ ἀφοῦ εἶπε αὐτά, ἔστρωσε κάτω τὸ μπαλωμένο σακούλι του, τὰ ἔβαλε ἀπάνω καὶ ἔτρωγε. Ὑστερα σηκώθηκε καὶ γύριξε τὰ τραπέζια ἀπλώνοντας τὰ δύο του χέρια, γιὰ νὰ τοῦ δώσουν καὶ οἱ μνηστῆρες τίποτε. Αὐτοὶ ἀπὸ λύπη τοῦ ἔδιναν ψωμί καὶ κρέας, καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν ποῖος εἶναι καὶ ἀπὸ ποῦ ἦρθε.

«Ὁ χοιροβοσκὸς μᾶς τὸν κουβάλησε ἐδῶ» εἶπε ὁ Μελάνθιος· «μὰ οὔτε αὐτὸς ξέρει τὴ γενιά του».

Τότε ὁ Ἄντινοος εἶπε μὲ θυμὸ στὸν Εὐμαιο :

«Γιατί, ἄμυαλε χοιροβοσκέ, μᾶς ἔφερες ἐδῶ αὐτὸν τὸν ψωμοζήτη; Δὲ μᾶς φτάνουν ὅσοι ζητιάνοι

εἶναι στὸν τόπο μας ; Ἐσὺ θυμώνεις πού τρῶνε τὰ πλούτη τοῦ ἀφεντικοῦ σου ξένοι, κι ὁμῶς σὰ νὰ μὴ φτάναμε ἑμεῖς, μόνος σου φέρνεις καὶ ἄλλους».

Ὁ χοιροβοσκὸς ἀποκρίθηκε :

« Ἀντίνοε, δὲν ταιριάζει σὲ σένα, πού εἶσαι ἀπὸ μεγάλη οἰκογένεια, νὰ μιᾶς ἔτσι. Ποιὸς καλεῖ μόνος του στὸ σπίτι ξένο, ἐκτὸς ἀπὸ γιατρὸ ἢ μάντι ἢ μαραγκὸ ἢ κανέναν ἄλλον τεχνίτη πού τὸν χρειάζομαστε ; Τοὺς ζητιάνους κανεῖς δὲν τοὺς καλεῖ, ἔρχονται μοναχοὶ τοὺς. Ἐσὺ ὁμῶς εἶσαι πάντα ὁ πιὸ σκληρὸς μνηστήρας στοὺς πιστοὺς ὑπηρέτες τοῦ ἀφέντη μου καὶ πιὸ πολὺ σὲ μένα. Μὰ λίγο μὲ μέλει. Ἄς εἶναι καλὰ ἢ κυρὰ μου κι ὁ Τηλέμαχος. Ὅσο ζοῦνε αὐτοὶ καμιὰ ἀνάγκη δὲ σ' ἔχω».

Ὁ Ἀντίνοος χτυπᾷ τὸν Ὀδυσσεά.

Μόνον ὁ Ἀντίνοος δὲν εἶχε δώσει ἀκόμη τίποτε τοῦ ζητιάνου. Ὅταν ὁ Ὀδυσσεάς πῆγε κοντά του καὶ τοῦ ζήτησε κάτι, ὁ Ἀντίνοος τοῦ λέει μὲ ἄγρια φωνή :

« Φύγε ἀπὸ μπρὸς μου, βρωμιάρη ! Μακριὰ ἀπὸ τὸ τραπέζι μου. Πρώτη φορὰ βλέπω τόσο ἀδιάντροπο καὶ ἀχόρταγο ζητιάνο ! »

Ὁ Ὀδυσσεάς τὸν κοίταξε καλὰ κι ὕστερα τοῦ εἶπε :

« Κρῖμα σὰ νιάτα σου καὶ στὴν ὀμορφιά σου, νὰ ἔχης τόσο κακιὰ ψυχὴ ! Τέτοιο φυλάργυρο ἄνθρωπο δὲν εἶδαν τὰ μάτια μου ὡς τώρα. Ἐσὺ στὸ σπίτι σου οὔτε ἀλάτι δὲ θὰ δίνης σὲ φτωχό. Καλοκάθισες καὶ τρῶς τὴν ξένη περιουσία καὶ λυπᾷ-

σαι νὰ δώσης ἀπ' αὐτὴ ἓνα κομμάτι σ' ἓνα δυστυ-
χισμένο».

Ὁ Ἀντίνοος ἄφρισε ἀπὸ τὸ θυμὸ του :

« Ἐλεεινέ, τοῦ λέει μὲ φωνὴ δυνατὴ, τολμᾶς καὶ
νὰ μὲ βρίζης; Τώρα πιά δὲ θὰ βγῆς γερός ἀπὸ ἐδῶ
μέσα».

Κι ἀμέσως ἀρπάξει τὸ σκαμνὶ πὺν εἶχε κάτω ἀπὸ
τὰ πόδια του, τὸ τινάζει μὲ ὄλη του τὴ δύναμη καὶ
τὸν χτυπᾷ στὸ δεξιὸ του ὄμο.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἔμεινε ἀκίνητος σὰ βράχος. Τὸ δυ-
νατὸ χτύπημα τοῦ Ἀντίνοου δὲν τὸν ἐσάλεψε ἀπὸ
τὴ θέση του. Κούνησε τὸ κεφάλι του μόνο καὶ ἔρ-
ριξε μὰ ἄγρια ματιά. Ὑστερα γύρισε στὴ θέση του,
ἔβαλε καταγῆς τὸ σακούλι του καὶ εἶπε στὸν Ἀν-
τίνοο :

« Γι' αὐτὸ πὺν μοῦ ἔκαμες θὰ σὲ τιμωρήσουν
οἱ Θεοὶ καὶ θὰ σοῦ στείλουν γρήγορο καὶ κακὸ θάνατο»

Ὁ Ἀντίνοος ἀποκρίθηκε τρέμοντας, ἀπὸ τὸ
θυμὸ του : « Ἡ τρωγε αὐτοῦ ἡσυχὰ καὶ μὴ μιλᾶς,
ἢ φεύγα, γιατί, μὰ τοὺς θεοὺς, θὰ προστάξω τοὺς
δούλους νὰ σὲ ἀρπάξουν καὶ νὰ σὲ κάμουν κομμάτια».

Τὸ χτύπημα ἐκεῖνο τὸ ἐνίωσε μέσα στὴν καρδιά
του ὁ Τηλέμαχος, μὰ δὲν εἶπε τίποτε. Αὐτὴν τὴ
συμβουλὴ τοῦ εἶχε δώσει ὁ πατέρας του.

86. Τί λέει ὁ Εὐμαῖος στὴν Πηνελόπη γιὰ τὸ ζητιάνο.

Κι ἡ Πηνελόπη εἶχε ἀκούσει ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ
παράθυρο τῆς κάμαράς της τὸ θόρυβο καὶ τὰ λό-

για τοῦ Ἀντίνοου καὶ θύμωσε πολὺ, γιατί λυπήθηκε τὸ ζητιάνο. Φώναξε τὸν Εὐμαιο καὶ τὸν ἐρώτησε γιὰ τὸν ξένο. Ὁ χοιροβοσκὸς τῆς εἶπε πόσο σκληρὰ τοῦ φέρτηκε ὁ Ἀντίνοος.

«Ὁ ξένος θὰ γύρισε πολλὰ μέρη· μπορεῖ νὰ ξέρη τίποτε γιὰ τὸν Ὀδυσσεά. Πές του νὰ ἔρθη ἀμέσως ἐδῶ» εἶπε ἡ Πηνελύπη.

—«Ἄχ! βασίλισσα, ἀποκρίθηκε ὁ Εὐμαιος, νὰ ἤξερες τί ὁμορφα τὰ λέει! Θὰ ἤθελες νὰ ἔχης κι ἄλλα δυὸ αὐτιά ν' ἀκοῦς! Δυὸ μέρες καὶ δυὸ νύχτες τὸν εἶχα στὴν καλύβα μου, γιατί σὲ μένα πρωτοῆρθε, ὅταν τὸν ἔβγαλαν στὴν ἀκρογιαλιά, καὶ μοῦ εἶπε τὴν ἱστορία του.

»Γνωρίζει καὶ τὸν Ὀδυσσεά. Ἄκουσε, λέει, πὼς ζῆ καὶ πὼς θὰ ἔρθη στὴν πατρίδα του, φορτωμένος μὲ πολλὰ καὶ πλούσια δῶρα».

—«Τρέξε λοιπὸν γρήγορα καὶ κράξε τον, νὰ μοῦ τὰ πῆ τῆς ἴδιας ὄλα» φώναξε ἡ Πηνελόπη.

Ὁ Εὐμαιος πῆγε στὸ ζητιάνο καὶ τοῦ ψιθύρισε κρυφὰ στὸ αὐτὶ τὴν προσταγὴ τῆς βασίλισσας.

«Ὅχι ἀκόμη» ἀποκρίθηκε σιγὰ ὁ Ὀδυσσεάς «Ἄμα σκοτεινιάση καὶ φύγουν οἱ μνηστῆρες ἀπὸ τὸ παλάτι, θὰ πάω νὰ τῆς πῶ ὅ,τι ξέρω.»

87. Ὁ Ὀδυσσεάς μαλώνει τὶς ὑπηρέτριες.

Ὁ Ὀδυσσεάς, ὅταν ἔφυγαν οἱ μνηστῆρες, εἶπε στὸ παιδί του:

«Τηλέμαχε, μάζεψε γρήγορα ὄλα τὰ ὄπλα ποὺ εἶναι κρεμασμένα στοὺς τοίχους καὶ κρύψε τα στὴν ἀποθήκη. Κι ὅταν τύχη καὶ σὲ ρωτήσουν οἱ μνηστῆ-

ρες γιατί τὰ ἔβγαλες ἀπὸ ἐδῶ, νὰ τοὺς πῆς πὼς εἶχαν γίνει ἀπὸ τὸν καπνὸν κατάρμαυρα».

Ὁ Τηλέμαχος ἔκαμε ὅ,τι τοῦ εἶπε ὁ πατρός του, ὕστερα πῆγε νὰ κοιμηθῆ γιατί ἦταν πολὺ κουρασμένος. Ὁ Ὀδυσσεύς ἔμεινε ἀκόμη ἐκεῖ. Περίμενε νὰ φανῆ ἡ Πηνελόπη.

Τότε ἦρθαν πολλὲς δοῦλες καὶ σήκωσαν τὰ φαγητὰ ἀπὸ τὰ τραπέζια, ἔπαιρναν τὰ ποτήρια καὶ ἔφεραν ξύλα ν' ἀνάψουν φωτιά. Ὁ Ὀδυσσεύς πῆγε κοντὰ τοὺς καὶ τοὺς εἶπε μὲ γλυκὸ τρόπο :

«Κοπέλες, δὲν εἶναι σωστὸ ν' ἀνακατεύεστε σεῖς ἐδῶ μὲ τοὺς ἄντρες. Πάρετε τὴ ρόκα σας καὶ πηγαίνετε κοντὰ στὴν κυρά σας. Γιὰ τὴ φωτιά θὰ φροντίσω ἐγώ».

Οἱ δοῦλες ἄρχισαν νὰ γελοῦν. Μία μάλιστα ἀπ' αὐτὲς, ἡ Μελανθώ, εἶπε μὲ τρόπο πρόστυχο :

Ὅριστε κατάσταση! Νὰ τολμᾷ ἓνας κουρελιάρης καὶ βρωμερὸς ζητιάνος νὰ κάνῃ παρατήρηση καὶ νὰ δίνῃ συμβουλές. Κοίταξε καλά, κακομοίρη μου, λέει στὸν Ὀδυσσεύα, νὰ μὴ φωνάξω καὶ σοῦ σπάσουν τὰ κόκαλα».

—«Ἄδιάντροπη!» τῆς εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς μὲ θυμό. «Ὅλα ὅσα μοῦ εἶπες θὰ τὰ πῶ στὸν Τηλέμαχο νὰ σὲ κάνει κομμάτια».

Οἱ δοῦλες φοβήθηκαν ἅμα ἄκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια.

Ἐκεῖνη τὴ στιγμή πρόβαλε στὸ κατόφλι τῆς πόρτας ἡ Πηνελόπη, ἡ ὁμορφὴ βασίλισσα. Πῆρε τὸ αὐτὴ τῆς τὸ τί ἔγινε, καὶ μάλωσε πολὺ πικρὰ τὴ Μελανθώ. Ὅστερα πρόσταξε νὰ φέρουν ἓνα κάθισμα στρωμένο μὲ προβιά, γιὰ νὰ καθίσῃ ὁ ξένος, καὶ νὰ τὸ βάλλουν κοντὰ στὸ οἰκό της.

88. Ἡ Πηνελόπη μελεῖ μὲ τὸ ζητιάνο.

Ἡ Πηνελόπη, ἅμα κάθισε, ρώτησε τὸν Ὀδυσσεά-
ποιδς εἶναι κι ἀπὸ ποῦ ἦρθε. Ἐκεῖνος ἄρχισε νὰ
τῆς λήη τὴν ἴδια ἱστορία ποῦ εἶπε καὶ στὸν Εὐμαιο.

Τότε ἡ βασίλισσα, γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ἂν ὄσα τῆς
εἶπε ὁ ξένος εἶναι ἀληθινά, τὸν ἐρώτησε :

« Ἀφοῦ λὲς πὼς γνώρισες τὸν Ὀδυσσεά, πὼς πο-
λέμησες μαζί του καὶ τὸν φιλοξένησες στὸ σπίτι σου,
βέβαια θὰ θυμᾶσαι καὶ τί φορέματα φοροῦσε τότε,
καὶ ποῖδν εἶχε μαζί του ».

— « Φοροῦσε, βασίλισσα, μάλλινο πανωφόρι κόκ-
κινο, ποῦ κούμπωνε ἐμπρὸς σὲ μιὰ μεγάλη καὶ χρυ-
σὴ καρφίτσα. Ἀπάνω σ' αὐτὴ ἦτο σκαλισμένο ἓνα
σκυλί, ποῦ κρατοῦσε μὲ τὰ μπροστινά του πόδια ἓνα
μικρὸ λαφάκι καὶ προσπαθοῦσε νὰ τὸ πνίξη.

» Θυμοῦμαι ἀκόμη πὼς φοροῦσε χιτῶνα ποῦ εἶχε
χρῶμα κρεμμυδιοῦ. Μαζί του ἦταν πάντα κι ἓνας κή-
ρυκας κυρτός, μαυριδερός καὶ μὲ κατάμαυρα σγουρὰ
μαλλιά. Τὸν ἔλεγαν Εὐρυβάτη. Ὁ Ὀδυσσεάς πολὺ
τὸν ἀγαποῦσε, γιὰτὶ ἦταν ὁ πιὸ ἔξυπνος κι ὁ πιὸ
γνωστικὸς ἀπ' ὄλους τοὺς ἄλλους συντρόφους του ».

Ἡ Πηνελόπη, μόλις ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια, ἄρ-
χιση νὰ κλαίη. Μὰ κι ὁ Ὀδυσσεάς συνεκινήθηκε
πολὺ ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς Πηνελόπης, κι ἀπὸ τὰ
μάτια του ἔτρεξαν δύο μεγάλα δάκρυα. Ἀμέσως
ὄμως κρατήθηκε καὶ τῆς λέει :

« Βασίλισσα, μὴ στενοχωριέσαι. Ὁ ἄντρας σου ζῆ
καὶ σὲ λίγες μέρες θὰ εἶναι ἐδῶ. Σοῦ ὀρκίζομαι στὸ
Δία, πὼς ὅ,τι σοῦ λεω θὰ γίνη ».

— « Ἐνε, ἀποκρίθηκε ἡ Πηνελόπη, μακάρι νὰ γί-

νονταν ὅσα εἶπες καὶ τότε θὰ ἔβλεπες τὶ δῶρα θὰ σοῦ χάριζα».

»Καὶ τώρα σεῖς, κορίτσια, λέει στίς δοῦλες, πλύνετε τὰ πόδια τοῦ ξένου κι ὕστερα στρώστε ἓνα κρεβάτι μὲ μαλακὰ στρώματα καὶ μάλλινα σκεπάσματα, γιὰ νὰ ζεσταθῆ καὶ νὰ κοιμηθῆ ὡς τὸ πρωί».

— «Καλὴ βασίλισσα, εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς, ἄφησέ με νὰ κοιμηθῶ ἐδῶ κοντὰ στὴ φωτιά, ὅπως εἶμαι συνηθισμένος. Καὶ τὸ πλύσιμο τῶν ποδιῶν δὲ χρειάζεται καὶ τόσο. Μ' ἀφοῦ τὸ θέλεις, ἄς γίνῃ. Μόνο σὲ παρακαλῶ, νὰ προστάξης καμιὰ γριὰ δούλα νὰ μοῦ τὰ πλύνῃ».

Ἡ Πηνελόπη ἀποκρίθηκε:

«Καλέ μου ξένε, πολὺ γνωστικὰ μιλάς. Ὡς τώρα δὲν ἤρθε στὸ παλάτι μου ἄλλος ξένος τόσο γνωστικός. Ἐχῶ μιὰ γερόντισσα πολὺ καλή. Ἐκείνη ποὺ βύζαξε καὶ γλυκανάστησε στὴν ἀγκαλιά της τὸν ἄμοιρο Ὀδυσσεύα. Αὐτὴ θὰ πλύνῃ τὰ πόδια σου, ἄς εἶναι καὶ ἀδύνατη».

89. Ἡ Εὐρύκλεια γνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύα.

Ἡ Πηνελόπη φώναξε τότε τὴν Εὐρύκλεια καὶ τῆς εἶπε:

«Καλὴ μου Εὐρύκλεια, πήγαινε νὰ πλύνῃς τὰ πόδια τοῦ ξένου, ποὺ εἶναι συνομήλικος μὲ τὸν ἀφέντη σου. Καὶ τοῦ ἀντρός μου τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια δὲ θὰ εἶναι καλύτερα, γιὰ τὶ τὰ βάσανα γεροῦν γρήγορα τοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ Εὐρύκλεια μόλις ἄκουσε τ' ὄνομα τοῦ Ὀδυσσεύα, σκέπασε τὸ πρόσωπο μὲ τὰ χέρια της κι ἄρχισε νὰ κλαίῃ κι ἔλεγε μὲ τρεμουλιαστὴ φωνή:

«'Αχ σὲ μένα τὴν κακομοίρα, ποῦ σὲ βύζαξα καὶ σ' ἀγάπησα σὰν παιδί μου! Ποῦ νὰ παραδέρνης καὶ ποῦ νὰ βασανίζεσαι στὰ ξένα, παιδί μου».

Σφούγγισε ὕστερα καλὰ τὰ μάτια τῆς κι εἶπε τοῦ ζητιάνου:

«Μ' ὄλη μου τὴν καρδιά θὰ σοῦ τὰ πλύνω, δυστυχισμένε ξένε. Δὲν ξέρω γιατί ἡ καρδιά μου τόσο σὲ συμπόνεσε. Ἴσως γιατί μοιάζεις τοῦ ἀφέντη μου. Πολλοὶ ξένοι ἦρθαν στὸ παλάτι ὡς τώρα, μὰ κανένα δὲν εἶδα νὰ μοιάζῃ τόσο μὲ τὸν Ὀδυσσεά μου στὴν κορμοστασιά, στὴ φωνὴ καὶ στὴν περπατησιά».

«'Αλήθεια, κυρούλα, ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεάς, ἔχεις δίκιο. Ὅσοι μᾶς ἔχουν δεῖ καὶ τοὺς δύο, λένε πὼς μοιάζομε πολὺ».

Ἡ Εὐρύκλεια ἔβαλε σὲ μιὰ μεγάλη λεκάνη κρύο νερὸ κι ὕστερα ζεστό.

Ὁ Ὀδυσσεάς ποῦ καθόταν στὴ γωνιά, κοντὰ στὴ φλόγα, τράβηξε πὶο πίσω τὸ σκαμνί του καὶ γύρισε τὸ πρόσωπό του στὸ σκοτεινὸ μέρος· γιατί φοβήθηκε μήπως τὸν γνωρίσῃ ἡ Εὐρύκλεια, τὴν ὥρα ποῦ θὰ τοῦ ἔπλενε τὰ πόδια. Θυμήθηκε πὼς στὸ δεξιὸ του πόδι εἶχε ἓνα βαθὺ σημάδι, ποῦ τοῦ εἶχε κάμει ἓνα ἀγριογούρουνο.

Ὅταν ἦταν πολὺ νέος, εἶχε πάει στὸν Παρνασσὸ νὰ ἰδῇ τοὺς συγγενεῖς του, τὸν παππού του τὸν Αὐτόλυκο, τὸν πατέρα τῆς μητέρας του καὶ τοὺς θεῖους του. Μιὰ μέρα εἶχαν βγῆ στὸ κυνήγι. Ἐξαφνα μέσα ἀπὸ τὸ πυκνὸ δάσος πετάχτηκε ἓνα ἀγριογούρουνο μεγάλο. Ὁ Ὀδυσσεάς ὤρμησε πρῶτος νὰ τὸ χτυπήσῃ μὲ τὸ κοντάρι του. Ἐκεῖνο πρόλαβε καὶ χύθηκε ἀπά-

νω του και με τα δόντια του τον πλήγωσε άπάνω
άπό τὸ γόνατο χωρίς νά πάθῃ τίποτε τὸ κόκαλο.

« Ἄν μ' ἀγαπᾷς μὴ βγάλης λέξη ἀπὸ τὸ στόμα σου, γιατί χάθηκα » (σελ. 147).

Καὶ μ' ὅλα αὐτὰ ὁ Ὀδυσσεύς τὸ σκότωσε. Τὸ πέ-

ρασε μὲ τὸ κοντάρι του πέρα πέρα καὶ τὸ ἔριξε χάμω νεκρό. Ὁ παππούς του τότε τὸν περιποιήθηκε καὶ σὲ λίγες μέρες ἔκλεισε ἡ πληγὴ του. Ἀλλὰ τὸ βαθὺ σημάδι της ἔμεινε, καὶ αὐτὸ τὸ ἤξερε ἡ Εὐρύκλεια.

Ἡ γριὰ ἄρχισε νὰ τοῦ πλένη τὰ πόδια· μὰ μόλις ἔφτασαν τὰ χέρια της ἀπάνω ἀπὸ τὸ γόνατο κι ἀπάντησε τὸ σημάδι, ἀμέσως τὸν ἐγνώρισε. Ἀπὸ τὴν πολλὴ συγκίνηση τῆς ἔφυγε ἀπὸ τὰ χέρια τὸ πόδι πὺν κρατοῦσε. Ἐπεσε στὴ λεκάνη, τὴν ἀναποδογύρισε κι ὅλο τὸ νερὸ χύθηκε.

Ἡ Εὐρύκλεια ἦταν ἔτοιμη νὰ φωνάξῃ τὴν Πηνελόπη, πὼς ἦρθε ὁ ἀγαπημένος της ἀντρας. Μὰ ἐκεῖνος πρόλαβε, τῆς ἔκλεισε τὸ στόμα μὲ τὸ δεξιὸν χέρι καὶ τῆς ψιθύρισε στὸ αὐτί:

«Ἄν μ' ἀγαπᾶς, μὴ βγάλῃς λέξη ἀπὸ τὸ στόμα σου, γιατί χάθηκα. Κανεῖς νὰ μὴ μάθῃ ἀκόμη πὼς εἶμαι ἐδῶ».

Ἡ Εὐρύκλεια τοῦ ἔδωσε μὲ νόημα νὰ καταλάβῃ πὼς δὲ θὰ βγάλῃ τσιμουδιά. Πῆγε κι ἔφερε ἄλλο νερὸ στὴ λεκάνη καὶ τοῦ ἔπλυνε τὰ πόδια.

Ἐκεῖνος ἔσυρε πάλι τὸ κάθισμά του κοντὰ στὴ φωτιὰ γιὰ νὰ ζεσταθῇ.

90. Τ' ὄνειρο τῆς Πηνελόπης.

Ἡ Πηνελόπη τίποτε δὲν κατάλαβε. Καθόταν κοντὰ στὴ φωτιὰ πολὺ συλλογισμένη. Ὁ νοῦς της ἦταν πάντα στὸν Ὀδυσσεά.

Ἄμα τελείωσε τὸ πλύσιμο τῶν ποδιῶν, γύρισε στὸν ξένο καὶ τοῦ λέει:

«Ξένε, ἐσὺ πὺν εἶσαι κοσμογυρισμένος, θὰ ξέρῃς καὶ ἀπ' ὄνειρα. Ἄκουσε λοιπὸν ἓνα ὄνειρο πὺν εἶδα

χῆτες τὸ βράδυ. Εἶδα πὼς εἶχα στὴν αὐλή μου εἴκοσι χῆνες καὶ ἔτρωγαν ὅλες μαζί μέσα σ' ἓνα σκαφίδι. Ἔξαφνα ἀπὸ τὰ ὕψη κατέβηκε μὲ ὄρμη ἓνας ἀετὸς καὶ τὶς ἐπνίξε ὅλες. Ὑστερα τίναξε τὶς φτεροῦγες του καὶ πέταξε ψηλά. Σὲ λίγο νάτος πάλι κι ἔρχεται. Πάει στὴν ἄκρη τῆς σκεπῆς τοῦ παλατιοῦ καὶ στέκεται, καὶ μὲ ἀνθρωπινὴ φωνὴ μοῦ λέει: «Δὲ βλέπεις ὄνειρο, βασίλισσα, βλέπεις ἀλήθεια καθαρή. Οἱ χῆνες εἶναι οἱ μνηστῆρες κι ὁ ἀετὸς ἐγὼ ὁ Ὀδυσσεὺς πὺν ξαναγύρισα. Ὅ,τι ἔπαθαν οἱ χῆνες ἀπὸ τὸν ἀετό, θὰ πάθουν καὶ οἱ μνηστῆρες ἀπὸ μένα».

»Τότε ἀπὸ τὴν ταραχὴ μου ξύπνησα καὶ τινάχτηκα ἀπάνω. Τρέχω στὴν αὐλή καὶ βλέπω τὶς χῆνες μου ὅλες νὰ τρῶνε μὲ τὴν ἡσυχία τους τὸ σιτᾶρι μέσα στὸ σκαφίδι».

Ὁ Ὀδυσσεὺς ἀποκρίθηκε:

«Βασίλισσα, τ' ὄνειρό σου εἶναι ὀλοφάνερο. Ἐπειτα σοῦ τὸ ἐξήγησε κι ὁ ἴδιος ὁ ἄντρας σου. Οἱ μνηστῆρες πολὺ γρήγορα θὰ τιμωρηθοῦν γιὰ τὰ κακουργήματα πὺν κάνουν».

— «Ἄχ, ὡς ἦταν ἀλήθεια! Τώρα ἤθελα καὶ κάτι ἄλλο νὰ σοῦ πῶ, ξένε, γιατί κάτι μοῦ λέει μέσα μου, πὼς μπορῶ νὰ ἔχω σὲ σένα ἐμπιστοσύνη.

» Ἄκουσε λοιπὸν τί συλλογίστηκα νὰ κάμω, γιὰ νὰ γλιτώσω ἀπὸ τοὺς κακοὺς μνηστῆρες. Ὁ ἀγαπημένος μου Ὀδυσσεὺς συγγήθιζε νὰ βάζη στὴ σειρά δώδεκα τσεκούρια στεκόταν ἔπειτα μακριά, τέντωνε τὸ τόξο του καὶ ἔρριχνε τὴ σαῖτα καὶ τὴν περνοῦσε μέσα ἀπὸ τὶς τρυπες ὄλων τῶν τσεκουριῶν. Σ' αὐτὸ τὸ ἀγώνισμα θὰ βάλω αὔριο τοὺς μνηστῆρες νὰ παραβγοῦν θὰ τοὺς δώσω τὸ τόξο τοῦ ἀντρός μου καὶ τὶς σαῖ-

τες, και θὰ τοὺς πῶ, ὅποιος μπορέση νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο και νὰ περάσῃ μὲ τὴ σαίτα τὰ δώδεκα τσεκούρια αὐτὸς θὰ γίνῃ ἄντρας μου.

»Αὐτὸ συλλογίστηκα νὰ κάμω, γιατί ξέρω καλά πὼς κανεὶς ἀπ' αὐτοὺς δὲ θὰ μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο και νὰ ρίξῃ τὶς σαίτες».

— « Πολὺ καλά τὸ συλλογίστηκες, βασίλισσα » ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεύς. « Ἀὔριο τὸ πρωὶ χωρὶς ἄλλο νὰ τὸ κάμῃς ».

Ἡ Πηνελόπη εἶπε πάλι στὸν Ὀδυσσεύς :

« Τόσο πολὺ μοῦ ἀρέσουν τὰ λόγια σου, ξένη, ποὺ μποροῦσα ὡς τὸ πρωὶ νὰ κάθωμαι ἐδῶ ἄγρυπνη γιὰ νὰ σὲ ἀκούω. Οἱ ἄνθρωποι ὅμως ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ ὕπνο γιὰ νὰ ξεκουράζονται ».

Αὐτὰ εἶπε κι ἀνέβηκε στὴν κάμαρά της νὰ κοιμηθῇ.

Ὁ ξένος ἔστρωσε τότε καταγῆς πολλὰς προβιὰς και ἐκεῖ ξαπλώθηκε. Μιὰ ἄλλη γιὰ ὑπερέτρια, ἡ Εὐρυνομῆ, τὸν ἐσκέπασε μὲ μάλλινο σκέπασμα.

91. Ἡ Ἀθηναΐ δίνει ὑπόσχεση στὸν Ὀδυσσεύς πὼς θὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ἀπὸ τὴν πολλὴ συλλογὴ ὁ Ὀδυσσεύς δὲν μποροῦσε νὰ κλείσῃ μάτι. Ὁ νοῦς του παράδερνε και συλλογιζόταν πὼς νὰ βρῆ τρόπο νὰ καταστρέψῃ τοὺς μνηστήρες. Ἐξαφνα προβάλλει μπροστά του ἡ Ἀθηναΐ και τοῦ λέει :

— « Γιατί δὲν κοιμᾶσαι, Ὀδυσσεύς ; Δὲν εἶσαι στὸ σπῆτι σου ; Δὲν εἶσαι κοντὰ στὴ γυναϊκά σου και στὸ παιδί σου ; »

— « Σωστὰ εἶναι ὄσα μοῦ λές, θεά μου », ἀποκρί-

θηκε ὁ Ὀδυσσεύς· «συλλογίζομαι ὅμως πῶς θὰ μπορέσω νὰ τιμωρήσω μόνος μου τόσους μνηστῆρες».

— «Ἔχε θάρρος, Ὀδυσσεύα» εἶπε ἡ θεά. «Ἐγὼ πάλι θὰ σὲ βοηθήσω. Κοιμήσου τώρα νὰ ξυπνήσης αὐριο μὲ νέα δύναμη».

Αὐτὰ τοῦ εἶπε ἡ θεά, τοῦ ἄγγιξε ἀπαλὰ τὰ βλέφαρά του, καὶ στὴ στιγμή ὁ Ὀδυσσεύς κοιμήθηκε βαθιά.

92. Τί λέει ὁ πιστὸς Φιλοίτιος στὸν Ὀδυσσεύα.

Ὅταν ξημέρωσε, σηκώθηκαν ὄλοι στὸ παλάτι. Εὐπνήσε κι ὁ Τηλέμαχος, ντύθηκε καὶ πῆγε στὴ συνέλευση.

Ἡ Εὐρύκλεια πρόσταξε τίς δοῦλες νὰ κάμουν τίς δουλειές τους γρήγορα καὶ νὰ μὴν ἀργοποροῦν γιὰτὶ εἶχαν ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα γιορτή.

Οἱ δοῦλοι τῶν μνηστῆρων ἦρθαν πρῶτὶ πρῶτὶ καὶ ἄρχισαν νὰ σκίζουν ξύλα. Σὲ λίγο ἔφτασε κι ὁ Εὐμαιοὺς μὲ τρεῖς καλοθρεμμένους χοίρους. Ἐπειτα ἦρθε κι ὁ Μελάνθιος ὁ γιδοβοσκός, κι ἔφερε τρία κατσικια. Ἐβρισε ἄλλη μιὰ φορὰ τὸν Ὀδυσσεύα, ἐκεῖνος ὁμως δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπόκριση. Κούνησε μονάχα τὸ κεφάλι του καὶ τὸν ἀγριοκοίταξε.

Ἦστερα ἦρθε ὁ Φιλοίτιος μ' ἓνα ὄμορφο δαμάλι. Κοίταξε καλὰ καλὰ τὸν Ὀδυσσεύα καὶ ρώτησε τὸν Εὐμαιο:

«Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ ξένος; Ὁ κακόμοιρος πῶς ἔχει καταντήσει! Τον λυποῦμαι κατάκαρδα, κάθε ἄλλο μοιάζει παρὰ ζητιάνος. Ἐχει κορμωστασιὰ καὶ ὄψη βασιλιᾶ»

Καὶ χωρὶς νὰ περιμένη ἀπάντηση πῆγε κοντὰ στὸν Ὀδυσσεά, τοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι καὶ τοῦ εἶπε:

«Πολὺ λυποῦμαι, πού σέ βλέπω σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση. Κάμε ὑπομονή, γιατί σ' αὐτὸ τὸν κόσμο πολὺ λίγοι εἶναι πού δὲν ὑποφέρουν! Ὄταν σέ εἶδα, θυμήθηκα τὸν καλό μου τὸν ἀφέντη, πού τόσα χρόνια βασανίζεται στὰ ξένα ».

— «Μοῦ φαίνεσαι ἄνθρωπος μὲ καλὴ καρδιά» ἀποκρίθηκε ὁ Ὀδυσσεάς. «Γι' αὐτὸ θὰ σοῦ πῶ κάτι πού γρήγορα θὰ γίνη. Ὁ Ὀδυσσεάς ζῆ καὶ σέ λίγες μέρες θὰ εἶναι ἐδῶ. Θὰ τὸν ἰδῆς μὲ τὰ μάτια σου νὰ τιμωρῆ τοὺς κακούργους μνηστῆρες ».

— « Ἄχ, ἄς γίνονταν αὐτὰ πού λές, εἶπε ὁ Φιλοίτιος καὶ τότε θὰ ἔβλεπες τί χέρια ἔχω καὶ γιὰ ποιὸν θὰ δούλευαν ».

93. Ὁ Τηλέμαχος προσκτεῦει τὸν ξένο του.

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεάς κουβέντιαζε μὲ τὸ Φιλοίτιο, μαζεύτηκαν στὸ παλάτι οἱ μνηστῆρες κι ἄρχισαν νὰ τρῶνε καὶ νὰ πίνουν. Οἱ δοῦλες τοὺς μοίραζαν ψωμιὰ καὶ κρέατα καὶ ὁ Μελάνθιος κερνοῦσε κρασί.

Σὲ λίγο μπῆκε στὴν αἴθουσα κι ὁ Ὀδυσσεάς καὶ κάθισε στὸ κατώφλι τῆς πόρτας.

Ὁ Τηλέμαχος τοῦ ἔδωσε νὰ φάη καὶ τοῦ εἶπε: «Κάθισε ἐδῶ, ξένε, ἄφοβα καὶ τρῶγε μὲ τὴν ἡσυχία σου. Κανένα δὲ θ' ἀφήσω πιά νὰ σέ πειράξῃ».

Τότε ἓνας ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες, ἄδικος καὶ κακός, ὁ Κτήσιππος, ἀπὸ τὴ Σάμη τῆς Κεφαλληνίας, εἶπε κοροΐδευτικά:

«Οἱ ξένοι τοῦ σπιτιοῦ πρέπει νὰ κολοπερνοῦν. Γι' αὐτὸ κι ἐγὼ θὰ τοῦ προσφέρω κάτι παραπάνω».

Κι ἀμέσως ἀρπάζει ἓνα κόκκαλο ἀπὸ πόδι βοδινοῦ, καὶ τὸ τινάζει μὲ δύναμη στὸν Ὀδυσσεά.

Ἐκεῖνος ὄμως πρόφτασε καὶ φυλάχτηκε. Καὶ τὸ ποδάρι χτύπησε στὸν τοῖχο.

Ὁ Τηλέμαχος θύμωσε πολὺ καὶ εἶπε μὲ ἄγρια φωνή;

«Εἶσαι πολὺ τυχερός, Κτήσιππε, πὺ δὲ χτύπησες τὸ δυστυχημένο τὸν ξένο. Ἄλλιῶς θὰ σοῦ τραποῦσα τὸ στῆθος πέρα πέρα μὲ τὸ κοντάρι μου».

94. Οἱ μνηστῆρες καὶ τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεά.

Ἐκεῖνη τῇ στιγμῇ μπῆκε στὸ μεγάλο δῶμα ἢ Πηνελόπη. Κρατοῦσε στὸ δεξί της χέρι ἓνα μεγάλο τόξο τοῦ ἀντρός της, καὶ στὸ ἀριστερὸ μιὰ θήκη γεμάτη μὲ σαῖτες. Καὶ λέει στοὺς μνηστῆρες:

«Ἔσεῖς μαζεύεστε τόσον καιρὸ στὸ σπίτι μου καὶ τρῶτε καὶ πίνετε ὅλη μέρα, γιὰ νὰ μὲ ἀναγκάζετε νὰ πάρω ἄντρα μου ἓναν ἀπὸ σᾶς. Μὰ οὔτε καὶ ὁ Τηλέμαχος θέλω νὰ ὑποφέρει ἐξ αἰτίας μου. Γι' αὐτὸ τὸ πῆρα ἀπόφαση νὰ πάρω ἄντρα μου ἐκεῖνον ἀπὸ σᾶς, πὺ θὰ νικήσῃ στὸ ἀγώνισμα τῶν τσεκουριῶν. Πάρετε λοιπὸν τὸ τόξο αὐτὸ καὶ τίς σαῖτες καὶ παραβγῆτε. Κι ὅποιος ἀπὸ σᾶς τὸ τεντώσῃ καὶ περάσῃ τῇ σαῖτα του ἀπὸ τίς τρῦπες καὶ τῶν δώδεκα τσεκουριῶν, θὰ γίνῃ ἄντρας μου».

Αὐτὰ εἶπε ἡ βασίλισσα καὶ οἱ μνηστῆρες τὸ δέχτηκαν.

Ὁ Τηλέμαχος, πὺ ἤξερε πῶς γίνεται τὸ ἀγόνι-

σμα αυτό, ἔσκαψε καὶ ἔβαλε στὴ γῆ τὰ δώδεκα τσεκούρια στὴ σειρά.

Καὶ οἱ μνηστήρες ἔπαιρναν μὲ τὴ σειρά στὰ χέρια τους τὸ τόξο καὶ δοκίμαζαν ὅλη τους τὴ δύναμη γιὰ νὰ τὸ τεντώσουν. Μὰ τοῦ κάκου! Τὰ χέρια τους κουράζονταν χωρὶς κανένα ἀποτέλεσμα. Κανεὶς δὲν μπόρεσε νὰ τὸ τεντώσῃ. Ἔμειναν ὅμως δύο πού δὲν εἶχαν δοκιμάσει ἀκόμη, ὁ Ἄντινοος καὶ ὁ Εὐρύμαχος, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν μνηστήρων. Αὐτοὶ ἦταν οἱ πῶς δυνατοὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους.

Ἐκείνη τὴ στιγμή βγήκαν ἔξω ὁ Φιλοίτιος καὶ ὁ Εὐμαιός· σὲ λίγο βγήκε κι ὁ Ὀδυσσεύς.

95. Ὁ Ὀδυσσεύς φανερώνεται στὸν Εὐμαιο καὶ στὸ Φιλοίτιο.

Ὁ Ὀδυσσεύς πῆγε κοντὰ στὸν Εὐμαιο καὶ στὸ Φιλοίτιο καὶ τοὺς ρώτησε:

«Δὲ μοῦ λέτε, τί θὰ κάνατε ἂν ἐρχόταν αὐτὴ τὴν ὥρα ὁ Ὀδυσσεύς; Ἐκείνον θὰ βοηθούσατε ἢ τοὺς μνηστήρες;

—«Ἄχ, ἂς ἐρχόνταν ὁ ἀφέντης, ἀπεκρίθηκε ὁ Φιλοίτιος, καὶ τότε θὰ ἔβλεπες τί θὰ ἔκανα».

Καὶ ὁ Εὐμαιός· τὰ ἴδια εἶπε.

Ὁ Ὀδυσσεύς κατάλαβε τότε καλὰ τὴ μεγάλη ἀγάπη πού τοῦ εἶχαν οἱ δυὸ δοῦλοι του, καὶ τοὺς λέει:

«Δὲ μὲ γνωρίσατε λοιπὸν ἀκόμη; Κοιτάξετέ με καλά. Δὲν εἶμαι ὁ ἀφέντης σας ὁ Ὀδυσσεύς; Ὑστερα ἀπὸ εἴκοσι χρόνια ἔφτασα τέλος στὴν πατρίδα μου.

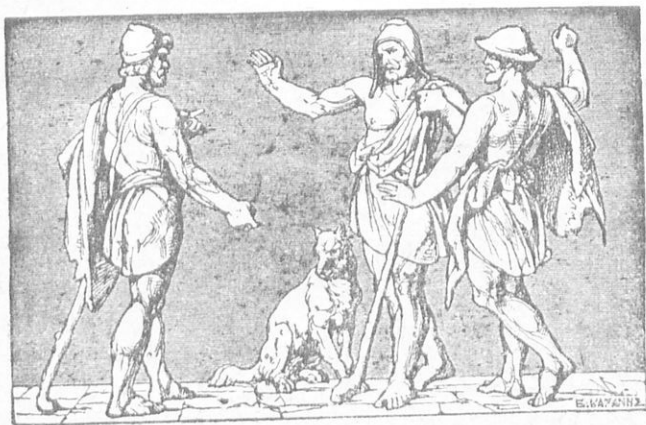
»Βλέπω πὼς σεῖς οἱ δυὸ μονάχα ἀπὸ τοὺς δούλους μου μείνατε πιστοὶ σὲ μένα. Ἄς μὲ βοηθή-

σουν οἱ θεοὶ νὰ τιμωρήσω τοὺς κακούργους ποὺ εἶναι μέσα στὸ παλάτι μου, καὶ τότε βλέπετε πόσο εὐτυχισμένους θὰ σᾶς κάμω».

Αὐτὰ τοὺς εἶπε καὶ γιὰ νὰ πειστοῦν τοὺς ἔδειξε τὸ σημάδι ποὺ τοῦ εἶχε κάμει τὸ ἀγριογούρουνο.

Ὁ Εὐμαιοὺς καὶ ὁ Φιλοίτιος γνώρισαν τότε τὸν ἀφέντη τους, καὶ ἀπὸ τὴ μεγάλη τους χαρὰ ἔκλαιαν καὶ τοῦ φιλοῦσαν ἀδιάκοπα τὰ χέρια.

«Μὴ κλαῖτε πιά, τοὺς λέει ὁ Ὀδυσσεύς, γιατί μπορεῖ νὰ βγῆ κανεὶς ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες καὶ νὰ σᾶς δῆ. Καὶ τότε χωρὶς ἄλλο θὰ ὑποψιαστῆ πὼς κάτι γίνεται ἐδῶ πέρα.

«Κοιτάξετέ με κολά. Δὲν εἶμαι ὁ ἀφέντης σας ὁ Ὀδυσσεύς; (σελ. 153)

» Ἄς πᾶμε τώρα μέσα, μὰ ὄχι καὶ οἱ τρεῖς μαζί. Πρῶτα θὰ μῶ ἐγὼ κι ὕστερα μπαίνετε καὶ σεῖς.

» Ὅταν μποῦμε μέσα καὶ καθίσουμε, θὰ ζητήσω ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες τὸ τόξο γιὰ νὰ τὸ τεντώσω κι ἐγὼ καὶ νὰ ρίξω σαῖτα στὸ σημάδι.

» Ὅ, μνηστῆρες τότε θὰ θυμώσουν καὶ θ' ἀρχί-

σουν νὰ φωνάζουν καὶ νὰ βρίζουν. Ἐκεῖ στὴν ταρα-
χὴ ἀπάνω σύ, Εὐμαιε, ἄρπαξε τὸ τόξο μὲ τρόπο
καὶ δῶσε μού το. Ὑστερα πήγαινε στὴν Εὐρύκλεια
καὶ πὲς της ἀπὸ μέρος μου νὰ προστάξῃ τίς δοῦλες
νὰ κλείσουν καλὰ τίς πόρτες καὶ νὰ μὴ τολμήσῃ κα-
μιὰ νὰ βγῆ ἀπὸ τὴν κάμαρά της, ὅ,τι κι ἂν ἀκούσῃ.

»Καὶ σύ, Φιλοίτιε, κλείσε καλὰ τὴν πόρτα τῆς
αὐλῆς».

Αὐτὰ τοὺς εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ πῆγε καὶ κάθισε
στὴ θέση του. Σὲ λίγο μπῆκαν καὶ οἱ δυὸ δοῦλοι.

96. Ὁ Ὀδυσσεύς ζητεῖ νὰ ρίξῃ κι αὐτὸς μὲ τὸ τόξο.

Οἱ μνηστῆρες ἔβαζαν ἀκόμη τὰ δυνατά τους νὰ
τεντώσουν τὸ τόξο. Μὰ τοῦ κάκου. Κανεῖς δὲν μπο-
ροῦσε νὰ κάμῃ τίποτε. Τότε ὁ Ὀδυσσεύς τοὺς λέει:

«Δῶστε καὶ σὲ μένα, μνηστῆρες, τὸ τόξο γιὰ νὰ
δοκιμάσω κι ἐγὼ τὴ δύναμή μου».

Οἱ μνηστῆρες θύμωσαν κι ἄρχισαν νὰ φωνάζουν
καὶ νὰ τὸν βρίζουν:

«Ἐλεεινὲ ψωμοζήτητ» τοῦ φώναξε ὁ Ἀντίνοος
μὲ ἄγρια φωνή. «Ἐσὺ νὰ παραβγῆς μὲ μᾶς! Μὴ
μέθυσες καὶ θέλεις νὰ μᾶς κάμῃς τὸ παλικάρι;

»Κοίταξε, κακόμοιρε, μὴν τὸ ξαναπῆς, γιατί σ' ἄρ-
πάζω ἀπὸ τὰ χέρια κι ἀπὸ τὰ πόδια καὶ σὲ πετῶ
ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο!»

Ἡ Πηνελόπη λέει τότε στὸν Ἀντίνοο με αὐ-
στηρῆ φωνή:

«Ντροπὴ σου νὰ μιλῆς ἔτσι καὶ νὰ βρίζῃς τοὺς
ξένους τοῦ σπιτιοῦ μου. Φοβήθηκες πὼς ἂν μπορέσῃ

αὐτὸς νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο καὶ πετύχῃ τὸ σημάδι, θὰ μὲ πάρῃ γυναῖκα του; Μήτε αὐτὸς ὁ κακόμοιρος συλλογίστηκε τέτοιο πράμα, μήτε ἐγὼ τὸ καταδέχομαι».

— «Δὲν εἶμαστε τόσο ἀνόητοι, βασίλισσα, γιὰ νὰ βάλωμε στὸ νοῦ μας τέτοια ὑποψία» ἀποκρίθηκε ὁ Εὐρύμαχος. «Ἄλλο φοβούμαστε, μὴ μάθῃ ὁ κόσμος πῶς ἐμεῖς δὲν μπορέσαμε νὰ τεντώσουμε τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεά, καὶ τὸ τέντωσε ἓνας γέρος ψωμοζήτητης. Καὶ τότε ὄλοι μὲ τὸ δίκιο τους θὰ μᾶς κατηγοροῦν καὶ θὰ λένε: «Ντροπὴ τους!»

Ἡ Πηνελόπη τότε ἀποκρίθηκε :

«Καὶ δὲν εἶναι ντροπὴ, Εὐρύμαχε, αὐτὸ πού κάνατε, νὰ ρημάζετε τὸ σπίτι ἑνὸς πολυφημισμένου ἥρωα; Αὐτὸς ὁ ξένος φαίνεται δυνατός. Δῶστε του τὸ τόξο τοῦ Ὀδυσσεά γιὰ νὰ ἰδοῦμε τί θὰ κάμῃ. Κι ἀκοῦστε τί ἀπόφαση ἔχω.

» Ἄν μπορέσῃ νὰ τεντώσῃ τὸ τόξο, θὰ τοῦ χαρίσω ὥραϊα φορέματα, θὰ τοῦ δώσω ἓνα ἀκονισμένο ἀκόντιο κι ἓνα δίκικοπο σπαθί, θὰ τοῦ δώσω καὶ πέδιλα καὶ θὰ τὸν στείλω ἐκεῖ ὅπου ἡ καρδιά του τοῦ λέει νὰ πάῃ».

Τότε εἶπε καὶ ὁ Τηλέμαχος :

«Μητέρα, κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ μολοῖσῃ νὰ δώσω αὐτὸ τὸ τόξο σ' ὅποιον θελήσω. Κανένας ἀπὸ αὐτοὺς ἐδῶ δὲν μπορεῖ νὰ μ' ἀναγκάσῃ νὰ μὴ δώσω τὸ τόξο τοῦ πατέρα μου στὸν ξένο μου. Ἄλλὰ σὺ πήγαινε νὰ φροντίσῃς γιὰ τὸ νοικοκυριὸ τοῦ παλατιοῦ καὶ νὰ δώσης διαταγὰς στίς ὑπηρετίαιες πῶς νὰ κλώσουν τὸ νῆμα καὶ πῶς νὰ ὑφάνουν στὸν ἀργαλειό. Τὰ τόξα εἶναι δουλειὰ τῶν ἀντρῶν, καὶ πρὸ

πάντων δική μου, πού διατάζω μέσα σ' αυτό τὸ παλάτι).

Ἡ Πηνελόπη θαύμασε τὸ θάρρος τοῦ Τηλεμάχου καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ της.

« Σωστὰ καὶ παλικαρία μίλησε ὁ γιός μου! »

Καὶ ἀνέβηκε στὸν κοιτῶνα της καὶ συλλογιζόταν μὲ δάκρυα πάλι τὸν πολυαγαπημένο της Ὀδυσσεύα, ὅσπου ἡ Ἀθηναῖα τὴ βύθισε σὲ γκυκὸ ὕπνο.

97. Ὁ Ὀδυσσεύας περνᾷ τὴ σάββα ἀπὸ τὴς
τρῦπες τῶν τσεκουριῶν.

Στὸ μεταξὺ ὁ Εὐμαιὸς πῆρε τὸ τόξο, νὰ τὸ φέρῃ στὸν Ὀδυσσεύα.

Οἱ μνηστῆρες ὄρμησαν μὲ φωνὲς καὶ μὲ βρισιές.

« Ποῦ πᾶς τὸ τόξο, ἄθλιε χοιροβοσκέ; Γρήγορα θαρρῶ, θὰ φᾶνε οἱ σκύλοι τὸ κορμί σου ».

Ὁ χοιροβοσκὸς τρόμαξε κι ἄφησε κάτω τὸ τόξο. Μὰ ὁ Τηλέμαχος τινάχτηκε ἀπάνω καὶ πρόσταξε τὸ φοβισμένο Εὐμαιο :

« Δῶσε τὸ τόξο στὸν ξένο ἀμέσως. Ἐμένα θ' ἀκοῦς καὶ κανέναν ἄλλο ».

Ὁ Εὐμαιὸς ἔφερε τὸ τόξο στὸν ζητιάνο. Ὑστερα πῆγε στὴν Εὐρύκλεια καὶ τῆς εἶπε ὅσα παράγγειλε ὁ Ὀδυσσεύας.

Ἡ Εὐρύκλεια ἔκαμε καθὼς τὴν πρόσταξε ὁ ἀφέντης της. Τότε καὶ ὁ Φιλοίτιος βγῆκε στὴν αὐλὴ κι ἔκλεισε καλὰ τὴν ἐξώπορτα.

Ὁ Ὀδυσσεύας κοίταξε μὲ προσοχὴ τὸ τόξο. Καὶ ὅταν εἶδε πὼς ἦταν σὲ καλὴ κατάσταση, δοκίμασε καὶ τὴ χορδὴ μὲ τὸ δεξιὸ του χέρι. Ὑστερα ἄρπαξε

τις σαΐτες πού ἦταν ἀπάνω στοῦ τραπέζι, καὶ τέντωσε χωρὶς δυσκολία τὴ χορδή. Τότε σημάδεψε καὶ ἔσχιζε τὴ σαΐτα.

Ἡ σαΐτα πέρασε ἀπ' ὄλες τὶς τρυπες τῶν τσεκουριῶν, ἀπὸ τὴν πρώτη ὡς τὴν τελευταία.

Τότε εἶπε ἤσυχά στοῦ παιδί του :

« Τηλέμαχε, δὲν πιστεύω νὰ σὲ ντρόπιασε ὁ ξένος σου. Καὶ τώρα εἶναι καιρὸς νὰ ἐτοιμαστῇ ἓνα καλὸ δεῖπνο γιὰ τοὺς μνηστῆρες ».

Κι ἔκαμε νόημα στὸν Τηλέμαχο.

Καὶ αὐτὸς ἀμέσως ζώστηκε τὸ ἀκονισμένο σπαθὶ του, πῆρε τὸ κοντάρι καὶ στάθηκε κοντὰ στὸν πατέρα του.

98. Τιμωρὶς τῶν μνηστῆρων.

Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς πέταξε τὰ κουρέλια του καὶ πῆρε τὸ τόξο καὶ τὴ θήκη μὲ τὶς σαΐτες. Πήδησε μὲ ὄρμη ἐπάνω στοῦ ψηλὸ κατώφλι τῆς πόρτας καὶ σκόρπισε ἐμπρὸς του ὄλες τὶς σαΐτες καὶ τοὺς εἶπε :

« Ὁ ἀγῶνας αὐτὸς τελείωσε. Τώρα θ' ἀρχίσῃ ἄλλος. Θὰ ρίξω σ' ἓνα σημάδι, πού ὡς στὴ στιγμή αὐτὴ κανεὶς δὲ μπόρεσε νὰ τὸ πετύχῃ ».

Κι ἀμέσως ρίχνει τὴ σαΐτα του καὶ πετυχαίνει τὸν Ἀντίνοο στὴ μέση τοῦ λαιμοῦ. Αὐτὸς τὴν ὥρα ἐκείνη σήκωνε χρυσὸ ποτήρι γεμάτο μὲ κρασί, γιὰ νὰ τὸ πιῇ. Τοῦ ἔπεσε ἀπὸ τὰ χέρια τὸ ποτήρι, τὸ αἷμα ἔτρεξε μὲ ὄρμη κι ὁ Ἀντίνοος ξαπλώθηκε νεκρός.

Τότε οἱ μνηστῆρες σηκώθηκαν ἀπάνω ἄγριοι καὶ φώναζαν κι ἔβριζαν τὸν Ὀδυσσεῦα.

« Τί ἔκαμες, ἄθλιε; » τοῦ ἔλεγαν. « Γιατί δὲν πρό-

σεχες! Σκότωσες τὸ καλύτερο παλικάρι τῆς Ἰθάκης. Τώρα, δυστυχισμένε, χάθηκες και θὰ σὲ φᾶνε τὰ ὄρνια!»

Νόμιζαν οἱ ἀνόητοι πὼς ἄθελα ὁ Ὀδυσσεὺς εἶχε χτυπήσει τὸν Ἀντίνοο. Δὲν ἔβλεπαν πὼς ἔφθασε ἡ ἡμέρα τοῦ χαμοῦ τους.

Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς τοὺς κοίταξε μὲ βλέμμα ἄγριο και φώναξε:

«Νομίζατε, κακοῦργοι, πὼς δὲν θὰ ξαναγύριζα γι' αὐτὸ σκορπίζατε τὴν περιουσία μου και ζητούσατε νὰ παντρευτῆτε τὴ γυναῖκα μου και νὰ σκοτώσετε τὸ παιδί μου. Οὔτε θεοὺς οὔτε ἀνθρώπους φοβηθήκατε».

Φόβος και τρόμος ἔπιασε τότε τοὺς μνηστῆρες, και ὁ καθένας κοίταξε πὼς νὰ ξεφύγη ἀπὸ τὸ θάνατο.

Μονάχα ὁ Εὐρύμαχος ἔδειξε λίγο θάρρος: προσπάθησε νὰ μαλακώσῃ τὴν καρδιά τοῦ Ὀδυσσεὺς παρακαλώντας νὰ τοὺς συγχωρέσῃ. Μὰ ἐκεῖνος τοῦ ἀποκρίθηκε:

«Τὰ κακουργήματα πὸ ἐγίναν ἐδῶ μέσα ζητοῦν ἐκδίκηση και τιμωρία. Μὴν περιμένετε συχώρηση, Διαλέξετε ἓνα ἀπὸ τὰ δύο, νὰ πολεμήσετε ἢ νὰ φύγετε, ἂν μπορέσετε.»

**Οἱ μνηστῆρες ὀρμοῦν νὰ σκοτώσουν
τὸν Ὀδυσσεῦ.**

Ὁ Εὐρύμαχος, μόλις ἄκουσε τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Ὀδυσσεὺς φώναξε:

«Μνηστῆρες, γρήγορα βγάλτε τὰ σπαθιά σας και ὀρμηστε ὅλοι μαζί ἀπάνω του».

Κι ἔκαμε πρῶτος τὴν ἀρχή.

Τὴν ἴδια στιγμή ὁμως μιὰ σαίτα τοῦ Ὀδυσσεά τὸν πέτυχε κατάστηθα καὶ τὸν ἔρριξε καταγῆς νεκρό.

Κι ἓνας ἄλλος, ὁ Ἀμφίνοος, χύθηκε μὲ τὸ σπαθί του· μὰ ὁ Τηλέμαχος μὲ τὸ κοντάρι του τὸν πέρασε ἀπὸ τὴν πλάτη ὡς τὸ στῆθος πέρα πέρα καὶ τὸν ἄφησε στὸν τόπο.

Ὁ Τηλέμαχος δὲν εἶχε καιρὸ νὰ χάση γιὰ νὰ βγάλη τὸ κοντάρι του, καὶ λέει γρήγορα στὸν Ὀδυσσεά :

«Πατέρα, τρέχω νὰ σοῦ φέρω ἀκόμη δυὸ κοντάρια καὶ ἀσπίδα καὶ περικεφαλαία χάλκινη. Καὶ ὁ Εὐμαιος καὶ ὁ Φιλοίτιος καὶ ἐγὼ τὰ ἴδια θὰ φορέσωμε».

Ὁ Ὀδυσσεάς ἀποκρίθηκε :

Τρέχα, παιδί μου, γρήγορα, γιατί σὲ λίγο οἱ σαίτες θὰ σωθοῦν καὶ οἱ ἐχθροί μας εἶνε πολλοὶ ἀκόμη».

Ἐτρεξε ὁ Τηλέμαχος στὴν ἀποθήκη καὶ ἔφερε ἀσπίδες καὶ κοντάρια, χάλκινες περικεφαλαῖες καὶ ἄφθονες σαίτες.

Πρῶτος ἀρματώθηκε ὁ Τηλέμαχος, καὶ ὕστερα οἱ δύο δοῦλοι.

Ὁ Ὀδυσσεάς, ἀφοῦ ἔρριξε ὄλες τὶς σαίτες του καὶ σκότωσε πολλοὺς μνηστῆρες, φόρεσε καὶ αὐτὸς τὴν περικεφαλαία. Ὑστερα πῆρε τὴν ἀσπίδα καὶ τὰ δυὸ κοντάρια ποῦ τοῦ ἔφερε ὁ Τηλέμαχος.

100. Πῶς τιμωρήθηκε ὁ Μελάνθιος.

Ὁ Μελάνθιος εἶδε τὸν Τηλέμαχο ἀπὸ ποῦ πῆρε τὰ ὄπλα καὶ ἀμέσως ἔτρεξε καὶ αὐτὸς καὶ ἔφερε κρυφὰ ὄπλα στοὺς μνηστῆρες.

Ὁ Ὀδυσσεάς, ἅμα εἶδε τοὺς μνηστῆρες ὀπλι-

σμένος, λίγο ἔλειψε νὰ δειλιάσῃ, γιατί αὐτοὶ ἦταν ἀκόμη εἴκοσι φορὲς περισσότεροι· κατάλαβε τὸ τί ἔγινε, κι ἄμέσως ἔστειλε τὸ Φιλοίτιο καὶ τὸν Εὐμαιο νὰ κλείσουν καλὰ τὴν ἀποθήκη. Τοὺς ἔδωσε διαταγή, ἂν βροῦνε μέσα κανένα νὰ παίρῃ ὄπλα γιὰ τοὺς μνηστῆρες, νὰ τὸν δέσουν καὶ νὰ τὸν κρεμάσουν.

Σὲ μιὰ στιγμή οἱ δυὸ δοῦλοι πῆγαν στὴν ἀποθήκη· μέσα ἐκεῖ βρῆκαν τὸ Μελάνθιο, πὺ μάζευε κι ἄλλα ὄπλα, νὰ τὰ πάῃ στοὺς μνηστῆρες. Ἀμέσως τὸν ἀρπάζουν, τὸν ξαπλώνουν καταγῆς καὶ τὸν δένουν χειροπόδαρα. Ὑστερα τὸν κρεμοῦν ψηλά, ἀπὸ ἓνα πατερό, κλείνουν καλὰ τὴν πόρτα καὶ γυρίζουν στὸν ἀφέντη τους.

101. Ὁ Ὀδυσσεὺς σκοτώνει ὅλους τοὺς μνηστῆρες.

Ἡ μάχη ἐξακολουθοῦσε μὲ μεγάλη λύσσα.

Τέσσερεις μνηστῆρες ἔρριξαν μὲ δύναμη τὰ κοντάρια τους ἀπάνω στὸν Ὀδυσσεά. Μὰ κανένα δὲν τὸν πέτυχε.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ὁμως, ὁ Τηλέμαχος καὶ οἱ δυὸ βοσκοὶ σκότωσαν τότε καὶ τοὺς τέσσερεις αὐτοὺς μνηστῆρες.

Δείλιασαν τότε οἱ μνηστῆρες καὶ τραβήχτηκαν πίσω, μὰ σὲ λίγο ὤρμησαν πάλι μὲ μανία.

Ὁ Ὀδυσσεὺς ὁμως καὶ οἱ δικοί του δὲν ἔχασαν τὸ θάρρος καὶ ὀλοένα ξάπλωναν νεκροὺς πολλοὺς ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες.

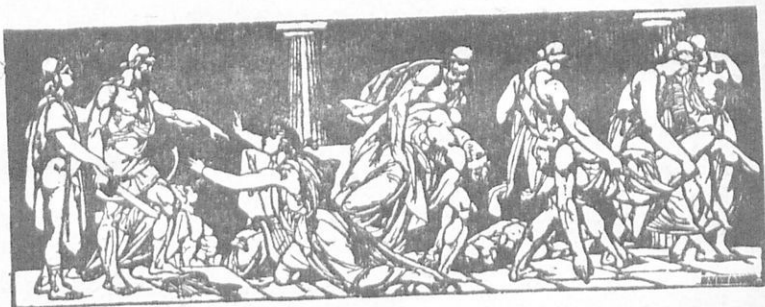
Τὸν κακὸ τὸν Κτήσιππο, πὺ εἶχε ρίξει τὸ βο-

δινὸ πόδι, τὸν τρύπησε στὸ στῆθος ὁ Φιλοίτιος μὲ τὸ κοντάρι καὶ τοῦ εἶπε :

«Τώρα πιά τελειώνουν οἱ ἀδικίες σου καὶ οἱ βρισιές σου. Πάρε αὐτὸ τὸ δῶρο γιὰ τὸ βοδινὸ πόδι πὸν πέταξες στὸν ἀφέντη μου».

Κι ἄλλους μνηστῆρες σκοτώσαν ὁ Ὀδυσσεύς κι ὁ Τηλέμαχος μὲ τοὺς συντρόφους των. Καὶ τέτοιος τρόμος ἔπιασε τοὺς μνηστῆρες, πὸν ἔτρεχαν μέσα στὸ μεγάλο δῶμα σὰ βόδια πὸν τὰ κυνηγᾶ τὸ καλοκαίρι ἢ ἀλογόμυγα.

Ὁ Ὀδυσσεύς ὤρμησε τότε μὲ τοὺς γενναίους

«Μὴ μὲ σκοτώσης ἐμένα τὸν τραγουδιστή». (σελ. 162).

βοηθούς του, καὶ ὄλοι σὲ λίγο κυλίστηκαν στὸ αἷμα τους.

Τὸ θάνατο τὸν ξέφυγε μονάχα ὁ Φήμιος, ὁ τραγουδιστής.

Σηκώθηκε ἀπὸ τὴν ἄκρη πὸν καθόταν, ἔβαλε χάμου τὴ λύρα του, ἔτρεξε κι ἔπιασε τὰ γόνατα τοῦ Ὀδυσσεύα καὶ τοῦ εἶπε :

«Λυπήσου με, Ὀδυσσεύα. Μὴ μὲ σκοτώσης ἐμένα τὸν τραγουδιστή. Ἐμένα μοῦ ἔβαλε ὁ θεὸς μέσα στὴν καρδιά μου τὰ τραγούδια, καὶ τραγουδῶ τὰ κατορθώματα πὸν κάνουν οἱ θεοὶ κι οἱ ἄνθρωποι».

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ποι. Ρώτησε τὸν Τηλέμαχο γιὰ μένα. Ἄθελα ὁ ἄμοιρος καὶ μὲ τὴ βία τραγουδοῦσα στὰ τραπέζια τῶν μνηστήρων, γιὰ τὴν ἦσαν πολλοὶ καὶ δυνατοί».

Τότε ὁ Τηλέμαχος λέει στὸν πατέρα του :

«Στάσου, πατέρα, καὶ μὴ χτυπήσης μὲ τὸ σπαθὶ σου τὸ Φῆμο. Δὲ φταεὶ ὁ κακόμοιρος. Μῆτε τὸ Μέδοντα νὰ πειράξωμε· χάρισέ του τὴ ζωή. Θυμήσου πῶς μὲ πρόσεχε καὶ τί ἀγάπη μοῦ εἶχε ὅταν ἦμουν παιδί!»

Ὁ Μέδοντας, ὁ πιστὸς δοῦλος ποὺ φανέρωσε στὴν Πηνελόπη τὸ καρτερι τῶν μνηστήρων, ἦταν κρυμμένος κάτω ἀπὸ ἕνα κάθισμα καὶ σκεπασμένος μ' ἕνα δέρμα βοδινοῦ. Καθὼς ἄκουσε τὰ λόγια αὐτά, τινάχτηκε ἀπάνω, πέταξε τὸ σκέπασμα καὶ εἶπε στὸν Τηλέμαχο.

«Ἐδῶ εἶμαι!»

Ὁ Ὀδυσσεὺς χαμογέλασε καὶ τοῦ εἶπε :

«Μὴ φοβᾶσαι. Τώρα ὁ τραγουδιστὴς καὶ σὺ νὰ βγῆτε ἔξω στὴν αὐλή, ὥσπου νὰ κάμω ἐδῶ ὅ,τι χρειάζεται ἀκόμη».

Ὁ Ὀδυσσεὺς τότε κοίταξε γύρω, μήπως βρισκόταν κρυμμένος πουθενὰ κανεὶς ἄλλος μνηστήρας.

Ὅλοι κοίτονταν στὰ χῶματα αἵματοκυλισμένοι. Τότε ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπε στὸν Τηλέμαχο νὰ φέρῃ τὴν Εὐρύκλεια.

102. Τί διαταγὴ δίνει ὁ Ὀδυσσεὺς στὴν Εὐρύκλεια.

Ἡ Εὐρύκλεια ἔτρεξε δσο μπορούσε. Κι ἅμα εἶδε τὸν Ὀδυσσεὺ νικητὴ καὶ σκοτωμένους ὄλους τοὺς μνηστήρες, ἄρχισε νὰ φωνάζῃ μὲ χαρά.

«Γερόντισσα, τῆς λέει ὁ Ὀδυσσεύς, κράτα τὴ χά-
ρά σου μέσα σου καὶ μὴ φωνάζεις, γιατί δὲν εἶναι
σωστό νὰ χαίρεται κανεὶς γιὰ τὸ θάνατο τῶν ἄλ-
λων. Αὐτοὺς ἐδῶ οἱ θεοὶ τοὺς τιμώρησαν· ἐγὼ τὸ
θέλημα ἐκείνων ἔκανα.

» Καὶ τώρα, ἔλα πὲς μου, ποιὲς ἀπὸ τίς γυναῖ-
κες τοῦ παλατιοῦ φάνηκαν κακὲς καὶ ποιὲς ἔμειναν
πιστές ».

— « Ἀπὸ τίς πενήντα δοῦλες ποὺ ἔχομε στὸ πα-
λάτι, ἀποκρίθηκε ἡ Εὐρύκλεια, οἱ δώδεκα ἦταν με-
τούς μνηστῆρες· ἦταν πολὺ κακὲς, καὶ δὲ σέβον-
ταν οὔτε ἐμένα οὔτε τὴν ἴδια τὴ βασίλισσα ».

— « Νὰ μοῦ τίς φέρης ἐδῶ ἀμέσως » πρόσταξε
μὲ θυμὸ ὁ Ὀδυσσεύς.

Ἡ Εὐρύκλεια πῆγε καὶ τίς ἔφερε. Καὶ ὁ Ὀδυσ-
σεύς τίς πρόσταξε νὰ σύρουν ἔξω στὴν αὐλὴ τοὺς
σκοτωμένους καὶ νὰ καθαρίσουν τὰ καθίσματα, τὰ
τραπέζια καὶ τὸ πάτωμα.

Ἐπειτα οἱ δύο βοσκοὶ ὠδήγησαν τίς ἄπιστες
καὶ κακὲς δοῦλες σ' ἓναν παράμερο τόπο καὶ τίς
κρέμασαν.

Ἐπειτα εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς στὴν Εὐρύκλεια :

« Φέρε, γερόντισσα, θειάφι νὰ καπνίσωμε καὶ νὰ
καθαρίσωμε τὸ παλάτι. Καὶ φώναξε καὶ τίς καλὲς
δοῦλες νὰ ἔρθουν ἐμπρὸς μου ».

Ἡ Εὐρύκλεια ἔκουσε ὅ,τι τῆς εἶπε ὁ Ὀδυσσεύς.

Οἱ πιστὲς δοῦλες περικύκλωσαν τὸν ἀγαπημένο
τοὺς ἀφέντη καὶ τοῦ φιλοῦσαν μὲ δάκρυα τὰ χέρια
του. Καὶ κεῖνος συγκινήθηκε καὶ δάκρυα ἀνέβηκαν
στὰ μάτια του.

103. Ἡ Εὐρύκλεια φανερώνει στὴν Πηνελόπη πῶς ἦρθε ὁ Ὀδυσσεύς.

Χαρούμενη ἀνέβηκε ἡ Εὐρύκλεια στὴν κάμαρα τῆς κυρᾶς της, γιὰ νὰ φέρῃ τὴν καλὴ εἶδηση. Ἦθελε νὰ τρέξῃ, μὰ τὰ γόνατά της δὲν τὴν ἐβοηθοῦσαν.

Ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ τὴν πόρτα, καὶ μπῆκε μέσα. Ἡ Πηνελόπη ἦταν βυθισμένη ἀκόμη στὸ γλυκό της ὕπνο. Ἡ Εὐρύκλεια στάθηκε κοντὰ στὸ προσκέφαλό της καὶ τῆς εἶπε :

«Ξύπνησε, Πηνελόπη μου, νὰ ἰδῆς ἐκεῖνον ποῦ ἡ καρδιά σου περίμενε μὲ λαχτάρια τόσον καιρό. Ὁ Ὀδυσσεύς σου ἦρθε καὶ σκότωσε ὅλους τοὺς μνηστῆρες ».

Ἡ Πηνελόπη ξαφνίστηκε μέσα στὸν ὕπνο της, ἄνοιξε τὰ μάτια της καὶ τῆς εἶπε :

« Καλὴ μου Εὐρύκλεια, τί ἔπαθες σήμερα ; Τί εἶνε αὐτὰ ποῦ λές ; Τρελάθηκες ; »

— « Παιδί μου, σοῦ λέω τὴν ἀλήθεια. Ὁ ἀφέντης ἦρθε. Εἶναι κάτω. Τὸν εἶδες καὶ σὺ χιτὲς τὸ βράδυ καὶ μιλήσατε μαζί. Ἦταν ὁ κουρελιάρης ζητιάνος. Ὁ Τηλέμαχος τὸ ἤξερε, μὰ τὸ φύλαγε μυστικό, ὥσπου νὰ τιμωρήσῃ τοὺς μνηστῆρες ».

Ἡ Πηνελόπη πήδησε τότε ἀπὸ τὸ κρεβάτι της, ἀγκάλιασε σφιχτὰ τὴν καλὴ γριὰ καὶ τὴ ρώτησε :

« Πές μου, καλὴ μου Εὐρύκλεια, πές μου, ἀλήθεια εἶναι ; Καὶ πῶς μπόρεσε μονάχος νὰ σκοτώσῃ τόσοσους μνηστῆρες ; »

— « Μὲ τὰ μάτια μου δὲν τὸ εἶδα, γιὰτὶ ὁ Ὀδυσσεύς μᾶς εἶχε κλείσει πρωτύτερα σ' ἄλλην κάμαρα.

» Ἄκουσα ὅμως τίς φωνές καὶ τὰ βογκητά.

»Κι όταν ὁ Τηλέμαχος μὲ φώναξε νὰ πάω στὸ δῶμα, βρῆκα ἐκεῖ τὸν Ὀδυσσεύα ἀρματωμένο καὶ ὄλους τοὺς μνηστῆρες σκοτωμένους.

»Καὶ τώρα πᾶμε κάτω, Πηνελόπη μου. Μ' ἔστειλε ὁ ἴδιος».

Ἡ Πηνελόπη ἀποκρίθη:

« Ἀκόμη δὲ μπορῶ νὰ τὸ πιστέψω αὐτὸ ποὺ λές. Δὲν τὸ χωρεῖ τὸ μυαλό μου πὼς αὐτὸς ὁ ζητιάνος εἶναι ὁ ἄντρας μου. Ὁ Ὀδυσσεύας μου πέθανε στὰ ξένα ».

— « Μὰ γιατί, κόρη μου, δὲ μὲ πιστεύεις; Σοῦ λέω πὼς ὁ ἄντρας σου εἶναι κάτω. Τὸν ἐγνώρισα ἀπὸ τὸ σημάδι ποὺ ἔχει ἀπάνω ὑπὸ τὸ γόνατο. Τὸ εἶδα, όταν τοῦ ἔπλενα τὰ πόδια, κι ἤθελα νὰ σοῦ τὸ πῶ, μὰ ἐκεῖνος δὲ μ' ἄφησε ».

104. Ἡ Πηνελόπη γνωρίζει τὸν Ὀδυσσεύα.

Ἡ Πηνελόπη κατέβηκε κάτω μαζὶ μὲ τὴ γριὰ Εὐρύκλεια καὶ πῆγε ὀλοῖσια στὴν ἐστία.

Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά. Δὲν ἤξερε, ἂν ἔπρεπε νὰ ρωτήσῃ τὸν ξένο γιὰ νὰ δῆ, ἂν εἶναι ἀληθινὰ ὁ ἄντρας της, ἢ νὰ χυθῆ καὶ νὰ τὸν σφίξῃ μέσα στὴν ἀγκαλιά της.

Ἦρθε καὶ κάθισε ἀντίκρου στὸν Ὀδυσσεύα, στὴν ἄλλη ἄκρη τῆς γωνιᾶς, ποὺ τὴ φώτιζε ἡ φωτιά.

Ὁ Ὀδυσσεύας εἶχε ξαναφορέσει τὰ κουρέλια τοῦ ζητιάνου, καθόταν κοντὰ σὲ μιὰ κολόνα καὶ κοίταζε κάτω, περιμένοντας νὰ τοῦ μιλήσῃ ἡ Πηνελόπη.

Μὰ ἐκεῖνη γιὰ πολλὴ ὥρα ἔμεινε βουβὴ καὶ ἀκίνητη.

Δὲν ἤξερε τί νὰ κάμῃ. Ὅταν τὸν κοίταζε στὰ
ματια, ἔβρισκε πὼς δὲν ἦταν ὁ Ὀδυσσεύς τῆς μέσῃ
σὲ κείνα τὰ κουρέλια.

Τότε ὁ Τηλέμαχος τῆς λέει:

Ἐκείνη ἔμεινε γιὰ πολλὴ ὥρα βουβὴ καὶ
ἀκίνητη (σελ. 166).

«Μητέρα μου, πὼς ἄλλαξε ἡ καρδιά σου καὶ ἔ-
γινε τόσο σκληρὴ καὶ ἄπονη; Ὑστερα ἀπὸ τέτοιο
χωρισμὸ καὶ ἀπὸ τόσα βάσανα, πὼς σοῦ βαστᾷ ἡ
καρδιά νὰ μένης ἀσυγκίνητη;»

—«Παίδι μου, ἀποκρίθηκε ἡ Πηνελόπη, οὔτε
καὶ ἐγὼ δὲν ξεύρω τί ἔπαθα, καὶ δὲν μπορῶ οὔτε
νὰ τὸν ρωτήσω οὔτε νὰ τὸν κοιτάξω».

Ὁ Ὀδυσσεύς χαμογέλασε καὶ εἶπε στὸν Τηλέ-
μαχο:

«Παιδί μου, ἄφησε τὴ μητέρα σου νὰ μὲ δοκιμάσῃ. Τώρα δὲ μὲ γνωρίζει μέσα σ' αὐτὰ τὰ κουρέλια. Σὲ λίγο θὰ μὲ γνωρίσῃ.

»Τώρα πρέπει νὰ συλλογιστοῦμε, πὼς νὰ μὴ μάθουν ἀμέσως οἱ συγγενεῖς τῶν μνηστήρων ὅσα ἔγιναν ἐδῶ.

»Νὰ λοιπὸν τί νὰ κάμωμε· λουστῆτε ὅλοι, φορέσετε γιορτινὰ φορέματα καὶ προστάξετε τὸν τραγουδιστὴ νὰ τραγουδῇ καὶ νὰ παίξῃ μὲ τὴ λύρα του τραγούδια τοῦ χοροῦ. Κι οἱ διαβάτες πὺ θ' ἀκοῦν, θὰ νομίζουν πὼς γίνεται γάμος στὸ παλάτι μας. Ἔτσι θὰ βροῦμε καιρὸ νὰ φύγωμε γιὰ τὴν ἔξοχῆ. Καὶ κεῖ πὰ θὰ σκεφτοῦμε μὲ τὴν ἡσυχία μας τί θὰ κάμωμε».

Ἐκεῖνοι ἄκουσαν πρόθυμοι αὐτὰ τὰ λόγια.

Δὲν πέρασε ὥρα πολλὴ κι ὅλοι εἶχαν φορέσει ὠραῖα φορέματα. Ὑστερα ἄρχισαν τὰ τραγούδια καὶ ὁ χορὸς· καὶ τὸ πάτωμα μέσα βροντοῦσε ἀπὸ τὸ χτύπημα τῶν ποδιῶν.

Οἱ διαβάτες ἔλεγαν μέσα τους:

Ἡ βασίλισσά μας παντρεύεται κάποιον ἀπὸ τοὺς μνηστῆρες. Ντροπὴ της! νὰ ξεχάσῃ τὸν καλὸ καὶ ξακουστὸ Ὀδυσσεά, καὶ νὰ μὴν περιμένη!»

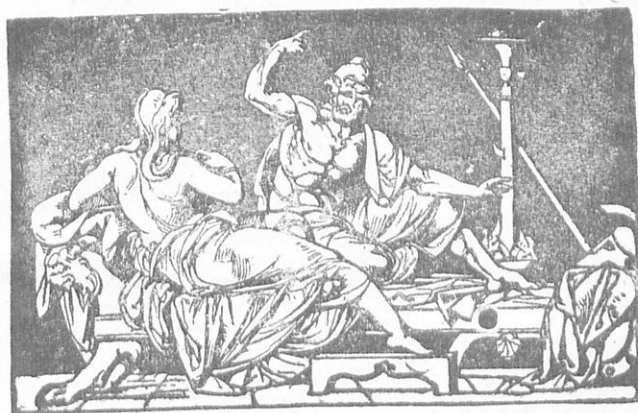
Σὲ λίγο λούστηκε κι ὁ Ὀδυσσεάς καὶ φόρεσε ὠραῖα φορέματα. Τότε ἡ Ἀθηνᾶ τὸν ἔκανε πάλι ὄμορφο, πὺ νέο καὶ μὲ πὺ πολλὴ χάρη καὶ λεβεντιά. Δὲν ἦταν πὰ ὁ κουρελιάρης ζητιάνος.

Ἔτσι μεταμορφωμένος γύρισε καὶ κάθισε στὸ κάθισμα πὺ καθόταν πρῶτα, ἀντίκρου ἀπὸ τὴ γυναῖκα του.

Ἡ Πηνελόπη τὸν ἐρώτησε τότε, ἂν ἤξερε κάτι

μυστικά τοῦ σπιτιοῦ των, πού τὰ ἤξερε μονάχα αὐτή και ὁ ἄνδρας της. Και ὅταν τῆς τὰ εἶπε ὁ Ὀδυσσεάς, τότε πιά βεβαιώθηκε πὼς ἦταν ὁ ἄντρας της.

Ἡ καρδιά της χτυποῦσε δυνατά, τὰ γόνατά της ἔτρεμαν και δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια της. Ἔτρεξε μὲ λαχτάρα, τὸν ἀγκάλιασε και τὸν ἐφιλοῦσε.

Ὁ Ὀδυσσεάς ἀγκάλιασε κι αὐτὸς μὲ δάκρυα τὴν πίστὴ του γυναῖκα, τὴν καταφιλοῦσε και τὴν ἔσφιγγε στὸ στήθος του.

Και ἡ Πηνελόπη κρατοῦσε ἀγκαλιασμένο μὲ τὰ ὀλόασπρα χέρια της τὸν Ὀδυσσεά και τὸν ἔσφιγγε, σὰ νὰ μὴν ἤθελε νὰ τὸν ἀφήσῃ πιά νὰ φύγῃ.

103. Ὁ Ὀδυσσεάς φανερώνετεκί στὸν πατέρα του.

Τὴν αὐγὴ ὁ Ὀδυσσεάς, ἅμα σηκώθηκε, εἶπε στὴν Πηνελόπη:

«Ἐγὼ τώρα θὰ πάω στὸ δυστυχημένο πατέρα μου στὴν ἐξοχή.

» Ἄμα σηκωθῆ λίγο ὁ ἥλιος, θὰ μάθῃ ὁ κό-

σμος πὼς ἐγὼ σκότωσα τοὺς μνησιτῆρες καὶ θὰ γίνῃ μεγάλη ταραχὴ στὴ χώρα. Γι' αὐτὸ ἀνέβα ἐσὺ μὲ τις δοῦλες σου στὴν κάμαρά σου. Κλείσου ἐκεῖ καὶ μὴ ρωτᾶς γιὰ τίποτε».

Αὐτὰ εἶπε καὶ φόρεσε τ' ἄρματά του, ξύπνησε τὸν Τηλέμαχο καὶ τὸ χοιροβοσκὸ καὶ ξεκίνησαν γιὰ τοὺς ἀγρούς.

Ἡ Ἀθηναῖα τοὺς σκέπασε μὲ καταχνιὰ καὶ δὲν τοὺς ἔβλεπε κανεῖς. Ὑστερα ἀπὸ πολλὴ ὥρα ἔφτασαν σ' ἓνα περιβόλι πὸ ἦταν ἀνάμεσα σὲ δυὸ ψηλῶματα, γεμάτα δέντρα.

Τὸ περιβόλι εἶχε κι ἓνα σπιτάκι. Ἐκεῖ κατοικοῦσε ὁ γέρο Λαέρτης, ὁ πατέρας τοῦ Ὀδυσσεά, καὶ γύρω εἶχε καλύβες γιὰ τοὺς δούλους.

Ἡ πόρτα τοῦ περιβολιοῦ ἦταν ἀνοιχτὴ καὶ μπῆκαν μέσα.

Τότε ὁ Ὀδυσσεάς λέει στὸν Τηλέμαχο καὶ στοὺς δυὸ δούλους:

»Ἐσεῖς πργαίνετε στὸ σπίτι κι ἐτοιμάσετε κάτι νὰ φᾶμε. Νὰ πάρετε καὶ τὰ ὄπλα μου. Ἐγὼ θὰ πάω στὸ περιβόλι, γιὰ νὰ βρῶ τὸν πατέρα μου».

Πέρασε πρῶτα ἀπὸ τὸ λαχανόκηπο. Αὐτοῦ δὲν ἦταν κανεῖς.

Ὑστερα προχώρησε στὸν ἀνθόκηπο.

Ἐκεῖ εἶδε ἓνα γέρο, πὸν σκάλιζε τὸ χῶμα γύρω σ' ἓνα φυτό.

Τὸ ντύσιμό του ἦταν φτωχικό. Τὰ γένια του ἦταν κάτασπρα. Καὶ στὸ πρόσωπό του φαινόταν ζωγραφισμένη ἡ λύπη.

Ὁ Ὀδυσσεύς, ἅμα εἶδε τὸν πατέρα του σὲ τέτοια

Πῆγε σιγὰ σιγὰ κοντά του (σελ. 172).

ἐλεεινὴ κατάστασι, κρύφτηκε πίσω ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἀπιδιὰ καὶ δάκρυσε. Δὲν ἤθελε νὰ φανερωθῇ μονο-

μᾶς, γιατί ἡ ξαφνικὴ χαρὰ μποροῦσε νὰ φέρῃ τὸ θάνατο στὸν ἀδύνατο γέρο.

Πῆγε λοιπὸν σιγὰ σιγὰ κοντά του, τὸν ἐχαιρέτησε σὰ νὰ ἦταν ξένος, καὶ τοῦ λέει:

«Γέρο, μὲ μεγάλη τέχνη, βλέπω, καλλιεργεῖς τὸν κῆπο σου. Τίποτε δὲν ἀφήνεις ἀπεριποίητο, οὔτε βραγιά, οὔτε κλῆμα, οὔτε δέντρο. Μονάχα γιὰ τὸν ἑαυτό σου δὲ φροντίζεις. Αὐτὸ ὅμως δὲν εἶναι σωστό. Ἐσύ, καθὼς μοῦ φαίνεσαι, δὲν εἶσαι δοῦλος. Στὸ πρόσωπο καὶ στὴν κορμοστασιά μοιάζεις μὲ βασιλέα. Πές μου, τίνος εἶναι τὸ περιβόλι πού σκάβεις; Ἀλήθεια εἶναι ἐδῶ ἡ Ἰθάκη, ὅπως μοῦ εἶπαν; Ἐγὼ μιὰ φορὰ φιλοξένησα στὸ σπίτι μου ἕναν ἀπὸ τὸν τόπο τοῦτο, καὶ ἔλεγε πὼς εἶναι γυιὸς τοῦ Λαέρτη καὶ τὸν ξεπροβόδησα μὲ πολλὰ δῶρα».

—«Ξένε, στὴν Ἰθάκη βρίσκεσαι» τοῦ λέει ὁ γέρος. «Κι ἂν ἦταν ζωντανὸς ὁ φίλος σου, θὰ σὲ φιλοξενοῦσε κι αὐτὸς καὶ θὰ σοῦ χάριζε πολλὰ δῶρα.

«Ἄχ, τί ψάρια θὰ τὸ ἔφαγαν τὸ παιδί μου· στὴ θάλασσα ἢ τί θηρία θὰ τὸ ξέσκισαν στὴ στεριά!

»Μὰ πές μου ποιὸς εἶσαι καὶ πὼς ἦρθες!...»

—«Ἦρθα ἀπὸ μακριά. Καιρὸς εἶναι πού ἀπάντησα τὸν Ὀδυσσεά. Μὰ τότε πού ἔφυγε κάποια σημάδια φανέρωναν πὼς θὰ γυρίσῃ στὸν τόπο του. Εἶχα τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν βρῶ ἐδῶ!»

Ὁ γέρο-Λαέρτης ἔσκυψε καὶ πῆρε μὲ τὰ δύο του χέρια χῶμα ἀπὸ τὴ γῆ καὶ τὸ σκόρπισε ἀπάνω στὸ κάτασπρο κεφάλι του. Κι ἔκλαιε ἀπαρηγόρητα.

Ραγιζόταν τοῦ Ὀδυσσεά ἡ καρδιά· δὲν μπόρεσε

νά βαστάξη πιά, χύθηκε, τὸν ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά του καὶ τοῦ εἶπε :

« Πατέρα μου, ἐγὼ εἶμαι ὁ γιὸς σου, ἐγὼ εἶμαι ὁ Ὀδυσσεάς σου πού περιμένεις. Ἔφησε πιά τὰ δάκρυα. Ἦρθα καὶ σκότωσα ὄλους τοὺς μνηστῆρες».

— « Ἐσὺ εἶσαι τὸ παιδί μου ! » φώναξε ὁ Λαέρτης τρέμοντας ἀπὸ τὴ συγκίνηση.

Μὰ δὲν πίστευε ἀκόμη. Ἦθελε σημάδι γιὰ νὰ πιστέψη.

« Πατέρα, σημάδι θέλεις; Νά, κοίταξε ἐδῶ τὸ σημάδι πού μοῦ ἔκαμε στὸν Παρνασσὸ τὸ ἀγριογούρουνο. Θέλεις νὰ σοῦ πῶ καὶ γιὰ τὰ δέντρα τοῦ κήπου πού μοῦ χάρισες, ὅταν ἦμουν παιδί;

»Μὲ ὠδηγοῦσες συχνὰ ἀπὸ τὸ χέρι στὸ περιβόλι, ἐγὼ σὲ ρωτοῦσα καὶ σὺ μοῦ ἔλεγες κάθε δέντρο μὲ τὸ ὄνομά του».

Ὁ Λαέρτης ἀγκάλιασε τὸν Ὀδυσσεά καὶ λυποθύμησε.

Ὁ Ὀδυσσεάς τὸν πῆρε στὴν ἀγκαλιά του. Σὲ λίγο ὁμως ἦρθε στὸν ἑαυτό του, ἀνοιξε τὰ μάτια του, τὸν ἀγκάλιασε πάλι καὶ τὸν ἐφίλησε στὸ στόμα.

Πατέρας καὶ γιὸς ἀνέβηκαν στὸ σπιτάκι. Τὸ τραπέζι ἦταν ἑτοιμο.

Ὁ Λαέρτης πρὶν νὰ καθίση πῆγε καὶ λούστηκε καὶ φόρεσε φορέματα καινούρια.

Τώρα φαινόταν πιδ ὠραῖος καὶ πιδ ψηλὸς ἀπὸ πρῶτα. Θὰ ἔλεγε κανεὶς πὼς ἡ χαρὰ τὸν εἶχε ξανα-νιώσει.

**106. Οἱ συγγενεῖς τῶν μνηστήρων κίβουν
ἐπκνώστυση.**

Ἐνῶ ὁ Ὀδυσσεύς κι οἱ ἄλλοι ἦταν στήν ἐξοχή, στή χώρα ἀπό στόμα σὲ στόμα μαθεύτηκε πὼς ἦρθε ὁ Ὀδυσσεύς και σκότωσε ὅλους τοὺς μνηστῆρες.

Οἱ συγγενεῖς και φίλοι τους ἔτρεχαν στὸ παλάτι μὲ δάκρυα και μὲ θρήνους. Ὁ καθένας ἔπαιρνε τὸ νεκρὸ του και τὸν πήγαινε νὰ τὸν θάψῃ.

Ἐπειτα μαζεύτηκαν ὅλοι στήν πλατεῖα και συλλογίζονταν πὼς νὰ ἐκδικηθοῦν τὸν Ὀδυσσεύ.

Ἐκεῖ ἔτυχε νὰ εἶναι κι ἓνας γέρος πολὺ σοφός, ὁ Ἀληθέρης, και τοὺς λέει:

«Σᾶς συμβουλεύω, φίλοι μου, νὰ καθίσετε ἤσυχα, γιατί δὲ φταίει ὁ Ὀδυσσεύς.

«Ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ εἶστε σεῖς, πού ἀφήνατε τὰ παιδιά σας νὰ κάνουν τέτοια κακουργήματα. Ἐγὼ κι ὁ Μέντορας τόσες φορὲς σᾶς εἶπαμε: κρατᾶτε τὰ παιδιά σας νὰ μὴ ρημάζουν τὸ παλάτι ἐνὸς τέτοιου ξακουσμένου βασιλέα. Ἐπρεπε νὰ τὸ συλλογιστῆτε, πὼς οἱ θεοὶ θὰ τὰ τιμωροῦσαν μιὰ μέρα».

Πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς ἄκουσαν τὴ συμβουλὴ τοῦ Ἀληθέρη και ἔφυγαν. Ἄλλοι ὁμως πῆραν τὰ ὄπλα τους και κίνησαν γιὰ τὴν ἐξοχή, γιατί εἶχαν μάθει πὼς ὁ Ὀδυσσεύς πῆγε στὸ ἐξοχικὸ σπιτάκι τοῦ πατέρα του. Ἀρχηγό τους εἶχαν τὸν πατέρα τοῦ Ἀντινόου.

**107. Ὁ Ὀδυσσεύς φιλιώνεται μὲ τὸ λαὸ τοῦ
καὶ ζῆ εὐτυχισμένος.**

Ἦταν ἀκόμη στὸ τραπέζι, διαν ἓνας ἀπὸ τοὺς δούλους τρέχει λαχανιασμένος και λέει στὸν Ὀδυσσεύ:

«Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀρματωμένοι ἔρχονται ἐδῶ».

Ἄμέσως σηκώθηκαν, ἀρματώθηκαν καὶ βγήκαν ἔξω. Ὁ Ὀδυσσεύς εἶπε τότε τὸν Τηλέμαχο:

«Νὰ ἡ στιγμή, παιδί μου, νὰ δείξης τὴν παλι-
καριά σου. Πρόσεξε καλὰ νὰ μὴ ντροπιάσης τὴ γε-
νιά μας»

— «Περίμενε, πατέρα, καὶ σὲ λίγο θὰ δῆς ἂν
εἶμαι ἄξιο παιδί σου» ἀποκρίθηκε ὁ Τηλέμαχος.

Τ' ἄκουσε αὐτὰ ὁ γερο - Λαέρτης καὶ χάρηκε
πολύ.

Σ' αὐτό τὸ μεταξὺ πλησίασε τὸ πλῆθος μὲ φω-
νὲς καὶ ταραχή.

Τότε ὁ γερο - Λαέρτης θυμήθηκε τὰ νιάτα του.
Ἐνίωσε καινούρια δύναμη μέσα του. Σήκωσε τὸ
κοντάρι του καὶ τὸ ἔριξε μὲ μεγάλη δύναμη.

Τὸ κοντάρι πέτυχε τὸν ἀρχηγὸ στὸ κεφάλι καὶ
τὸν ξάπλωσε καταγῆς νεκρό.

Ἄμέσως τότε ὁ Ὀδυσσεύς καὶ ὁ Τηλέμαχος ὤρ-
μησαν μὲ τὰ σπαθιά, καὶ θὰ γινόταν μεγάλη αἵμα-
τοχυσία. Ἐξαφνα ὁμως παρουσιάζεται στὴ μέση ἡ
Ἄθηνᾶ μὲ τὴ θεϊκὴ της μορφή.

«Φτάνει πιά» φωνάζει καὶ στὰ δυὸ μέρη μὲ
τρομερὴ φωνή.

»Νὰ τελειώσῃ ὁ πόλεμος. Ὅσοι ἔφταιξαν τιμω-
ρήθηκαν. Οἱ κακοὶ ἀξίζουν τιμωρία, γιὰ νὰ γίνων-
ται παράδειγμα στοὺς ἄλλους.

»Νὰ ξεχάσετε ὅσα ἔγιναν καὶ νὰ γίνετε φίλοι.
Αὐτὸ θέλω νὰ κάμετε, κι ἄλλοίμονο σὲ κεῖνον ποὺ
δὲν ἀκούσῃ τὴν προσταγή μου».

Αὐτὰ εἶπε ἡ Ἄθηνᾶ κι ἔγινε ἄφαντη. Οἱ ἐπα-

ναστάτες ἀπὸ τὸ φόβο τους πέταξαν τὰ ὄπλα καὶ γύρισαν στὴν πόλη, γιὰ νὰ σώσουν τὴ ζωὴ τους.

Ὅταν ὁ Ὀδυσσεὺς γύρισε στὴν πόλη, ὅλοι τὸν ὑποδέχτηκαν μὲ χαρὲς. Ὅλα τὰ ξέχασαν καὶ φιλιώθηκαν.

Ἀπὸ τότε ἔζησαν ὅλοι ἀγαπημένοι. Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς βασίλεψε ἡσυχὰ καὶ εὐτυχισμένα πολλὰ πολλὰ χρόνια ἀκόμη.

Ὡς τὰ βαθιὰ γερατιὰ ὁ λαὸς του τὸν ἀγοῦσε σὰν πατέρα, καὶ ὅλοι τὸν τιμοῦσαν ὅπως τοῦ ἄξιζε.

ΤΕΛΟΣ

0020561258

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

